ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΤΜΗΜΑ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ ΝΑΥΤΙΛΙΑ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΓΟΡΑΠΩΛΗΣΙΑΣ ΠΛΟΙΩΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΟΥ ΜΕΜΟRANDUM OF AGREEMENT ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΙΜΩΝ ΠΛΟΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΠΕΔΩΝ ΝΑΥΛΩΝ

Αικατερίνη Αθήτσου Α.Μ. 08017

Διπλωματική Εργασία

που υποβλήθηκε στο Τμήμα Ναυτιλιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς ως μέρος των απαιτήσεων για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδικεύσεως στην Ναυτιλία

Πειραιάς

Μάιος 2012

Δήλωση Αυθεντικότητας / Ζητήματα Copyright

Το άτομο το οποίο εκπονεί την Διπλωματική Εργασία φέρει ολόκληρη την ευθύνη προσδιορισμού της δίκαιης χρήσεως του υλικού, η οποία ορίζεται στην βάση των εξής παραγόντων: του σκοπού και χαρακτήρα της χρήσεως (εμπορικός, μη κερδοσκοπικός ή εκπαιδευτικός), της φύσεως του υλικού, που χρησιμοποιεί (τμήμα του κειμένου, πίνακες, σχήματα, εικόνες ή χάρτες), του ποσοστού και της σημαντικότητας του τμήματος, που χρησιμοποιεί σε σχέση με το όλο κείμενο υπό copyright και των πιθανών συνεπειών της χρήσεως αυτής στην αγορά ή στην γενικότερη αξία του υπό copyright κειμένου.

Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή

Η παρούσα Διπλωματική Εργασία εγκρίθηκε ομόφωνα από την Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή που ορίσθηκε από τη ΓΣΕΣ του Τμήματος Ναυτιλιακών Σπουδών Πανεπιστημίου Πειραιώς σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Ναυτιλία.

Τα μέλη της Επιτροπής ήταν:

- Κωνσταντίνος Γκιζιάκης (Επιβλέπων)
- Μιχαήλ Παζαρζής
- Γεώργιος Σαμιώτης

Η έγκριση της Διπλωματικής Εργασίας από το Τμήμα Ναυτιλιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς δεν υποδηλώνει αποδοχή των γνωμών του συγγραφέα.

Περίληψη

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η περιγραφή και ανάλυση της διαδικασίας αγοραπωλησίας μεταχειρισμένων πλοίων, η ανάλυση και ο συσχετισμός της τιμής αγοραπωλησίας πλοίων και επιπέδων ναύλων.

Στο πρώτο κεφάλαιο της εργασίας παρουσιάζονται οι βασικές αρχές του Αγγλικού Δικαίου που διέπουν την πώληση και αγορά αγαθών, παρουσιάζεται το στάδιο προ της συνάψεως της συμβάσεως πωλήσεως του πλοίου και γίνεται εκτενής αναφορά για την ευθύνη των συμβαλλόμενων μερών.

Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζεται η σύμβαση αγοραπωλησίας μεταχειρισμένων πλοίων (Memorandum of Agreement) και γίνεται εκτενής ανάλυση εκάστου των 16 όρων της με νομολογία σχετική με τα προβλήματα που ανακύπτουν κατά την αγοραπωλησία μεταχειρισμένων πλοίων.

Στο τρίτο κεφάλαιο της εργασίας παρουσιάζονται τα επιχειρηματικά κριτήρια για την επιλογή του πλοίου. Παρουσιάζονται τα επίπεδα ναύλων κατά τα έτη 2008-2010 και των τιμών αγοραπωλησίας μεταχειρισμένων πλοίων κατά τα έτη 2009-2010. Τέλος, παρουσιάζονται και αναλύονται οι λόγοι συσχετισμού τιμών πλοίων και επιπέδων ναύλων.

Στο τέταρτο κεφάλαιο γίνεται επιγραμματική περιγραφή των σημαντικότερων ζητημάτων που ανακύπτουν κατά την διαδικασία αγοραπωλησίας μεταχειρισμένων πλοίων και παρουσιάζονται τα συμπεράσματα της εργασίας.

Έννοιες και Λέξεις-κλειδιά

Αγοραπωλησία Μεταχειρισμένων Πλοίων Σύμβαση Αγοραπωλησίας Επιλογή πλοίου Συσχετισμός Τιμών και Ναύλων

ABSTRACT

The main purpose of this thesis is the description and analysis of the sale and purchase of secondhand ships and the analysis and correlation of the purchase price of secondhand ships and the freight rate.

In the first chapter, the main principals of the English law applying on the sale and purchase of goods are presented. Furthermore, the liability of each contracting party at the stage of negotiations is investigated. Finally the procedure of the negotiations for the sale and purchase of secondhand ships is presented.

The second chapter refers to the Norwegian Sale Form, Memorandum of Agreement (MoA), i.e. the agreement for the sale and purchase of secondhand ships. Each term of the MoA is presented with extensive analysis, supported with cases on various issues arising from the application of the terms.

In the third chapter the main business criteria for the purchase of a ship are presented. In addition, the freight rate of the years 2008-2009 and the prices of secondhand ships or the years 2009-2010 are presented. Finally, the correlation between the freight rate and purchase prices of secondhand ships and the reasons thereof are presented and analyzed.

In the forth chapter, the main issues arising from the sale and purchase of ships are summarized and the conclusions of the thesis are presented.

Concepts and key-words

Sale and Purchase of Goods

Memorandum of Agreement (MoA)

Business Criteria

Correlation of freight rate & Purchase Price

Περιεχόμενα

Εισαγωγή
Κεφάλαιο 1°: Αγοραπωλησία Αγαθών Σύμφωνα με το Αγγλικό Δίκαιο
Διαπραγματεύσεις. Ανάλυση του Sale of Goods Act 1979. Προδικασία.
1.1. Γενικά
1.2. Είδος – κατανομή των συμβατικών όρων.
1.2.1. Χαρακτηριστικό παράδειγμα
1.3. Διαπραγματεύσεις
1.3.1. Αντιπροσώπευση κατά τις διαπραγματεύσεις
1.3.2. Η σύναψη της συμφωνίας και η καλή πίστη
1.3.3. Misrepresentation – Ψευδής Δήλωση
1.3.4. Η υποχρέωση των μερών να αποφεύγουν τις απατηλές ή ψευδεί
δηλώσεις
1.3.5. Ψευδείς δηλώσεις που διαμορφώνουν ρητό όρο της συμβάσεως 10
1.3.6. Απλή παρουσίαση που προκαλεί τη σύναψη της συμβάσεως
1.3.7. Η εφαρμογή των ρυθμίσεων περί ψευδών δηλώσεων στα συμβόλαι
αγοράς πλοίων
1.4. Sale of Goods Act (1893) 1979
1.5. Προδικασία
1.6. Recap και δεσμευτικότητα της συμφωνίας
1.7. Βασικές κατευθύνσεις για την κατάρτιση και ερμηνεία ενός ΜοΑ
Κεφάλαιο 2°: Διαδικασία Αγοραπωλησίας Μεταχειρισμένων Πλοίων.
2.1. Memorandum of Agreement – Norwegian Sale Form
2.2. Εισαγωγή - Ορισμοί - Όρος 1: Τίμημα
2.2.1. Αντισυμβαλλόμενοι – Πωλητής και Αγοραστής
2.2.2. Περιγραφή του Πλοίου
2.2.3. Ορισμοί

2.2.4. Όρος 1: Τίμημα (Τιμή Πωλήσεως)	29
2.3. Όρος 2: Προκαταβολή	29
2.3.1. Προθεσμία για την καταβολή	29
2.3.2. Τοποθέτηση της προκαταβολής	31
2.3.3. Αδυναμία παροχής και υπερημερία	31
2.4. Όρος 3: Πληρωμή του τιμήματος	32
2.4.1. Τρόπος πληρωμής	34
2.4.1. Τρόπος πληρωμής	34
2.4.3. Υποχρεώσεις του πωλητή & άκυρη Ειδοποίηση Ετοιμότητας	
2.5. Όρος 4: Επιθεωρήσεις	36
	37
2.6. Όρος 5: Χρόνος και Τόπος Παραδόσεως	
2.6.1. Έννοια παραδόσεως	39
2.6.2. Ειδοποιήσεις	40
2.6.3. Τόπος & Χρόνος παραδόσεως	
2.6.4. Ακύρωση της Συμβάσεως	41
2.7. Όρος 6: Δεξαμενισμός (Drydocking) / Επιθεώρηση	43
2.7.1. Δεξαμενισμός (Drydocking)	44
2.7.2. Υποβρύχια Επιθεώρηση (Underwater Inspection)	45
2.7.3. Επιθεώρηση Συστήματος Πρόωσης (Tailshaft Survey)	46
2.7.4. Επιλογές του αγοραστή	46
2.8. Όρος 7: Εφεδρικά μέρη και Καύσιμα	47
2.8.1. Υποχρέωση πωλητή	48
2.8.2. Δικαίωμα αποζημιώσεως αγοραστή	49
2.9. Όρος 8: Έγγραφα	50
2.9.1. Bill of Sale ("BoS")	51
2.9.2. Λοιπά έγγραφα	52
2.9.3. Συμπληρωματικά έγγραφα	53
2.10. Όρος 9: Βάρη του Πλοίου	54
2.10.1. Βάρη του Πλοίου	54
2.10.2. Υποχρέωση αποζημίωσης	56
2.11. Όρος 10: Φόροι	57
2.12. Όρος 11: Κατάσταση Παραδόσεως	57

2.12.1. Προσδιορισμός της καταστάσεως του Πλοίου	58
2.13. Όρος 12: Όνομα του Πλοίου – Διακριτικά	59
2.14. Όρος 13: Υπερημερία αγοραστή	59
2.14.1. Έννοια υπερημερίας	60
2.14.2. Αποζημίωση πωλητή	1 11 11
2.15. Όρος 14: Υπερημερία Πωλητή	61
2.15.1. Έννοια υπερημερίας	62
2.15.2. Αποζημίωση αγοραστή	63
2.16. Όρος 15: Εκπρόσωποι του αγοραστή	64
2.16. Όρος 15: Εκπρόσωποι του αγοραστή	64
	7
Κεφάλαιο 3°: Επιχειρηματικά Κριτήρια στην Επιλογή Πλοίου. Επί	ίπεδα Ναύλων
και Τιμές Αγοραπωλησίας Μεταχειρισμένων Πλοίων.	
3.1. Επιχειρηματικά Κριτήρια	
3.2. Επίπεδα Ναύλων	68
3.3. Επίπεδα Τιμών Μεταχειρισμένων Πλοίων	71
3.4. Συσχετισμός Ναύλων και Τιμών Μεταχειρισμένων Πλοίων	72
Κεφάλαιο 4°: Συμπεράσματα.	
4.1. Κεφάλαιο 1	76
4.2. Κεφάλαιο 2	79
4.3. Κεφάλαιο 3	80
Βιβλιογραφία	82
Παραρτήματα	84
1. Sale of Goods Act (1979)	
2. Misrepresentation Law (1967)	
3. Arbitration Act (1996)	

Εισαγωγή

Το αντικείμενο της παρούσας εργασίας είναι η περιγραφή και ανάλυση της διαδικασίας αγοραπωλησίας μεταχειρισμένων πλοίων και η διερεύνηση κατά πόσο και σε ποιο βαθμό η τιμή πωλήσεως μεταχειρισμένων πλοίων συσχετίζεται και επηρεάζεται από το επίπεδο των ναύλων.

Η πώληση και αγορά ενός μεταχειρισμένου πλοίου διέπεται από τις βασικές αρχές του Αγγλικού δικαίου για την πώληση και αγορά αγαθών. Ωστόσο η συναλλαγή αυτή είναι ιδιαίτερη, λόγω πολλών παραγόντων (φύση και αξία μεταβιβαζόμενου αγαθού, διεθνικότητα συναλλαγής, νομική μορφή συμβαλλομένων, αντιπροσώπευση κτλ) και ως τέτοια καθιστά αναγκαία την ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων του Αγγλικού δικαίου με τέτοιο τρόπο ώστε να ανταποκρίνονται στις ειδικές περιστάσεις της συναλλαγής.

Στο πρώτο κεφάλαιο της εργασίας παρουσιάζονται οι βασικές αρχές του Αγγλικού δικαίου που διέπουν την πώληση και αγορά αγαθών και που ισχύουν και στην πώληση μεταχειρισμένων πλοίων. Υπό το πρίσμα των αρχών αυτών και των ειδικώτερων Αγγλικών νόμων, παρουσιάζεται εκτενώς το στάδιο προ της συνάψεως της συμβάσεως αγοραπωλησίας, ήτοι το στάδιο των διαπραγματεύσεων.

Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζεται και αναλύεται κατ' άρθρο η σύμβαση αγοραπωλησίας μεταχειρισμένων πλοίων, γνωστή ως Norwegian Sale Form, Memorandum of Agreement (MoA). Η saleform είναι η σύμβαση που χρησιμοποιείται συχνότερα, αποτελείται από 16 προτυπωμένους όρους που περιγράφουν τα στάδια της αγοραπωλησίας και διέπουν την σχέση μεταξύ πωλητή και αγοραστή. Προκειμένου να περιγραφεί με λεπτομέρεια η διαδικασία αγοραπωλησίας μεταχειρισμένων πλοίων, γίνεται εκτενής ανάλυση εκάστου των 16 όρων του ΜοΑ και παρουσιάζεται νομολογία σχετική με τα προβλήματα που ανακύπτουν από την εφαρμογή των όρων του ΜοΑ κατά την αγοραπωλησία μεταχειρισμένων πλοίων. Με δεδομένη την ιδιαιτερότητα της συναλλαγής, σε περίπτωση ανώμαλης εξελίξεως της συμβάσεως (αδυναμία παραδόσεως, υπερημερία πωλητή ή αγοραστή, καταστροφή του πλοίου κτλ) η ήδη υπάρχουσα νομολογία, στην οποία αποτυπώνεται η ερμηνεία των διατάξεων του Αγγλικού δικαίου αποτελεί βασική ένδειξη για την πορεία της διαφοράς μεταξύ των συμβαλλομένων.

Στο τρίτο κεφάλαιο της εργασίας παρουσιάζονται τα επιχειρηματικά κριτήρια

για την επιλογή του πλοίου, ιδίως ως προς το δίλημμα μεταξύ της ναυπηγήσεως και της αγοράς μεταχειρισμένου πλοίου και ως προς τον χρόνο αγοράς. Επιπλέον, γίνεται παρουσίαση των επιπέδων ναύλων κατά τα τελευταία έτη (2008-2010) και των τιμών αγοραπωλησίας μεταχειρισμένων πλοίων κατά τα έτη 2009-2010. Τέλος, παρουσιάζονται και αναλύονται οι λόγοι συσχετισμού τιμών πλοίων και επιπέδων ναύλων.

Στο τέταρτο κεφάλαιο γίνεται επιγραμματική περιγραφή των σημαντικότερων ζητημάτων που ανακύπτουν κατά την διαδικασία αγοραπωλησίας μεταχειρισμένων πλοίων και παρουσιάζονται τα συμπεράσματα της εργασίας.

Κεφάλαιο 1°

Αγοραπωλησία Αγαθών Σύμφωνα με το Αγγλικό Δίκαιο. Διαπραγματεύσεις. Ανάλυση του Sale of Goods Act 1979. Προδικασία.

1.1. Γενικά

Κάθε είδος συμβάσεως διέπεται, ρυθμίζεται και ερμηνεύεται ως επί το πλείστον από ειδικές διατάξεις. Ωστόσο, στις περιπτώσεις που ανακύπτουν ζητήματα τα οποία δεν ρυθμίζονται από τις ειδικές διατάξεις, είναι απαραίτητη η αναλογική εφαρμογή γενικών διατάξεων και αρχών για την ανάλογη ερμηνεία αυτών.

Σύμφωνα με το αγγλικό δίκαιο, για την πλειοψηφία των συμβάσεων, δεν είναι υποχρεωτικός ο έγγραφος τύπος, ήτοι δεν απαιτείται η κατάρτιση έγγραφης συμβάσεως για το κύρος αυτής. Ο γενικός αυτός κανόνας βέβαια έχει και τις εξαιρέσεις του, όπως για παράδειγμα η σύμβαση εγγυήσεως ή μεταβιβάσεως ακίνητης περιουσίας. Επομένως η σύμβαση πωλήσεως κάθε είδους αγαθών κατά το αγγλικό δίκαιο, καταρτίζεται καταρχήν προφορικά. Συγκεκριμένα δε, η σύμβαση αγοραπωλησίας μεταχειρισμένου πλοίου δεν απαιτείται να καταρτίζεται εγγράφως, επομένως δεν επηρεάζεται η εγκυρότητα της συμβάσεως από την έλλειψη εγγράφου τύπου. Σε κάθε περίπτωση πάντως, αν κατά τις διαπραγματεύσεις έχει προβλεφθεί ο έγγραφος τύπος της συμβάσεως ως προαπαιτούμενο, τότε ο τύπος αυτός είναι συστατικός, άρα απαραίτητος για το κύρος της συμβάσεως, και όχι απλά αποδεικτικός.

Εν όψει των ανωτέρω και σύμφωνα με το αγγλικό δίκαιο, προκειμένου να αποδειχθεί η ύπαρξη συμφωνίας απαιτούνται τα εξής στοιχεία:

- Α) Ύπαρξη προσφοράς, γραπτής ή προφορικής, η οποία είναι ισχυρή, δεν τελεί υπό αίρεση και είναι ορισμένη.
- Β) Αποδοχή της προσφοράς, γραπτή ή προφορική, με τους ίδιους όρους και περιεχόμενο, η οποία εξωτερικεύεται εκφράζεται. Η σιωπή δεν δύναται να θεωρηθεί ως αποδοχή. Αν το περιεχόμενο της αποδοχής είναι διαφορετικό της προσφοράς, τότε δεν μπορεί αυτή να θεωρηθεί ως αποδοχή αλλά ως νέα προσφορά, αντιπροσφορά, οπότε και θα τελεί υπό την προϋπόθεση της αποδοχής της από το άλλο μέρος.

- Γ) Οικονομική εκτίμηση του περιεχομένου της προσφοράς και της αποδοχής.
- Δ) Πρόθεση δεσμεύσεως των μερών και δημιουργίας έννομης σχέσεως μέσω της καταρτίσεως συμβάσεως.

Ειδικά στην περίπτωση της αγοραπωλησίας μεταχειρισμένων πλοίων, δεδομένου ότι οι διαπραγματεύσεις διεξάγονται αρκετά γρήγορα και μέσω εξειδικευμένων μεσιτών (sale & purchase brokers), είναι δύσκολο να αποφανθεί κανείς με βεβαιότητα για το αν πράγματι υπάρχει προσφορά και σχετική αποδοχή και για το αν μια δήλωση είναι αποδοχή μιας προσφοράς ή αντιπροσφορά. Η διαφοροποίηση ενός όρου μπορεί να είναι κατά περίπτωση καθοριστική ή μη ανάλογα με τις προθέσεις των μερών. Αυτό συμβαίνει γιατί κάθε όρος μπορεί να θεωρηθεί ως κύριος ή παρεπόμενος, ανάλογα με την βαρύτητα που του έχουν αποδώσει τα μέρη. Επίσης, η διαπραγμάτευση μέσω των μεσιτών ή εν γένει των τρίτων εμπλεκομένων μερών υποδηλώνει ότι καταρχήν δεν υπάρχει πρόθεση δεσμεύσεως και δημιουργίας έννομης σχέσεως μέχρι να συμφωνηθούν όλοι οι βασικοί όροι της αγοραπωλησίας. Επομένως η κρίση για το αν υπάρχει δεσμευτική συμφωνία ή όχι γίνεται μόνο κατά περίπτωση και με εκτίμηση των συγκεκριμένων πραγματικών περιστατικών και όχι με βάση τους γενικούς κανόνες, καθώς οι τελευταίοι ορίζουν μόνο το γενικό πλαίσιο και τα βασικά κριτήρια.

1.2. Είδος – κατανομή των συμβατικών όρων.

Μια βασική αρχή του αγγλικού δικαίου που διέπει τις συμβάσεις είναι η διάκριση και κατανομή των όρων μιας συμβάσεως σε τουλάχιστον τρεις βασικές κατηγορίες ρητρών:

Condition: όροι η παραβίαση των οποίων δίνει το δικαίωμα στο θιγόμενο μέρος να ζητήσει τη λύση της συβάσεως.

Intermediate: όροι η παραβίαση των οποίων μπορεί να οδηγήσει σε λύση της συμβάσεως, ανάλογα με τη βαρύτητα και σοβαρότητα της παραβίασης (ενδιάμεσοι όροι).

Warranty: όροι, η παραβίαση των οποίων δίνει το δικαίωμα στο θιγόμενο μέρος να απαιτήσει αποζημίωση για τις ζημίες που τυχόν έχει υποστεί από την παραβίαση αλλά όχι το δικαίωμα να λύσει την σύμβαση.

Η ανωτέρω διάκριση των όρων μιας συμβάσεως, με τη συνεπαγόμενη διαφοροποίηση των συνεπειών της παραβίασης κάθε είδους όρων σε τόσο σημαντικό βαθμό, ώστε να κρίνεται από αυτή την παραβίαση η ίδια η συνέχιση της συμβάσεως, δεν έγινε απόλυτα αποδεκτή από τα αγγλικά δικαστήρια. Στην υπόθεση Hongkong Fir Shipping Co. Ltd ν Kawasaki Kisen Kaisha Ltd το Εφετείο έκρινε ότι υπάρχουν σε κάθε σύμβαση όροι τόσο ρητοί όσο και εξυπακουόμενοι. Ανάλογα με την βούληση των συμβαλλομένων μερών και ύστερα από την ερμηνεία της, ήτοι από το βάρος που έχει δοθεί στην τήρηση κάποιου όρου μπορεί να κριθεί αν η παραβίαση του όρου δίνει το δικαίωμα σε λύση ή απλώς το δικαίωμα αποζημιώσεως ήτοι αν ο όρος είναι condition ή warranty. Η μόνη περίπτωση που ρητά ο όρος θεωρείται condition ή warranty είναι αν μέσα στο συμβόλαιο έχει ονομαστεί ως τέτοιος από τα συμβαλλόμενα μέρη. (Hongkong Fir Shipping Co. Ltd ν Kawasaki Kisen Kaisha Ltd, 1962)

Σε κάθε άλλη περίπτωση η παραβίαση ενός όρου και ο σχετικός χαρακτηρισμός του όρου εξαρτάται από τη βαρύτητα του συμβάντος και από τις συνέπειες που γεννώνται και ακολουθείται η ανωτέρω κατάταξη. Ωστόσο η ερμηνεία του εφετείου προκάλεσε αναπόφευκτα έντονη ανασφάλεια στην κατάρτιση των συμβάσεων.

Παρά ταύτα, όταν το θέμα ετέθη ξανά στο εφετείο, στην υπόθεση Hansa Nord η απόφαση του σώματος επικύρωσε την ανωτέρω άποψη με το σκεπτικό ότι δεν χρειάζεται να ακολουθείται κατά γράμμα η κατάταξη αλλά να ερευνάται και η βούληση των μερών ad hoc. (Cehave N.V. v Handelgesellshaft mbH, The Hansa Nord, 1975)

1.2.1. Χαρακτηριστικό παράδειγμα.

Η αδυναμία του πωλητή να προσκομίσει και να είναι σε ετοιμότητα να παραδώσει τα απαιτούμενα έγγραφα έχει θεωρηθεί από Διαιτητές ως αδυναμία να δώσει έγκυρη ειδοποίηση ετοιμότητας προς παράδοση (Notice of Readiness - NOR) που κατά συνέπεια αποτελεί condition. Η ερμηνεία αυτή έχει λογική αν τα κυριότερα εκ των εγγράφων δεν μπορούν να παραδοθούν. Η έλλειψη του Bill of sale (τίτλος με τον οποίο μεταβιβάζεται η κυριότητα του πλοίου κατά το αγγλικό δίκαιο) ή η ελλιπής επικύρωση του εγγράφου που καθιστά αδύνατη είτε τη μεταβίβαση είτε την εγγραφή του πλοίου υπό τη νέα πλοιοκτησία και/ή σημαία

οδηγεί σε αδυναμία του πωλητή να δώσει NOR. Αντίθετα, έγγραφα ήσσονος σημασίας, όπως τα διάφορα undertakings- επιστολές δεσμεύσεως του πωλητή με τις οποίες εγγυάται είτε την απουσία βαρών είτε τη μη εγγραφή του πλοίου σε άλλη σημαία ως διπλοεγγεγραμμένου (double registration), δεν θεωρούνται ως conditions και ο αγοραστής δεν μπορεί να αξιώσει τη λύση της συμβάσεως. Ωστόσο σε περίπτωση που ο αγοραστής μπορέσει να αποδείξει ότι η απουσία των εγγράφων αυτών του δημιούργησε δυσκολίες στην εγγραφή του πλοίου ή ότι του κόστισε περισσότερο, τότε μπορεί να θεωρηθούν και conditions.

Σε κάθε περίπτωση κατά τη σύνταξη του MoA ο αγοραστής μπορεί να ζητήσει τη προσθήκη του όρου "legally" στον όρο 5 του MoA, ώστε να διαμορφωθεί ως: "when the vessel is at the place of delivery and in every respect physically **and legally** ready for delivery the Sellers shall give to the Buyers a written Notice of Readiness for delivery". Με αυτό τον τρόπο, ο όρος διαμορφώνεται έτσι ώστε ο πωλητής να μην δύναται να δώσει NOR πριν το πλοίο είναι καθ' όλα, φυσικά και νομικά, έτοιμο προς παράδοση μετατρέποντας και την ετοιμότητα των εγγράφων σε condition για την παράδοση.

1.3. Διαπραγματεύσεις.

1.3.1. Αντιπροσώπευση κατά τις διαπραγματεύσεις.

Η διαπραγμάτευση των βασικών όρων της αγοραπωλησίας του πλοίου γίνεται, όπως προελέχθη, από επαγγελματίες μεσίτες (sale & purchase brokers), οι οποίοι ενεργούν ως αντιπρόσωποι των εντολέων τους, του πωλητή και του αγοραστή. Η αντιπροσώπευση αποτελεί και αυτή μια μορφή συμβάσεως μεταξύ ενός εντολέα και ενός εντολοδόχου. Σύμφωνα με τους κανόνες που διέπουν την αντιπροσώπευση, εφόσον ο αντιπρόσωπος – μεσίτης ενεργεί εντός του πλαισίου των εξουσιών που του έχει παραχωρήσει ο εντολέας του, δεσμεύει τον τελευταίο με τις ενέργειες του. Σε περίπτωση που η πράξη ή παράλειψη του αντιπροσώπου εκφεύγει των αρμοδιοτήτων που του έχουν παραχωρηθεί, ο εντολέας του καταρχήν δεν δεσμεύεται από αυτές. Ωστόσο, μπορεί, είτε ρητά είτε δια των ενεργειών του να επικυρώσει τις πράξεις του αντιπροσώπου, οπότε και θα δεσμεύεται από αυτές.

Ο μεσίτης δρα για λογαριασμό είτε του πωλητή είτε του αγοραστή. Υπάρχει επίσης η πιθανότητα να ενεργεί ως κοινός μεσίτης, υπό τον όρο ωστόσο ότι έχει την ρητή συναίνεση των μερών προς τούτο. Επειδή ο μεσίτης διεξάγει τις διαπραγματεύσεις, ως αντιπρόσωπος των μερών, η σύμπτωση στο ίδιο πρόσωπο της ιδιότητας του αντιπροσώπου του πωλητή και του αγοραστή προκαλεί αρκετά προβλήματα σε σχέση με την αναπόφευκτη σύγκρουση συμφερόντων, οπότε και αποφεύγεται συνήθως.

Η αμοιβή του μεσίτη καθορίζεται ως ποσοστό επί του τιμήματος πωλήσεως του πλοίου και ονομάζεται προμήθεια ("commission"). Η προμήθεια καταβάλλεται στον μεσίτη, όταν καταβληθεί και το τίμημα της αγοράς του πλοίου. Γίνεται έτσι αντιληπτό ότι η καταβολή της προμήθειας του μεσίτη συνδέεται και εξαρτάται από την επιτυχή ολοκλήρωση της διαδικασίας αγοραπωλησίας του πλοίου. Όταν σε μια αγοραπωλησία, έχουν εμπλακεί περισσότεροι του ενός μεσίτη, το συνολικό ποσό της προμήθειας διαιρείται και καταβάλλεται σε έκαστο μεσίτη κατ' αναλογία του ποσοστού του. Η προμήθεια και το ύψος αυτής δεν περιλαμβάνεται συνήθως στο κείμενο της συμβάσεως - ΜοΑ.

1.3.2. Η σύναψη της συμφωνίας και η καλή πίστη.

Σε αντίθεση με τα συστήματα δικαίου της ηπειρωτικής Ευρώπης, στα οποία αναγνωρίζεται και εφαρμόζεται η βασική αρχή της καλής πίστεως τόσο στην διαμόρφωση της συμβάσεως όσο και στην εκτέλεση της, αντίστοιχη αρχή δεν υπάρχει στο Αγγλοσαξωνικό δίκαιο. Στην υπόθεση Interfoto Picture Library Ltd v Stiletto Visual Programmes Ltd, περιγράφεται η αντίθεση των δυο συστημάτων:

«Σε πολλά δικαιικά συστήματα, και μάλλον σε όλα τα συστήματα δικαίου πλην του Αγγλοσαξωνικού, ο Νόμος αναγνωρίζει και επιβάλλει μια επιτακτική αρχή ότι κατά την σύναψη και εκτέλεση συμβάσεων, τα συμβαλλόμενα μέρη πρέπει να λειτουργούν με βάση την αρχή της καλής πίστεως. Αυτό δεν σημαίνει απλά ότι δεν πρέπει να εξαπατούν αλλήλους, μια αρχή που αναγνωρίζεται από όλα τα συστήματα δικαίου. Είναι κατά βάση μια αρχή δίκαιης και ανοιχτής συμφωνίας.... Το αγγλικό δίκαιο δεν έχει επιβάλλει την εφαρμογή μιας τέτοιας αρχής, αλλά έχει αναπτύξει λύσεις στοχευόμενες

σε συνήθη προβλήματα αδικίας. Πολλά τέτοια παραδείγματα μπορούν να δοθούν...» (Interfoto Picture Library Ltd v Stiletto Visual Programmes Ltd, 1988).

Στην υπόθεση Walford v Miles, ο Οίκος των Λόρδων επιβεβαίωσε με ακόμα πιο έντονο τρόπο ότι η αρχή της καλής πίστεως κατά το στάδιο των διαπραγματεύσεων για την σύναψη μιας συμβάσεως δεν είναι συμβατή με την αντιθετική θέση των αντισυμβαλλόμενων μερών:

«... Η έννοια της υποχρεώσεως να διενεργηθούν οι διαπραγματεύσεις με καλή πίστη είναι αντιφατική σε σχέση με την αντιθετική θέση των αντισυμβαλλόμενων μερών που εμπλέκονται στις διαπραγματεύσεις. Κάθε μέρος δικαιούται να επιδιώκει και να εξυπηρετεί τα δικά του συμφέροντα, χωρίς ωστόσο να καταφεύγει σε απατηλές ή ψευδείς δηλώσεις. Προκειμένου δε να προάγουν τα μέρη αυτά τα συμφέροντα τους, πρέπει να δικαιούνται, εφόσον το θεωρούν απαραίτητο, να μπορούν να απειλούν ότι θα αποσυρθούν από τις διαπραγματεύσεις, ελπίζοντας ότι το άλλο μέρος θα πιεστεί έτσι να προσφέρει βελτιωμένους όρους.» (Walford v Miles, 1992)

Ωστόσο, υπάρχει ακόμα και στο αγγλικό δίκαιο, η ερμηνεία ότι η καλή πίστη είναι μια εξυπακουόμενη αρχή που διέπει τις διαπραγματεύσεις για τη σύναψη κάθε συμβάσεως. Παρόλα αυτά, η σύμβαση αγοραπωλησίας μεταχειρισμένου πλοίου, σύμφωνα με την ερμηνεία των προδιατυπομένων όρων του Προσυμφώνου Αγοραπωλησίας Πλοίου – ΜοΑ, δεν περιλαμβάνει την αρχή της καλής πίστεως. Επομένως μια ερμηνεία ότι η καλή πίστη είναι εξυπακουόμενη αρχή που διέπει και την σύμβαση αγοραπωλησίας πλοίου έρχεται σε αντίθεση με τους ρητούς όρους του Προσυμφώνου Αγοραπωλησίας Πλοίου – ΜοΑ.

1.3.3. Misrepresentation – Ψευδής Δήλωση

Η περίπτωση της ψευδούς δηλώσεως ακόμα και στην περίπτωση των συμβάσεων πωλήσεως μεταχειρισμένων πλοίων, ρυθμίζεται βάσει των γενικών κανόνων του νόμου για την πώληση αγαθών (Sale of Goods Act, 1979) ο οποίος παραπέμπει μάλιστα στο άρθρο 62§2 στους κανόνες του κοινού δικαίου εκτός αν αυτοί έρχονται σε αντίθεση με ρύθμιση του ίδιου του νόμου.

Η Ψευδής Δήλωση είναι η αναληθής δήλωση για κάποιο γεγονός (και όχι πρόθεση ή γνώμη). Σύμφωνα με το Αγγλικό Δίκαιο δεν υπάρχει γενικό καθήκον αποκαλύψεως εκτός από την περίπτωση των συμβολαίων όπου απαιτείται η μεγίστη καλή πίστη, όπως τα ασφαλιστικά συμβόλαια. Η σιωπή κατά το στάδιο των διαπραγματεύσεων δεν συνεπάγεται ψευδή δήλωση. Η δήλωση που κατά το χρόνο που διατυπώνεται είναι αληθής αλλά εν συνεχεία διαψεύδεται μπορεί να θεωρηθεί ψευδής αν δεν διορθωθεί. Το ίδιο και αν η δήλωση είναι εν μέρει αληθής και εν μέρει ψευδής.

Η ψευδής δήλωση μπορεί να μην είναι ρητή δήλωση αλλά να συναχθεί από τη συμπεριφορά των συμβαλλομένων. Αν το ένα μέρος αφεθεί να συμπεράνει κάτι ως αποτέλεσμα συμπεριφοράς του αντισυμβαλλόμενου, χωρίς ωστόσο αυτό να είναι αληθές, μπορεί να έχουμε ψευδή δήλωση. Ωστόσο θα πρέπει να αποδειχθεί ότι αυτή η ψευδής δήλωση οδήγησε τελικά στην αποδοχή της συμφωνίας από το απατώμενο μέρος, χωρίς βέβαια να απαιτείται να είναι η μοναδική αιτία.

1.3.4. Η υποχρέωση των μερών να αποφεύγουν τις απατηλές ή ψευδείς δηλώσεις.

Δεν υπάρχει γενικό καθήκον αποκαλύψεως και τα μέρη είναι ελεύθερα να κάνουν τις έρευνες τους για την θέση του αντισυμβαλλόμενου και για την κατάσταση του πλοίου που πρόκειται να μεταβιβαστεί. Η αρχή "caveat emptor" ισχύει εν προκειμένω, και στην ουσία σημαίνει ότι ο αγοραστής πρέπει να προσέχει προ της συνάψεως της συμβάσεως αγοραπωλησίας.

_

¹ "Caveat emptor" είναι μια λατινική φράση που σημαίνει σε μετάφραση «Ας προσέξει ο αγοραστής», εννοώντας ότι ο αγοραστής θα πρέπει να προσέξει τι αγοράζει, γιατί μετά την αγορά δε θα μπορεί να υπαναχωρήσει. Αρχικά το οργανωμένο κράτος δεν παρείχε καμιά εγγύηση σε περίπτωση αγοραπωλησιών, συνεπώς με το caveat emptor ήταν φανερό ότι οποιοσδήποτε έλεγχος έπρεπε να προηγηθεί της αγοραπωλησίας. Σήμερα στα περισσότερα κράτη υπάρχουν νόμοι που εγγυώνται ότι ο αγοραστής θα προστατευθεί αν το αντικείμενο που αγόρασε δεν έχει τα χαρακτηριστικά που έχει υποσχεθεί ο πωλητής και αρκετές εταιρείες - καταστήματα καταναλωτικών ειδών αποδέχονται επιστροφές προϊόντων, ακόμη και αν δεν υπάρχει τέτοια αιτιολόγηση. Αντίστοιχη έκφραση για την ευθύνη του πωλητή σε περίπτωση που ανακαλύψει ότι κατά τη γνώμη του η αγοραπωλησία που έκανε ήταν ασύμφορη, είναι το *Caveat venditor* (Ας προσέξει ο πωλητής). Πηγή: Wikipedia

Ωστόσο η αρχή caveat emptor δεν προστατεύει τον πωλητή σε περίπτωση που προβεί σε μια δήλωση αναληθή προ της συνάψεως της συμβάσεως. Υπάρχουν βασικές αρχές που αποτρέπουν τον πωλητή από το να δελεάσει τον αγοραστή να συμβληθεί, προβαίνοντας σε δηλώσεις που γνωρίζει ότι είναι αναληθείς / ψευδείς. Στο παρελθόν ο αγοραστής δεν μπορούσε να ανακτήσει την ζημία του σε περίπτωση που το πωλούμενο αγαθό είχε ελαττώματα. Η μόνη εξαίρεση υπήρχε σε περίπτωση που ο πωλητής εσκεμμένα απέκρυψε ελαττώματα τα οποία δεν ήταν εμφανή. Πλέον όμως, νόμοι προβλέπουν την εφαρμογή εξυπακουόμενων εγγυήσεων περί την ποιότητα του πωλούμενου αγαθού και απαγορεύουν τις αναληθείς και ψευδείς δηλώσεις. Ωστόσο και πάλι ο αγοραστής πρέπει να φροντίσει τα συμφέροντα του και να διεξάγει τις απαραίτητες έρευνες για το πωλούμενο αγαθό.

Δηλώσεις και διαβεβαιώσεις που γίνονται κατά την διάρκεια των διαπραγματεύσεων, οι οποίες οδηγούν στην σύναψη της συμβάσεως, μπορεί να θεωρηθούν είτε όροι και ως τέτοιοι να αποτελέσουν ρητούς όρους της συμβάσεως, είτε δηλώσεις οι οποίες δεν θα συμπεριληφθούν στην σύμβαση, αλλά συντελούν στην σύναψη αυτής. Αν είναι ψευδείς τότε θεωρείται η παρουσίαση δόλια και επισύρει κυρώσεις για τον δηλούντα. Απλές δηλώσεις, όπως σχόλια των μεσιτών προς εντυπωσιασμό δεν μπορούν να θεωρηθούν ως τέτοιες δηλώσεις.

Ανάλογα με το αν μια ψευδής δήλωση θα αποτελέσει ρητό όρο της συμβάσεως ή γίνεται απλά προκειμένου να δελεάσει το αντισυμβαλλόμενο μέρος να συνάψει την σύμβαση, διαφορετικές λύσεις και κυρώσεις χρήζουν εφαρμογής προκειμένου να προστατευτεί το αθώο μέρος.

1.3.5. Ψευδείς δηλώσεις που διαμορφώνουν ρητό όρο της συμβάσεως.

Αν μια ψευδής δήλωση αποτελέσει ρητό όρο της συμβάσεως, θα οδηγήσει σε παραβίαση των όρων του συμβολαίου. Το αθώο μέρος μπορεί είτε να ακυρώσει το συμβόλαιο είτε να απαιτήσει την καταβολή αποζημιώσεως λόγω της ζημίας που έχει υποστεί, ή και ανάλογα με το είδος της παραβιάσεως να απαιτήσει παράλληλα αποζημίωση και να ακυρώσει το συμβόλαιο. Σε αντίθεση με την περίπτωση της ψευδούς παρουσιάσεως, η οποία δεν αποτελεί τμήμα της συμβάσεως, η απαίτηση για ζημίες που

προκλήθηκαν από αναληθείς / ψευδείς δηλώσεις που διαμορφώθηκαν σε ρητούς όρους του συμβολαίου δεν εξαρτάται από την απόδειξη αμελείας ή δόλου. Εάν ο όρος είναι βασικός ή η σοβαρότητα της παραβιάσεως θίγει το κύρος της συμβάσεως, το αθώο μέρος μπορεί να θεωρήσει ότι το συμβόλαιο παραβιάστηκε από το άλλο μέρος και να ακυρώσει τη σύμβαση παράλληλα με την έγερση απαιτήσεως για τυχόν ζημίες που έχει υποστεί από την εξαπάτηση.

1.3.6. Απλή παρουσίαση που προκαλεί τη σύναψη της συμβάσεως.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου περί Παρουσιάσεων του 1967 (Misrepresentation Act 1967), όταν ένα πρόσωπο έχει συνάψει μια σύμβαση μετά από μια ψευδή παρουσίαση που έγινε σε αυτό από το αντισυμβαλλόμενο μέρος, το άλλο μέρος ευθύνεται για τη ζημία που έχει υποστεί, σαν να έχει γίνει η ψευδής παρουσίαση με σκοπό την εξαπάτηση, εκτός αν αποδείξει ότι είχε βάσιμους λόγους να πιστεύει και πίστευε μέχρι τη σύναψη του συμβολαίου ότι τα γεγονότα που παρουσιαστήκαν ήταν αληθή. Όταν το κάθε μέρος έχει την δυνατότητα να κρίνει το αν μια παρουσίαση είναι αληθής ή όχι, είναι δυσκολότερος ο εντοπισμός της ψευδούς παρουσιάσεως. Ο έλεγχος γίνεται από τη έρευνα αν η παρουσίαση ήταν κατά βάση σωστή και αληθής. Για να αποτελέσει μια παρουσίαση λόγο συνάψεως του συμβολαίου θα πρέπει αυτή να αποτελεί σημαντικό παράγοντα της όλης συμφωνίας και δεν είναι απλά μία δήλωση που ενθαρρύνει ή υποστηρίζει την σύναψη της συμβάσεως.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 § 2 του ανωτέρω Νόμου, το αθώο μέρος έχει δικαίωμα να ακυρώσει τη σύμβαση αντί να απαιτήσει αποζημίωση, αν σύναψε την σύμβαση βασιζόμενο σε ψευδή εξ αμελείας παρουσιάσεως. Ωστόσο το δικαίωμα του να ακυρώσει την σύμβαση μπορεί να χαθεί αν το αθώο μέρος, αφού λάβει γνώση της αλήθειας, δηλώσει ότι εξακολουθεί να δεσμεύεται από την συμφωνία ή αν προβεί σε πράξεις από τις οποίες προκύπτει η πρόθεση του να συνεχίσει την εκτέλεση της συμβάσεως. Επίσης το δικαίωμα του να ακυρώσει την συμφωνία πρέπει να ασκηθεί μέσα σε ένα εύλογο διάστημα, αφού λάβει γνώση το αθώο μέρος, καθώς η καθυστέρηση ασκήσεως του μπορεί να οδηγήσει σε ένσταση καταχρηστικότητας.

1.3.7. Η εφαρμογή των ρυθμίσεων περί ψευδών δηλώσεων στα συμβόλαια αγοράς πλοίων

Γενικά, η εφαρμογή των ρυθμίσεων περί ψευδών δηλώσεων στις συμβάσεις αγοραπωλησίας μεταχειρισμένων πλοίων είναι περιορισμένη εκτός αν υπάρξει περίπτωση απάτης ή αποκρύψεως με δόλο ή σε περίπτωση που ο πωλητής έκανε δηλώσεις (ψευδείς) για θέματα που ο αγοραστής δεν μπορεί να εξακριβώσει μέχρι την παράδοση του πλοίου σε αυτόν, όπως για την ταχύτητα του πλοίου.

Η φύση των συμβάσεων αγοράς πλοίων και οι όροι του συμβολαίου καθιστούν δύσκολη την έγερση απαιτήσεως λόγω ψευδούς δηλώσεως. Ο αγοραστής συνάπτει το ΜοΑ μετά από μια επιφανειακή επιθεώρηση του πλοίου και των πιστοποιητικών του, με τον όρο ότι θα αγοράσει ένα πλοίο όπως είναι και με την κλάση του έγκυρη. Πέραν κάποιων βασικών στοιχείων, δεν γίνεται εκτενής περιγραφή του πλοίου στο ΜοΑ. Προ της συνάψεως του ΜοΑ συνήθως ο μεσίτης του πωλητή δίνει μια περιγραφή των βασικών τεχνικών χαρακτηριστικών του πλοίου αλλά προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος της ψευδούς παρουσιάσεως (misrepresent), η περιγραφή συνοδεύεται και από τον όρο "in good faith" ή "without guarantee" ώστε να αποσείσει ο πωλητής οποιαδήποτε ευθύνη με το επιχείρημα ότι η περιγραφή έγινε καλή τη πίστει δηλαδή ότι «έτσι θεωρούσαμε ότι ήταν το πλοίο, πιστεύαμε ότι όσα δηλώναμε ήταν αληθή ή ότι χωρίς εγγύηση δίναμε την περιγραφή ήτοι ότι δεν εγγυόμαστε πως ό,τι δηλώνουμε είναι αληθές». Με αυτές τις ρήτρες ο πωλητής προσπαθεί και ως ένα βαθμό επιτυγχάνει να αποσείσει την ευθύνη του για περίπτωση ψευδούς ή εσφαλμένης δηλώσεως και καθίσταται δύσκολο ο αγοραστής να αποδείξει ευθύνη. Άλλωστε, δεν είναι και καταχρηστικές τέτοιου είδους δηλώσεις/ρήτρες, αν ληφθεί ως δεδομένο ότι τα αντισυμβαλλόμενα μέρη είναι όμοιας διαπραγματευτικής δυνάμεως και ότι ο αγοραστής γνωρίζει ότι δεν μπορεί να βασιστεί στα λεγόμενα του πωλητή, καθώς δεν υπάρχει και κατά το Αγγλικό Δίκαιο το καθήκον της αποκαλύψεως. Επίσης είναι δύσκολο ο αγοραστής να αποδείξει ότι η τυχόν ψευδής δήλωση έγινε με δόλο ή επί σκοπό, καθώς δεν μπορεί εκ του νόμου να βασιστεί στα λεγόμενα του πωλητή καθώς, όπως προελέχθη, ο πωλητής δεν έχει εκ του νόμου υποχρέωση αποκαλύψεως. Τέλος, ένα βασικό εμπόδιο στην εφαρμογή των διατάξεων της ψευδούς δηλώσεως είναι ότι στις περισσότερες περιπτώσεις ο αγοραστής μετά την παράδοση του πλοίου σε αυτόν μπορεί και λαμβάνει γνώση λεπτομερή της καταστάσεως του πλοίου και τότε μόνο μπορεί να ανακαλύψει ελαττώματα και προβλήματα. Ωστόσο, τότε πλέον ο πωλητής, συνήθως με την μορφή μονοβάπορης εταιρείας, έχει μεταβιβάσει το μοναδικό ίσως περιουσιακό στοιχείο της εταιρείας και έχει στο λογαριασμό μόνο το τίμημα. Πολλές φορές μάλιστα, μέρος του τιμήματος έχει ήδη χρησιμοποιηθεί για την εξόφληση της υποθήκης επί του πλοίου, προ της πωλήσεως ή αμέσως μετά. Εν όψει των ανωτέρω είναι σχεδόν αδύνατο πλέον ο αγοραστής να ζητήσει την αναστροφή της πωλήσεως και την επαναφορά στην πρότερα κατάσταση (άλλως restitutio in integrum).

1.4. Sale of Goods Act (1893) 1979

Ο Νόμος περί πωλήσεως αγαθών του 1893 αποτέλεσε μια κωδικοποίηση του προϋπάρχοντος κοινού δικαίου. Εν συνεχεία ο ανωτέρω νόμος εμπλουτίστηκε με τον νέο Νόμο του 1979, ο οποίος με τη σειρά του τροποποιήθηκε από τον Νόμο περί πωλήσεως και προμήθειας αγαθών 1994.

Ο Νόμος ρυθμίζει τη διαδικασία πωλήσεως αγαθών, ωστόσο δεν αντικαθιστά το γενικό δίκαιο συμβάσεων, το οποίο εξακολουθεί να ισχύει, εκτός αν έρχεται σε αντίθεση με ρητές διατάξεις του Νόμου, όπως προβλέπεται στο άρθρο 62\{2} του Νόμου ότι: « οι κανόνες του κοινού δικαίου, συμπεριλαμβανομένου του εμπορικού δικαίου, στο βαθμό που δεν αντιβαίνουν τους όρους του παρόντος Νόμου και ιδιαίτερα τους κανόνες που σχετίζονται με την αντιπροσώπευση και τις συνέπειες της απάτης, ψευδούς δηλώσεως [...] ισχύουν και στα συμβόλαια πωλήσεως αγαθών».

Στο άρθρο 61, ο Νόμος δίνει ορισμό για τον όρο «αγαθά» ως «όλα τα προσωπικά είδη εκτός "things in action" ή χρήμα». Ο όρος «αγαθά» ισχύει και για τα πλοία και δεν υπάρχει στο νόμο κάποια πρόβλεψη για την μη εφαρμογή του σε περίπτωση αγαθών μεταχειρισμένων (Ernst Behnke v. Bebe Steam Shipping Co Ltd, 1927).

Ωστόσο, από το πνεύμα του νόμου προκύπτει ότι ο νομοθέτης δεν είχε κατά νου τα ιδιαίτερα και πολύπλοκα αγαθά, όπως τα πλοία, κατά τη σύνταξη του νόμου και έτσι κάποιοι όροι του είναι δύσκολο να ισχύουν στην περίπτωση των πλοίων.

Σύμφωνα με το άρθρο 2§1 του Νόμου: «Η σύμβαση πωλήσεως είναι μια σύμβαση κατά την οποία ο πωλητής μεταβιβάζει ή συμφωνεί να μεταβιβάσει την κυριότητα ενός αγαθού στον αγοραστή με χρηματικό αντάλλαγμα, το οποίο ονομάζεται τιμή». Όπως φαίνεται από την διατύπωση του άρθρου, η μεταβίβαση αγαθών κατά το αγγλικό Δίκαιο είναι μονομερής δικαιοπραξία, ήτοι η κυριότητα μεταβιβάζεται από τον πωλητή χωρίς να απαιτείται απευθυντέα δήλωση του αγοραστή προς αποδοχή. Η εμπράγματη δικαιοπραξία της μεταβιβάσεως συντελείται με μόνη την παράδοση του πράγματος στον αγοραστή.

Σύμφωνα με την §4 του ίδιου άρθρου: «Όταν σύμφωνα με τη σύμβαση πωλήσεως, η κυριότητα επί των αγαθών μεταβιβάζεται από τον πωλητή στον αγοραστή, η σύμβαση ονομάζεται πώληση». Αντίθετα σύμφωνα με την §5 του ίδιου άρθρου: «Όταν σύμφωνα με τη σύμβαση πωλήσεως η μεταβίβαση της κυριότητος θα λάβει χώρα σε μεταγενέστερο χρόνο από τη σύναψη της συμβάσεως και υπό τον όρο κάποιων προϋποθέσεων που πρέπει να εκπληρωθούν, η σύμβαση ονομάζεται συμφωνία προς πώληση». Η διαφοροποίηση εν προκειμένω προσομοιάζει στην διαφοροποίηση της συμβάσεως πωλήσεως και του προσυμφώνου πωλήσεως. Στη μεν σύμβαση πωλήσεως ο πωλητής κατά το χρόνο καταρτίσεως της και ήδη με την ίδια μεταβιβάζει την κυριότητα του αγαθού (κινητού ή ακινήτου), στο δε προσύμφωνο συμφωνείται μεταξύ πωλητή και αγοραστή η πώληση σε μεταγενέστερο χρόνο και αναλαμβάνονται κάποιες εκατέρωθεν υποχρεώσεις.

Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτής της διαφοροποιήσεως είναι η εσφαλμένη διατύπωση στον ΜοΑ του 1987 όπου αναφέρεται στην αρχή της συμβάσεως (προτυπώμενο μέρος) ότι «ο Πωλητής μεταβιβάζει σήμερα» και «ο Αγοραστής αγοράζει σήμερα», καθώς σύμφωνα με τους λοιπούς όρους του ΜοΑ η μεταβίβαση της κυριότητος του πλοίου γίνεται σε χρόνο μεταγενέστερο της συνάψεως της συμβάσεως με την παράδοση του Bill of Sale και έναντι της πληρωμής του τιμήματος από τον αγοραστή. Με την αλλαγή του ΜοΑ, στην Saleform '93 διορθώθηκε η διατύπωση αυτή και πλέον διαμορφώθηκε ως «ο Πωλητής συμφώνησε να πωλήσευ» και «ο Αγοραστής συμφώνησε να αγοράσει».

Σύμφωνα με το άρθρο 55 του Νόμου: «όταν προκύπτει κάποιο δικαίωμα, υποχρέωση ή ευθύνη κατά τους όρους μιας συμβάσεως πωλήσεως και σύμφωνα με το νόμο, αυτά μπορούν (υπό τους όρους πάντα του νόμου για την καταχρηστικότητα όρων συμβάσεως 1977) να μην γίνουν αποδεκτά ή να τροποποιηθούν με ρητή συμφωνία των μερών ή με βάση την πορεία της διαπραγματεύσεως μεταξύ των

μερών ή με τέτοια χρήση που να δεσμεύει και τα δύο μέρη του συμβολαίου». Η βασική αρχή που διέπει τη σύμβαση πωλήσεως είναι η ελευθερία των συμβάσεων με ορισμένους, βέβαια, περιορισμούς, κυρίως για την καταχρηστικότητα συμβατικών όρων.

Τα άρθρα 12 ως 14 αφορούν σε κάποιους εξυπακουόμενους όρους σε σχέση με τον τίτλο κυριότητος, την περιγραφή και την ποιότητα των αγαθών. Η εφαρμογή των άρθρων αυτών και στην πώληση μεταχειρισμένων πλοίων είναι κάτι που δεν έχει κατηγορηματικά προσδιοριστεί.

Το άρθρο 12 αναφέρεται στις εξυπακουόμενες δεσμεύσεις του πωλητή σε σχέση με τον τίτλο κυριότητος και συγκεκριμένα προβλέπει (αρ 12 §1) ότι: «υπάρχει μια εξυπακουόμενη προϋπόθεση από την πλευρά του πωλητή ότι σε περίπτωση πωλήσεως, έχει το δικαίωμα να πουλήσει το αγαθό και σε περίπτωση συμφωνίας προς πώληση, θα έχει τέτοιο δικαίωμα κατά το χρόνο κατά τον οποίο η κυριότητα θα πρέπει να μεταβιβασθεί». Ένα παράδειγμα εφαρμογής της ανωτέρω διατάξεως στην περίπτωση πωλήσεως μεταχειρισμένου πλοίου είναι η συμφωνία πωλήσεως πλοίου από πωλητή ο οποίος κατά το χρόνο καταρτίσεως της συμβάσεως δεν είναι κύριος αλλά είναι bareboat charterer (ναυλωτής γυμνού πλοίου) με purchase option, ήτοι είναι εφοπλιστής ο οποίος κατά το χρόνο της λήξεως της συμβάσεως εφοπλισμού έχει το δικαίωμα να αγοράσει έναντι ενός μικρού συνήθως ποσού το πλοίο. Οπότε κατά το χρόνο συνάψεως της συμβάσεως ο πωλητής δεν είναι ακόμα κύριος του πλοίου αλλά θα είναι κατά το χρόνο που έχει συμφωνηθεί να μεταβιβασθεί η κυριότητα του πλοίου στον αγοραστή. Στην §2 του ίδιου άρθρου προβλέπεται ότι α) υπάρχει μια εξυπακουόμενη εγγύηση (warranty) ότι τα αγαθά είναι ελεύθερα και θα παραμείνουν ελεύθερα μέχρι τον χρόνο της μεταβιβάσεως της κυριότητος από κάθε χρέωση ή βάρος, τα οποία δεν έγιναν γνωστά στον αγοραστή πριν την κατάρτιση της συμβάσεως, και β) ο αγοραστής θα απολαύσει την κυριότητα στο βαθμό που επιτρέπει ο κύριος ή τρίτο πρόσωπο το οποίο έχει δικαίωμα στο πράγμα λόγω χρέωσης ή βάρους που είναι ήδη γνωστό. Στην παράγραφο αυτή, λοιπόν, προβλέπεται μια εγγύηση, η παραβίαση της οποίας δίνει στο θιγόμενο μέρος (τον αγοραστή) δικαίωμα να απαιτήσει αποζημίωση για τυχόν ζημίες αλλά όχι και να ακυρώσει τη σύμβαση, σε περίπτωση παραβιάσεως. Η διατύπωση της §2 του άρθρου 12 προσομοιάζει σε μεγάλο βαθμό στην διατύπωση της ρήτρας 9 του MoA (saleform '93), ωστόσο μπορεί να χρησιμοποιηθεί και συμπληρωματικά για τις περιπτώσεις που δεν καλύπτονται από τη διατύπωση της ρήτρας 9. Για παράδειγμα, σε περίπτωση

επιβολής κρατήσεως (detention) του πλοίου από το Port State Control ή κάποια άλλη ανάλογη επιβολή κρατήσεως από διοικητικές αρχές, ενώ δεν εμπίπτει στις περιπτώσεις της ρήτρας 9, εμπίπτει στον ορισμό του άρθρου 12§2, ειδικά (αν) αυτή η κράτηση επιβληθεί αμέσως μετά την παράδοση του πλοίου και πριν αυτό αποπλεύσει. Με την κράτηση το δικαίωμα κυριότητας του αγοραστή επί του πλοίου έχει διαταραχθεί ως δικαίωμα από περιορισμό ο οποίος δεν ήταν γνωστός κατά το χρόνο καταρτίσεως της συμβάσεως. Βέβαια, ο πωλητής μπορεί να αντικρούσει ότι η κράτηση του πλοίου είναι επακόλουθο της καταστάσεως του πλοίου και, επομένως, η ευθύνη για την κατάσταση του πλοίου, όπως ρυθμίζεται από το MoA, μετά την παράδοση βαρύνει τον αγοραστή. Η κρίση επί του θέματος, βέβαια, απαιτεί ad hoc στάθμιση.

Το άρθρο 13 αναφέρεται στην περίπτωση της πωλήσεως με περιγραφή. Συγκεκριμένα η §1 αναφέρει ότι: «όταν υπάρχει μια σύμβαση πωλήσεως αγαθών με περιγραφή, υπάρχει ένας εξυπακουόμενος όρος ότι τα αγαθά θα ανταποκρίνονται στην περιγραφή». Η σύμβαση του ΜοΑ μπορεί να καθιερωθεί ως σύμβαση πωλήσεως με περιγραφή στο βαθμό που στο προοίμιο αναφέρονται τα βασικά χαρακτηριστικά του πλοίου (σημαία, τύπος και χρόνος ναυπηγήσεως, νηογνώμονας, κοχ/κκχ). Ωστόσο, δεν συνηθίζεται να γίνεται αναλυτική περιγραφή του πλοίου στο ΜοΑ καθώς η μεταβίβαση της κυριότητος γίνεται μετά από μια επιφανειακή επιθεώρηση και τυχόν προβλήματα ανακύπτουν αφού έχει γίνει η μεταβίβαση και το συμβόλαιο έχει ολοκληρωθεί. Είναι σε κάθε περίπτωση η πρόβλεψη του άρθρου 13&1 πολύ σημαντική καθώς πρόκειται για προϋπόθεση (condition) ήτοι αν ο πωλητής αποτύχει να παραδώσει το αγαθό στην κατάσταση που περιγράφεται μπορεί να δώσει στον αγοραστή το δικαίωμα να αρνηθεί το delivery/παράδοση. Παρά ταύτα, στην περίπτωση πωλήσεως πλοίου είναι πολύ απίθανο ο αγοραστής να μην έχει δει το πλοίο και να βασίζεται αποκλειστικά στην περιγραφή (Malcolm Strong and Paul Herring, 2004).

1.5. Προδικασία.

Η πώληση μεταχειρισμένων πλοίων περιλαμβάνει διάφορα στάδια προετοιμασίας προ της καταρτίσεως του πωλητήριου συμβολαίου και προ της παραδόσεως του πλοίου στον αγοραστή. Αυτά τα στάδια μπορούν να ομαδοποιηθούν σε τρείς βασικές κατηγορίες: (α) τις διαπραγματεύσεις και την σύναψη του συμβολαίου, (β) τις επιθεωρήσεις και (γ) το στάδιο της ολοκληρώσεως.

1.5.1.(α) Κατά το στάδιο των διαπραγματεύσεων, οι οποίες διεξάγονται συνήθως από τους διορισμένους προς τον σκοπό αυτό μεσίτες (s&p brokers) των δύο μερών, οι πωλητές απευθύνουν πρόσκληση προς τους υποψήφιους αγοραστές και ανταλλάσσονται μηνύματα μεταξύ των δύο πλευρών. Το κυριότερο θέμα που απασχολεί τα μέρη είναι η τιμή πωλήσεως του πλοίου. Η τιμή πωλήσεως είναι συνήθως το πρώτο θέμα της διαπραγματεύσεως και ταυτόχρονα το τελευταίο, καθώς αυτή διαμορφώνεται ανάλογα με την ηλικία του πλοίου, τα τεχνικά του χαρακτηριστικά και παράλληλα ανάλογα με τις συνθήκες που επικρατούν στην αγορά. Τα μέρη ασχολούνται επίσης με τα τεχνικά χαρακτηριστικά του πλοίου και τις ημερομηνίες παραδόσεως προκειμένου να αποφασίσουν αν η συναλλαγή είναι συμφέρουσα. Οι διαπραγματεύσεις για την τιμή και για τους βασικούς όρους της συμβάσεως ακολουθούν της πρώτης προσεγγίσεως και γίνονται συνήθως μέσω των μεσιτών των δύο μερών. Σε περίπτωση που τα μέρη συμφωνήσουν στους βασικούς όρους, συντάσσεται συνήθως μια σύνοψη των βασικών όρων ("recap", συντόμευση της λέξεως "recapitulation", ήτοι ανακεφαλαίωση), η οποία ανταλλάσσεται μεταξύ των συμβαλλομένων μερών και τελεί υπό την προϋπόθεση της συνάψεως του τελικού συμβολαίου. Το στάδιο των διαπραγματεύσεων επομένως χωρίζεται σε δύο φάσεις: την φάση κατά την οποία οι βασικοί όροι συζητούνται μέσω της ανταλλαγής μηνυμάτων και τελικά συμφωνούνται σε γενικές γραμμές, και η φάση κατά την οποία συζητούνται οι λεπτομέρειες της συμβάσεως. Η δεύτερη φάση έπεται της πρώτης καθώς συνήθως έχει προηγηθεί η σύνταξη και ανταλλαγή του recap.

Εφόσον συμφωνηθούν οι βασικοί όροι που διέπουν την σύμβαση (τιμή, ημερομηνίες παραδόσεως, τόπος παραδόσεως, μέθοδος πληρωμής) και διευθετηθούν οι σχετικές λεπτομέρειες, συντάσσεται το έγγραφο της συμβάσεως πωλήσεως του πλοίου, το Memorandum of Agreement (MoA), το οποίο συνήθως ενσωματώνει προδιατυπωμένους όρους, οι οποίοι τροποποιούνται ανάλογα με την συμφωνία των

μερών. Συνήθως το συμβόλαιο αυτό τελεί υπό την αίρεση ορισμένων λεπτομερειών, όπως για παράδειγμα την έγκριση της πωλήσεως ή της αγοράς από το Διοικητικό Συμβούλιο ή τους μετόχους της εταιρείας ή την επιτυχή ολοκλήρωση της επιθεωρήσεως του πλοίου από τον Νηογνώμονα.

- 1.5.1.(β) Το στάδιο των επιθεωρήσεων περιλαμβάνει πρώτον, την φυσική επιθεώρηση του ίδιου του πλοίου από τον αγοραστή ή τον επιθεωρητή που αυτός έχει ορίσει και δεύτερον την επιθεώρηση των εγγράφων και πιστοποιητικών του πλοίου, όπως για παράδειγμα τα πιστοποιητικά του Νηογνώμονα (Class), τα πιστοποιητικά ασφαλείας (SMC, ISSP, IOPP κτλ). Η φυσική επιθεώρηση του πλοίου είναι συνήθως επιφανειακή και γίνεται για να σχηματίσει ο αγοραστής μια γενική εικόνα του πλοίου, των τεχνικών του χαρακτηριστικών και της καταστάσεως του εξοπλισμού του προκειμένου να αποφασίσει αν θα προχωρήσει στην αγορά ή όχι. Μετά από αυτή την επιθεώρηση, ο αγοραστής είτε θα επιβεβαιώσει την πρόθεση του να αγοράσει το πλοίο είτε θα αποσυρθεί από την συμφωνία.
- 1.5.1.(γ) Το τρίτο στάδιο, το στάδιο της ολοκληρώσεως, περιλαμβάνει θέματα σχετικά με την παράδοση του πλοίου που πρέπει να διευθετηθούν προ της παραδόσεως, συμπεριλαμβανομένης της επιθεωρήσεως των υφάλων του πλοίου από τον Νηογνώμονα, την προετοιμασία των εγγράφων που θα παραδοθούν και την παράδοση του ίδιου του πλοίου, με την ταυτόχρονη πληρωμή του τιμήματος που έχει συμφωνηθεί.

Η παράδοση των εγγράφων και η φυσική παράδοση του πλοίο συνήθως λαμβάνουν χώρα σε διαφορετικές τοποθεσίες, ανάλογα με το που βρίσκεται το πλοίο. Η τελική επιθεώρηση του πλοίου, η οποία γίνεται από τον επιθεωρητή του Νηογνώμονα γίνεται στον τόπο της φυσικής παραδόσεως και ελέγχονται τα ύφαλα του πλοίου, ενώ αυτό βρίσκεται σε δεξαμενή (drydock), ώστε κατά την παράδοση να παραδοθεί και ένα "καθαρό", ήτοι χωρίς παρατηρήσεις, πιστοποιητικό κλάσης. Ο επιθεωρητής μπορεί να ζητήσει να γίνουν κάποιες επισκευές, οι οποίες κατά το στάδιο αυτό επιβαρύνουν τον πωλητή, καθώς ακόμα δεν έχει μεταβιβαστεί η κυριότητα του πλοίου στον αγοραστή και ο πωλητής φέρει ακόμα τον κίνδυνο του πλοίου. Επίσης, εναλλακτικά, υπάρχει η δυνατότητα, ανάλογα με την συμφωνία μεταξύ πωλητή και αγοραστή, ο αγοραστής να ορίσει δύτες, εγκεκριμένους από τον Νηογνώμονα του πλοίου, και αυτοί να επιθεωρήσου τα ύφαλα του πλοίου όσο αυτό βρίσκεται μέσα στο νερό.

Στο ΜοΑ περιγράφονται επακριβώς οι διαδικασίες που προηγούνται της παραδόσεως του πλοίου καθώς και η ίδια η διαδικασία παραδόσεως. Επίσης στο ΜοΑ περιγράφονται και τα έγγραφα που πρέπει να παραδοθούν από τον πωλητή στον αγοραστή και αντίστροφα κατά την νομική παράδοση του πλοίου. Η λίστα των εγγράφων μπορεί να περιλαμβάνεται είτε στο ίδιο το σώμα του ΜοΑ είτε σε ξεχωριστό έγγραφο, παράρτημα του MoA, το Addendum, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της συμβάσεως και συνέχεια του ΜοΑ. Τα συνηθέστερα έγγραφα είναι: πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου της πωλήτριας εταιρείας, με τα οποία αποφασίζεται η πώληση του πλοίου, πρακτικά της Γενικής Συνελεύσεως των μετόχων της πωλήτριας εταιρείας, με τα οποία εγκρίνεται η απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, Πιστοποιητικό Καλής Ισχύος (Goodstanding Certificate) της πωλήτριας εταιρείας, Πληρεξούσιο της πωλήτριας εταιρείας με το οποίο εξουσιοδοτούνται κάποια φυσικά πρόσωπα, Διευθυντές ή μη της εταιρείας, να προβούν σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την ολοκλήρωση της πωλήσεως του πλοίου, το Bill of Sale (BoS), το έγγραφο με το οποίο συντελείται η μεταβίβαση της κυριότητας του πλοίου, πιστοποιητικά του Νηογνώμονα, με σημαντικότερο το Πιστοποιητικό Κλάσης, πιστοποιητικά της σημαίας του πλοίου και ιδιαίτερα τυχόν έγγραφο συναινέσεως της σημαίας για την μεταβίβαση του πλοίου, το οποίο εκδίδεται από το Νηολόγιο στο οποίο είναι εγγεγραμμένο το πλοίο. Επίσης ο πωλητής πρέπει να προχωρήσει και στην διαγραφή του πλοίου από το τρέχον Νηολόγιο του πλοίου και να παραδώσει στον αγοραστή το σχετικό Πιστοποιητικό Διαγραφής του Πλοίου, το οποίο ο αγοραστής με την σειρά του πρέπει να το παραδώσει στο νέο Νηολόγιο, όπου έχει πλέον εγγράψει το πλοίο. Το Πιστοποιητικό Διαγραφής του πλοίου δεν απαιτείται σε περίπτωση που ο αγοραστής επιλέξει να διατηρήσει την ήδη υπάρχουσα σημαία του πλοίου, όποτε θα εγγραφεί στη μερίδα του πλοίου μόνο η μεταβίβαση και αλλαγή της πλοιοκτησίας. Επίσης ο πωλητής πρέπει να προβεί στην ακύρωση της ασφαλιστικής καλύψεως, να εξοφλήσει την υποθήκη που τυχόν είναι εγγεγραμμένη επί του μεταβιβαζόμενου πλοίου, να τακτοποιήσει τυχόν άλλα χρέη του πλοίου προς τρίτους (πρακτορειακά, τροφοδοσία, πετρέλαια κτλ.) και να φροντίσει για τον επαναπατρισμό του πληρώματος του. Όταν ο πωλητής είναι, από κάθε άποψη έτοιμος να παραδώσει το πλοίο, ενημερώνει τον αγοραστή με την Ειδοποίηση Ετοιμότητας Παραδόσεως (Notice of Readiness for Delivery – NoR). Εφόσον το πλοίο είναι όντως έτοιμο προς παράδοση, ο αγοραστής πρέπει να κανονίσει την πληρωμή των πετρελαίων και

λιπαντικών που υπάρχουν στο πλοίο, όπως έχει συμφωνηθεί και να δώσει οδηγίες στην τράπεζα του να καταβάλει το συμφωνημένο τίμημα την ημέρα της παραδόσεως.

1.6. Recap και δεσμευτικότητα της συμφωνίας.

Όπως προελέχθη, σε περίπτωση που τα μέρη συμφωνήσουν στους βασικούς όρους, συντάσσεται μια σύνοψη των βασικών όρων (recap - ανακεφαλαίωση), η οποία ανταλλάσσεται μεταξύ των συμβαλλομένων μερών και τελεί υπό την προϋπόθεση της συνάψεως του τελικού συμβολαίου. Η ανταλλαγή του recap μπορεί να θεωρηθεί ως δεσμευτική συμφωνία μεταξύ των μερών, εκτός εάν τα μέρη ρητά το έχουν αποκλείσει ή υπάρχουν ακόμα εκκρεμή θέματα σημαντικά για την κατάρτιση της συμβάσεως, τα οποία δεν έχουν ρυθμιστεί στο recap (Ateni Maritime Corp v Great Marine Ltd (Great Marine No. 2), 1990).

Η κρίση για το αν πράγματι υπάρχει δεσμευτική συμφωνία ή όχι εξαρτάται από το σύνολο της αλληλογραφίας που έχει ανταλλαγεί κατά τις διαπραγματεύσεις και από την πρόθεση των μερών σε κάθε περίπτωση. Κάθε υπόθεση κρίνεται ad hoc και εξατομικευμένα καθώς οι συνθήκες καθορίζουν την ύπαρξη ή μη δεσμευτικής συμφωνίας. Στην υπόθεση Hofflinghouse & Co. Limited v C-Trade S.A. αναφέρεται: «... Το δικαστήριο θα εξετάσει ... όχι μονάχα ένα ή δύο έγγραφα, τα οποία θα διαλέξει από την αλληλουχία της αλληλογραφίας, αλλά θα εξετάσει την αλληλογραφία ως σύνολο ... αν στην πορεία της αλληλογραφίας είναι εμφανές ότι η τελική προσφορά έχει γίνει αποδεκτή, τότε θα υπάρχει δεσμευτική συμφωνία, παρά το γεγονός ότι τα μέρη δεν το έχουν αντιληφθεί ή δεν το έχουν επιδιώξει ως αποτέλεσμα.» (Hofflinghouse & Co v C-Trade S.A. (The Intra Transporter), 1986).

Στην υπόθεση Blankenstein, είχαν γίνει διαπραγματεύσεις για την αγορά τριών πλοίων και την 4^η Ιουλίου εστάλη ένα μήνυμα telex με το οποίο διατυπώθηκε μια επίσημη προσφορά για λογαριασμό της εταιρείας «Raftopoulos» ή οποιασδήποτε άλλης εταιρείας που θα καθοριστεί από αυτή εν ευθέτω χρόνο. Μέχρι την 8^η Ιουλίου όλοι οι όροι είχαν συμφωνηθεί (συμπεριλαμβανομένου του τιμήματος του πλοίου) και συντάχθηκε το ΜοΑ, όπου η εταιρεία Raftopoulos ή κάθε άλλη εταιρεία που θα υποδειχθεί από αυτή κατονομάστηκε ως αγοράστρια εταιρεία. Την 1^η Αυγούστου, ο μεσίτης των αγοραστών ενημέρωσε τους πωλητές ότι ως αγοράστρια εταιρεία κατονομάζεται η εταιρεία με την επωνυμία «Damon Compania Naviera S.A.» και

ζήτησε την σύνταξη νέου ΜοΑ, στο οποίο η ανωτέρω εταιρεία θα κατονομαζόταν ως η αγοράστρια, πράγμα το οποίο και έγινε. Ωστόσο, τόσο το πρώτο MoA όσο και το δεύτερο δεν υπεγράφησαν από τους αγοραστές. Οι πωλητές ενόψει της καθυστερήσεως, απέστειλαν την 5^η Αυγούστου telex δηλώνοντας ότι αποσύρονται από την σύμβαση και προχώρησαν στην κατάθεση αγωγής ζητώντας αποζημίωση για την ζημία που υπέστησαν λόγω της μη καταβολής της προκαταβολής. Οι αγοραστές απέκρουσαν την αγωγή, ισχυριζόμενοι ότι εφόσον δεν υπεγράφη ποτέ το ΜοΑ, δεν υπάρχει και δεσμευτική συμφωνία μεταξύ των μερών. Επίσης, ισχυρίστηκαν ότι η καταβολή της προκαταβολής αποτελεί προαπαιτούμενο όρο για το κύρος της συμβάσεως, ήτοι ότι χωρίς την καταβολή της προκαταβολής, δεν υφίσταται και έγκυρη σύμβαση. Το Εφετείο έκρινε ότι δεν υπάρχει κανένα στοιχείο στα μηνύματα που ανταλλάχθηκαν κατά τις διαπραγματεύσεις ότι η καταβολή της προκαταβολής είναι όρος προαπαιτούμενος για την εγκυρότητα της συμβάσεως. Επίσης, έκρινε ότι ήδη από την 8^η Ιουλίου υπήρχε έγκυρη και δεσμευτική συμφωνία κατά την συνήθη ναυτιλιακή πρακτική (Damon Compania Naviera S.A. v Hapag-Lloyd International S.A., The Blankenstein, Bartenstein and Birkenstein, 1985).

Ένα ακόμα βασικό κριτήριο για το αν υπάρχει δεσμευτική συμφωνία των μερών ή όχι είναι ο τρόπος που καταρτίζεται η λίστα των εγγράφων, στο ίδιο το MoA ή σε Addendum, και ανάλογα με την βαρύτητα που έχουν προσδώσει σε αυτή τα μέρη, μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν υπάρχει δεσμευτική συμφωνία για την αγοραπωλησία, αν δεν υπάρχει παράλληλα και συμφωνία στο ποια έγγραφα θα παραδοθούν. Αν προβλεφθεί ότι μέχρι την ολοκλήρωση της λίστας των εγγράφων και την συμφωνία σε αυτή δεν μπορεί να υπάρξει δεσμευτική συμφωνία, τότε μόνο με την υπογραφή της λίστας υπάρχει δέσμευση των μερών. Η επιλογή του λεκτικού για να περιγράψει αυτή την διαδικασία είναι χαρακτηριστική για το αν υπάρχει συμφωνία ή όχι. Για παράδειγμα αν το λεκτικό αναφέρει ότι τα έγγραφα που θα προδοθούν θα περιγράφονται σε ξεχωριστό έγγραφο – Addendum - το οποίο όμως πρέπει να υπογραφεί ταυτόχρονα με το MoA, τότε μπορεί να θεωρηθεί ότι έως ότου υπάρχει συμφωνία για την λίστα των εγγράφων δεν υπάρχει συμφωνία γενικά.

Ακόμα και αν το ΜοΑ έχει ήδη υπογραφεί προ της καταρτίσεως της λίστας των εγγράφων, μπορεί να γεννηθεί ζήτημα για την εγκυρότητα και δεσμευτικότητα της συμβάσεως, καθώς σε περίπτωση μη συμφωνίας, ο αγοραστής μπορεί να ισχυριστεί ότι πλήττεται το κύρος της συμφωνίας από την ενδεχόμενη άρνηση του πωλητή να παραδώσει ορισμένα έγγραφα. Σε κάθε περίπτωση, αν υπάρξει αγεφύρωτη

διαφωνία των μερών περί των εγγράφων, θα ήταν ασφαλές ο πωλητής να παραδώσει στον αγοραστή τα έγγραφα που προβλέπονται στον προδιατυπωμένο όρο του ΜοΑ και πέρα από αυτά εκείνα τα έγραφα που σύμφωνα με την συνήθη ναυτιλιακή πρακτική είναι απαραίτητα για την εγγραφή του πλοίου υπό την νέα σημαία μετά την πώληση, προκειμένου να αποφευχθούν απαιτήσεις του αγοραστή.

Κατά τις διαπραγματεύσεις, στα μηνύματα των μεσιτών είναι σύνηθες να υπάρχουν φράσεις όπως «... υπό τον όρο της εγκρίσεως του Δ.Σ...» ή «... υπό την προϋπόθεση της εκδόσεως σχετικής αδείας...» κτλ. Αυτές οι προϋποθέσεις και οι όροι μπορούν ανάλογα με την πρόθεση των μερών να θεωρηθούν είτε αιρέσεις, διαλυτικές ή αναβλητικές, είτε απλές επιφυλάξεις. Εφόσον θεωρηθούν διαλυτικές αιρέσεις, η μη εκπλήρωση τους δεν επιτρέπει την ύπαρξη έγκυρης συμφωνίας και αποτελούν προαπαιτούμενο όρο. Συνήθως ωστόσο, δεν ερμηνεύονται ως τέτοιες αλλά θεωρούνται απλές επιφυλάξεις.

Ειδικά ο ορός περί εγκρίσεως του Δ.Σ., ο οποίος μπορεί να έχει τεθεί από τον πωλητή ή τον αγοραστή ή και τους δύο, πρέπει να ερμηνεύεται με προσοχή. Στον όρο αυτό μπορεί να τίθεται ένα ορισμένο χρονικό διάστημα μέσα στο οποίο πρέπει να δοθεί η έγκριση του Δ.Σ.. Με την παρέλευση του χρόνου αυτού μπορεί η σύμβαση να λύεται αζημίως για τα μέρη. Ωστόσο η μη αναφορά ορισμένου χρόνου για την παροχή της εγκρίσεως του Δ.Σ. μπορεί να γεννήσει αμφιβολίες για το αν πρέπει να λυθεί η σύμβαση ή όχι και για το ποιος είναι ο εύλογος χρόνος μέσα στον οποίο πρέπει να δοθεί η έγκριση τελικά. Αν η φράση συνοδεύεται από την διαβεβαίωση ότι η έγκριση είναι τυπική και ότι το Δ.Σ. τελεί εν γνώσει των διαπραγματεύσεων, τότε ο όρος δεν μπορεί, όπως είναι λογικό, να θεωρηθεί ως αίρεση παρά ως μια τυπική επιφύλαξη που δεν επιδρά στο κύρος και την δεσμευτικότητα της συμφωνίας (Astra Trust Ltd v Adams and Williams, 1969).

1.7. Βασικές κατευθύνσεις για την κατάρτιση και ερμηνεία ενός ΜοΑ

Κατά πρώτον, όταν απαιτείται ερμηνεία κάποιου όρου, θα πρέπει να προτιμάται η πιο λογική ερμηνεία. Όταν το αποτέλεσμα στο οποίο οδηγείται είναι παράλογο, τότε είναι απίθανο τα μέρη να είχαν αυτή την πρόθεση.

Κατά δεύτερον, οι όροι θα πρέπει να ερμηνεύονται με κριτήριο την εμπορική πρακτική του κλάδου και με γνώμονα την «εμπορική κοινή λογική» καθώς και τυχόν

εξειδικευμένοι όροι να έχουν την έννοια της εμπορικής πρακτικής (Antaios Compania Naviera SA v Salen Rederierna AB (The Antaios), 1985).

Κατά τρίτον, με δεδομένο ότι το MoA καταρτίζεται με βάση προτυπωμένους όρους σε standard μορφή οι διαγραφές και οι πρόσθετοι όροι πρέπει να υπερισχύουν του προτυπωμένου συμβολαίου/ όρου καθώς αποτυπώνουν την πραγματική βούληση των μερών, πλην εξαιρέσεων.

Τέταρτον, οι διαγραμμένες φράσεις ή λέξεις δεν αποτελούν τμήμα του συμβολαίου ως βασικός κανόνας ερμηνείας. Ωστόσο, σε πρόσφατες νομολογίες έχει επικρατήσει ότι το δικαστήριο θα πρέπει να εξετάσει και το περιεχόμενο αυτών των όρων (διαγραμμένων) σε περίπτωση που πρέπει να ερμηνεύσει μια διαφορά ή ως οδηγό για την ερμηνεία λέξεων ή όρων σε άλλο σημείο του συμβολαίου. Επίσης, οι διαγραμμένοι όροι μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως οδηγός για την διερεύνηση της πρόθεσης των μερών στο τι ισχύει και τι όχι (Malcolm Strong and Paul Herring, 2004).

Κεφάλαιο 20

Διαδικασία Αγοραπωλησίας Μεταχειρισμένων Πλοίων.

2.1. Memorandum of Agreement – Norwegian Sale Form.

Η φόρμα που χρησιμοποιείται συχνότερα ως βάση για την κατάρτιση της συμβάσεως αγοραπωλησίας μεταχειρισμένων πλοίων είναι η Norwegian Sale Form ("NSF") (Memorandum of Agreement, Norwegian Shipbrokers' Association's Memorandum of Agreement for sale and purchase of ships, Codename "SALEFORM 1993"). Στο παρελθόν υπήρξαν διάφορες εναλλακτικές φόρμες, ωστόσο η NSF έχει επικρατήσει. Δημιουργήθηκε προκειμένου να τυποποιηθούν οι όροι της αγοραπωλησίας μεταχειρισμένων πλοίων και μέχρι σήμερα παραμένει το "απόλυτο" υπόδειγμα για την κατάρτιση της σχετικής συμβάσεως.

Η φόρμα έχει υιοθετηθεί από την BIMCO (The Baltic and International Maritime Council) και έχει κατά διαστήματα τροποποιηθεί προκειμένου οι όροι της να αντικατοπτρίζουν με επιτυχία την ναυτιλιακή πρακτική, να είναι σαφείς και εμπεριστατωμένοι. Μετά από αλλεπάλληλες αλλαγές και τροποποιήσεις του περιεχομένου της φόρμας, σήμερα, η φόρμα NSF '93 είναι αυτή που χρησιμοποιείται συχνότερα, ωστόσο και η φόρμα NSF '87 εξακολουθεί να χρησιμοποιείται από κάποιους brokers. Ωστόσο, στις χώρες της Άπω Ανατολής και ιδιαίτερα στην Ιαπωνία χρησιμοποιείται ευρέως η φόρμα Nipponsale.

Η NSF '87 δεν διαφέρει σημαντικά από τις προηγούμενες φόρμες ('83, '66, κτλ) και αφήνει, όπως και οι προηγούμενες φόρμες, στην διακριτική ευχέρεια των μερών την επιλογή να προσθέσουν εκείνους τους όρους που θεωρούν απαραίτητους. Ενδεικτικό είναι ότι η φόρμα είναι πολύ σύντομη, μόλις 150 σειρές, ενώ η NSF '93 είναι πολύ πιο αναλυτική, εκτεινόμενη σε 283 σειρές.

Η NSF φέρει τον τίτλο Memorandum of Agreement – ΜοΑ, ήτοι Μνημόνιο Συμφωνίας και αποτελείται από 16 όρους οι οποίο καλύπτουν και ρυθμίζουν τα κυριότερα ζητήματα της διαδικασίας, όπως τον τρόπο πληρωμής του τιμήματος, την επιθεώρηση του πλοίου, τον τρόπο, τόπο και χρόνο παραδόσεως του πλοίου, τα απαιτούμενα έγγραφα κλπ. Επίσης, στο ΜοΑ γίνεται μνεία για την περίπτωση υπερημερίας είτε του πωλητή είτε του αγοραστή, ποιες διαδικασίες θα ακολουθηθούν σε περίπτωση αδυναμίας εκπληρώσεως εκατέρωθεν και προβλέπεται το δίκαιο που

διέπει την σύμβαση και την όλη συναλλαγή και ορίζεται η διαδικασία της Διαιτησίας για την επίλυση των διαφορών.

2.2. Εισαγωγή - Ορισμοί - Όρος 1: Τίμημα.

1. Purchase price

hereinafter called the Sellers	, have agreed to sell, and	1
hereinafter called the Buyers	, have agreed to buy	2
Name:		3
Classification Society/Class:		4
Built:	By:	5
Flag:	Place of registration:	6
Call Sign:	Grt/Nrt:	7
Register Number:		8
hereinafter called the Vessel, on the following terms and conditions:		
Definitions		10
"Banking days" are days on which banks are open both in the country of the currency stipulated for the Purchase Price in Clause 1 and in the place of closing stipulated in Clause 8.		11 12
"In writing" or "written" means a letter handed over from the Sellers to the Buyers or vice versa, a registered letter, telex, telefax or other modern form of written communication.		13 14
"Classification Society" or "County" or "C	Class" means the Society referred to in line 4.	15
11/1		

16

Στην εισαγωγή του ΜοΑ κατονομάζονται οι αντισυμβαλλόμενοι, πωλητής και αγοραστής, δίνεται μια σύντομη περιγραφή του Πλοίου και ορίζονται κάποιες βασικές έννοιες, οι οποίες επαναλαμβάνονται συχνά στο κείμενο του ΜοΑ. Η διατύπωση των αρχικών όρων του ΜοΑ δεν είναι τυχαία. Σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου Περί Πωλήσεως Αγαθών (Sale of Goods Act 1979) και ειδικά σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 2 η σύμβαση πωλήσεως είναι η σύμβαση με την οποία ο πωλητής μεταβιβάζει ή συμφωνεί να μεταβιβάσει την κυριότητα ενός αγαθού στον αγοραστή με χρηματικό αντάλλαγμα, το οποίο ονομάζεται τιμή. Σύμφωνα δε με την παράγραφο 4 του ιδίου άρθρου, όταν, σύμφωνα με την σύμβαση πωλήσεως, η κυριότητα των αγαθών μεταβιβάζεται από τον πωλητή στον αγοραστή, η σύμβαση ονομάζεται πώληση. Αντίθετα, στην παράγραφο 5 ορίζεται ότι όταν, σύμφωνα με την

σύμβαση, η μεταβίβαση της κυριότητας των αγαθών θα λάβει χώρα σε χρόνο μεταγενέστερο της συνάψεως της συμβάσεως και υπό τον όρο της συνδρομής κάποιων προϋποθέσεων, η σύμβαση ονομάζεται συμφωνία προς πώληση. Η διαφοροποίηση αυτή προσομοιάζει στην διάκριση, κατά το ελληνικό δίκαιο, μεταξύ του προσυμφώνου πωλήσεως και της συμβάσεως πωλήσεως.

Ενόψει των ανωτέρω, η διατύπωση "... the Sellers, have agreed to sell and ... the Buyers, have agreed buy..." αντικατοπτρίζει την ρύθμιση το νόμου. Ο πωλητής του Πλοίου συμφωνεί να πωλήσει και ο αγοραστής συμφωνεί να αγοράσει το Πλοίο σε χρόνο μεταγενέστερο και υπό τον όρο της εκπληρώσεων των προϋποθέσεων που αναφέρονται στο ΜοΑ, έναντι της καταβολής του τιμήματος. Η συγκεκριμένη διατύπωση εισήχθη στην φόρμα NSF '93, τροποποιώντας την αντίστοιχη διατύπωση της NSF '87, όπου αναφερόταν ότι ο πωλητής πωλεί σήμερα και ο αγοραστής αγοράζει σήμερα το Πλοίο.

2.2.1. Αντισυμβαλλόμενοι – Πωλητής και Αγοραστής

2.2.1.1. Ως πωλητής του πλοίου κατονομάζεται φυσικά ο κύριος του πλοίου. Στην πλειονότητα των περιπτώσεων το Πλοίο ανήκει σε εταιρεία και η κυριότητα του διαμοιράζεται νοητά σε μετοχές (ή ποσοστά), τις οποίες κατέχουν οι μέτοχοι της εταιρείας. Η κοινή πρακτική είναι η αγορά του Πλοίου ως συνόλου, και όχι η αγορά ποσοστού αυτού. Σε περιπτώσεις αγοράς ποσοστού, προτιμώνται άλλοι τύποι συμβάσεως, συνήθως συμβάσεις αγοράς μετοχών στην πλοιοκτήτρια εταιρεία. Προκειμένου ο αγοραστής να εξασφαλίσει ότι όντως το σύνολο των μετόχων της πωλήτριας και πλοιοκτήτριας εταιρείας συναινούν στην πώληση του Πλοίου, ζητά κατά την παράδοση του Πλοίου και σχετικού Πρακτικού τους Γενικής Συνελεύσεως των μετόχων της εταιρείας, από το οποίο προκύπτει η τοιαύτη συναίνεση τους.

Υπάρχουν ωστόσο περιπτώσεις όπου ο πωλητής του Πλοίου δεν είναι κύριος αυτού κατά την σύναψη του ΜοΑ, αλλά πρόκειται να αποκτήσει την κυριότητα, δυνάμει συνήθως Ναυλώσεως Γυμνού Πλοίου (Bare Boat Charter), σύμφωνα με την οποία κατά την λήξη της ναυλώσεως, ο ναυλωτής έχει το δικαίωμα αγοράς του Πλοίου. Σε αυτές τις περιπτώσεις, είναι απαραίτητο στο ΜοΑ να γίνει ειδική μνεία και να ρυθμιστούν ζητήματα που

μπορεί να προκύψουν κατά την παράδοση του Πλοίου στον Αγοραστή και προκειμένου να εξασφαλισθεί ότι θα μεταβιβασθεί η πλήρης κυριότητα στον αγοραστή.

2.2.1.2. Ως αγοραστής κατονομάζεται συνήθως κάποια εταιρεία, η οποία έχει συσταθεί ακριβώς για αυτό το σκοπό, ήτοι την απόκτηση της κυριότητας του Πλοίου. Είναι συχνό φαινόμενο, αρχικά στο ΜοΑ να κατονομάζεται ως αγοράστρια μια εταιρεία, η οποία ωστόσο διατηρεί ρητά το δικαίωμα να κατονομάσει στην συνέχεια ως αγοράστρια κάποια άλλη εταιρεία. Αυτό συμβαίνει γιατί όπως προελέχθη, η εταιρεία που θα αποκτήσει την κυριότητα του Πλοίου συνήθως συστήνεται αποκλειστικά για αυτό το σκοπό. Επομένως είναι πολύ πιθανό ότι κατά τον χρόνο συνάψεως του ΜοΑ, ο αγοραστής δεν έχει ακόμα συστήσει την εταιρεία και προκειμένου να ολοκληρώσει την συμφωνία, ορίζει ως αγοράστρια κάποια άλλη εταιρεία, όπως για παράδειγμα την διαχειρίστρια εταιρεία ή την μητρική εταιρεία. Σ' αυτή την περίπτωση, ο πωλητής δεν γνωρίζει αν τελικά ο αντισυμβαλλόμενος του θα παραμείνει ο ίδιος. Η ανασφάλεια που προκαλείται από την ρύθμιση αυτή, μπορεί να καλυφθεί με ρήτρες που ορίζουν ότι ο αρχικός αγοραστής δεν απαλλάσσεται των ευθυνών του έναντι του πωλητή ή ότι ο αρχικός αγοραστής εγγυάται υπέρ του τελικού αγοραστή ο οποίος θα κατονομαστεί. Ωστόσο, κατά την συνήθη ναυτιλιακή πρακτική ο πωλητής επιτρέπει στον αγοραστή να έχει αυτή την επιλογή χωρίς να ζητά εγγυήσεις.

Η αλλαγή του αντισυμβαλλόμενου μετά την σύναψη της συμβάσεως αγοραπωλησίας νομικά μπορεί να θεωρηθεί ως ανανέωση της συμφωνίας με νέο αντισυμβαλλόμενο, στην οποία έχει συναινέσει ο πωλητής κατά την υπογραφή του ΜοΑ, όπως έχει κριθεί νομολογιακά. Στην υπόθεση Blankenstein, κρίθηκε ότι η ανάθεση της συμβάσεως σε νέο αγοραστή είναι ισχυρή εφόσον υπάρχει έγκυρη ανάθεση, από πρόσωπο που έχει εξουσιοδοτηθεί προς τον σκοπό αυτό από τον αρχικό αγοραστή, και έγκυρη αποδοχή της αναθέσεως εκ μέρους του νέου αντισυμβαλλόμενου, εκφρασμένη από πρόσωπο που έχει εξουσιοδοτηθεί προς τον σκοπό αυτό (Damon Compania Naviera S.A. v Hapag-Lloyd International S.A. (The Blankenstein, Bartenstein and Birkenstein), 1985).

Παρά την αρχική συναίνεση του πωλητή, είναι απαραίτητο ο αγοραστής να τον ενημερώσει εγκαίρως για την αλλαγή και την ανάθεση της

συμβάσεως σε νέο αγοραστή, προκειμένου να είναι σε θέση αυτός να προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την μεταβίβαση του Πλοίου στον "σωστό" αγοραστή.

2.2.2. Περιγραφή του Πλοίου.

Η περιγραφή του Πλοίου περιλαμβάνει το όνομα του, τον Νηογνώμονα (Κλάση), την χρονολογία κατασκευής και τον κατασκευαστή, την σημαία νηολογήσεως και το λιμάνι νηολογήσεως, το διεθνές διακριτικό σήμα (Call Sign), τους κόρους ολικής και καθαρής χωρητικότητας (Gross Registered Tonnage / Net Registered Tonnage) και τον αριθμό Νηολογίου. Είναι επίσης συχνή η προσθήκη του αριθμού ΙΜΟ του Πλοίου, καθώς αυτός ο μοναδικός αριθμός παραμένει ίδιος καθόλη την εμπορική ζωή του Πλοίου.

Οι πληροφορίες αυτές αποτελούν την ταυτότητα του Πλοίου και είναι απαραίτητες ώστε να προκύπτει με σαφήνεια το Πλοίο που αποτελεί αντικείμενο της αγοραπωλησίας. Προκειμένου να αποφευχθούν περιπτώσεις εσφαλμένων δηλώσεων, ο πωλητής εισάγει τα απαιτούμενα στοιχεία όπως αυτά αναγράφονται στο Έγγραφο Εθνικότητας του Πλοίου.

2.2.3. Ορισμοί.

Ο ορισμός ορισμένων βασικών όρων, οι οποίοι επαναλαμβάνονται στο ΜοΑ, γίνεται προς διευκόλυνση των συμβαλλομένων μερών και προκειμένου να αποφευχθούν παρερμηνείες και ασάφειες. Οι ορισμοί αυτοί εισήχθησαν για πρώτη φορά στην φόρμα NSF '93.

Ορίζεται λοιπόν, ο όρος των εργασίμων ημερών, οι οποίες είναι οι ημέρες κατά τις οποίες οι τράπεζες είναι ανοικτές τόσο στην χώρα του νομίσματος (συνήθως οι Η.Π.Α., καθώς το νόμισμα συναλλαγής είναι το Δολάριο Η.Π.Α.) και στην χώρα όπου θα πραγματοποιηθεί η συνάντηση πωλητή και αγοραστή κατά τον χρόνο ολοκληρώσεως της συναλλαγής (closing). Επίσης, ορίζεται ο όρος "γραπτώς" και προσδιορίζεται συγκεκριμένα τι συνίσταται γραπτή ειδοποίηση. Τέλος, δίνεται ορισμός για τον όρο Κλάση, ήτοι τον Νηογνώμονα του Πλοίου.

2.2.4. Όρος 1: Τίμημα (Τιμή Πωλήσεως).

Όπως προαναφέρθηκε, η πώληση του Πλοίου γίνεται έναντι ορισμένου τιμήματος, το οποίο καταβάλει ο αγοραστής στο πωλητή. Η τιμή πωλήσεως αποτελεί ένα από τα βασικά σημεία διαπραγματεύσεως μεταξύ των μερών. Διαμορφώνεται ανάλογα με τα χαρακτηριστικά του Πλοίου και τις συνθήκες που επικρατούν στην αγορά. Στο ΜοΑ, πέραν της τιμής ορίζεται και το νόμισμα. Η συναλλαγή συνήθως γίνεται σε Δολάρια Η.Π.Α.

2.3. Όρος 2: Προκαταβολή.

2. Deposit	17
As security for the correct fulfillment of this Agreement the Buyers shall pay a deposit of 10% (ten per	18
cent) of the Purchase Price within banking days from the date of this	19
Agreement. This deposit shall be placed with	20
and held by them in a joint account for the Sellers and the Buyers, to be released in accordance	21
with joint written instructions of the Sellers and the Buyers. Interest, if any, to be credited to the	22
Buyers. Any fee charged for holding the said deposit shall be borne equally by the Sellers and the	23
Buyers,	24

Σύμφωνα με τον όρο 2 του ΜοΑ, ο αγοραστής οφείλει να καταβάλει μια προκαταβολή αντίστοιχη με το 10% του τιμήματος του Πλοίου, ως εγγύηση για την τήρηση των όρων του ΜοΑ και την καλή εκτέλεση των υποχρεώσεων του που απορρέουν από αυτό. Η προκαταβολή πρέπει να καταβληθεί μέσα σε ορισμένο χρονικό διάστημα από την υπογραφή του ΜοΑ, σε τράπεζα ή άλλο οργανισμό που ορίζεται από τα μέρη. Η προκαταβολή κρατείται σε ειδικό κοινό λογαριασμό στο όνομα του πωλητή και του αγοραστή και απελευθερώνεται δυνάμει κοινών οδηγιών του πωλητή και του αγοραστή. Ο αγοραστής δικαιούται να λάβει τυχόν τόκους. Παράλληλα πωλητής και αγοραστής βαρύνονται έκαστος με το ήμισυ των εξόδων για το άνοιγμα του κοινού λογαριασμού και την διατήρηση του.

2.3.1. Προθεσμία για την καταβολή.

Η προκαταβολή πρέπει να καταβληθεί μέσα σε ορισμένο διάστημα, το οποίο έχει συμφωνηθεί μεταξύ των μερών. Συνήθως στον υπολογισμό της προθεσμίας δεν περιλαμβάνεται η ημέρα που αναγράφεται στο MoA. Ένα

σημαντικό νομικό ζήτημα που προκύπτει είναι η απόδειξη ότι ο αγοραστής έχει λάβει γνώση ότι ο πωλητής έχει υπογράψει και αποστείλει το MoA. Η γνώση του αγοραστή είναι απαραίτητη για τον υπολογισμό της προθεσμίας για την καταβολή της προκαταβολής.

Στην υπόθεση Selene G ο αγοραστής όφειλε να καταβάλει την προκαταβολή εντός 48 ωρών από την υπογραφή του ΜοΑ. Ωστόσο δεν προέβησαν στην καταβολή. Στην σχετική απόφαση αναφέρεται ότι ο Διαιτητής που έκρινε την διαφορά θεώρησε ότι οι 48 ώρες ξεκινούν από την στιγμή που απόδειξη της υπογραφής των πωλητών περιήλθε σε γνώση των αγοραστών (Portaria Shipping Co v Gulf Pacific Navigation Co Ltd (The Selene G), 1981).

Ωστόσο, η ανωτέρω θέση οδηγεί σε ανασφάλεια, καθώς είναι δύσκολη η απόδειξη του χρόνου κατά τον οποίο ο αγοραστής έλαβε γνώση της υπογραφής του ΜοΑ εκ μέρους του πωλητή. Για αυτό το λόγο, συχνά προστίθεται λεκτικό στον όρο 2 ότι η προθεσμία ξεκινά μετά την ανταλλαγή του ΜοΑ, υπογεγραμμένου και από τα δύο μέρη. Βέβαια αυτή η προσθήκη δεν είναι προς το συμφέρον του πωλητή.

Ο χρόνος καταβολής της προκαταβολής και η τήρηση της προθεσμίας είναι κρίσιμα στοιχεία, καθώς ο όρος είναι "condition". Αθέτηση της υποχρεώσεως του αγοραστή παρέχει το δικαίωμα στον πωλητή να καταγγείλει την σύμβαση και να ζητήσει αποζημίωση για τις ζημίες που έχει υποστεί (Schelde Delta Shipping BV v Astarte Shipping BV (The Pamela), 1995).

Ταυτόχρονα όμως και ο πωλητής πρέπει να είναι προσεκτικός στον υπολογισμό της προθεσμίας καταβολής, γιατί τυχόν καταγγελία της συμβάσεως προ της λήξεως της προθεσμίας, είναι αδικαιολόγητη και άρα θα ευθύνεται έναντι του αγοραστή για τυχόν ζημίες που ο τελευταίος έχει υποστεί.

Με την προσθήκη του λεκτικού ότι η προθεσμία ξεκινά από την ανταλλαγή του υπογεγραμμένου ΜοΑ και από τα δύο μέρη επωφελείται ο αγοραστής. Υπάρχει ωστόσο πάντα ο κίνδυνος ο αγοραστής να καθυστερήσει υπαίτια την υπογραφή του ΜοΑ προκειμένου να αναβάλει την έναρξη της προθεσμίας. Όπως έχει κριθεί νομολογιακά, ο αγοραστής οφείλει να υπογράψει και να αποστείλει στον πωλητή το ΜοΑ εντός εύλογου χρονικού διαστήματος ειδάλλως ο πωλητής θα έχει το δικαίωμα να καταγγείλει την

σύμβαση (Damon Compania Naviera S.A. v Hapag-Lloyd International S.A. (The Blankenstein, Bartenstein and Birkenstein), 1985).

Ωστόσο, η νομολογία δεν έχει ορίσει επακριβώς την έννοια του "εύλογου χρόνου", ο οποίος κρίνεται ad hoc.

2.3.2. Τοποθέτηση της προκαταβολής.

Η συνήθης πρακτική είναι η προκαταβολή να κρατείται στη τράπεζα του πωλητή σε ειδικό κοινό λογαριασμό στον όνομα του πωλητή και του αγοραστή. Είναι σημαντικό για τον αγοραστή να βεβαιωθεί ότι ο κοινός λογαριασμός θα έχει ανοίξει πριν την λήξη της προθεσμίας καταβολής και ότι θα είναι όντως κοινός λογαριασμός. Για τον πωλητή είναι σημαντικό να βεβαιωθεί ότι η τράπεζα του δέχεται να ανοίξει τέτοιου είδους λογαριασμό και ότι η τράπεζα του αγοραστή έχει εμβάσει την προκαταβολή σωστά και χωρίς να συνοδεύεται από ειδικούς όρους για την απελευθέρωση της.

Η τράπεζα του πωλητή συνήθως ζητά από τον αγοραστή να παρασχεθεί σχετική νομιμοποίηση, ιδίως αν πρόκειται για εταιρεία, και να υπογράψει εξουσιοδοτημένο πρόσωπο τους όρους συναλλαγής και την σχετική σύμβαση ανοίγματος λογαριασμού. Κατά τον χρόνο παραδόσεως του Πλοίου και προκειμένου να απελευθερώσει την προκαταβολή, η τράπεζα ζητά εξουσιοδοτημένο πρόσωπο του αγοραστή να υπογράψει σχετική επιστολή που της επιτρέπει να απελευθερώσει τα χρήματα υπέρ του πωλητή.

2.3.3. Αδυναμία παροχής και υπερημερία.

Όπως προελέχθη, η ακριβόχρονη καταβολή της προκαταβολής είναι όρος "condition" του ΜοΑ και ως τέτοιος, οι συνέπειες της μη τηρήσεως του είναι σοβαρές. Ο πωλητής έχει το δικαίωμα να απαιτήσει την καταβολή αποζημιώσεως για κάθε ζημία που έχει υποστεί εξαιτίας της μη εμπρόθεσμης καταβολής της προκαταβολής, επιπλέον του δικαιώματος του να καταγγείλει την σύμβαση αυτή καθαυτή.

Ένα σημαντικό ζήτημα είναι ο προσδιορισμός του ύψους της αποζημιώσεως. Στο παρελθόν, έχει κριθεί νομολογιακά, ότι ο πωλητής δικαιούται να ζητήσει ως αποζημίωση το ποσό της προκαταβολής, ακόμα και

αν η πραγματική ζημία που έχει υποστεί είναι μικρότερη. Και αυτό με την αιτιολογία ότι η παραβίαση του όρο της συμβάσεως από τον αγοραστή αρκεί για να δικαιολογηθεί η ζημία του πωλητή (Damon Compania Naviera S.A. v Hapag-Lloyd International S.A. (The Blankenstein, Bartenstein and Birkenstein), 1985).

Ωστόσο, η στάση της νομολογίας άλλαξε σταδιακά και σήμερα η κυρίαρχη γνώμη είναι ότι ο πωλητής δικαιούται να λάβει ως αποζημίωση ποσό το όποιο ανταποκρίνεται στην πραγματική ζημία που έχει υποστεί, χωρίς αυτή να εξομοιώνεται αυτομάτως με το ποσό της προκαταβολής.

Η προκαταβολή καταβάλλεται από τον αγοραστή ως εγγύηση καλής εκτελέσεως της συμβάσεως. Σε περίπτωση που ο αγοραστής δεν εκπληρώσει τις αναληφθείσες υποχρεώσεις του, η προκαταβολή εκπίπτει υπέρ του πωλητή. Ειδικώτερα, στη περίπτωση που ο αγοραστής δεν καταβάλλει εμπρόθεσμα και προσηκόντως το υπόλοιπο του τιμήματος, ο πωλητής δικαιούται να λάβει την προκαταβολή συν τους τόκους. Ωστόσο, το γεγονός ότι η προκαταβολή συνήθως τοποθετείται σε κοινό λογαριασμό στο όνομα και του πωλητή και του αγοραστή, έχει ως συνέπεια ότι ο πωλητής δεν μπορεί να λάβει την προκαταβολή άμεσα. Για να κινηθούν τα χρήματα από τον κοινό λογαριασμό απαιτούνται κοινές οδηγίες των δικαιούχων προς την τράπεζα. Ο αγοραστής όπως είναι φυσικό και αναμενόμενο αρνείται τις περισσότερες φορές να δώσει οδηγίες προς την τράπεζα να απελευθερώσει τα χρήματα στον πωλητή, οπότε ο πωλητής είναι υποχρεωμένος να προσφύγει στην Διαιτησία ή στο αρμόδιο Δικαστήριο και να ζητήσει την πίστωση της προκαταβολής στο όνομα του. Όπως είναι επόμενο, υπάρχει σημαντική καθυστέρηση μέχρι την τελική απόφαση και την συνακόλουθη πίστωση της προκαταβολής στον πωλητή.

2.4. Όρος 3: Πληρωμή του τιμήματος.

3. Payment	25
The said Purchase Price shall be paid in full free of bank charges to	26
on delivery of the Vessel, but not later than 3 banking days after the Vessel is in every respect physically	27
ready for delivery in accordance with the terms and conditions of this Agreement and Notice of	28
Readiness has been given in accordance with Clause 5	20

Η τροποποίηση του όρου 3 στη φόρμα NSF '93 σε σχέση με τον αντίστοιχο όρο στην NSF '87, είναι μία από τις σημαντικότερες αλλαγές. Σύμφωνα με τον νέο όρο, το τίμημα είναι πληρωτέο από τον αγοραστή εντός τριών εργασίμων ημερών από την ημέρα κατά την οποία το Πλοίο είναι έτοιμο προς παράδοση από κάθε άποψη, σύμφωνα με τους όρους του MoA και ο πωλητής έχει απευθύνει στον αγοραστή την Ειδοποίηση Ετοιμότητας (Notice of Readiness – NoR) σύμφωνα με τον όρο 5 του MoA.

Η αλλαγή αυτή σε σχέση με την NSF '87 έγινε προκειμένου να καθοριστεί ο τρόπος και χρόνος καταβολής του τιμήματος. Νομολογιακά, υπήρχε η άποψη ότι το Πλοίο δεν απαιτείται να είναι σε πλήρη ετοιμότητα για παράδοση όταν ο πωλητής απευθύνει την Ειδοποίηση Ετοιμότητας (NoR) στο αγοραστή, αρκεί, ωστόσο κατά τον χρόνο παραδόσεως να είναι πλέον σε πλήρη ετοιμότητα (Aktion Maritime Corp of Liberia v S Kasmas & Brothers Ltd (The Aktion), 1987).

Με την νέα διατύπωση του όρου 3, η ανωτέρω θέση δεν ισχύει πια, καθώς απαιτείται το Πλοίο να είναι έτοιμο προς παράδοση από κάθε άποψη κατά τη χρονική στιγμή που ο πωλητής απευθύνει την Ειδοποίηση Ετοιμότητας (NoR) στον αγοραστή. Βέβαια η διατύπωση αυτή προκαλεί και δύο βασικά ερωτήματά:

- 1. Απαιτείται το Πλοίο να είναι και στον τόπο παραδόσεως προκειμένου ο πωλητής να είναι σε θέση να απευθύνει την Ειδοποίηση Ετοιμότητας (NoR);
- 2. Η προϋπόθεση πλήρους ετοιμότητας του Πλοίου προς παράδοση σημαίνει ότι αν το Πλοίο παρουσιάζει ελαττώματα ήσσονος σημασίας δεν είναι σε θέση να παραδοθεί;

Το πρώτο ερώτημα επιλύεται με βάση την ερμηνεία του συνολικού περιεχομένου της συμβάσεως. Έτσι, η απαίτηση το Πλοίο να βρίσκεται στον τόπο της παραδόσεως ρυθμίζεται από τον όρο 5 του ΜοΑ. Αντίθετα, η διατύπωση του όρου 3, αφήνει αρκετές αμφιβολίες ως προς την τύχη της συμβάσεως σε περίπτωση που υπάρχουν ελαττώματα ήσσονος σημασίας στο Πλοίο. Κι αυτό γιατί η νέα διατύπωση αφήνει την υπόνοια ότι ακόμα και αυτά τα ελαττώματα είναι "condition" και η ύπαρξη τους δίνει το δικαίωμα στον αγοραστή να ζητήσει αναπροσαρμογή του τιμήματος προ της παραδόσεως του Πλοίου.

2.4.1. Τρόπος πληρωμής.

Το υπόλοιπο του τιμήματος καταβάλλεται από τον αγοραστή στον λογαριασμό που θα υποδείξει ο πωλητής. Συνήθως, η τράπεζα που κρατά τον προκαταβολή, χειρίζεται και την πίστωση του υπολοίπου του τιμήματος στον λογαριασμό του πωλητή που τηρείται σ' αυτή. Ο αγοραστής συνήθως εμβάζει τα χρήματα ήδη μια ημέρα πριν την συνάντηση πωλητή και αγοραστή, ώστε τα χρήματα να βρίσκονται στην τράπεζα του πωλητή την ημέρα της παραδόσεως του Πλοίου, αλλά υπό τον έλεγχο του αγοραστή. Την ημέρα παραδόσεως του Πλοίου, εξουσιοδοτημένος προς τούτο αντιπρόσωπος του Αγοραστή θα απελευθερώσει τα χρήματα υπέρ του Πωλητή, έναντι της παραδόσεως του Πλοίου. Εναλλακτικά, το υπόλοιπο του τιμήματος μπορεί να καταβληθεί με ανέκκλητη επιστολή της τράπεζας του αγοραστή με την οποία δεσμεύεται να καταβάλει στην τράπεζα του πωλητή το ποσό του υπολοίπου του τιμήματος με ημερομηνία αξίας την ημέρα παραδόσεως του Πλοίου.

Η τράπεζα του πωλητή είναι πολύ συχνά και η δανείστρια αυτού. Σε αυτή την περίπτωση, το Πλοίο είναι βεβαρημένο με υποθήκη υπέρ της τράπεζας. Η υποθήκη αυτή πρέπει να αρθεί προ της παραδόσεως του Πλοίου στον αγοραστή. Κατά την συνάντηση πωλητή και αγοραστή, προηγείται η άρση της υποθήκης του Πλοίου από την τράπεζα του πωλητή, ακολουθεί η παράδοση του πλοίου στον αγοραστή και η καταβολή του τιμήματος και τελικά, εάν το Πλοίο αγοράζεται με χρηματοδότηση, η διαδικασία ολοκληρώνεται με την εγγραφή της υποθήκης από την τράπεζα του αγοραστή.

2.4.2. Προθεσμία καταβολής.

Ο αγοραστής είναι υποχρεωμένος να καταβάλει το υπόλοιπο του τιμήματος και να παραλάβει το Πλοίο εντός τριών εργασίμων ημερών από την ημέρα που ο πωλητής θα του απευθύνει την Ειδοποίηση Ετοιμότητας (NoR). Η Ειδοποίηση Ετοιμότητας απευθύνεται από τον πωλητή στον αγοραστή μέσω του μεσίτη (broker) ο οποίος διαχειρίζεται όλη την επικοινωνία μεταξύ των μερών. Όπως προαναφέρθηκε, η ημέρα της Ειδοποιήσεως Ετοιμότητας (NoR) δεν υπολογίζεται στην τριήμερη προθεσμία. Επίσης, η αδυναμία του

αγοραστή να καταβάλει εμπρόθεσμα το υπόλοιπο του τιμήματος αποτελεί παραβίαση όρου "condition", οπότε δίνει το δικαίωμα στον πωλητή να καταγγείλει την σύμβαση και να απαιτήσει αποζημίωση. Ωστόσο, σε περίπτωση πρόωρης καταγγελίας εκ μέρους του πωλητή, ο αγοραστής έχει το δικαίωμα να ζητήσει αποζημίωση αντίστοιχα.

Η προθεσμία για την καταβολή του τιμήματος από τον αγοραστή μετά την Ειδοποίηση Ετοιμότητας (NoR) που του απευθύνει ο πωλητής δίνεται προκειμένου ο αγοραστής να ολοκληρώσει τις απαιτούμενες προεργασίες για την παραλαβή του Πλοίου και την αποστολή του υπολοίπου του τιμήματος στην τράπεζα του πωλητή.

2.4.3. Υποχρεώσεις του πωλητή & άκυρη Ειδοποίηση Ετοιμότητας.

Ο πωλητής είναι υποχρεωμένος να παραδώσει το Πλοίο στον αγοραστή α) ελεύθερο από κάθε είδους βάρος και ναυτικό δεσμό (lien), β) στην κατάσταση που ευρίσκετο κατά τον χρόνο της επιθεωρήσεως του, λαμβανομένης υπόψη της λογικής φθοράς, γ) χωρίς παρατηρήσεις από τον Νηογνώμονα του, και δ) μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της επιθεωρήσεως των υφάλων του Πλοίου ή του δεξαμενισμού του, σύμφωνα με του όρους του ΜοΑ.

Στην περίπτωση που ο πωλητής απευθύνει άκυρη Ειδοποίηση Ετοιμότητας (NoR) προς τον αγοραστή, επειδή δεν πληροί τις ανωτέρω υπό στοιχεία α έως δ προϋποθέσεις, τότε ο αγοραστής έχει το δικαίωμα να απορρίψει την Ειδοποίηση Ετοιμότητας με την αιτιολογία ότι το Πλοίο δεν είναι στην πραγματικότητα έτοιμο προς παράδοση. Ο πωλητής οφείλει εν συνεχεία να θεραπεύσει τον λόγο ακυρότητας και να επανέλθει με νέα Ειδοποίηση Ετοιμότητας (NoR) (McDougall v Aeromarine of Emsworth Ltd, 1958) (Fercometal Sarl v MSC Mediterranean Shipping Co S.A. (The Simona), 1988).

2.5. Όρος 4: Επιθεωρήσεις.

4. Inspections	30
a) * The Buyers have inspected and accepted the Vessel's classification records. The Buyers have also inspected the Vessel at/in on	31 32
and have accepted the Vessel following this inspection and the sale is outright and definite, subject only to the terms and conditions of this Agreement.	33 34
b) * The Buyers shall have the right to inspect the Vessel's classification records and declare whether same are accepted or not within	35 36
The Seller shall provide for inspection of the Vessel at/in	37
The Buyers shall undertake the inspection without undue delay to the Vessel. Should the	38
Buyers cause undue delay they shall compensate the Sellers for the losses thereby incurred.	39
The Buyers shall inspect the Vessel without opening up and without cost to the Sellers.	40
During the inspection, the Vessel's deck and engine log books shall be made available for	41
examination by the Buyers. If the Vessel is accepted after such inspection, the sale shall	42
become outright and definite, subject only to the terms and conditions of this Agreement,	43
provided the Sellers receive written notice of acceptance from the Buyers within 72 hours	44
after completion of such inspection.	45
Should notice of acceptance of the Vessel's classification records and of the Vessel not be	46
received by the Sellers as aforesaid, the deposit together with interest earned shall be	47
released immediately to the Buyers, whereafter this Agreement shall be null and void.	48
4a) and 4b) are alternatives; delete whichever is not applicable. In the absence of deletions,	49
alternative 4a) to apply.	50

Σύμφωνα με τον όρο 4 του ΜοΑ, ο αγοραστής έχει δύο εναλλακτικές επιλογές: α) να επιθεωρήσει το Πλοίο και τα σχετικά πιστοποιητικά του Νηογνώμονα προ της συνάψεως της συμβάσεως, ή β) να προβεί στην ανωτέρω επιθεώρηση μετά την σύναψη της συμβάσεως και την καταβολή της προκαταβολής και μέσα σε ορισμένο χρονικό διάστημα να δηλώσει εάν θα αγοράσει το Πλοίο. Οι δύο πρακτικές περιγράφονται στους όρους 4α και 4β και όπως, αναφέρεται μέσα στο κείμενο του ΜοΑ είναι εναλλακτικές.

Ο σκοπός της επιθεωρήσεως του Πλοίου και των πιστοποιητικών του είναι να εξακριβώσει ο αγοραστής την πραγματική κατάσταση του Πλοίου, ανάλογα με την ηλικία του, και να αποφασίσει αν πραγματικά είναι προς το συμφέρον του η αγορά του Πλοίου. Με την επιθεώρηση του Πλοίου ο αγοραστής μπορεί να εντοπίσει τα ελαττώματα του Πλοίου, στο μέτρο του δυνατού, και ανάλογα είτε να αποσύρει το ενδιαφέρον του για το Πλοίο είτε να διαπραγματευθεί την μείωση του τιμήματος αγοράς. Επίσης, με την επιθεώρηση του Πλοίου, ο αγοραστής σχηματίζει μια ολοκληρωμένη εικόνα της καταστάσεως του κατά την υπογραφή της συμβάσεως,

ώστε να μπορεί κατά το χρόνο της παραδόσεως του να εντοπίσει τυχόν υποβάθμιση της καταστάσεως του Πλοίου, πέραν της φυσιολογικής φθοράς.

2.5.1. Πρακτική.

Η NSF '87 προέβλεπε ότι ο αγοραστής θα έχει το δικαίωμα να επιθεωρήσει το Πλοίο μετά την σύναψη της συμβάσεως και την καταβολή της προκαταβολής. Μέσα σε ορισμένο χρονικό διάστημα, μπορούσε να δηλώσει εάν τελικά θα προχωρούσε στην αγορά του Πλοίου. Σε περίπτωση που ανακοίνωνε στον πωλητή ότι δεν θα αγοράσει το Πλοίο, ο τελευταίος ήταν υποχρεωμένος να επιστρέψει την προκαταβολή και η σύμβαση ακυρωνόταν.

Με την αλλαγή του όρου στην NSF '93, όπως προαναφέρθηκε, ο αγοραστής εναλλακτικά μπορεί να επιθεωρήσει το Πλοίο πριν ή μετά την κατάρτιση της συμβάσεως. Η αλλαγή του όρου ακολούθησε την συνήθη πρακτική στις αγοραπωλησίες πλοίων, καθώς στην πλειονότητα των περιπτώσεων ο αγοραστής πριν την κατάρτιση της σύμβασης έχει ήδη επιθεωρήσει το Πλοίο, έχει σχηματίσει εικόνα της καταστάσεως του και διαπραγματεύεται το τίμημα ανάλογα με αυτά τα δεδομένα. Επίσης, η προοπτική της καταβολής της προκαταβολής προ της επιθεωρήσεως προκαλεί αρκετή ανασφάλεια στον αγοραστή, καθώς σε περίπτωση που απορρίψει το Πλοίο, ο πωλητής πρέπει να επιστρέψει την προκαταβολή και αυτό μπορεί να δημιουργήσει αρκετές επιπλοκές.

2.6. Όρος 5: Χρόνος και Τόπος Παραδόσεως.

5. Notice, time and place of delivery	51
a) The Sellers shall keep the Buyers well informed of the Vessel's itinerary and shall provide the Buyers with and days notice of the estimated time of arrival at the	52 53
intended place of drydocking / underwater inspection / delivery. When the Vessel is at the place	54
of delivery and in every respect physically ready for delivery in accordance with this	55
Agreement, the Sellers shall give the Buyers a written Notice of Readiness for delivery.	56
b) The Vessel shall be delivered and taken over safely afloat at a safe and accessible berth or anchorage at/in	57 58
in the Sellers' option.	59
Expected time of delivery:	60
Date of canceling (see Clauses 5 c), 6 b) (iii) and 14):	61
c) If the Sellers anticipate that, notwithstanding the exercise of due diligence by them, the	62
Vessel will not be ready for delivery by the canceling date they may notify the Buyers in	63
writing stating the date when they anticipate that the Vessel will be ready for delivery and	64
propose a new canceling date. Upon receipt of such notification the Buyers shall have the	65
option of either canceling this Agreement in accordance with Clause 14 within 7 running	66
days of receipt of the notice or of accepting the new date as the new canceling date. If the Buyers have not declared their option within 7 running days of receipt of the Sellers'	67 68
notification or if the Buyers accept the new date, the date proposed in the Sellers' notification	69
shall be deemed to be the new canceling date and shall be substituted for the canceling	70
date stipulated in line 61.	71
If this Agreement is maintained with the new canceling date all other terms and conditions	72
hereof including those contained in Clauses 5 a) and 5 c) shall remain unaltered and in full	73
force and effect. Cancellation or failure to cancel shall be entirely without prejudice to any	74
claim for damages the Buyers may have under Clause 14 for the Vessel not being ready by the	75
original canceling date.	76
d) Should the Vessel become an actual, constructive or compromised total loss before delivery	77
the deposit together with interest earned shall be released immediately to the Buyers	78
whereafter this Agreement shall be null and void.	79

Σύμφωνα με τον όρο 5 του MoA, ο πωλητής οφείλει να κρατά ενήμερο τον αγοραστή για το πρόγραμμα του Πλοίου και να του απευθύνει ειδοποίηση με τον εκτιμώμενο χρόνο αφίξεως του Πλοίου στο τόπο παραδόσεως. Ο χρόνος ειδοποιήσεως προκαθορίζεται στο MoA, με αντίστροφη μέτρηση των ημερών που απομένουν. Έτσι ο πωλητής ενημερώνει τον αγοραστή πότε θα είναι το Πλοίο έτοιμο για παράδοση. Όταν πλέον το Πλοίο είναι στον τόπο παραδόσεως και έτοιμο για την φυσική παράδοση από κάθε άποψη, ο πωλητής απευθύνει στον αγοραστή την Ειδοποίηση Ετοιμότητας (Notice of Readiness) γραπτώς. Η Ειδοποίηση Ετοιμότητας (NoR) είναι ιδιαίτερα σηματική, όπως προαναφέρθηκε, καθώς ο αγοραστής πρέπει να καταβάλει το υπόλοιπο του τιμήματος και να παραλάβει το Πλοίο μέσα σε

καθορισμένο χρονικό διάστημα από την παραλαβή της Ειδοποιήσεως Ετοιμότητας (NoR).

Στον όρο 5 του ΜοΑ προσδιορίζεται ο τόπος και ο χρόνος παραδόσεως του Πλοίου. Ο τόπος παραδόσεως συνήθως είναι συγκεκριμένο λιμάνι ή αγκυροβόλιο σε προκαθορισμένη τοποθεσία. Ο χρόνος παραδόσεως συνήθως είναι ένα διάστημα ημερών ή εβδομάδων με καταληκτική ημερομηνία την ημέρα ακυρώσεως. Σε περίπτωση που ο πωλητής, παρά τις προσπάθειες του, δεν είναι έτοιμος να παραδώσει το Πλοίο μέχρι την ημερομηνία ακυρώσεως, μπορεί να απευθύνει στον αγοραστή γραπτή ειδοποίηση και να προτείνει νέα ημερομηνία ακυρώσεως. Σε αυτή την περίπτωση ο αγοραστής εναλλακτικά μπορεί είτε να ακυρώσει την σύμβαση ή να αποδεχθεί την νέα ημερομηνία ακυρώσεως μέσα σε επτά (7) ημέρες από την λήψη της ειδοποιήσεως. Η σιωπή του αγοραστή, μετά τη εκπνοή της ανωτέρω προθεσμίας, εκλαμβάνεται ως σιωπηρή αποδοχή της προτάσεως του πωλητή και η ημερομηνία ακυρώσεως τροποποιείται ανάλογα. Τέλος, σε περίπτωση που το Πλοίο χαθεί ή καταστραφεί πριν την παράδοση του στον αγοραστή, η προκαταβολή επιστρέφεται στον αγοραστή και η σύμβαση ακυρώνεται.

2.6.1. Έννοια παραδόσεως.

Σύμφωνα με το άρθρο 61 § 1 του Νόμου Περί Πωλήσεως Αγαθών (Sale of Goods Act 1979), ο όρος "παράδοση" ορίζεται ως η εκούσια μεταβίβαση κυριότητας ενός πράγματος από τον ένα συμβαλλόμενο στον άλλο. Κατά το ελληνικό δίκαιο, η κυριότητα επί κινητού πράγματος μεταβιβάζεται με την παράδοση της νομής του στον αγοραστή.

Στην αγοραπωλησία Πλοίου, υπάρχουν διάφορα στάδια. Τα βασικά στάδια είναι τα εξής:

- (α) Σύναψη της συμβάσεως αγοραπωλησίας (MoA),
- (β) Πληρωμή της προκαταβολής,
- (γ) Ειδοποίησή Ετοιμότητας (NoR),
- (δ) Παράδοση του Πλοίου ταυτόχρονα με την καταβολή του υπολοίπου του τιμήματος και απελευθέρωση της προκαταβολής.

Τα τέσσερα αυτά στάδια στην αγοραπωλησία Πλοίου είναι απαραίτητα για την ομαλή εξέλιξη της όλης διαδικασίας. Ο πωλητής πρέπει να ετοιμάσει το Πλοίο προς παράδοση με την μετάβαση στον συμφωνημένο

τόπο παραδόσεως και ο αγοραστής πρέπει να ετοιμαστεί να λάβει την κυριότητα του Πλοίου και να καταβάλει το τίμημα.

2.6.2. Ειδοποιήσεις.

Σύμφωνα με τον όρο 5(α) του MoA, ο πωλητής οφείλει να ενημερώνει τον αγοραστή ανά τακτά χρονικά διαστήματα για τον χρόνο και τόπο παραδόσεως του Πλοίου. Ειδικά, στις περιπτώσεις που ο τόπος παραδόσεως είναι μια ευρύτερη γεωγραφική περιοχή και όχι συγκεκριμένο λιμάνι, είναι απαραίτητο οι ειδοποιήσεις προς τον αγοραστή για την επικείμενη παράδοση του Πλοίου να είναι συγκεκριμένες και να αναφέρουν ορισμένο λιμάνι παραδόσεως. Σε αντίθετη περίπτωση, υπάρχει κίνδυνος ο αγοραστής να απορρίψει τις ειδοποιήσεις για την παράδοση του Πλοίου ως αόριστες, με την λογική ότι δεν θα έχει επαρκή χρόνο για να προετοιμαστεί για την παραλαβή του Πλοίου, εάν δεν γνωρίζει το συγκεκριμένο λιμάνι παραδόσεως.

Η Ειδοποίησή Ετοιμότητας (NoR) δίδεται από τον πωλητή όταν το Πλοίο είναι σε πλήρη ετοιμότητα προς παράδοση. Ο όρος του ΜοΑ αναφέρει ότι το Πλοίο θα πρέπει να είναι σε φυσική ετοιμότητα προς παράδοση, παραπέμποντας ουσιαστικά στον όρο 3 του ΜοΑ, ο οποίος αναφέρεται στην καταβολή του υπολοίπου του τιμήματος. Προκειμένου ο πωλητής να απευθύνει έγκυρη Ειδοποίηση Ετοιμότητας (NoR) απαιτείται:

- (α) Το Πλοίο να βρίσκεται στον λιμένα παραδόσεως,
- (β) Το Πλοίο να είναι σε φυσική ετοιμότητα.

Η Ειδοποίηση Ετοιμότητας (NoR) απευθύνεται στον αγοραστή γραπτώς.

2.6.3. Τόπος & Χρόνος παραδόσεως.

Στον όρο 5(b) του ΜοΑ, προσδιορίζεται ο τόπος και ο χρόνος παραδόσεως του Πλοίου. Κατά την συνήθη πρακτική, αναφέρεται μια ευρύτερη γεωγραφική περιοχή, το "delivery range", μέσα στη οποία ο πωλητής έχει το δικαίωμα να παραδώσει το Πλοίο οπουδήποτε, αρκεί να ενημερώσει προσηκόντως και εμπρόθεσμα τον αγοραστή, ώστε ο τελευταίος να προβεί σε όλες τις απαραίτητες προετοιμασίες προκειμένου να παραλάβει

το Πλοίο. Επίσης, ορίζεται μια χρονική περίοδος μέσα στην οποία ο πωλητής έχει το δικαίωμα να παραδώσει το Πλοίο.

Η επιλογή του λιμένα παραδόσεως είναι σημαντική τόσο για τον πωλητή όσο και για τον αγοραστή. Ο πωλητής έχει δικαίωμα εναλλακτικά να παραδώσει το Πλοίο είτε σε συγκεκριμένη θέση παραβολής, είτε σε αγκυροβόλιο εντός του λιμένα αλλά όχι πλαγιοδετημένο ("...a safe and accessible berth or anchorage ..."). Είναι σημαντικό για τον αγοραστή να βεβαιωθεί ότι ο λιμένας παραδόσεως εκτός από ασφαλής είναι και εύκολα προσβάσιμος, ώστε να μπορέσει να παραλάβει το Πλοίο και να επιβιβάσει το νέο πλήρωμα. Παραδείγματος χάριν, οι περισσότεροι λιμένες εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης εφαρμόζουν αυστηρούς κανόνες για την μετάβαση και επιβίβαση αλλοδαπού – εξωκοινοτικού πληρώματος σε πλοία με χαρακτηριστική περίπτωση την Ισπανία, όπου η νομοθεσία επιβάλει το αλλοδαπό πλήρωμα να προσκληθεί μέσω της αρμόδιας πρεσβείας τουλάχιστον δύο μήνες πριν την επιβίβαση του πληρώματος στο Πλοίο.

Στην γραμμή 61 του ΜοΑ, προσδιορίζεται η ημερομηνία ακυρώσεως του ΜοΑ. Εάν ο πωλητής δεν παραδώσει το Πλοίο στον αγοραστή έως την ημερομηνία που αναφέρεται σε αυτό τον όρο του ΜοΑ, τότε ο αγοραστής έχει το δικαίωμα να ακυρώσει την σύμβαση.

2.6.4. Ακύρωση της Συμβάσεως.

Σε περίπτωση που ο πωλητής διαβλέπει ότι, παρά την εκ μέρους του επιδεικνυόμενη επιμέλεια, δεν θα είναι έτοιμος έως την ημερομηνία ακυρώσεως της συμβάσεως να παραδώσει το Πλοίο, έχει το δικαίωμα να προτείνει γραπτώς στον αγοραστή μια νέα ημερομηνία ακυρώσεως.

Ο αγοραστής έχει δυο εναλλακτικές επιλογές:

- (α) να απορρίψει την παράταση και να ακυρώσει την σύμβασή, σύμφωνα με τον όρο 14 του MoA, ο οποίος ρυθμίζει την περίπτωση της υπερημερίας του πωλητή,
- (β) να αποδεχθεί την πρόταση του πωλητή και να παραταθεί η προθεσμία παραδόσεως του Πλοίου.

Σε κάθε περίπτωση, εάν δεν ασκήσει ρητά κάποιο εκ των ανωτέρω δικαιωμάτων του ο αγοραστής μέσα σε προθεσμία επτά ημερολογιακών ημερών από την λήψη της ειδοποιήσεως του πωλητή, θεωρείται ότι η πρόταση του πωλητή έγινε δεκτή και παρατείνεται ο χρόνος παραδόσεως του Πλοίου.

Σύμφωνα με τον όρο 5 (c) του ΜοΑ, σε περίπτωση που το Πλοίο απωλεσθεί ολικά πριν την παράδοση του στον αγοραστή, η προκαταβολή μετά των τόκων πρέπει να επιστραφεί σε αυτόν και η σύμβαση θεωρείται άκυρη και άνευ περιεχομένου.

Η ολική απώλεια (total loss) μπορεί να είναι:

- (i) Πραγματική ολική απώλεια (actual total loss), όταν το Πλοίο έχει καταστραφεί ολοσχερώς ή όταν ο ιδιοκτήτης του έχει, χωρίς δυνατότητα επανάκτησης, απολέσει την χρήση του, για παράδειγμα αν το Πλοίο βυθιστεί σε μεγάλο βάθος, όπου η ανέλκυση είναι αδύνατη.
- (ii) Τεκμαρτή ολική απώλεια (constructive total loss), όταν ο πωλητής έχει απολέσει την κατοχή του Πλοίου εξ αιτίας επελθόντος κινδύνου, και το κόστος επανάκτησης θα υπερέβαινε την αξία του Πλοίου ή όταν το Πλοίο έχει πάθει ζημίες σε τέτοια έκταση όπου το κόστος επισκευής των ζημιών θα υπερέβαινε την αξία του Πλοίου (Marine Insurance Act 1906).

2.7. Όρος 6: Δεξαμενισμός (Drydocking) / Επιθεώρηση.

	6.	Drydoci	king/	Divers	Inspectio	n
--	----	---------	-------	--------	-----------	---

- a) ** The Sellers shall place the Vessel in drydock at the port of delivery for inspection by the Classification Society of the Vessel's underwater parts below the deepest load line, the extent of the inspection being in accordance with Classification Society's rules. If the rudder, propeller, bottom or other underwater parts below the deepest load line are found broken, damaged or defective so as to affect the Vessel's class, such defects shall be made good at the Sellers' expense to the satisfaction of the Classification Society without condition/recommendation*.
- b) ** (i) The Vessel is to be delivered without drydocking. However, the Buyers shall have the right at their expense to arrange for an underwater inspection by a diver approved by the Classification society prior to the delivery of the Vessel. The Sellers shall at their cost make the Vessel available for such inspection. The extent of the inspection and the conditions under which it is performed shall be to the satisfaction of the Classification Society. If the conditions at the port of delivery are unsuitable for such inspection, the Sellers shall make the Vessel available at a suitable alternative place near to the delivery port.
- (ii) If the rudder, propeller, bottom or other underwater parts below the deepest load line are found broken, damaged or defective so as to effect the Vessel's class, then unless repairs can be carried out afloat to the satisfaction of the Classification society, the Sellers shall arrange for the Vessel to be drydocked at their expense for inspection by the Classification society of the Vessel's underwater parts below the deepest load line, the extent of the inspection being in accordance with the Classification Society's rules. If the rudder, propeller, bottom or other underwater parts below the deepest load line are found broken, damaged or defective so as to effect the Vessel's class, such defects shall be made good by the Sellers at their expense to the satisfaction of the classification society without condition/recommendation*. In such event the Sellers are to pay also for the cost of the underwater inspection and the Classification Society's attendance.
- (iii) If the Vessel is to be drydocked pursuant to Clause 6 b) (ii) and no suitable drydocking facilities are available at the port of delivery, the Sellers shall take the Vessel to a port where suitable drydocking facilities are available, whether within or outside the delivery range as per Clause 5 b). Once drydocking has taken place the Sellers shall deliver the Vessel at a port within the delivery range as per clause 5 b) which shall, for the purpose of this clause, become the new port of delivery. In such event the canceling date provided for in clause 5 b) shall be extended by the additional time required for the dry-docking and extra steaming, but limited to a maximum of 14 running days.

c) If the vessel is drydocked pursuant to Clause 6 a) or 6 b) above

- the Classification Society may require survey of the tailshaft system, the extent of the survey being to the satisfaction of the Classification surveyor. If such survey is not required by the Classification Society, the Buyers shall have the right to require the tailshaft to be drawn and surveyed by Classification Society, the extent of the survey being in accordance with the Classification Society's rules for tailshaft survey and consistent with the current stage of the Vessel survey cycle. The Buyers shall declare whether they require the tailshaft to be drawn and surveyed not later than by the completion of the inspection of the Classification Society. The drawing and refitting of the tailshaft shall be arranged by the Sellers. Should any parts of the tailshaft system be condemned or found defective so as to effect the Vessel' s class, those parts shall be renewed or made good at Sellers' expense the satisfaction of the Classification to condition/recommendation *.
- (ii) the expenses relating to the survey of the tailshaft system shall be borne 128

by t	he	Buyers	unless	the	Classif	ication	Soci	iety	req	uires	such	survey	to	be	carr	ied	out	, i	r
whic	h	case the	e Seller	s sl	hall pa	y thes	se ex	pens	ses.	The	Sellers	shall	al	so	pay	the	expe	ense	S
if th	ie .	Buyers 1	require	the	survey	and	parts	of	the	syste	m are	conde	mne	ed c	or fo	und	defe	ctiv	E
or bi	roke	en so as t	o effect i	the v	essel's o	class*.													

ut 133

- (iii) the expenses in connection with putting the Vessel in and taking her out of drydock, including the drydock dues and the Classification Society's fees shall be paid by the Sellers if the Classification Society issues any condition/recommendation* as a result of the survey or if it requires survey of the tailshaft system. In all other cases the Buyers shall pay the aforesaid expenses, dues and fees.
  - y 134 t 135 s 136
- (iv) the Buyers' representative shall have the right to be present in the drydock, but without interfering with the work or decisions of the Classification surveyor.
- 138 139

140

141

142

143

144

145

146

137

- (v) the Buyers shall have the right to have the underwater parts of the Vessel cleaned and painted at their risk and expense without interfering with the Sellers' or the Classifications surveyor's work, if any, and without affecting the Vessel' s timely delivery. If, however, the Buyers' work in drydock is still in progress when the Sellers have completed the work which the Sellers are required to do, the additional docking time needed to complete the Buyers' work shall be for the Buyers' risk and expense. In the event that the Buyers' work requires such additional time, the Sellers may upon completion of the Sellers' work tender Notice of Readiness for delivery whilst the Vessel is still in drydock and the Buyers shall be obliged to take delivery in accordance with Clause 3, whether the vessel is in drydock or not and irrespective of Clause 5 b).
  - 147 148 149

150

151

153

- * Notes, if any, in the surveyor's report which are accepted by the classification Society without condition/recommendation are not to be taken into account.
  - eletions, 152
- ** 6a) and 6 b) are alternatives; delete whichever is not applicable. In the absence of deletions, alternative 6 a) to apply.

Ο όρος 6 του ΜοΑ αφορά στην επιθεώρηση του Πλοίου και τον ενδεχόμενο δεξαμενισμό του. Ο όρος αυτός έχει τροποποιηθεί σημαντικά στη φόρμα NSF '93, σε σχέση με τον αντίστοιχο όρο στην φόρμα NSF '87.

Σύμφωνα με τον όρο 6 (α) και (β), εναλλακτικά, δίνεται η δυνατότητα είτε να γίνει δεξαμενισμός του Πλοίου προκειμένου ο αγοραστής να επιθεωρήσει τα ύφαλα του, είτε να γίνει υποβρύχια επιθεώρηση του Πλοίου από δύτες της επιλογής του αγοραστή και με δικά του έξοδα. Και στις δύο ανωτέρω εναλλακτικές περιπτώσεις, η διαδικασία τελεί υπό την εποπτεία του Νηογνώμονα του Πλοίου. Η διαδικασία αυτή προηγείται της παραδόσεως του Πλοίου και γίνεται στο λιμάνι παραδόσεως, όπου είναι παρόντες οι εκπρόσωποι του πωλητή και του αγοραστή.

2.7.1. Δεξαμενισμός (Drydocking).

Καταρχήν, δίνεται η δυνατότητα ο πωλητής να προχωρήσει στον δεξαμενισμό του Πλοίου στο λιμάνι παραδόσεως προκειμένου ο αγοραστή να επιθεωρήσει τα ύφαλα του. Η επιθεώρηση πρέπει να γίνει σύμφωνα με τους

κανονισμούς του Νηογνώμονα του Πλοίου. Σε περίπτωση που βρεθούν ζημίες ή ελαττώματα στο Πλοίο, τα οποία επηρεάζουν την κλάση του Πλοίου, ο πωλητής οφείλει να τα επιδιορθώσει ιδίοις εξόδοις, και σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του Νηογνώμονα.

2.7.2. Υποβρύχια Επιθεώρηση (Underwater Inspection).

Εναλλακτικά της ανωτέρω διαδικασίας (παράγραφος 2.7.1.), οι συμβαλλόμενοι μπορούν να επιλέξουν να γίνει υποβρύχια επιθεώρηση του Πλοίου, από δύτες της επιλογής του αγοραστή και με δικά του έξοδα, οι οποίοι όμως πρέπει να είναι εγκεκριμένοι από τον Νηογνώμονα του Πλοίου. Ο πωλητής οφείλει ωστόσο με δικά του έξοδα να ετοιμάσει το Πλοίο για την υποβρύχια επιθεώρηση και σε περίπτωση που οι συνθήκες στο λιμάνι παραδόσεως (ποιότητα υδάτων, φτωχή ορατότητα, ρεύματα κλπ.) δεν επιτρέπουν την υποβρύχια επιθεώρηση, ο πωλητής οφείλει να μεταφέρει το Πλοίο σε εναλλακτική τοποθεσία, κατάλληλη για την επιθεώρηση. Η όλη διαδικασία τελεί υπό την εποπτεία του Νηογνώμονα του Πλοίου.

Εφόσον οι δύτες εντοπίσουν βλάβες ή ελαττώματα στα ύφαλα του Πλοίου, τα οποία επηρεάζουν την κλάση του Πλοίου, η επιδιόρθωση αυτών μπορεί να γίνει είτε εν πλω, εφόσον αυτό είναι εφικτό, είτε σε δεξαμενή. Εάν απαιτείται ο δεξαμενισμός του Πλοίου, ο Νηογνώμονας του Πλοίου θα επιθεωρήσει τις ζημίες και θα επιβλέπει όλη την διαδικασία επιδιορθώσεως. Το κόστος του δεξαμενισμού, της επισκευής καθώς και της υποβρύχιας επιθεωρήσεως σε αυτή την περίπτωση βαρύνει τον πωλητή.

Σύμφωνα με την παράγραφο (β.ii) του όρου 6 του ΜοΑ, σε περίπτωση που απαιτείται δεξαμενισμός του Πλοίου, αλλά στο λιμάνι παραδόσεως δεν υπάρχουν οι κατάλληλες εγκαταστάσεις, ο πωλητής οφείλει να μεταφέρει το Πλοίο σε λιμάνι όπου μπορεί να γίνει ο δεξαμενισμός. Η μεταφορά γίνεται με δικά του έξοδα. Η αλλαγή της διαδικασίας συμπαρασύρει και άλλες ρυθμίσεις του ΜοΑ. Συνακόλουθα, τροποποιείται ο όρος 5 του ΜοΑ (ανωτέρω 2.6.) και ως νέος τόπος παραδόσεως λογίζεται η περιοχή του νέου λιμανιού, όπου το Πλοίο έχει μεταφερθεί για δεξαμενισμό, ενώ η ημερομηνία ακυρώσεως παρατείνεται για όσο διάστημα απαιτείται για την επισκευή, με ανώτατο όριο τις 14 ημερολογιακές ημέρες.

2.7.3. Επιθεώρηση Συστήματος Πρόωσης (Tailshaft Survey).

Στον όρο 6 (γ.i) γίνεται πρόβλεψη για την διαδικασία επιθεωρήσεως του συστήματος πρόωσης. Η επιθεώρηση του συστήματος αυτού θεωρείται διαφορετική από την επιθεώρηση των υφάλων του Πλοίου και δεν είναι απαραίτητο να γίνει παράλληλα με αυτή. Ο Νηογνώμονας ενδέχεται να ζητήσει την επιθεώρηση του συστήματος πρόωσης. Ωστόσο, σε περίπτωση που δεν το κάνει ο επιθεωρητής του Νηογνώμονα, μπορεί ο αγοραστής να ζητήσει την επιθεώρηση του συστήματος πρόωσης μέσα σε ορισμένο χρονικό διάστημα, ήτοι όσο διαρκεί η επιθεώρηση του Πλοίου από τον Νηογνώμονα.

Η επιθεώρηση αυτή γίνεται με έξοδα του αγοραστή, εκτός εάν έχει ζητηθεί από τον Νηογνώμονα, οπότε ο πωλητής βαρύνεται με αυτά. Επίσης, τα έξοδα θα βαρύνουν τον πωλητή εφόσον βρεθούν ελαττώματα ή βλάβες στο σύστημα πρόωσης, οι οποίες πρέπει να επιδιορθωθούν (παράγραφος γ.ii, όρος 6). Αντίστροφα, εάν δεν βρεθούν ελαττώματα ή βλάβες που επηρεάζουν την κλάση του Πλοίου, τα έξοδα δεξαμενισμού βαρύνουν τον αγοραστή (παράγραφος γ.iii, όρος 6). Καθ' όλη την διάρκεια του δεξαμενισμού και των εργασιών, ο εκπρόσωπος του αγοραστή δικαιούται να είναι παρών αλλά δεν επιτρέπεται να επέμβει στο έργο ή τις αποφάσεις του επιθεωρητή του Νηογνώμονα.

2.7.4. Επιλογές του αγοραστή.

Σύμφωνα με τον όρο 6, παράγραφος γ.ν, ο αγοραστής μπορεί όσο διαρκεί ο δεξαμενισμός του Πλοίου να προχωρήσει σε ορισμένες εργασίες επί του Πλοίου, όπως καθαρισμό και βαφή των υφάλων, με δικά του έξοδα και χωρίς να επεμβαίνει στο έργο του επιθεωρητή του Νηογνώμονα ή του πωλητή. Επίσης, οι εργασίες αυτές δεν επιτρέπεται να καθυστερήσουν τον χρόνο παραδόσεως του Πλοίου.

Σε περίπτωση, ωστόσο, κατά την οποία, όταν οι εργασίες του πωλητή ή του Νηογνώμονα ολοκληρωθούν, οι εργασίες του αγοραστή δεν έχουν ολοκληρωθεί, ο αγοραστής θα επιβαρυνθεί με τα έξοδα για το πρόσθετο διάστημα δεξαμενισμού. Ο πωλητής επίσης, σε αυτή την περίπτωση, έχει το

δικαίωμα να απευθύνει στον αγοραστή Ειδοποίηση Ετοιμότητας (NoR) και να παραδώσει το Πλοίο ενώ αυτό βρίσκεται ακόμα σε δεξαμενισμό ενώ ο αγοραστής είναι υποχρεωμένος να δεχθεί την παράδοση του Πλοίου.

2.8. Όρος 7: Εφεδρικά μέρη και Καύσιμα.

7. Spares/bunkers, etc.	1	11

The Sellers shall deliver the Vessel to the Buyers with everything belonging to her on board and on shore. All spare parts and spare equipment including spare tail-end shaft(s) and/or spare propeller(s)/propeller blade(s), if any, belonging to the Vessel at the time of inspection used or unused, whether on board or not shall become the Buyers' property, but spares on order are to be excluded. Forwarding charges, if any, shall be for the Buyers' account. The Sellers are not required to replace spare parts including spare tail-end shaft(s) and spare propeller(s) / propeller blade(s) which are taken out of spare and used as replacement prior to delivery, but the replaced items shall be the property of the Buyers. The radio installation and navigational equipment shall be included in the sale without extra payment if they are the property of the Sellers. Unused stores and provisions shall be included in the sale and be taken over by the Buyers without extra payment.

The Seller's have the right to take ashore crockery, plates, cutlery, linen and other articles bearing the Seller's flag or name, provided they replace same with similar unmarked items. Library, forms, etc., exclusively for use in the Sellers' vessel(s), shall be excluded without compensation. Captain's, Officers' and Crew's personal belongings including the slop chest are to be excluded from the sale, as well as the following additional items (including items on hire):

The Buyers shall take over the remaining bunkers and unused lubricating oils in storage tanks and sealed drums and pay the current net market price (excluding barging expenses) at the port and date of delivery of the Vessel.

Payment under this Clause shall be made at the same time and place and in the same currency as the Purchase Price.

Σύμφωνα με τον όρο 7 του ΜοΑ, ο πωλητής υποχρεούται να παραδώσει στον αγοραστή το Πλοίο μαζί με όλα τα παραρτήματα του, είτε αυτά βρίσκονται επί του Πλοίου είτε όχι. Εξαιρούνται μόνο τα εφεδρικά μέρη επί παραγγελία. Όλα τα εφεδρικά μέρη, προπέλες, πηδάλια, και όλος ο εφεδρικός εξοπλισμός περιλαμβάνεται στα παραδοτέα πράγματα, εφόσον αποτελούν παραρτήματα του Πλοίου κατά τον χρόνο της επιθεωρήσεως του (βλ. όρο 4 του ΜοΑ, παράγραφος 2.5.1). Ο πωλητής δεν υποχρεούται να αντικαταστήσει τυχόν εφεδρικό εξοπλισμό που χρησιμοποίησε μέχρι την παράδοση, αλλά τα αντικείμενα που έχουν αντικατασταθεί ανήκουν και αυτά στον αγοραστή. Ο εξοπλισμός ραδιοεπικοινωνίας και όλος ο εξοπλισμός ναυσιπλοΐας περιλαμβάνεται στα παραδοτέα πράγματα, εκτός εάν δεν ανήκει στον πωλητή. Επίσης, στον αγοραστή θα παραδοθούν και όλες οι προμήθειες που δεν έχουν χρησιμοποιηθεί, χωρίς επιπλέον πληρωμή.

Ο πωλητής δικαιούται να αφαιρέσει και να πάρει από το Πλοίο όλο τον εξοπλισμό που φέρει το όνομα του Πλοίου και τα διακριτικά σήματα του πωλητή, αλλά οφείλει να τα αντικαταστήσει με άλλα ανάλογα αντικείμενα. Της μεταβιβάσεως εξαιρούνται, ως είναι λογικό, τα προσωπικά αντικείμενα του πληρώματος και του Πλοιάρχου του Πλοίου. Επίσης, είναι δυνατόν να εξαιρεθούν ορισμένα αντικείμενα, τα οποία θα κατονομάζονται και θα περιγράφοντα αναλυτικά μέσα στο κείμενο του ΜοΑ ή σε λίστα που θα αποτελεί παράρτημα του ΜοΑ, είτε γιατί ο πωλητής επιθυμεί να εξαιρεθούν της μεταβιβάσεως είτε γιατί δεν αποτελούν ιδιοκτησία του πωλητή αλλά είναι μισθωμένα από τρίτους.

Τέλος, ο αγοραστής προκειμένου να πάρει και όλα τα καύσιμα και λιπαντικά που υπάρχουν στο Πλοίο, θα πρέπει να καταβάλει στον πωλητή την αξία αυτών σύμφωνα με τις τρέχουσες καθαρές τιμές στο λιμάνι παραδόσεως και κατά τον χρόνο παραδόσεως. Η πληρωμή γίνεται στο ίδιο νόμισμα με αυτό του τιμήματος αγοράς του Πλοίου και ταυτόχρονα με την παράδοση του Πλοίου.

2.8.1. Υποχρέωση πωλητή.

Ο πωλητής οφείλει να παραδώσει στον αγοραστή, πέρα από το ίδιο το Πλοίο, ορισμένα αντικείμενα που είναι απαραίτητα για την λειτουργία του Πλοίου και αποτελούν παραρτήματα αυτού. Ως χρόνος καθοριστικός για τον προσδιορισμό του τι ανήκει στο Πλοίο, οπότε πρέπει να παραδοθεί στον αγοραστή, προσδιορίζεται ο χρόνος της επιθεωρήσεως του Πλοίου από το αγοραστή.

Επίσης, ο πωλητής υποχρεούται να παραδώσει στον αγοραστή τα καύσιμα και τα λιπαντικά που βρίσκονται επί του Πλοίου κατά τον χρόνο της παραδόσεως. Σε αντίθεση όμως με την γενική υποχρέωση του να παραδώσει τα παραρτήματα του Πλοίου και τον εφεδρικό εξοπλισμό του, χωρίς επιπλέον αντάλλαγμα, η μεταβίβαση των καυσίμων και λιπαντικών γίνεται έναντι ανταλλάγματος. Ο προσδιορισμός της αξίας των καυσίμων και λιπαντικών που απομένουν επί του Πλοίου κατά τον χρόνο της παραδόσεως είναι ένα θέμα που γεννά συχνά διαφωνίες μεταξύ πωλητή και αγοραστή. Ο μεν πωλητής επιδιώκει να λάβει το μεγαλύτερο δυνατό ποσό, υπολογίζοντας ως τίμημα, το συνολικό τίμημα και αποκρύπτοντας τυχόν εκπτώσεις που έγινα από τον προμηθευτή του, ενώ ο αγοραστής επιδιώκει να μειώσει την αξία των

καυσίμων είτε αμφισβητώντας την ποσότητα που απομένει επί του Πλοίου κατά το χρόνο της παραδόσεως είτε προσπαθώντας να αφαιρέσει τυχόν φόρους (π.χ. ΦΠΑ) που κατέβαλε ο πωλητής κατά την αγορά των καυσίμων.

Προκειμένου να αποφευχθούν περιττές διαμάχες μεταξύ πωλητή και αγοραστή συνηθίζεται πρώτον, να γίνεται κοινή μέτρηση της ποσότητας των καυσίμων κατά τον χρόνο της παραδόσεως του Πλοίου, από τους εκπροσώπους του πωλητή και του αγοραστή και δεύτερον, να υπολογίζεται η αξία τους με βάση τιμολόγια και αποδεικτικά πληρωμής τα οποία προσκομίζουν οι πωλητές ως αποδεικτικά της αξίας αγοράς των καυσίμων και των λιπαντικών.

2.8.2. Δικαίωμα αποζημιώσεως αγοραστή.

Σε περίπτωση κατά την οποία ο πωλητής δεν τηρήσει τις υποχρεώσεις του, όπως αυτές περιγράφονται στον όρο 7 του ΜοΑ, και δεν παραδώσει στον αγοραστή όλα τα παραρτήματα του Πλοίου ή όλο τον εφεδρικό εξοπλισμό αυτού, ο αγοραστής δικαιούται να αξιώσει αποζημίωση για κάθε ζημία που τυχόν υποστεί από την παράλειψη του πωλητή. Σύμφωνα με το άρθρο 51 του Νόμου περί Πωλήσεως Αγαθών (Sale of Goods Act 1979), ο αγοραστής μπορεί να αξιώσει ως αποζημίωση το κόστος αντικαταστάσεως των αντικειμένων που δεν παραδόθηκαν σε αυτόν. (Malcolm Strong and Paul Herring, 2004) (Sealace Shipping Co Ltd v Oceanvoice Ltd (The Alecos M), 1990).

Ωστόσο, το ύψος της αποζημιώσεως που δικαιούται ο αγοραστής τελικά εξαρτάται όχι μόνο από το κόστος αντικαταστάσεως αλλά και από την πραγματική ζημία που έχει υποστεί ο αγοραστής. Χαρακτηριστική είναι η κρίση του δικαστηρίου στην υπόθεση Alecos M, όπου ο διαιτητής έκρινε ότι η τιμή μεταπωλήσεως του Πλοίου δεν αυξανόταν σημαντικά εάν η προπέλα του Πλοίου, η οποία δεν είχε συμπεριληφθεί στην πώληση του Πλοίου, είχε παραδοθεί στον αγοραστή. Με δεδομένο αυτό, ο διαιτητής τελικά έκρινε ότι ο αγοραστής δικαιούτο ως αποζημίωση την αξία διαλύσεως (scrap value) της προπέλας, η οποία ήταν 14 ετών, απόφαση την οποία επικύρωσε εν συνεχεία και το Εφετείο, ανατρέποντας την πρωτόδικη απόφαση που παρείχε στον

αγοραστή δικαίωμα να αξιώσει την αξία της νέας προπέλας με την οποία αντικατέστησε την παλαιά προπέλα.

2.9. Όρος 8: Έγγραφα.

8. Documentation.	175
The place of closing:	176
In exchange for payment of the Purchase Price the Sellers shall furnish the Buyers with delivery documents, namely:	177 178
 a) Legal Bill of Sale in a form recordable in (the country in which the Buyers are to register the Vessel), warranting that the Vessel is free from all encumbrances, mortgages and maritime liens or any other debts or claims whatsoever, duly notarially attested and legalized by the consul of such country or other competent authority. b) Current Certificate of Ownership issued by the competent authorities of the flag state of the Vessel. c) Confirmation of Class issued within 72 hours prior to delivery. d) Current Certificate issued by the competent authorities stating that the Vessel is free from 	179 180 181 182 183 184 185 186
 d) Current Certificate issued by the competent authorities stating that the Vessel is free from register encumbrances. e) Certificate of Deletion of the Vessel from the Vessel's registry or other official evidence of deletion appropriate to the Vessel's registry at the time of delivery, or, in the event that the registry does not as a matter of practice issue such documentation immediately, a written undertaking by the Sellers to effect deletion from the Vessel's registry forthwith and furnish a Certificate or other official evidence of deletion to the Buyers promptly and latest within 4 (four) weeks after the purchase Price has been paid and the Vessel has been delivered. f) Any such additional documents as may reasonably be required by the competent authorities for the purpose of registering the Vessel provided the Buyers notify the Sellers of any such documents as soon as possible after the date of this Agreement. 	180 187 188 189 190 191 192 193 194 195
At the time of delivery the Buyers and the Sellers shall sign and deliver to each other a Protocol of Delivery and Acceptance confirming the date and time of delivery of the Vessel from the Sellers to the Buyers.	197 198 199
At the time of delivery the Sellers shall hand to the Buyers the classification certificate(s) as well as all plans etc., which are on board the Vessel. Other certificates which are on board the Vessel shall also be handed over to the Buyers unless the Sellers are required to retain same, in which case the Buyers to have the right to take copies. Other technical documentation which may be in the Sellers' possession shall be promptly forwarded to the Buyers at Buyers' expense, if they so request. The Sellers may keep the Vessel's log books but the Buyers to have the right to take copies of same.	200 201 202 203 204 205 206

Στον όρο 8 του ΜοΑ αναφέρονται αναλυτικά τα έγγραφα τα οποία αμφότερα τα συμβαλλόμενα μέρη οφείλουν να παραδώσουν το ένα στο άλλο κατά τον χρόνο παραδόσεως του Πλοίου και καθορίζεται ο τόπος όπου θα γίνει η συνάντηση πωλητή και αγοραστή.

Ο συγκεκριμένος όρος είναι ένας από τους βασικότερους όρους του ΜοΑ, καθώς αναφέρεται στην ουσία στην μεταβίβαση του τίτλου κυριότητας επί του Πλοίου. Είναι καθοριστικός για την ασφαλή και επιτυχή ολοκλήρωση της

αγοραπωλησίας, καθώς εάν υπάρξει πρόβλημα στην μεταβίβαση της κυριότητας του Πλοίου, ακόμα κι αν ολοκληρωθεί η φυσική παράδοση αυτού, ο τίτλος που αποκτά ο αγοραστής πάσχει νομικά.

2.9.1. Bill of Sale ("BoS")

Το κυριότερο έγγραφο το οποίο παραδίδει ο πωλητής στον αγοραστή κατά τον χρόνο παραδόσεως του Πλοίου είναι το Bill of Sale. Το έγγραφο αυτό αποτελεί τον τίτλο μεταβιβάσεως της κυριότητας του Πλοίου. Στο BoS περιγράφεται αναλυτικά το Πλοίο, αναφέρονται τα κύρια χαρακτηριστικά του ώστε να προκύπτει με σαφήνεια η ταυτότητα του Πλοίου και αναφέρεται ο πωλητής και ο αγοραστής με τα πλήρη στοιχεία τους, το τίμημα του Πλοίου και γίνεται σαφής μνεία της μεταβιβάσεως της κυριότητας του Πλοίου και των παραρτημάτων του από τον πωλητή στον αγοραστή. Επίσης, αναφέρεται ρητά, προκειμένου να εξασφαλισθεί ο αγοραστής, ότι το Πλοίο μεταβιβάζεται ελεύθερο βαρών, υποθηκών, ναυτικών προνομίων και κάθε άλλου βάρους, χρέους, απαιτήσεως κτλ. (Eximenco Handels AG v Partredereit Oro Chief and Levantes Maritime Corp (Tthe Oro Chief), 1983) (Kydon Compania Naviera SA v National Westminster Bank Ltd (The Lena), 1981)

Όπως προαναφέρθηκε, το MoA είναι από νομικής απόψεως, προσύμφωνο αγοραπωλησίας του Πλοίου. Τα μέρη συμφωνούν και υπόσχονται ότι θα προβούν στην μεταβίβαση του Πλοίου. Σε εκτέλεση του προσυμφώνου – MoA, ο πωλητής παραδίδει στον αγοραστή το BoS με το οποίο μεταβιβάζεται η κυριότητα του Πλοίου.

Το BoS αποτελεί, μαζί με το Πρωτόκολλο Παραδόσεως – Παραλαβής, την απόδειξη ότι το Πλοίο έχει μεταβιβασθεί στον αγοραστή. Ενώ το Πρωτόκολλο Παραδόσεως – Παραλαβής είναι η απόδειξη ότι έχει επέλθει η παράδοση του Πλοίου, το BoS είναι η απόδειξη ότι έχει μεταβιβασθεί η κυριότητα του Πλοίου. Επομένως, εφόσον η σημασία του εγγράφου αυτού είναι τόσο μεγάλη, είναι απαραίτητο να είναι υπογεγραμμένο και από το κατάλληλο πρόσωπο. Ο υπογράφων θα πρέπει να είναι εξουσιοδοτημένος από τον πωλητή να υπογράφει το BoS, προκειμένου να είναι έγκυρος ο τίτλος. Η

υπογραφή του εγγράφου από μη εξουσιοδοτημένο πρόσωπο, καθιστά τον τίτλο άκυρο (The Bineta, 1966).

Το BoS, ως τίτλος κυριότητας παρουσιάζεται από τον αγοραστή στο Νηολόγιο στο οποίο εγγράφεται το Πλοίο, ως αποδεικτικό κυριότητας. Προκειμένου να παρουσιασθεί στο Νηολόγιο, το BoS πρέπει να έχει επικυρωθεί επίσημα από την αρμόδια αρχή. Σύμφωνα με τον όρο 8 του MoA, το BoS πρέπει να είναι θεωρημένο από συμβολαιογράφο και από το αρμόδιο Προξενείο ή άλλη αρμόδια αρχή. Η θεώρηση του BoS από συμβολαιογράφο είναι κάτι που συνηθίζεται στο εξωτερικό, καθώς οι συμβολαιογράφοι του εξωτερικού θεωρούν το γνήσιο της υπογραφής και βεβαιώνουν ότι ο υπογράφων είναι εξουσιοδοτημένος να υπογράφει το έγγραφο (Malcolm Strong and Paul Herring, 2004).

2.9.2. Λοιπά έγγραφα.

Πέραν του BoS, ο πωλητής οφείλει να παραδώσει στον αγοραστή και άλλα έγγραφα. Καταρχήν, σύμφωνα με τον όρο 8, ο πωλητής οφείλει να παραδώσει στον αγοραστή Πιστοποιητικό Κυριότητας και Βαρών, το οποίο εκδίδεται από το Νηολόγιο του Πλοίου, Επιβεβαίωση του Νηογνώμονα ότι το Πλοίο διατηρεί την Κλάση του, Πιστοποιητικό Διαγραφής του Πλοίου από το Νηολόγιο στο οποίο είναι εγγεγραμμένο (ή εναλλακτικά Επιστολή με την οποία δηλώνει ότι αναλαμβάνει την υποχρέωση να διαγράψει το Πλοίο από το Νηολόγιο και να παραδώσει το Πιστοποιητικό Διαγραφή μέσα σε ορισμένο χρονικό διάστημα) και εν γένει κάθε άλλο έγγραφο, το οποίο απαιτείται για την εγγραφή του Πλοίο στο νέο Νηολόγιο, μέσα σε λογικά πλαίσια.

Κατά τον χρόνο παραδόσεως του Πλοίου, τα μέρη ανταλλάσουν το Πρωτόκολλο Παραδόσεως Παραλαβής, στο οποίο αναφέρεται συγκεκριμένα, με ακρίβεια λεπτού ο χρόνος παραδόσεως του Πλοίου και ο τόπος παραδόσεως. Το έγγραφο αυτό, σε συνδυασμό με το BoS, όπως προαναφέρθηκε είναι ιδιαίτερα σημαντικό, ως αποδεικτικό της παραδόσεως. Ο λόγος που στο Πρωτόκολλο αναφέρεται η ακριβής ώρα παραδόσεως είναι ότι από τον χρόνο αυτό και μετά ο αγοραστής είναι πλέον κύριος του Πλοίου και φέρει τον κίνδυνο αυτού, ενώ μέχρι εκείνη την στιγμή κύριος του Πλοίου είναι ο πωλητής. Έτσι, εάν για παράδειγμα το Πλοίο βυθιστεί αμέσως μετά

την παράδοση του, το Πρωτόκολλο Παραδόσεως – Παραλαβής είναι η απόδειξη ότι ο αγοραστής ήταν κύριος κατά τον χρόνο βυθίσεως, άρα δικαιούται να λάβει αποζημίωση από την ασφαλιστική εταιρεία εφόσον το έχει ασφαλίσει.

Τέλος, κατά τον χρόνο παραδόσεως του Πλοίου, ο πωλητής οφείλει να παραδώσει στον αγοραστή και όλα τα πιστοποιητικά, σχέδια κλπ τα οποία ευρίσκονται επί του Πλοίου.

2.9.3. Συμπληρωματικά Έγγραφα.

Πέραν των εγγράφων που περιγράφονται στον όρο 8 του MoA, είναι σύνηθες ο πωλητής να παραδίδει στον αγοραστή και άλλα συμπληρωματικά έγγραφα. Τα έγγραφα αυτά περιγράφονται είτε σε Πρόσθετο Όρο του MoA είτε σε Προσθήκη (Addendum). Τα κυριότερα έγγραφα που παραδίδει ο πωλητής, πέραν των όσων περιγράφονται στο MoA είναι:

- Πρακτικό του Διοικητικού Συμβουλίου της πωλήτριας εταιρείας (εφόσον πρόκειται για νομικό πρόσωπο) με το οποίο αποφασίζεται η πώληση του Πλοίου.
- Πληρεξούσιο της πωλήτριας εταιρείας με το οποίο ορίζει τους πληρεξουσίους της και τους αναθέτει αρμοδιότητες σχετικές με την ολοκλήρωση της πωλήσεως.
- Βεβαίωση Συστάσεως και Ισχύος της εταιρείας (Goodstanding Certificate).
- Πιστοποιητικό Αξιωματούχων της εταιρείας (Certificate of Incumbency), στο οποίο αναφέρονται τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και οι Διευθυντές της εταιρείας.
- Τιμολόγια, στα οποία αναγράφεται η τιμή του Πλοίου και το κόστος των καυσίμων. (Malcolm Strong and Paul Herring, 2004)

Όλα τα ανωτέρω έγγραφα, όπως και όσα αναφέρονται στον όρο 8 του ΜοΑ, πρέπει να φέρουν συγκεκριμένο τύπο επικυρώσεως, ο οποίος περιγράφεται συνήθως αναλυτικά στον πρόσθετο όρο ή στην Προσθήκη. Επίσης, είναι σύνηθες και ο αγοραστής να παραδίδει αντίστοιχα στον πωλητή ορισμένα έγγραφα, όπως Πρακτικό του Δ.Σ. της αγοράστριας εταιρείας, Πληρεξούσιο, Πιστοποιητικό Καλής Ισχύος κτλ.

2.10. Όρος 9: Βάρη του Πλοίου.

9. Encumbrances

207

The Sellers warrant that the Vessel, at the time of delivery, is free from all charters, encumbrances, mortgages and maritime liens or any other debts whatsoever. The Sellers hereby undertake to indemnify the Buyers against all consequences of claims made against the Vessel which have been incurred prior to the time of delivery.

Σύμφωνα με τον όρο 9 του MoA, ο πωλητής εγγυάται ότι κατά τον χρόνο της παραδόσεως το Πλοίο θα είναι ελεύθερο ναυλώσεως, βάρους, υποθήκης και ναυτικών προνομίων (δεσμών) ή κάθε άλλου χρέους, οποιουδήποτε είδους. Επίσης, ο πωλητής αναλαμβάνει την υποχρέωση να αποζημιώσει τον αγοραστή για κάθε ζημία που ο τελευταίος υποστεί εξαιτίας απαιτήσεων κατά του Πλοίου, οι οποίες γεννήθηκαν προ της παραδόσεως του Πλοίου στον αγοραστή.

Ο σκοπός του όρου 9 του ΜοΑ είναι να διασφαλίσει ως ένα βαθμό ο αγοραστής του Πλοίου ότι α) το Πλοίο κατά το χρόνο της παραδόσεως είναι ελεύθερο υποθήκης και λοιπών βαρών και β) ότι σε περίπτωση που υπάρχει βάρος ή υποθήκη ή αξίωση τρίτου κατά του Πλοίου, θα αποζημιωθεί από τον πωλητή για την ζημία που τυχόν υποστεί.

2.10.1. Βάρη του Πλοίου.

Σύμφωνα με την αγγλική νομολογία, ο όρος «βάρος» (encumbrance) αναφέρεται σε δικαιώματα τρίτων επί του Πλοίου, είτε εμπράγματα είτε ενοχικά. Παράδειγμα βάρους επί του Πλοίου είναι η υποθήκη που έχει εγγράψει επί του Πλοίου κάποιος τρίτος δανειστής, συνήθως τράπεζα. Ο ορισμός αυτός είναι αρκετά περιοριστικός και αναφέρεται στενά σε δικαιώματα τρίτων επί του Πλοίου. (Athens Cape Naviera SA v Deutsche Dampfschiffahts-Gesellschaft Hansa (The Barenbels), 1985)

Στην ίδια απόφαση (Athens Cape Naviera SA v Deutsche Dampfschiffahts-Gesellschaft Hansa (The Barenbels), 1985) γίνεται αναφορά και στα «ναυτικά προνόμια» (maritime lien). Το ναυτικό προνόμιο γεννάται σε βάρος του Πλοίου και μπορεί να εξασκηθεί παρά την αλλαγή της

πλοιοκτησίας. Ακόμα και μετά την μεταβίβαση του Πλοίου είναι δυνατή η άσκηση των δικαιωμάτων εκ του ναυτικού προνομίου και η κατάσχεση του Πλοίου προκειμένου να ικανοποιηθεί η απαίτηση του προσώπου υπέρ του οποίου έχει γεννηθεί το ναυτικό προνόμιο. Ωστόσο σε περίπτωση κτήσης πρωτότυπου τίτλου κυριότητας επί του Πλοίου, ήτοι μετά από πλειστηριασμό, δεν μπορεί να ασκηθεί το ναυτικό προνόμιο, καθώς σε αυτή την περίπτωση το Πλοίο αποκτάται πραγματικά ελεύθερο βαρών.

Ο έχων ναυτικό προνόμιο κατά του Πλοίου μπορεί να επιδιώξει και να πετύχει την κατάσχεση του Πλοίου παρά την αλλαγή της πλοιοκτησίας και την μεταβίβαση του στον αγοραστή, ο οποίος άλλωστε είναι και καλόπιστος τρίτος. Σύμφωνα με το αγγλικό δίκαιο, οι απαιτήσεις οι οποίες γενούν ναυτικά προνόμια είναι εν στενή εννοία οριζόμενες. Οι βασικότερες και σημαντικότερες είναι α) απαίτηση εκ ζημίας που έχει προκαλέσει το Πλοίο, β) απαίτηση από τη διάσωση του Πλοίου (salvage), γ) απαίτηση για μισθούς του πληρώματος και δ) απαιτήσεις για τα έξοδα του Πλοιάρχου.

Ωστόσο το Πλοίο εκ της φύσεως του είναι προορισμένο να ταξιδεύει σε όλο τον κόσμο. Σε κάθε ταξίδι, σε κάθε λιμάνι, είναι πιθανό το Πλοίο να γεννήσει απαιτήσεις τρίτων οι οποίες ωστόσο θα ρυθμίζονται όχι κατ' αποκλειστικότητα από το Αγγλικό δίκαιο αλλά από το δίκαιο της χώρας όπου αυτές γεννήθηκαν. Αυτό έχει ως συνέπεια να μην ακολουθείται πάντα η ερμηνεία του Αγγλικού δικαίου για τα ναυτικά προνόμια. Σε μια προσπάθεια ενοποιήσεως των κανόνων περί των ναυτικών προνομίων και υποθηκών, η Διεθνής Συνθήκη περί Ναυτικών Προνομίων και Υποθηκών του 1993 (International Convention on Maritime Liens and Mortgages, 1993) περιγράφει ορισμένες απαιτήσεις οι οποίες γεννούν ναυτικά προνόμια:

- α) απαιτήσεις για μισθούς και άλλα οφειλόμενα ποσά στον Πλοίαρχο και το πλήρωμα, σε σχέση με την απασχόληση τους στο Πλοίο και τα έξοδα επαναπατρισμού και οφειλές κοινωνικής ασφαλίσεως,
- β) απαιτήσεις από τραυματισμό ή απώλεια ζωής, που συνέβη είτε στην ξηρά είτε στην θάλασσα σε άμεση σχέση με την λειτουργία του Πλοίου,
- γ) απαιτήσεις για αποζημίωση μετά από τη διάσωση του Πλοίου,
- δ) απαιτήσεις από οφειλές σε λιμάνια, κανάλια και πλοηγούς,
- ε) απαιτήσεις από φυσικές απώλειες ή ζημίες που προέρχονται από την λειτουργία του Πλοίου και δεν σχετίζονται με την απώλεια ή ζημία φορτίου,

εμπορευματοκιβωτίου και προσωπικών αντικειμένων επιβατών που μεταφέρονται στο Πλοίο.

Περαιτέρω, στην ίδια απόφαση (the Barenbels) δίδεται ορισμός της έννοιας «χρέους» (debt) του Πλοίου. Χρέος που βαρύνει το Πλοίο υπάρχει όταν κατά το χρόνο παραδόσεως του στον αγοραστή, έχουν γεννηθεί αξιώσεις τρίτων κατά του Πλοίου εκ του χρέους. Πρόκειται επομένως για χρέη ώριμα, ήτοι ληξιπρόθεσμα κατά το χρόνο παραδόσεως του Πλοίου, χρέη τα οποία είναι πλέον απαιτητά. Επιπλέον τα χρέη αυτά θα πρέπει να επηρεάζουν το δικαίωμα κυριότητας του πωλητή επί του Πλοίου ή την δυνατότητα χρήσεως του Πλοίου για τον συνήθη σκοπό του.

2.10.2. Υποχρέωση αποζημίωσης.

Στο δεύτερο σκέλος του όρου 9 του ΜοΑ, υπάρχει πρόβλεψη ότι ο πωλητής οφείλει να αποζημιώσει τον αγοραστή για ζημιά που αυτός θα υποστεί εξαιτίας απαιτήσεων κατά του Πλοίου, οι οποίες έχουν γεννηθεί σε χρόνο προ της παράδοσης του Πλοίου. Όπως είναι λογικό, ο πωλητής ευθύνεται έναντι του αγοραστή για όσα χρέη, απαιτήσεις, βάρη κτλ έχουν γεννηθεί προ της παράδοσης, κατά την περίοδο δηλαδή που αυτός ήταν κύριος του Πλοίου, και εξασκούνται επί του Πλοίου μετά την παράδοση αυτού. Ο αγοραστής πρέπει να προστατευθεί από τον κίνδυνο να χάσει το Πλοίο ή να στερηθεί την χρήση αυτού. Η ανωτέρω υποχρέωση που αναλαμβάνει ο πωλητής έναντι του αγοραστή συνδέεται άμεσα με τη φύση του Πλοίου και την συνήθη χρήση αυτού. Ο έλεγχος περί της ύπαρζης ή μη χρεών και βαρών κατά του Πλοίου είναι δυσχερής, εφόσον το Πλοίο ταξιδεύει συνεχώς. Άρα, ο αγοραστής πρέπει να εξασφαλιστεί έναντι αυτού του κινδύνου, λαμβάνοντας την διαβεβαίωση του πωλητή ότι θα τον αποζημιώσει σε περίπτωση που εμφανισθεί απαίτηση κατά του Πλοίου.

2.11. Όρος 10: Φόροι.

10. Taxes, etc.	212
Any taxes, fees and expenses in connection with the purchase and registration under the Buyers' flag shall be for the Buyers account, whereas similar charges in connection with the closing of the Sellers' register shall be for the Sellers' account.	213 214 215
Ο όρος 10 του ΜοΑ αναφέρεται στα εν γένει έξοδα που απαιτούνται για την	
διαγραφή του Πλοίου από την προηγούμενη σημαία του και την εγγραφή του στην	
νέα σημαία. Τα μεν έξοδα (φόροι, τέλη, δικηγορικά έξοδα κτλ) για την διαγραφή του	
Πλοίου βαρύνουν τον πωλητή, τα δε ανάλογα έξοδα για την εγγραφή του Πλοίου υπό	
την νέα σημαία του ή σε περίπτωση μη αλλαγής σημαίας της εγγραφής της νέας	
πλοιοκτησίας, βαρύνουν τον αγοραστή.	
2.12. Όρος 11: Κατάσταση Παραδόσεως.	
11. Condition on delivery	216
The Vessel with everything belonging to her shall be at the Sellers' risk and expense until she is delivered to the Buyers, but subject to the terms and conditions of this Agreement she shall be delivered and taken over as she was at the time of inspection, fair wear and tear excepted. However, the Vessel shall be delivered with her class maintained without condition/recommendation*, free of average damage affecting the Vessel's class, and with her classification certificates and national certificates, as well as all other certificates the Vessel had at the time of inspection, valid and unextended without condition /recommendation* by Class or relevant authorities at the time of delivery.	217 218 219 220 221 222 223 224
"Inspection" in this Clause 11, shall mean the Buyers' inspection according to Clause 4 a) or 4 b), if applicable, or the Buyers' inspection prior to the signing of this Agreement. If the Vessel is taken over without inspection, the date of this Agreement shall be the relevant date.	225 226 227
* Notes, if any, in the surveyor's reports which are accepted by the Classification Society without condition/recommendation are not to be taken into account.	228 229
Ο όρος 11 του ΜοΑ προσδιορίζει την κατάσταση του Πλοίου κατά το χρόνο	
της παραδόσεως του. Καταρχήν ορίζεται ποιο μέρος φέρει τον κίνδυνο του Πλοίου.	
Έτσι μέχρι την παράδοση του Πλοίου στον αγοραστή και την αποξένωση από αυτό, ο	
πωλητής φέρει τον κίνδυνο του Πλοίου, ήτοι σε περίπτωση που το Πλοίο χαθεί ή	
υποστεί ζημία ή προκαλέσει ζημία σε τρίτους, η ευθύνη βαρύνει τον πωλητή. Μετά	
την παράδοση του Πλοίου, την μεταβίβαση της κυριότητας του, ο αγοραστής φέρει	

τον κίνδυνο του Πλοίου και ευθύνεται για κάθε ζημία. Ωστόσο, η κατάσταση του

Πλοίου κατά το χρόνο παραδόσεως του στον αγοραστή πρέπει να προσδιορίζεται

σαφώς. Έτσι, ο πωλητής οφείλει να παραδώσει το Πλοίο στην ίδια κατάσταση όπως όταν αυτό επιθεωρήθηκε από τον αγοραστή (βλ. Όρο 4, Επιθεώρηση), λαμβανομένης ωστόσο υπόψη της φυσικής φθοράς. Επιπλέον, κατά τον χρόνο παραδόσεως το Πλοίο πρέπει να είναι ελεύθερο ζημίας (average damage), να διατηρεί την κλάση του χωρίς παρατηρήσεις και όλα τα πιστοποιητικά του να είναι έγκυρα, εν ισχύει χωρίς παρατηρήσεις, όπως κατά το χρόνο της επιθεωρήσεως του.

2.12.1. Προσδιορισμός της καταστάσεως του Πλοίου.

Όπως ορίζει ο όρος 11, ο πωλητής φέρει τον κίνδυνο του Πλοίου μέχρι την παράδοση του στον αγοραστή. Επομένως, οφείλει να διατηρεί το Πλοίο ασφαλισμένο και σε καλή κατάσταση. Επίσης, ο όρος 11 ορίζει ότι το Πλοίο πρέπει να παραδοθεί στον αγοραστή στην κατάσταση που ευρίσκετο κατά τον χρόνο της επιθεωρήσεως του. Καθώς το Πλοίο εκ της φύσεως του υπόκειται σε θαλάσσιους κινδύνους, μπορεί να υποστεί φθορές και ζημίες που θα απομειώσουν την αξία του κατά το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί ανάμεσα στον χρόνο επιθεωρήσεως και τον χρόνο παραδόσεως του Πλοίου. Επομένως, πρέπει να καθοριστεί σαφώς η υποχρέωση του πωλητή, ώστε να διασφαλιστεί ότι κατά τον χρόνο παραδόσεως, ο αγοραστής δεν θα αρνηθεί να παραλάβει το Πλοίο, επικαλούμενος χειροτέρευση της καταστάσεως αυτού.

Ως χρόνος καθοριστικός για τον προσδιορισμό της καταστάσεως του Πλοίου ορίζεται ο χρόνος της επιθεωρήσεως του, καθώς εκείνη την χρονική στιγμή ο αγοραστής λαμβάνει γνώση του Πλοίου και των τυχόν ελαττωμάτων του και σχηματίζει την άποψη του. Η διατύπωση «as she was at the time of inspection, fair wear and tear excepted» σημαίνει ότι ο μεν πωλητής οφείλει να παραδώσει το Πλοίο στην ίδια κατάσταση όπως ήταν κατά τον χρόνο επιθεωρήσεως, με εξαίρεση φθορές οφειλόμενες στην συνήθη χρήση, ο δε αγοραστής υποχρεούται να το παραλάβει εφόσον εξακριβώσει ότι το Πλοίο δεν έχει υποστεί σημαντική αλλαγή από τον χρόνο της επιθεωρήσεως. Συγκεκριμένα έχει κριθεί νομολογιακά ότι ο όρος «as she was» σημαίνει ότι ο αγοραστής οφείλει να παραλάβει το Πλοίο όπως ήταν, ήτοι με όλα τα φανερά ή κρυφά πραγματικά ελαττώματα του, εφόσον αυτή ήταν η κατάσταση του κατά το χρόνο επιθεωρήσεως του. (Mariola Marine Corp ν Lloyd's Register of

Shipping (The Morning Watch), 1990) (Ateni Maritime Corp v Great Marine Ltd (the Great Marine), 1991)

Τέλος, όπως οι συντάκτες της φόρμας NSF '93 προσδιορίζουν, ως «επιθεώρηση» λογίζεται η επιθεώρηση του Πλοίου σύμφωνα με τον όρο 4α ή 4β του ΜοΑ. Σε περίπτωση δε που δεν προηγηθεί επιθεώρηση του Πλοίου, ως χρόνο κρίσιμος για τον προσδιορισμό της καταστάσεως παραδόσεως είναι ο χρόνος της υπογραφής του ΜοΑ.

2.13. Όρος 12: Όνομα του Πλοίου - Διακριτικά.

12. Name/markings		230
Upon delivery the Buyers undertake to change the name	ne of the Vessel and alter funnel markings.	231

Σύμφωνα με τον όρο 12 του ΜοΑ, ο αγοραστής αναλαμβάνει την υποχρέωση να αλλάξει το όνομα και τα διακριτικά του Πλοίου με την παραλαβή του. Όπως είναι λογικό με την μεταβίβαση του Πλοίου, ο πωλητής εφόσον αποξενώνεται της κυριότητας του, επιθυμεί να γίνει αυτό ευρέως γνωστό και μέσω της αλλαγής του ονόματος του και της σημαίας του. Με την ίδια λογική, ο αγοραστής επιθυμεί να επισημάνει την αλλαγή της πλοιοκτησίας προκειμένου να αποφύγει τον κίνδυνο, τυχόν πιστωτές του πωλητή να ισχυριστούν ότι το Πλοίο είναι των ιδίων συμφερόντων.

2.14. Όρος 13: Υπερημερία Αγοραστή.

13. Buyers' default	232
Should the deposit not be paid in accordance with Clause 2, the Sellers have the right to cancel this	233
Agreement, and they shall be entitled to claim compensation for their losses and for all expenses	234
incurred together with interest.	235
Should the Purchase Price not be paid in accordance with Clause 3, the Sellers have the right to	236
cancel the Agreement, in which case the deposit together with interest earned shall be released to the	237
Sellers. If the deposit does not cover their loss, the Sellers shall be entitled to claim further	238
compensation for their losses and for all expenses incurred together with interest.	239

Σύμφωνα με τον όρο 13 του ΜοΑ, σε περίπτωση υπερημερίας του αγοραστή, ο πωλητής έχει το δικαίωμα να ακυρώσει την συμφωνία και να απαιτήσει αποζημίωση για τις ζημίες που υπέστη και για όλα τα έξοδα του, και όλα αυτά με τον νόμιμο τόκο. Ο αγοραστής θεωρείται ως υπερήμερος σε δύο περιπτώσεις: α) σε

περίπτωση που δεν καταβάλει την προκαταβολή σύμφωνα με όσα προβλέπονται στον όρο 2 του MoA (βλ. 2.3), και β) σε περίπτωση που δεν καταβάλει το τίμημα σύμφωνα με όσα προβλέπονται στον όρο 3 του MoA (βλ. 2.4). Στην δεύτερη αυτή περίπτωση, η προκαταβολή απελευθερώνεται στον πωλητή, εν είδει αποζημιώσεως και αν αυτή δεν επαρκεί να καλύψει τις ζημίες και τα έξοδα του, μπορεί να ζητήσει περαιτέρω αποζημίωση.

2.14.1. Έννοια Υπερημερίας.

Στην σύμβαση πωλήσεως, η υποχρέωση του αγοραστή συνίσταται στην καταβολή του τιμήματος στον πωλητή ως αντάλλαγμα για την μεταβίβαση του πράγματος (Πλοίο). Εν προκειμένω, αγοραστής καθίσταται υπερήμερος εάν αποτύχει να καταβάλει την προκαταβολή ή το τίμημα εν γένει. Η μεν προκαταβολή πρέπει να τοποθετηθεί σύμφωνα με τους όρους του ΜοΑ, σε κοινό λογαριασμό στο όνομα του πωλητή και του αγοραστή μέσα σε ορισμένο χρονικό διάστημα από την υπογραφή του ΜοΑ, ενώ το τίμημα πρέπει να καταβληθεί στον πωλητή, και πάλι σύμφωνα με τους όρους του ΜοΑ κατά την παράδοση του Πλοίου από τον πωλητή στον αγοραστή. Επομένως, σε περίπτωση αδυναμίας του αγοραστή να τηρήσει τους όρους του ΜοΑ και να καταβάλει την προκαταβολή ή το τίμημα εν γένει, τότε ο πωλητής έχει το δικαίωμα να ακυρώσει την σύμβαση, κηρύσσοντας τον αγοραστή υπερήμερο και να αξιώσει αποζημίωση.

2.14.2. Αποζημίωση Πωλητή.

Ο πωλητής σε περίπτωση υπερημερίας έχει δικαίωμα να απαιτήσει αποζημίωση από τον αγοραστή. Η αποζημίωση δεν αποτελεί «ποινή» του αγοραστή και για αυτό το λόγο ο πωλητής οφείλει να αποδείξει την ζημία που έχει υποστεί λόγω της υπερημερίας του αγοραστή.

Σύμφωνα με το άρθρο 50 του Νόμου περί Πωλήσεως Αγαθών 1979 (Sale of Goods Act 1979), το μέτρο της ζημίας σε περίπτωση μη παραδόσεως αγαθών, υπολογίζεται ως εξής:

(α) Άρθρο 50 § 2: «Το μέτρο της ζημίας υπολογίζεται ως η εκτιμώμενη άμεση και φυσική απώλεια η οποία προκύπτει, σύμφωνα με την συνήθη πορεία των πραγμάτων εκ της παραβάσεως της συμβάσεως εκ μέρους του αγοραστή.»

(β) Άρθρο 50 § 3: «Όπου υπάρχει διαθέσιμη αγορά για τα επίμαχα αγαθά, το μέτρο της ζημίας υπολογίζεται εκ πρώτης όψεως από την διαφορά μεταξύ της τιμής που έχει συμφωνηθεί μεταξύ των μερών δυνάμει της συμβάσεως και της τιμής που έχουν τα αγαθά στην εν λόγω αγορά ή την τρέχουσα τιμή αυτών κατά τον χρόνο κατά τον οποίο έπρεπε τα αγαθά να γίνουν δεκτά ή εάν τέτοιος χρόνος δεν υπήρχε, κατά τον χρόνο της αρνήσεως αποδοχής τους.»

Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι για τον υπολογισμό της ζημίας του πωλητή, θα πρέπει να πληρούνται οι εξής προϋποθέσεις: (α) η απώλεια να είναι άμεσο επακόλουθο της παραβάσεως του όρου εκ μέρους του αγοραστή, (β) η απώλεια να αποτελεί φυσικό επακόλουθο της ανωτέρω παραβάσεως. Πρέπει να υπάρχει άμεσος δεσμός μεταξύ της παραβάσεως και της ζημίας του πωλητή. (Galoo Ltd v Bright Grahame Murray, 1994)

Περαιτέρω, το ύψος της ζημίας υπολογίζεται αφαιρώντας από την τιμή που έχει συμφωνηθεί στην σύμβαση την τιμή όπως αυτή διαμορφώνεται στην αγορά ανάλογων αγαθών, κατά τον χρόνο παραδόσεως των αγαθών με την λογική ότι ο πωλητής θα πρέπει να αποζημιωθεί ώστε να ευρίσκεται στην θέση εκείνη που θα ευρίκετο αν η σύμβαση είχε ολοκληρωθεί και τα αγαθά είχαν παραδοθεί κανονικά.

2.15. Όρος 14: Υπερημερία Πωλητή.

14. Sellers' default

Should the Sellers fail to give Notice of Readiness in accordance with Clause 5 a) or fail to be ready
to validly complete a legal transfer by the date stipulated in line 61 the Buyers shall have
the option of canceling this Agreement provided always that the Sellers shall be granted a
maximum of 3 banking days after Notice of Readiness has been given to make arrangements
for the documentation set out in Clause 8. If after Notice of Readiness has been given but before
the Buyers have taken delivery, the Vessel ceases to be physically ready for delivery and is not
made physically ready again in every respect by the date stipulated in line 66 and new Notice of
Readiness given, the Buyers shall retain their option to cancel. In the event that the Buyers elect
to cancel this Agreement the deposit together with interest earned shall be released to them
immediately.

Should the Sellers fail to give Notice of Readiness by the date stipulated in line 61 or fail to be ready to validly complete a legal transfer as aforesaid they shall make due compensation to the Buyers for their loss and for all expenses together with interest if their failure is due to proven negligence and whether or not the Buyers cancel this Agreement.

Σε συνέχεια του όρου 13, ο όρος 14 προβλέπει τις περιπτώσεις υπερημερίας του πωλητή. Σε περίπτωση, λοιπόν, που (α) ο πωλητής αποτύχει να δώσει Ειδοποίηση Ετοιμότητας (Notice of Readiness – NoR) σύμφωνα με όσα προβλέπει ο όρος 5(α) (βλ. 2.6) ή (β) αποτύχει να ολοκληρώσει επιτυχώς την μεταβίβαση του Πλοίου μέχρι την ημερομηνία ακυρώσεως, ο αγοραστής έχει το δικαίωμα να ακυρώσει την σύμβαση. Ωστόσο, πριν γεννηθεί το δικαίωμα του αγοραστή να ακυρώσει την σύμβαση θα πρέπει να έχει δώσει στον αγοραστή προθεσμία τριών (3) εργάσιμων ημερών μετά την Ειδοποίηση Ετοιμότητας για να ετοιμάσει τα απαιτούμενα έγγραφα για την μεταβίβαση του τίτλου, σύμφωνα με τον όρο 8 του ΜοΑ. Σε περίπτωση που το Πλοίο παύσει να είναι έτοιμο για φυσική παράδοση αφού έχει δοθεί η Ειδοποίηση Ετοιμότητας αλλά πριν την παράδοση του στον αγοραστή, ο αγοραστής έχει δικαίωμα να ακυρώσει την σύμβαση, αλλά εφόσον έχει παρέλθει η ημερομηνία ακυρώσεως και το Πλοίο δεν έχει καταστεί και πάλι έτοιμο για φυσική παράδοση, ούτε έχει δοθεί νέα Ειδοποίηση Ετοιμότητας. Σε περίπτωση, λοιπόν υπερημερίας του πωλητή, η προκαταβολή επιστρέφεται στον αγοραστή αμέσως, ενώ ταυτόχρονα εφόσον η αποτυχία του πωλητής να παραδώσει το Πλοίο οφείλεται σε αποδεδειγμένη αμέλεια του, αυτός υποχρεούται να αποζημιώσει τον αγοραστή για κάθε ζημία που τυχόν έχει υποστεί και για όλα τα έξοδα του με τον νόμιμο τόκο, ανεξάρτητα αν ο τελευταίος θα ακυρώσει την σύμβαση ή όχι.

2.15.1. Έννοια Υπερημερίας.

Ο πωλητής καθίσταται υπερήμερος ως προς την παράδοση του Πλοίου εφόσον αποτύχει να δώσει Ειδοποίηση Ετοιμότητας ή να ολοκληρώσει επιτυχώς την νομική παράδοση του Πλοίου. Ωστόσο, ο αγοραστής οφείλει να παράσχει στον πωλητή και προθεσμία τριών (3) εργασίμων ημερών μετά την Ειδοποίηση Ετοιμότητας, προκειμένου ο τελευταίος να ετοιμάσει τα απαιτούμενα έγγραφα για την μεταβίβαση του τίτλου, σύμφωνα με τον όρο 8 του ΜοΑ. Υπάρχει επομένως, διάκριση μεταξύ της φυσικής ετοιμότητας του Πλοίου προς παράδοση και της νομικής ετοιμότητας του πωλητή να μεταβιβάσει την κυριότητα του Πλοίου. Η διαφοροποίηση του όρου αυτού σε σχέση με τον όρο 3 του ΜοΑ, ο οποίος προβλέπει ότι ο αγοραστής έχει προθεσμία (3) εργασίμων ημερών για να παραλάβει το Πλοίο μετά την

Ειδοποίηση Ετοιμότητας, προκαλεί σύγχυση ως προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μερών. Ο αγοραστής οφείλει να δώσει και προθεσμία τριών (3) εργασίμων ημερών στον πωλητή μετά την Ειδοποίηση Ετοιμότητας, ή μπορεί να παραλάβει οποτεδήποτε το Πλοίο, προκειμένου να αποφύγει τον κίνδυνο να κηρυχθεί σε υπερημερία από τον πωλητή εφόσον δεν παραλάβει μέσα στην τριήμερη προθεσμία του όρου 3 του ΜοΑ. Βέβαια, στην πραγματικότητα, ο πωλητής πριν δώσει την Ειδοποίηση Ετοιμότητας είναι ήδη έτοιμος και νομικά για την μεταβίβαση της κυριότητας. Επίσης, ένας τρόπος να αποφευχθεί η σύγχυση των μερών ως προς τον χρόνο παραδόσεως του Πλοίου, είναι να προστεθεί ο όρος «legally» μαζί με τον όρο «physically», ώστε το Πλοίο να θεωρείται έτοιμο για την παράδοση, μόνο όταν είναι και νομικά έτοιμο για παράδοση, ήτοι όταν τα έγγραφα του πωλητή τα οποία θα πρέπει να παραδοθούν στον αγοραστή είναι έτοιμα.

2.15.2. Αποζημίωση Αγοραστή.

Ο αγοραστής σε περίπτωση υπερημερίας του πωλητή έχει κατά πρώτον, το δικαίωμα να πάρει πίσω την προκαταβολή που έχει τοποθετήσει στον κοινό λογαριασμό, κατά τον χρόνο της υπογραφής της συμβάσεως. Κατά δεύτερον, εφόσον η υπερημερία του πωλητή οφείλεται σε αποδεδειγμένη αμέλεια του, έχει δικαίωμα να απαιτήσει αποζημίωση από τον πωλητή.

Σύμφωνα με το άρθρο 51 του Νόμου περί Πωλήσεως Αγαθών 1979 (Sale of Goods Act 1979), το μέτρο της ζημίας σε περίπτωση υπερημερίας του πωλητή, υπολογίζεται ως εξής:

- (α) Άρθρο 51 § 2: «Το μέτρο της ζημίας υπολογίζεται ως η εκτιμώμενη άμεση και φυσική απώλεια η οποία προκύπτει, σύμφωνα με την συνήθη πορεία των πραγμάτων εκ της παραβάσεως της συμβάσεως εκ μέρους του πωλητή.»
- (β) Άρθρο 51 § 3: «Όπου υπάρχει διαθέσιμη αγορά για τα επίμαχα αγαθά, το μέτρο της ζημίας υπολογίζεται εκ πρώτης όψεως από την διαφορά μεταξύ της τιμής που έχει συμφωνηθεί μεταξύ των μερών δυνάμει της συμβάσεως και της τιμής που έχουν τα αγαθά στην εν λόγω αγορά ή την τρέχουσα τιμή αυτών κατά τον χρόνο κατά τον οποίο έπρεπε τα αγαθά να γίνουν δεκτά ή εάν τέτοιος χρόνος δεν υπήρχε, κατά τον χρόνο της αρνήσεως παραδόσεως τους.»

Εν προκειμένω, ισχύουν mutatis mutandis, όσα προαναφέρθηκαν για την υπερημερία του αγοραστή.

2.16. Όρος 15: Εκπρόσωποι του Αγοραστή.

15. Buyers' representatives

After	this	Agreement	has	been	signed	by	both	i parti	es c	and the	dep	osit	has	been	lodge	ed, i	the B	uyers
have i	the ri	ight to place	two	repre.	sentative	e(s)	on l	oard	the	Vessel	at t	their	sole	risk	and	exp	ense	upon
arriva	l at	on o	r aboi	ut						/	7	15	1	1		1		

These representatives are on board for the purpose of familiarization and in the capacity of observers only, and they shall not interfere in any respect with the operation of the Vessel. The Buyers' representatives shall sign the Sellers' letter of indemnity prior to their embarkation.

Μετά την υπογραφή της συμβάσεως και από τα δύο μέρη και την τοποθέτηση της προκαταβολής από τον αγοραστή, ο τελευταίος έχει το δικαίωμα να τοποθετήσει επί του Πλοίου δύο (2) εκπροσώπους, με δική του ευθύνη και έξοδα, όταν το Πλοίο αφιχθεί σε ορισμένο λιμάνι. Οι εκπρόσωποι του αγοραστή επιβιβάζονται επί του Πλοίου με σκοπό την εξοικείωση τους με το Πλοίο και τα εξαρτήματα και τον εξοπλισμό του. Οι εκπρόσωποι αυτοί δεν επιτρέπεται να επέμβουν καθ' οιονδήποτε τρόπο με την λειτουργία του Πλοίου, καθώς είναι απλοί παρατηρητές. Κατά την επιβίβαση τους, οι εκπρόσωποι του πωλητή πρέπει να υπογράψουν και τις ανάλογες επιστολές προς τον πωλητή με τις οποίες αναλαμβάνουν να αποζημιώσουν τον πωλητή για κάθε ζημία που θα προκαλέσουν επί του Πλοίου και έναντι τρίτων προσώπων.

2.17. Όρος 16: Διαιτησία.

16. Arbitration

a) * This Agreement shall be governed by and construed in accordance with English law and any dispute arising out of this Agreement shall be referred to arbitration in London in accordance with the Arbitration Acts 1950 and 1979 or any statutory modification or re-enactment thereof for the time being in force, one arbitrator being appointed by each party. On the receipt by one party of the nomination in writing of the other party's arbitrator, that party shall appoint their arbitrator within fourteen days, failing which the decision of the single arbitrator appointed shall apply. If two arbitrators properly appointed shall not agree they shall appoint an umpire whose decision shall be final.

b) * This Agreement shall be governed by and construed in accordance with Title 9 of the United Stage Code and the Law of the State of New York and should any dispute arise out of this Agreement, the matter in dispute shall be referred to three persons at New York, one to be appointed by each of the parties hereto, and the third by the two so chosen; their decision or that of any two of them shall be final, and for purpose of enforcing any award, this Agreement may be made a rule of the Court.

The proceedings shall be	conducted in accordance with the rules of the Society of Maritime	277
Arbitrators Inc. New York.		278
c) * Any dispute arising out o	f this Agreement shall be referred to arbitration at	279
	, subject to the procedures applicable there.	280
The laws of	shall govern this Agreement.	281

282

283

*16a),16b)and 16c) are alternatives; delete whichever is not applicable. In the absence of deletions, alternative 16 a) to apply.

Ο όρος 16 του ΜοΑ ρυθμίζει τα θέματα το δικαίου που διέπει την σύμβαση και της Διαιτησίας. Σύμφωνα με την ρύθμιση του όρου, τα μέρη μπορούν να επιλέξουν το δίκαιο που θα διέπει την σύμβαση καθώς και τα αρμόδια δικαστήρια.

Επομένως, εναλλακτικά, τα μέρη μπορούν να επιλέξουν το αγγλικό δίκαιο ή το αμερικανικό δίκαιο ή οποιοδήποτε άλλο δίκαιο αυτοί επιθυμούν. Ανάλογα, μπορούν να ορίσουν ως αρμόδια δικαστήρια τα δικαστήρια του Λονδίνου ή της Νέας Υόρκης ή οποιασδήποτε άλλης επικράτειας.

Σύμφωνα με την διαδικασία που προβλέπεται στην παράγραφο (α) του όρου 16, κάθε μέρος ορίζει τον Διαιτητή που επιθυμεί και ανακοινώνει στο άλλο μέρος την επιλογή του. Κάθε μέρος έχει δικαίωμα να ορίσει τον Διαιτητή της επιλογής του μέσα σε δεκατέσσερις (14) ημέρες από την ανακοίνωση της επιλογής του άλλου μέρους. Σε περίπτωση αδυναμίας διορισμού Διαιτητή μέσα στην ανωτέρω προθεσμία, θα αποφασίσει ο μόνος Διαιτητής και η απόφαση του θα είναι δεσμευτική. Σε περίπτωση δε που οι δύο Διαιτητές δεν καταλήξουν σε απόφαση, μπορούν να αποταθούν σε τρίτο Διαιτητή, του οποίου η απόφαση θα είναι δεσμευτική.

Η παράγραφος (β) του όρου 16 προβλέπει ότι θα διοριστούν τρία πρόσωπα ως Διαιτητές, δυο εξ αυτών από κάθε μέρος αντίστοιχα και το τρίτο από τους δύο ήδη διορισμένους Διαιτητές. Η απόφαση των Διαιτητών, είτε από κοινού είτε κατά πλειοψηφία (δυο στους τρεις) θα είναι δεσμευτική για τα μέρη.

Η παράγραφος (γ) του όρου 16 είναι μια ανοικτή ρήτρα σε περίπτωση που τα μέρη επιλέξουν δίκαιο διάφορο από το αγγλικό ή το αμερικανικό. Όπως είναι λογικό οι τρεις παράγραφοι του όρου 16 είναι εναλλακτικές. Σε περίπτωση δε που δεν έχει διαγραφεί καμία εκ των τριών παραγράφων, προκρίνεται η παράγραφος (α) και ισχύει το αγγλικό δίκαιο. (Arbitration Act 1996)

Κεφάλαιο 3°

Επιχειρηματικά Κριτήρια στην Επιλογή Πλοίου. Επίπεδα Ναύλων και Τιμές Αγοραπωλησίας Μεταχειρισμένων Πλοίων.

3.1. Επιχειρηματικά Κριτήρια.

Κατά την σχεδίαση της επιχειρηματικής του δραστηριότητας, ένα κύριο ζήτημα, το οποίο πρέπει να εξετάσει ο επιχειρηματίας της ναυτιλίας είναι η επιλογή μεταξύ της ναυπηγήσεως ενός νέου πλοίου ή της αγοράς ενός μεταχειρισμένου. Βασικό και καθοριστικό κριτήριο επιλογής είναι η τιμή του πλοίου, είτε πρόκειται για το κόστος ναυπηγήσεως είτε για το τίμημα αγοράς, ακολουθεί ως δεύτερο κριτήριο ο χρόνος αποκτήσεως, ανάλογα με τις συνθήκες της αγοράς και ως τρίτο κριτήριο η ζητούμενη ποιότητα, ανάλογα με την ειδικώτερη δραστηριότητα.

Η ναυπήγηση ενός πλοίου περιλαμβάνει μακρές διαπραγματεύσεις σχετικά με την κατασκευή του, τα τεχνικά χαρακτηριστικά, τα στάδια κατασκευής, το κόστος και την ποιότητα των υλικών. Το τίμημα είναι υψηλό, ανάλογα πάντα και με την κατηγορία του πλοίου και ο χρόνος ολοκληρώσεως του σχεδίου είναι μεγάλος. Άλλωστε, ο χρόνος που απαιτείται για την ολοκλήρωση της κατασκευής αποτελεί και ένα επιχειρηματικό ρίσκο, καθώς ο επιχειρηματίας επενδύει σήμερα ένα μεγάλο ποσό, με την προσδοκία ότι κατά τον χρόνο ολοκληρώσεως του σχεδίου και της παραλαβής του πλοίου, η αγορά θα είναι σε επίπεδα που θα αποφέρουν κέρδος, ώστε να έχει την δυνατότητα αποσβέσεως της επενδύσεως του. Δεδομένου ότι το κόστος ναυπηγήσεως είναι υψηλό, είναι επίσης απαραίτητη η χρηματοδότηση του όλου εγχειρήματος, το οποίο σημαίνει δέσμευση κεφαλαίου και ανάληψη υποχρεώσεων έναντι του δανειστή (συνήθως Τράπεζες).

Σε αντίθεση με τα ανωτέρω, με την αγορά ενός μεταχειρισμένου πλοίου, ο επιχειρηματίας αποφεύγει ως ένα βαθμό τα μειονεκτήματα της ναυπηγήσεως. Οι τιμές κυμαίνονται σε χαμηλότερα επίπεδα (συνήθως) του κόστους ναυπηγήσεως και ο χρόνος παραδόσεως είναι κατά πολύ συντομότερος. Ωστόσο, η αγορά ενός μεταχειρισμένου πλοίου κρύβει διαφορετικούς κινδύνους. Όπως προαναφέρθηκε, τα κρυφά ελαττώματα του πλοίου δεν είναι δυνατό να εντοπιστούν κατά την επιθεώρηση του προ της συνάψεως της συμβάσεως αγοραπωλησίας, καθώς η επιθεώρηση αυτή είναι επιφανειακή. Περαιτέρω, από το πρώτο του ακόμα ταξίδι ένα πλοίο παύει να

είναι σε άριστη κατάσταση, καθώς οι φθορές ξεκινούν από την στιγμή που το πλοίο αρχίζει την εμπορική του δραστηριότητα. (Malcolm Strong and Paul Herring, 2004)

Σημαντικός παράγοντας για την επιλογή μεταξύ της ναυπηγήσεως και της αγοράς μεταχειρισμένου και δη αναφορικά με τον χρόνο αποκτήσεως του πλοίου είναι και το επίπεδο των ναύλων της εκάστοτε αγοράς και η πρόβλεψη για την μελλοντική πορεία της αγοράς τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα. Η πτώση των ναύλων έχει επιπτώσεις και στις τιμές των πλοίων. Σύμφωνα με εκτιμήσεις του ναυλομεσιτικού οίκου "N. Cotzias" κατά τον Ιανουάριο του 2011, η πτώση της ναυλαγοράς επηρέασε και τις τιμές των πλοίων, οι οποίες υποχώρησαν, ιδίως σε πλοία που έχουν ναυπηγηθεί στις αρχές του 1990 και σε τύπους όπως τα handysize και handymax. Στο ερώτημα εάν οι τρέχουσες τιμές που εμφανίζονται στην αγορά αντιστοιχούν στην πραγματική αξία των πλοίων, σε συνάρτηση με τον χρόνο που απαιτείται για την απόσβεση της επενδύσεως και τα επίπεδα ναύλων, ο ανωτέρω ναυλομεσιτικός οίκος θεωρεί ότι υπάρχει ακόμα περιθώριο μειώσεως προκειμένου να φτάσουν σε ικανοποιητικό επίπεδο. Ακόμα, διαφαίνεται πλέον ότι η δυναμική και μεταβλητότητα που χαρακτηρίζει τις ναυλαγορές έχει αρχίσει να επηρεάζει και τις τιμές των πλοίων, ταχύτερα από ότι στο παρελθόν, όπου οι κύκλοι της αγοράς είχαν μεγαλύτερη περιοδικότητα και διάρκεια. Το φαινόμενο αυτό κρίνεται ως ικανοποιητικό καθώς η διατήρηση των τιμών των πλοίων σε υψηλά επίπεδα ήταν αποτρεπτική για νέες επενδύσεις, όσο οι ναυλαγορές υποχωρούσαν. (Deal News Online, 2011)

Ταυτόχρονα, η στενή παρατήρηση της ναυλαγοράς προσφέρει και την δυνατότητα να προβλέψει ο επιχειρηματίας, παίρνοντας βέβαια και το επιχειρηματικό ρίσκο, την πορεία των ναύλων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, σύμφωνα με το άρθρο του Ηλία Μπέλλου στην Ισοτιμία, είναι οι Πέτρος Λιβανός και Κωνσταντίνος Αγγελόπουλος, οι οποίοι επενδύουν στα μεγάλα ποντοπόρα φορτηγά πλοία που μεταφέρουν ξηρά φορτία (bulk carriers), παρά το αρνητικό κλίμα που έχει διαμορφωθεί (2011) καθώς οι αξίες τους έχουν υποχωρήσει σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα και οι ναύλοι τους μέχρι πρότινος δεν κάλυπταν τα έξοδά τους. Η επένδυση αυτή προδίδει την εκτίμηση τους ότι η συγκεκριμένη αγορά έχει φτάσει στο πιο χαμηλό επίπεδο της και πλέον θα αρχίσει η αντίστροφη πορεία ανόδου αφήνοντας περιθώρια για κέρδη.

Ένας ακόμα παράγοντας που μπορεί να επηρεάσει την επιλογή του επιχειρηματία ώστε να τείνει προς την αγορά μεταχειρισμένου πλοίου είναι η

εκτίμηση για την μελλοντική πορεία των τιμών των πλοίων. Τον Απρίλιο του 2011, οι τιμές μεταχειρισμένων πλοίων διαμορφώθηκαν αρκετά χαμηλά και η συγκυρία αυτή δημιούργησε ευκαιρίες για μεγαλύτερα περιθώρια κέρδους. Ωστόσο η προσδοκία κέρδους σε αυτές τις περιπτώσεις απορρέει όχι τόσο από την λειτουργία και εμπορική εκμετάλλευση του πλοίου όσο από την πώληση του σε μεταγενέστερο χρόνο σε τιμή υψηλότερη αυτής της αγοράς του. Η διαδικασία αυτή, γνωστή ως «asset play», δίνει την δυνατότητα στον επενδυτή να κερδίσει από την κίνηση των τιμών των αγαθών, εν προκείμενω των μεταχειρισμένων πλοίων, βάσει της προσφοράς και ζήτησης, καθώς αγοράζει αγαθά σήμερα σε χαμηλές τιμές, εκμεταλλευόμενος τις συγκυρίες και προσβλέπει στην πώληση αυτών στο μέλλον σε υψηλότερη τιμή με σκοπό να καρπωθεί την διαφορά. Σύμφωνα με το άρθρο του Ηλία Μπέλλου στην Ισοτιμία, παράδειγμα τέτοιας επιχειρηματικής κίνησης είναι η επιλογή της εταιρείας Cargill, μίας από τις μεγαλύτερες εταιρείες παραγωγής και αγοραπωλησιών στα αγροτικά εμπορεύματα, να πραγματοποιήσει «στρατηγική επιστροφή» στην πλοιοκτησία, μετά από απουσία της επί 15 χρόνια, διάστημα κατά το οποίο δεν λειτουργούσε κανένα πλοίο. Η Cargill, λόγω της δραστηριότητας της, είναι σε θέση να εκμεταλλευτεί άμεσα τα πλοία της, αφού η ίδια εμπορεύεται μεγάλο κομμάτι του ημερήσιου όγκου θαλάσσιων φορτίων.

Η υπερπροσφορά μεταφορικής δυναμικότητας είναι τέτοια που υπολογίζεται πως 7 νέα ποντοπόρα φορτηγά πέφτουν στο νερό κάθε εργάσιμη ημέρα του 2011, καθώς παραδίδονται από τα ναυπηγεία οι παραγγελίες που έγιναν τα προηγούμενα χρυσά χρόνια της ναυτιλιακής αγοράς. (Ηλίας Μπέλλος, 2011)

3.2. Επίπεδα Ναύλων.

Μέχρι τον Ιούνιο του 2008, η ποντοπόρος ναυτιλία γνώρισε μια εντυπωσιακή ανοδική πορεία στην ιστορία της, με κορύφωση το ιστορικά υψηλό επίπεδο ναύλων στην αγορά ξηρού φορτίου τον Ιούνιο του 2008 (400% πάνω από τον δεκαετή μέσο όρο). Οι κυριότεροι παράγοντες που οδήγησαν σε αυτή την πρωτόγνωρη αύξηση με πρώτη σε άνοδο την αγορά ξηρού φορτίου, ήταν οι ισχυροί ρυθμοί οικονομικής ανάπτυξης παγκοσμίως, η ενίσχυση του ρόλου των αναδυομένων αγορών και ιδιαίτερα η μεγάλη ζήτηση της Κίνας για πρώτες ύλες. Ο συνδυασμός των ανωτέρω παραγόντων με την σχετική έλλειψη διαθέσιμης χωρητικότητας συνετέλεσαν στην

διαμόρφωση ιδιαίτερα υψηλών ναύλων, ειδικά στην αγορά ξηρού φορτίου. Η πορεία αυτή συνεχίστηκε έως τα μέσα του 2008, παρά το γεγονός ότι η διεθνής οικονομική κρίση είχε ήδη ξεκινήσει ένα χρόνο πριν, καθώς οι αναδυόμενες αγορές υποστήριζαν με την κινητικότητα τους την διατήρηση της πορείας αυτής. Άλλωστε η συνεχιζόμενη έλλειψη χωρητικότητας και διαθεσιμότητας νέων πλοίων συντηρούσε αυτή την ανοδική πορεία.

Ωστόσο, στα μέσα του 2008, η διεθνής οικονομική κρίση κλιμακώνεται και ως αποτέλεσμα συμπαρασύρει την παγκόσμια οικονομία στο σύνολο της. Το διεθνές εμπόριο αδυνατεί να αντισταθεί πλέον στις επιπτώσεις της κρίσης και συρρικνώνεται σε πολύ χαμηλά επίπεδα. Η πτώση του διεθνούς έμπορίου έχει ως άμεση συνέπεια την πτώση των ναύλων καθώς δεν υπάρχει πλέον ζήτηση για μεταφορικές υπηρεσίες, είτε πρώτων υλών είτε τελικών αγαθών. Το Δεκέμβριο του 2008, η πτώση των ναύλων φτάνει στο 93%, σε σχέση με τα ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα που βρισκόταν μόλις πριν έξι μήνες. Πέρα όμως από τις άμεσες επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης, ένας παράγοντας που συνετέλεσε δραματικά στην πτώση αυτή ήταν και το γεγονός ότι από το 2006 έως και τα μέσα του 2008, οι πλοιοκτήτες επηρεασμένοι από την συνεχόμενη αύξηση της ζήτησης και θεωρώντας ότι αυτή θα διατηρηθεί για αρκετό διάστημα, προέβησαν σε ένα πρωτόγνωρο σε μέγεθος πρόγραμμα παραγγελιών κατασκευής νέων πλοίων. Τα πλοία αυτά αναμενόταν να παραδοθούν μέσα στην τριετία 2009-2011, ήτοι σχεδόν ταυτόχρονα με την οικονομική κρίση, επηρεάζοντας τα ποσοστά της διαθέσιμης χωρητικότητας του παγκόσμιου στόλου.

Κατά το πρώτο τρίμηνο του 2009, η κατάσταση διαφοροποιήθηκε σημαντικά, με άνοδο των ναύλων ξηρού φορτίου πάνω από τις 4.000 μονάδες τον Ιούνιο, ήτοι 600% υψηλότερα από τον Δεκέμβριο του 2008. Η αιτία αυτής της θεαματικής βελτίωσης ήταν η ανάκαμψη της ζήτησης της Κίνας σε πρώτες ύλες και ιδιαίτερα σιδηρομετάλλευμα, το κυριότερο εμπόρευμα στις μεταφορές χύδην φορτίου. Η Κίνα εκμεταλλεύτηκε την αλλαγή των τιμών των πρώτων υλών, καθώς αυτές διορθώθηκαν προς τα κάτω και εφαρμόζοντας ένα δαπανηρό πρόγραμμα δημοσιονομικής στήριξης ης κινεζικής οικονομίας αύξησε την εγχώρια ζήτηση. Η άνοδος της ζήτησης αύξησε σημαντικά τη ζήτηση για μεταφορική χωρητικότητα, ενθαρρύνοντας την συσσώρευση αποθεμάτων πρώτων υλών και υποκαθιστώντας σε κάποιες περιπτώσεις και την εγχώρια παραγωγή με εισαγωγές. Σημαντικό αποτέλεσμα αυτής της κίνησης ήταν ότι περιορίστηκε ο ρυθμός συρρίκνωσης του δια θαλάσσης εμπορίου, σε ετήσια βάση, περίπου στο μισό από ότι εκτιμόταν αρχικά (-4,7% το Α' εξάμηνο του 2009

συγκριτικά με εκτιμήσεις για μείωση της τάξης του 6-7% σε ετήσια βάση). (Εξαιρετική Προσαρμοστικότητα στην κρίση για την Ναυτιλία, Ισοτιμία, 2009)

Κατά το 2009 η ναυλαγορά σταθεροποιήθηκε σε αποδεκτά επίπεδα με διακυμάνσεις, ξεπερνώντας και τις 4.000 μονάδες αλλά και το 2010 παρέμεινε περίπου στα ίδια επίπεδα από 1.700 έως και 4.200 μονάδες. Όπως προαναφέρθηκε, η συνεχιζόμενη άνοδος της ναυλαγοράς για τουλάχιστον έξι χρόνια, οδήγησε τους πλοιοκτήτες στην κατασκευή νέων πλοίων, με παραγγελίες μετά το 2006-2007 και παραδόσεις από το 2007 έως και το 2012. Ενδεικτικά, το πρώτο εξάμηνο του 2010 παραδόθηκαν περίπου 35 εκατομμύρια τόνοι νεότευκτων πλοίων, ενώ περίπου ίδιος αριθμός αναμενόταν για το δεύτερο εξάμηνο. Με την αύξηση της διαθέσιμης χωρητικότητας, προστέθηκε πίεση στην ναυλαγορά. Ωστόσο η Κινεζική πολιτική ανάπτυξης της ενδοχώρας με εικοσαετές πρόγραμμα και η αυξημένη ζήτηση πρώτων υλών – το 2009 εισήγαγαν πάνω από 500 εκατομμύρια τόνους σιδηρομεταλλεύματος συνετέλεσε σε μια ισορροπία κυρίως λόγω της από καιρού αναμενόμενης ανατίμησης του Κινεζικού νομίσματος, που είχε όμως και ως αποτέλεσμα τη μείωση των εισαγωγών για ένα μικρό διάστημα έως ότου καθιερωθεί η νέα ισοτιμία. Τα πλοία που επηρεάστηκαν συγκριτικά περισσότερο ήταν τα μεγάλα σε χωρητικότητα, τα απασχολούμενα είτε σε συγκεκριμένους πλόες ή με περιορισμένο εύρος φορτίων. Τα πλοία με περισσότερες επιλογές φορτίου φάνηκε να αντέχουν περισσότερο.

Η ανωτέρω περιγραφείσα κατάσταση επέφερε σαρωτικές αλλαγές όχι μόνον στην παγκόσμια οικονομία αλλά και στην γεωγραφία των μεταφορών. Οι εξαγωγικές χώρες της Ευρώπης δεν έχουν την ίδια κινητικότητα όπως στο παρελθόν. Αντιθέτως οι αναπτυσσόμενες οικονομικά χώρες όπως η Κίνα, η Ρωσία, η Ινδία και οι χώρες της Λατινικής Αμερικής επιδεικνύουν μια ιδιαίτερη αύξηση των εξαγωγών τους μεταλλάσσοντας ουσιαστικά τον χάρτη των προς μεταφορά φορτίων και περιοχών. Έχοντας αναπτύξει το τοπικό εμπόριο η περιοχή του Ινδικού ωκεανού, η Αυστραλία, η Νοτιοανατολική Ασία και η Άπω Ανατολή, αποτελούν ένα νέο παράγοντα στην στρατηγική των ναυτιλιακά ανεπτυγμένων χωρών. (Γιάννης Παχούλης, 2010)

Τα στατιστικά δεδομένα για την πορεία των ναύλων με την είσοδο του έτους 2010 κατά τον μήνα Ιανουάριο, σύμφωνα με το ενημερωτικό δελτίο των Clarksons, έδειχναν ότι οι ναύλοι σε όλες τις κατηγορίες, ήταν σαφώς υψηλότεροι από τον μέσο όρο του 2009, με τάσεις συνεχούς βελτιώσεως.

Στα δεξαμενόπλοια, ο μέσος όρος ναύλου του Ιανουαρίου 2010 για τα VLCC διαμορφώθηκε στα 41.507 δολάρια ΗΠΑ. Για τα Suezmax ο μέσος ημερήσιος ναύλος

διαμορφώθηκε στα 46.864 δολάρια ΗΠΑ ενώ στα Aframax ο μέσος ημερήσιος ναύλος ήταν 28.536 δολάρια ΗΠΑ. Στα προϊόντα πετρελαίου για τα μεν καθαρά ΜR ο ναύλος διαμορφώθηκε στα 12.020 δολάρια ΗΠΑ ενώ στα Handy στα 16.771 δολάρια ΗΠΑ. Στα μη καθαρά φορτία, ο μέσος ναύλος από τις αρχές του 2010 ανήλθε στα 15.665 δολάρια ΗΠΑ από 12.732 δολάρια ΗΠΑ. Στο κλάδο των φορτηγών, για τα δεκαετή Capesize, ο μέσος ναύλος κυμάνθηκε στα 36.840 δολάρια ΗΠΑ ενώ για τα εικοσαετή, ο ναύλος διαμορφώθηκε στα 33.020 δολάρια ΗΠΑ. Στα φορτηγά τύπου Panamax ο μέσος ημερήσιος ναύλος από όλες τις διαδρομές για τα δωδεκαετή διαμορφώθηκε στα 24.834 δολάρια ΗΠΑ και για προ του 1990 στα 22.230 δολάρια ΗΠΑ. (Τάκης Λαϊνάς, 2010)

3.3. Επίπεδα Τιμών Μεταχειρισμένων Πλοίων.

Σύμφωνα με το ίδιο ανωτέρω ενημερωτικό δελτίο των Clarksons, οι τιμές των πλοίων είχαν υποχωρήσει αλλά έδειχναν να σταθεροποιούνται και ορισμένες κατηγορίες να κινούνται ανοδικά. Για τα νεότευκτα VLCC η τιμή διαμορφώθηκε στα 98 εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ όπως δηλαδή και το 2009. Για τα πενταετίας, η τιμή ανέβηκε στα 80 εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ από 79 εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ, για τα δεκαετίας στα 60 εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ από 59 εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ και για τα δεκαπενταετίας παρέμειναν σταθερές στα 18 εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ. Οι πωλήσεις των μεταχειρισμένων Suezmax παρέμειναν σταθερά στα 70 εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ ενώ για τα πενταετίας οι τιμές ανέβηκαν στα 58 εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ από 56 εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ και για τα δεκαετίας στα 44 εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ από 43 εκατομμύρια. Στα Aframax, οι πωλήσεις αποτιμήθηκαν στα 53 εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ, ενώ οι τιμές για τα πενταετίας, δεκαετίας και δεκαπενταετίας παρέμειναν σταθερές στα 41 εκατομμύρια, 24 εκατομμύρια και 14 εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ αντίστοιχα. Στα φορτηγά ο μέσος όρος των τιμών παρέμεινε σχετικά αμετάβλητος. Τα Capesize πενταετίας εκτιμήθηκαν στα 55 εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ, τα δεκαετίας στα 44 εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ, ενώ για τα δεκαπενταετίας η τιμή αυξήθηκε στα 29 εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ από 27,5 που ήταν ο μέσος όρος του 2009. Στα Panamax οι αποτιμήσεις των Clarksons προσδιορίζουν τα πενταετίας στα 36,3 εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ από 36 εκατομμύρια το 2009, και τα δεκαετίας σταθερά στα 27,5

εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ. Στα Supramax οι τιμές αυξήθηκαν κατά 3 εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ στα μεν τριετίας, διαμορφώνοντας τις τιμές στα 33 εκατομμύρια και στα πενταετίας στα 30 εκατομμύρια. Αυξημένες ελαφρά ήταν και οι τιμές των Handymax. Για τα δεκαετίας στα 22 εκατομμύρια από 21 εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ και για τα δεκαπενταετίας στα 18 εκατομμύρια από 17 εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ. Για τα Handysize οι τιμές για τα πενταετίας διαμορφώνονται στα 22 εκατομμύρια από 20,5 εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ, για τα δεκαετίας στα 18,5 εκατομμύρια από 17 εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ και για τα δεκαπενταετίας στα 14 εκατομμύρια από 12,5 εκατομμύρια δολάρια. (Τάκης Λαϊνάς, 2010)

3.4. Συσχετισμός Ναύλων και Τιμών Μεταχειρισμένων Πλοίων.

Η ναυτιλία είναι μια απρόβλεπτη, ασταθής και επικίνδυνη επενδυτικά αγορά. Ο επενδυτής της ναυτιλιακής αγοράς καλείται να απαντήσει καθημερινά σε σημαντικά ερωτήματα όπως ποια είναι η βέλτιστη στιγμή για επένδυση και ποια για απόσυρση από την αγορά, ποια είναι η τάση της αγοράς βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα κτλ. Η ναυτιλία ως αγορά συνδέεται αναπόσπαστα με το παγκόσμιο εμπόριο και η ανάπτυξη ή συρρίκνωση αυτού επηρεάζει την ζήτηση για μεταφορικές υπηρεσίες και κατά συνέπεια οδηγεί σε αύξηση ή μείωση των ναύλων. Με την σειρά του το παγκόσμιο εμπόριο επηρεάζεται και εξαρτάται από την διεθνή οικονομία. Οι αλλεπάλληλες αυτές συνδέσεις και εξαρτήσεις συντελούν στην αστάθεια, την χαμηλή προβλεψιμότητα και στο υψηλό ρίσκο των επενδύσεων στην ναυτιλία.

Πέραν όμως της εξάρτησης της ναυτιλίας από το παγκόσμιο εμπόριο και την διεθνή οικονομία, η αγορά αυτή έχει και κάποια εγγενή χαρακτηριστικά που την καθιστούν ιδιόμορφη. Τα ίδια τα εργαλεία αυτής της αγοράς, τα πλοία αποτελούν αντικείμενο συναλλαγής και πολλές φορές παράγοντα αποκόμισης κέρδους. Η ναυτιλία είναι μια αγορά, μέσα στην οποία ενυπάρχει μια δεύτερη αγορά για την εμπορία των ίδιων των πλοίων. Τα πλοία δηλαδή από μέσα συναλλαγής μετατρέπονται σε συναλλασσόμενα αγαθά και η τιμή τους διαμορφώνεται πλέον με βάση εμπορικά κριτήρια. Η εμπορική αξία ενός πλοίου εξαρτάται έτσι από την προσδοκία αποκόμισης κέρδους. Το κέρδος αυτό μπορεί να προκύψει, όπως προελέχθη, τόσο από την εμπορική εκμετάλλευση του πλοίου με την είσπραξη των ναύλων όσο και από την μετέπειτα μεταπώληση του πλοίου σε υψηλότερη τιμή λόγω

αυξημένης ζήτησης. Επομένως, η διττή ιδιότητα του πλοίου ως μέσου και ως αγαθού, οδηγεί σε πολυεπίπεδους σχεδιασμούς και αποφάσεις τον επιχειρηματία, σχετιζόμενες με προσδοκώμενα κόστη και έσοδα είτε από την ναυπήγηση ενός πλοίου είτε από την αγορά ενός μεταχειρισμένου πλοίου.

Ενόψει των ανωτέρω, είναι αναμενόμενο η αστάθεια της αγοράς των ναύλων να επηρεάζει και τα επίπεδα τιμών των πλοίων, καθώς, όπως είναι φυσικό, ανάλογα με τα επίπεδα ναύλων είναι και τα περιθώρια κέρδους ή μη από την εμπορική εκμετάλλευση του πλοίου. Έτσι αλλάζει και η τιμή αγοραπωλησίας του πλοίου. Ειδικώτερα, στην αγορά των μεταχειρισμένων πλοίων, όπου ελλείπει η μακρόχρονη αναμονή για την παράδοση του πλοίου, η οποία χαρακτηρίζει τα νεότευκτα πλοία, οι τιμές των πλοίων ακολουθούν σε μεγάλο βαθμό τις διακυμάνσεις των ναύλων. Επίσης, με γνώμονα το κέρδος, στην αγορά των μεταχειρισμένων πλοίων, είναι πιο έντονη και η στρατηγική του "asset play", η οποία αναλύθηκε ανωτέρω.

Παράλληλα όμως με τα επίπεδα των ναύλων, οι τιμές των μεταχειρισμένων πλοίων επηρεάζονται και από τις τιμές και την διαθεσιμότητα των νεότευκτων πλοίων. Ο συσχετισμός αυτός οφείλεται τόσο στην διαθεσιμότητα χωρητικότητας ανάλογα με την ζήτηση μεταφορικής υπηρεσίας, όσο και με την διαθεσιμότητα ναυπηγείων για την κατασκευή νέων πλοίων. Για παράδειγμα σε περιόδους υψηλής ζήτησης και συμφόρησης στα ναυπηγεία, η τιμή ενός μεταχειρισμένου πλοίου θα είναι αυξημένη. Αντίθετα, σε περιόδους χαμηλής ζήτησης και μεγάλης προσφοράς χωρητικότητας, η τιμή του μεταχειρισμένου πλοίου μειώνεται αρκετά.

Προς επίρρωση των ανωτέρω, σύμφωνα με μελέτη που εκπονήθηκε με σκοπό οικονομετρική μοντελοποίηση των τιμών νεότευκτων την πλοίων μεταγειρισμένων πλοίων, προκύπτει ότι ειδικώτερα το επίπεδο του ναύλου στην περίπτωση χρονοναύλωσης είναι σημαντικός παράγοντας για την διαμόρφωση της τιμής μεταχειρισμένων πλοίων τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα. Σημειώνεται ότι ως μεταβλητή για την μελέτη χρησιμοποιήθηκε ο ναύλος στην περίπτωση της χρονοναύλωσης, καθώς είναι καλύτερος δείκτης της αγοράς σε σχέση με τον ναύλο στην ναύλωση ταξιδίου. Επιπλέον, η τιμή των νεότευκτων πλοίων επηρεάζει σημαντικά και αυτή τα επίπεδα τιμών των μεταχειρισμένων πλοίων βραχυπρόθεσμα κα μακροπρόθεσμα. Ο συσχετισμός αυτός δείχνει ότι η αγορά των μεταχειρισμένων πλοίων διαμορφώνεται κυρίως βάσει των κανόνων της αγοράς, της προσφοράς και της ζήτησης, ενώ η αγορά των νεότευκτων πλοίων επηρεάζεται κυρίως από το κόστος κατασκευής του πλοίου.

Συγκεκριμένα, στην αγορά των τάνκερ, τα επίπεδα των ναύλων επηρέασαν βραχυπρόθεσμα τις τιμές των μεταχειρισμένων πλοίων σε όλες τις ειδικώτερες κατηγορίες πλοίων. Έτσι η αύξηση του ναύλου στην χρονοναύλωση κατά 10% επιφέρει αύξηση στην τιμή των πλοίων, η οποία κυμαίνεται από 2% στα Panamax έως 7,5% στα VLCC, ενώ στις υπόλοιπες κατηγορίες πλοίων περιορίζεται μεταξύ 3,5 με 6%. Στην αγορά των bulk carriers, τα επίπεδα του ναύλου και οι τιμές των νεότευκτων πλοίων επηρεάζουν βραχυπρόθεσμα όλες τις κατηγορίες πλοίων. Μοναδική εξαίρεση η αγορά των handy bulk carries, όπου η τιμή των νεότευκτων πλοίων δεν παρουσιάζει σημαντική επιρροή. Αντίθετα, στην αγορά αυτή, η αύξηση του ναύλου είχε άμεση επίπτωση στα επίπεδα τιμών. Για παράδειγμα, η αύξηση κατά 10% του ναύλου οδήγησε σε 8% αύξηση της τιμής των πλοίων αυτής της κατηγορίας. Στην κατηγορία των capes, η τιμή των νεότευκτων πλοίων και το επίπεδο του ναύλου δείχνει να έχει το αυτό αποτέλεσμα, καθώς μια αύξηση της τάξης του 10% σε οποιοδήποτε εκ των δύο παραγόντων έχει ως συνέπεια αύξηση 5% στην τιμή (Η. Ε. Haralambides, S. D. Tsolakis and C. Cridland, 2005).

Σε άλλη μελέτη, σχετική με την επιλογή του χρόνου επενδυσεως και τις εμπορικές στρατηγικές στην αγορά των πλοίων, εντοπίζεται μακροχρόνια σύνδεση και αλληλοσυμπληρούμενη σχέση μεταξύ της τιμής των πλοίων και των κερδών από την εκμετάλλευση τους. Λαμβάνοντας υπόψη την ιδιότητα του πλοίου τόσο ως μέσου όσο και ως αγαθού, όπως ανωτέρω περιγράφηκε, η επιλογή στρατηγικής του επιχειρηματία στηρίζεται σε πολλά κριτήρια τα οποία συνεκτιμώνται.

Τιμές Μεταχειρισμένων Πλοίων & Επίπεδα Ναύλων Χρονοναυλώσεως

Στο ανωτέρω διάγραμμα, εμφανίζεται ο συσχετισμός μεταξύ τιμών μεταχειρισμένων πλοίων και επιπέδων ναύλων για χρονοναύλωση ενός έτους για πλοία τύπου panamax dry bulk carrier. Είναι φανερό ότι οι τιμές πλοίων και οι ναύλοι κινούνται παράλληλα μακροπρόθεσμα. Ωστόσο βραχυπρόθεσμα τείνουν να διαφέρουν ως προς τον χρόνο αντίδρασης ανάλογα με τις συνθήκες της αγοράς. Φαίνεται για παράδειγμα ότι πριν από κάθε άνοδο της ναυλαγοράς, η απόσταση μεταξύ κερδών και τιμών δείχνει να μειώνεται (1978, 1987-1988 κτλ) ενώ όταν η ναυλαγορά βρίσκεται σε καθοδική πορεία η απόσταση αυτή αυξάνεται. (1980, 1990, 1997). Η παρατήρηση αυτή στηρίζει την θεωρία που θέλει την σχέση τιμής – κερδών να παίζει καθοριστικό ρόλο για την επιλογή επενδύσεων στην ναυτιλία (Alizadeh, Amir H., Nikos K. Nomikos, 2006).

Είναι λοιπόν, εμφανές ότι η πορεία των ναύλων αποτελεί σημαντικό παράγοντα στην διαμόρφωση των τιμών των μεταχειρισμένων πλοίων. Παρότι δεν είναι ο μοναδικός παράγοντας που επηρεάζει την τιμή των μεταχειρισμένων πλοίων, είναι ένας από τους κυριότερους καθώς η ζήτηση για διαθέσιμη χωρητικότητα η οποία διαμορφώνει τα επίπεδα των ναύλων, εξαρτάται από την ζήτηση για το ίδιο το μεταφερόμενο αγαθό.

Κεφάλαιο 40

Συμπεράσματα.

4.1. Κεφάλαιο 1.

Στο πρώτο κεφάλαιο παρουσιάζεται το πλαίσιο που διέπει την κατάρτιση και ερμηνεία των συμβάσεων αγοραπωλησίας αγαθών εν γένει και ειδικώτερα μεταχειρισμένων πλοίων κατά το αγγλικό δίκαιο.

Σύμφωνα με το αγγλικό δίκαιο, ο έγγραφος τύπος δεν είναι υποχρεωτικός για την κατάρτιση της συμβάσεως αγοραπωλησίας μεταχειρισμένου πλοίου. Για να αποδειχθεί η ύπαρξη συμφωνίας, πρέπει να υφίστανται τέσσερα βασικά στοιχεία: προσφορά, αποδοχή αυτής, οικονομική εκτίμηση του περιεχομένου αυτών και πρόθεση δέσμευσης των μερών. Τα τέσσερα αυτά στοιχεία δεν είναι εύκολο να εντοπιστούν στη διαδικασία αγοραπωλησίας μεταχειρισμένου πλοίου καθώς η διαπραγμάτευση γίνεται μέσω τρίτων προσώπων, μεσιτών, ενώ παράλληλα κάθε αλλαγή όρου μπορεί να αποτελέσει νέα προσφορά ανάλογα με τη βαρύτητα της αλλαγής. Οι βασικές κατηγορίες ρητρών / όρων μιας συμβάσεως είναι τρεις, κατά το αγγλικό δίκαιο: conditions, intermediate, warranty. Η κατηγοριοποίηση των όρων γίνεται βάσει της ερμηνείας της βουλήσεως των συμβαλλομένων μερών, εκτός εάν ρητά έχει χαρακτηριστεί κάποιος όρος.

Κατά το στάδιο των διαπραγματεύσεων, τα μέρη έχουν αντικρουόμενα συμφέροντα, καθώς επιδιώκουν την σύναψη της συμβάσεως με τους ευνοϊκότερους όρους για το καθένα. Αυτή η σύγκρουση συμφερόντων καθιστά αδύνατη την εφαρμογή της αρχής της καλής πίστεως, περιορίζοντας την υποχρέωση των μερών μόνο στην αποφυγή ψευδών / απατηλών δηλώσεων. Η περίπτωση της ψευδούς / απατηλής δηλώσεως ρυθμίζεται από γενικούς κανόνες του αγγλικού δικαίου και αναφέρεται σε δηλώσεις με ψευδές ή παραπλανητικό περιεχόμενο σχετικά με κάποιο γεγονός (όχι άποψη). Η σιωπή δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ψευδής δήλωση. Δεν υπάρχει γενικό καθήκον αποκαλύψεως και τα μέρη είναι ελεύθερα να κάνουν τις έρευνες τους για την θέση του αντισυμβαλλόμενου, ισχύει δηλαδή η αρχή "caveat emptor". Ωστόσο ο πωλητής δεν επιτρέπεται να δελεάσει τον αγοραστή να συμβληθεί, προβαίνοντας σε δηλώσεις που γνωρίζει ότι είναι αναληθείς / ψευδείς. Πλέον βέβαια, υπάρχει νομοθετικό πλαίσιο που προβλέπει την εφαρμογή

εξυπακουόμενων εγγυήσεων περί την ποιότητα του πωλούμενου αγαθού και απαγορεύουν τις αναληθείς και ψευδείς δηλώσεις. Ωστόσο και πάλι ο αγοραστής πρέπει να φροντίσει τα συμφέροντα του και να διεξάγει τις απαραίτητες έρευνες για το πωλούμενο αγαθό.

Δηλώσεις και διαβεβαιώσεις που γίνονται κατά την διάρκεια των διαπραγματεύσεων, οι οποίες οδηγούν στην σύναψη της συμβάσεως, μπορεί να θεωρηθούν είτε όροι και ως τέτοιοι να αποτελέσουν ρητούς όρους της συμβάσεως, είτε δηλώσεις οι οποίες δεν θα συμπεριληφθούν στην σύμβαση, αλλά συντελούν στην σύναψη αυτής. Αν είναι ψευδείς τότε θεωρείται η παρουσίαση δόλια και επισύρει κυρώσεις για τον δηλούντα. Απλές δηλώσεις, όπως σχόλια των μεσιτών προς εντυπωσιασμό δεν μπορούν να θεωρηθούν ως τέτοιες δηλώσεις.

Η εφαρμογή των διατάξεων περί ψευδών / απατηλών δηλώσεων στην διαδικασία αγοραπωλησίας μεταχειρισμένων πλοίων είναι περιορισμένη καθώς η φύση της συμβάσεως και του αντικειμένου είναι τέτοια που καθιστά δύσκολη την απόδειξη της υπάρξεως ψευδούς δηλώσεως. Το πλοίο προ της παραδόσεως του δεν μπορεί να γίνει αντικείμενο λεπτομερούς επιθεωρήσεως ώστε να αποδειχθεί εάν υπάργει ελάττωμα το οποίο έγει αποσιωπηθεί. Ο αγοραστής μετά την παράδοση του πλοίου σε αυτόν μπορεί και λαμβάνει λεπτομερή γνώση της καταστάσεως του πλοίου και τότε μόνο μπορεί να ανακαλύψει ελαττώματα και προβλήματα. Ωστόσο, τότε πλέον ο πωλητής, συνήθως με την μορφή μονοβάπορης εταιρείας, έχει μεταβιβάσει το μοναδικό ίσως περιουσιακό στοιχείο της εταιρείας και έχει στο λογαριασμό μόνο το τίμημα. Πολλές φορές μάλιστα, μέρος του τιμήματος έχει ήδη χρησιμοποιηθεί για την εξόφληση της υποθήκης επί του πλοίου, προ της πωλήσεως ή αμέσως μετά. Εν όψει των ανωτέρω είναι σχεδόν αδύνατο πλέον ο αγοραστής να ζητήσει την αναστροφή της πωλήσεως και την επαναφορά στην πρότερα κατάσταση (άλλως restitutio in integrum). Τα αντισυμβαλλόμενα μέρη είναι όμοιας διαπραγματευτικής δυγάμεως και ο αγοραστής γνωρίζει ότι δεν μπορεί να βασιστεί στα λεγόμενα του πωλητή, καθώς δεν υπάρχει και κατά το Αγγλικό Δίκαιο το καθήκον της αποκαλύψεως. Επίσης είναι δύσκολο ο αγοραστής να αποδείξει ότι η τυχόν ψευδής δήλωση έγινε με δόλο ή επί σκοπό, καθώς δεν μπορεί εκ του νόμου να βασιστεί στα λεγόμενα του πωλητή.

Στην διαδικασία αγοραπωλησίας μεταχειρισμένων πλοίων εφαρμόζονται και οι διατάξεις του Νόμου περί πωλήσεως αγαθών (Sale of Goods Act 1979). Ο νόμος ρυθμίζει γενικά τη διαδικασία πωλήσεως αγαθών, ωστόσο δεν αντικαθιστά το γενικό

δίκαιο συμβάσεων, το οποίο εξακολουθεί να ισχύει, εκτός αν έρχεται σε αντίθεση με ρητές διατάξεις του νόμου. Ωστόσο, από το πνεύμα του νόμου προκύπτει ότι ο νομοθέτης δεν είχε κατά νου τα ιδιαίτερα και πολύπλοκα αγαθά, όπως τα πλοία, κατά τη σύνταξη του και έτσι κάποιοι όροι του είναι δύσκολο να ισχύουν στην περίπτωση των πλοίων.

Τα στάδια της διαδικασίας αγοραπωλησίας μεταχειρισμένων πλοίων μπορούν να ομαδοποιηθούν σε τρείς βασικές κατηγορίες: (α) τις διαπραγματεύσεις και την σύναψη του συμβολαίου, (β) τις επιθεωρήσεις και (γ) το στάδιο της ολοκληρώσεως. Κατά την διαπραγμάτευση της αγοραπωλησίας μεταχειρισμένου πλοίου, οι μεσίτες ενεργούν ως αντιπρόσωποι των διαπραγματευόμενων μερών και υπό την ιδιότητα τους αυτή μεταφέρουν την βούληση αυτών. Η αμοιβή των μεσιτών συνίσταται σε ποσοστό επί του τιμήματος αγοράς του πλοίου, προμήθεια, και καταβάλλεται σε αυτούς κατά τον χρόνο παραδόσεως του πλοίου και καταβολής του τιμήματος. Κατά το στάδιο των διαπραγματεύσεων, οι πωλητές απευθύνουν πρόσκληση προς τους υποψήφιους αγοραστές και ανταλλάσσονται μηνύματα μεταξύ των δύο πλευρών. Η τιμή πωλήσεως είναι συνήθως το πρώτο θέμα της διαπραγματεύσεως και ταυτόχρονα το τελευταίο, καθώς αυτή διαμορφώνεται ανάλογα με την ηλικία του πλοίου, τα τεχνικά του χαρακτηριστικά και παράλληλα ανάλογα με τις συνθήκες που επικρατούν στην αγορά. Σε περίπτωση που τα μέρη συμφωνήσουν στους βασικούς όρους, συντάσσεται συνήθως μια σύνοψη των βασικών όρων ("recap", συντόμευση της λέξεως "recapitulation", ήτοι ανακεφαλαίωση), η οποία ανταλλάσσεται μεταξύ των συμβαλλομένων μερών και τελεί υπό την προϋπόθεση της συνάψεως του τελικού συμβολαίου. Εν συνεχεία, συντάσσεται το έγγραφο της συμβάσεως πωλήσεως του πλοίου, το Memorandum of Agreement (MoA), το οποίο συνήθως ενσωματώνει προδιατυπωμένους όρους, οι οποίοι τροποποιούνται ανάλογα με την συμφωνία των μερών. Ακολουθεί το στάδιο των επιθεωρήσεων. Το τρίτο στάδιο περιλαμβάνει θέματα σχετικά με την παράδοση του πλοίου που πρέπει να διευθετηθούν προ της παραδόσεως, συμπεριλαμβανομένης της επιθεωρήσεως των υφάλων του πλοίου από τον Νηογνώμονα, την προετοιμασία των εγγράφων που θα παραδοθούν και την παράδοση του ίδιου του πλοίου, με την ταυτόχρονη πληρωμή του τιμήματος που έχει συμφωνηθεί.

Στο ΜοΑ περιγράφονται επακριβώς οι διαδικασίες που προηγούνται της παραδόσεως του πλοίου καθώς και η ίδια η διαδικασία παραδόσεως. Επίσης στο

ΜοΑ περιγράφονται και τα έγγραφα που πρέπει να παραδοθούν από τον πωλητή στον αγοραστή και αντίστροφα κατά την νομική παράδοση του πλοίου.

4.2. Κεφάλαιο 2.

Η Norwegian Sale Form έχει επικρατήσει ως υπόδειγμα για την κατάρτιση της σχετικής συμβάσεως. Η φόρμα έχει υιοθετηθεί από την ΒΙΜΟΟ (The Baltic and International Maritime Council) και έχει κατά διαστήματα τροποποιηθεί προκειμένου οι όροι της να αντικατοπτρίζουν με επιτυχία την ναυτιλιακή πρακτική, να είναι σαφείς και εμπεριστατωμένοι. Η φόρμα NSF '93 είναι αυτή που χρησιμοποιείται συχνότερα. Η NSF φέρει τον τίτλο Memorandum of Agreement – MoA, ήτοι Μνημόνιο Συμφωνίας και αποτελείται από 16 όρους οι οποίο καλύπτουν και ρυθμίζουν τα κυριότερα ζητήματα της διαδικασίας.

Οι όροι του ΜοΑ αφορούν τα κυριότερα ζητήματα της αγοραπωλησίας και καλύπτουν τον χρόνο από την σύναψη της συμβάσεως μέχρι την παράδοση του πλοίου στον αγοραστή. Οι βασικότεροι όροι αφορούν στον τρόπο και χρόνο καταβολής της προκαταβολής και του υπολοίπου του τιμήματος (όροι 2 και 3), την επιθεώρηση του πλοίου και των υφάλων του (όροι 4 και 6), τον τόπο και χρόνο παραδόσεως (όρος 5), την κατάσταση του πλοίου κατά τον χρόνο παραδόσεως (όρος 11) και τα παραδοτέα έγγραφα (όρος 8). Επίσης, στο ΜοΑ γίνεται μνεία για την περίπτωση υπερημερίας είτε του πωλητή είτε του αγοραστή (όροι 13 και 14) και προβλέπεται το δίκαιο που διέπει την σύμβαση και την όλη συναλλαγή και ορίζεται η διαδικασία της Διαιτησίας για την επίλυση των διαφορών (όρος 16).

Κάθε όρος του ΜοΑ μπορεί να τροποποιηθεί από τα μέρη ώστε να αντικατοπτρίζει την συμφωνία τους. Το τελικό αποτέλεσμα είναι ένα αμάλγαμα προδιατυπωμένων όρων και ειδικών ρυθμίσεων που έχουν επιλέξει τα μέρη. Επομένως κάθε σύμβαση είναι μοναδική και πρέπει να ερμηνεύεται ad hoc. Οι εισαγωγές που έχουν κάνει τα αντισυμβαλλόμενα μέρη είναι σημαντικές καθώς αντικατοπτρίζουν πρωτότυπα την βούληση τους και αποτελούν κύριο εργαλείο για την ερμηνεία της συμβάσεως. Η νομολογία σχετικά με την ερμηνεία κάθε όρου του ΜοΑ, σε περιπτώσεις ανώμαλης εξελίξεως της έννομης σχέσεως είναι εκτενής και καλύπτει ένα μεγάλο αριθμό περιπτώσεων. Η ύπαρξη προδιατυπωμένων όρων επιτρέπει την δημιουργία μιας "βάσης δεδομένων" ως προς την ερμηνεία των όρων, η

οποία με την σειρά της επιτρέπει σε κάθε ενδιαφερόμενο μέρος να γνωρίζει κατά προσέγγιση ποια θα είναι η εξέλιξη της έννομης σχέσεως σε περίπτωση παραβιάσεως κάποιου όρου. Ωστόσο, όπως έχει προαναφερθεί κάθε αγοραπωλησία μεταχειρισμένου πλοίου είναι μοναδική, επομένως η ad hoc ερμηνεία της βουλήσεως των μερών και των περιστάσεων θα κρίνει και το αποτέλεσμα της νομικής διαμάχης.

Πολλοί από τους ειδικούς όρους, που συναντώνται στο MoA, όπως το εύλογο χρονικό διάστημα για την καταβολή της προκαταβολής, το ύψος της αποζημιώσεως που δικαιούται ο πωλητής σε περίπτωση μη καταβολής της προκαταβολής, τα έγγραφα που πρέπει να παραδοθούν από τον πωλητή, η κατάσταση του πλοίου κατά τον χρόνο παραδόσεως, έχουν εγείρει πολλές διαφωνίες και έχουν γίνει αντικείμενο εκτεταμένης ερμηνείας. Ωστόσο, η κρίση για το αν υπάρχει παραβίαση ή όχι της συμβάσεως βασίζεται κυρίως στην ερμηνεία αν η παράβαση αφορά όρο condition ή warranty, η οποία με την σειρά της γίνεται βάσει της συμφωνίας των μερών, πολλές φορές μάλιστα πρέπει να προηγηθεί μελέτη όλης της αλληλογραφίας που έχει ανταλλαγεί τόσο κατά τις διαπραγματεύσεις όσο και μετά την υπογραφή του MoA προκειμένου να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα.

4.3. Κεφάλαιο 3.

Στο τρίτο κεφάλαιο, αναλύονται τα επιχειρηματικά κριτήρια για την αγορά ενός μεταχειρισμένου πλοίου και γίνεται σύγκριση και συσχετισμός των επιπέδων ναύλων και τιμών αγοραπωλησίας μεταχειρισμένων πλοίων.

Ένα κύριο ζήτημα, το οποίο πρέπει να εξετάσει ο επιχειρηματίας είναι η επιλογή μεταξύ της ναυπηγήσεως ενός νέου πλοίου ή της αγοράς ενός μεταχειρισμένου. Βασικό και καθοριστικό κριτήριο επιλογής είναι η τιμή του πλοίου, είτε πρόκειται για το κόστος ναυπηγήσεως είτε για το τίμημα αγοράς, ακολουθεί ως δεύτερο κριτήριο ο χρόνος αποκτήσεως, ανάλογα με τις συνθήκες της αγοράς και ως τρίτο κριτήριο η ζητούμενη ποιότητα, ανάλογα με την δραστηριότητα. Ένας ακόμα παράγοντας που μπορεί να επηρεάσει την ζήτηση των μεταχειρισμένων πλοίων είναι η εκτίμηση για την μελλοντική πορεία των τιμών των πλοίων, στα πλαίσια του "asset play".

Τα χαρακτηριστικά της βιομηχανίας της ναυτιλίας ως απρόβλεπτη, ασταθής και επικίνδυνη επενδυτικά αγορά καθιστούν την είσοδο, παραμονή και έξοδο από

αυτή δύσκολη διαδικασία για τον επενδυτή. Η σύνδεση της ναυτιλίας με το παγκόσμιο εμπόριο και αυτού με την παγκόσμια οικονομία οδηγεί σε αύξηση ή μείωση των ναύλων. Οι αλλεπάλληλες αυτές συνδέσεις και εξαρτήσεις συντελούν στην αστάθεια, την χαμηλή προβλεψιμότητα και στο υψηλό ρίσκο των επενδύσεων στην ναυτιλία. Περαιτέρω, τα ίδια τα πλοία αποτελούν αντικείμενο συναλλαγής και πολλές φορές παράγοντα αποκόμισης κέρδους. Η εμπορική αξία ενός πλοίου εξαρτάται έτσι και από την προσδοκία αποκόμισης κέρδους. Επομένως, η διττή ιδιότητα του πλοίου ως μέσου και ως αγαθού, οδηγεί τον επιχειρηματία σε πολυεπίπεδους σχεδιασμούς και αποφάσεις, σχετιζόμενες με προσδοκώμενα κόστη και έσοδα είτε από την ναυπήγηση ενός πλοίου είτε από την αγορά ενός μεταχειρισμένου πλοίου. Ειδικώτερα, στην αγορά των μεταχειρισμένων πλοίων, όπου ελλείπει η μακρόχρονη αναμονή για την παράδοση του πλοίου, η οποία χαρακτηρίζει τα νεότευκτα πλοία, οι τιμές των πλοίων ακολουθούν σε μεγάλο βαθμό τις διακυμάνσεις των ναύλων. Οι τιμές των μεταχειρισμένων πλοίων, όμως επηρεάζονται και από τις τιμές και την διαθεσιμότητα των νεότευκτων πλοίων. Ο συσχετισμός αυτός οφείλεται τόσο στην διαθεσιμότητα γωρητικότητας ανάλογα με την ζήτηση μεταφορικής υπηρεσίας, όσο και με την διαθεσιμότητα ναυπηγείων για την κατασκευή νέων πλοίων.

Βιβλιογραφία

<u>Κεφάλαιο 1º</u>

- Antaios Compania Naviera SA v Salen Rederierna AB (The Antaios), 1985, AC 191
- Astra Trust Ltd v Adams and Williams, 1969, Lloyd's Rep. 81
- Ateni Maritime Corp v Great Marine Ltd (The Great Marine No. 2), 1990, Lloyd's Rep. 250 CA
- Cehave N.V. v Handelgesellshaft mbH (The Hansa Nord), 1975, 2 Lloyd's Rep. 445 CA
- Damon Compania Naviera S.A. v Hapag-Lloyd International S.A. (The Blankenstein, Bartenstein and Birkenstein), 1985, Lloyd's Rep. 93 CA
- Ernst Behnke v. Bebe Steam Shipping Co Ltd, 1927, Lloyd's Rep 24
- Hofflinghouse & Co v C-Trade S.A. (The Intra Transporter), 1986, 2 Lloyd's Rep. 132 CA
- Hongkong Fir Shipping Co. Ltd v Kawasaki Kisen Kaisha Ltd (The Hongkong Fir),
   1962, 2 Lloyd's Rep 478 CA
- Interfoto Picture Library Ltd v Stiletto Visual Programmes Ltd, 1988, 1 All ER 348, pp 352-353.
- Malcolm Strong and Paul Herring, 2004, Sale of Ships The Norwegian Saleform, London, Thomson, Sweet & Maxwell
- Misrepresentation Act 1967
- Sale of Goods Act 1979
- Walford v Miles, 1992, 2 AC 128, p 138.

<u>Κεφάλαιο 2°</u>

- Aktion Maritime Corp of Liberia v S Kasmas & Brothers Ltd (The Aktion), 1987, Lloyd's Rep. 283
- Arbitration Act 1996
- Ateni Maritime Corp v Great Marine Ltd (the Great Marine), 1991, Lloyd's Rep 245 Athens Cape Naviera SA v Deutsche Dampfschiffahts-Gesellschaft Hansa (The Barenbels), 1985, Lloyd's Rep 528
- Damon Compania Naviera S.A. v Hapag-Lloyd International S.A. (The Blankenstein, Bartenstein and Birkenstein), 1985, Lloyd's Rep. 93 CA

- Eximenco Handels AG v Partredereit Oro Chief and Levantes Maritime Corp (Tthe Oro Chief), 1983, Lloyd's Rep. 509
- Fercometal Sarl v MSC Mediterranean Shipping Co. S.A. (The Simona), 1988, Lloyd's Rep. 199
- Galoo Ltd v Bright Grahame Murray, 1994
- International Convention on Maritime Liens and Mortgages, 1993
- Kydon Compania Naviera SA v National Westminster Bank Ltd (The Lena), 1981, Lloyd's Rep. 68
- Malcolm Strong and Paul Herring, 2004, Sale of Ships The Norwegian Saleform, London, Thomson, Sweet & Maxwell
- Marine Insurance Act 1906
- Mariola Marine Corp v Lloyd's Register of Shipping (The Morning Watch), 1990, Lloyd's Rep. 547
- McDougall v Aeromarine of Emsworth Ltd, 1958, All E.R. 431
- Memorandum of Agreement, Norwegian Shipbrokers' Association's Memorandum of Agreement for sale and purchase of ships. Codename "SALEFORM 1993".
- Portaria Shipping Co v Gulf Pacific Navigation Co Ltd (The Selene G), 1981, Lloyd's Rep. 180
- Sale of Goods Act 1979
- Schelde Delta Shipping BV v Astarte Shipping BV (The Pamela), 1995, Lloyd's Rep. 249
- Sealace Shipping Co Ltd v Oceanvoice Ltd (The Alecos M), 1990, Lloyd's Rep 120 CA
- The Bineta, 1966, Lloyd's Rep. 419

<u>Κεφάλαιο 3^ο</u>

- Γιάννης Παχούλης, 2010, Επιπτώσεις της Κινεζικής ανάπτυξης στη Ναυτιλία ξηρού φορτίου
- Εξαιρετική Προσαρμοστικότητα στην κρίση για την Ναυτιλία, Ισοτιμία, 2009, http://www.isotimia.gr/default.asp?pid=24&ct=3&artid=76819
- Ηλίας Μπέλλος, 2011, Κόντρα στο Κύμα χτίζουν στόλους μεγάλων φορτηγών, Ισοτιμία, http://www.isotimia.gr/default.asp?pid=24&ct=38&artid=95231#, 7 Απριλίου 2011

- Τάκης Λαϊνάς, 2010, Reporter, Ναυτιλία: Ανοδική Πορεία Ναύλων και Τιμών, 12-1-2010
- Deal News Online, Τιμές προσφοράς στα μεταχειρισμένα πλοία, http://www.dealnews.gr/nautilia, 18-1-2011
- Alizadeh, Amir H., Nikos K. Nomikos, 2006, Investment timing and trading strategies in the sale and purchase market for ships, Transportation Research Part B 41 (2007), 126-143
- H. E. Haralambides, S. D. Tsolakis and C. Cridland, 2005, Econometric Modeling of Newbuilding and Secondhand Ship Prices, Shipping Economics, Research in Transportation Economics, Volume 12, 65-105
- Malcolm Strong and Paul Herring, 2004, Sale of Ships The Norwegian Saleform, London, Thomson, Sweet & Maxwell

Παραρτήματα

- 1. Sale of Goods Act (1979)
- 2. Misrepresentation Law (1967)
- 3. Arbitration Act (1996)

Sale of Goods Act 1979

1979 CHAPTER 54

An Act to consolidate the law relating to the sale of goods.

[6th December 19791]

BE IT ENACTED by the Queen's most Excellent Majesty, by and with the advice and consent of the Lords Spiritual and Temporal, and Commons, in this present Parliament assembled, and by the authority of the same, as follows:—

PART I

CONTRACTS TO WHICH ACT APPLIES

1 Contracts to which Act applies

- (1) This Act applies to contracts of sale of goods made on or after (but not to those made before) 1 January 1894.
- (2) In relation to contracts made on certain dates, this Act applies subject to the modification of certain of its sections as mentioned in Schedule 1 below.
- (3) Any such modification is indicated in the section concerned by a reference to Schedule 1 below.
- (4) Accordingly, where a section does not contain such a reference, this Act applies in relation to the contract concerned without such modification of the section.

PART II

FORMATION OF THE CONTRACT

Contract of sale

2 Contract of sale

- (1) A contract of sale of goods is a contract by which the seller transfers or agrees to transfer the property in goods to the buyer for a money consideration, called the price.
- (2) There may be a contract of sale between one part owner and another.
- (3) A contract of sale may be absolute or conditional.
- (4) Where under a contract of sale the property in the goods is transferred from the seller to the buyer the contract is called a sale.
- (5) Where under a contract of sale the transfer of the property in the goods is to take place at a future time or subject to some condition later to be fulfilled the contract is called an agreement to sell.
- (6) An agreement to sell becomes a sale when the time elapses or the conditions are fulfilled subject to which the property in the goods is to be transferred.

3 Capacity to buy and sell

- (1) Capacity to buy and sell is regulated by the general law concerning capacity to contract and to transfer and acquire property.
- (2) Where necessaries are sold and delivered to a minor or to a person who by reason of mental incapacity or drunkenness is incompetent to contract, he must pay a reasonable price for them.
- (3) In subsection (2) above "necessaries" means goods suitable to the condition in life of the minor or other person concerned and to his actual requirements at the time of the sale and delivery.

Formalities of contract

4 How contract of sale is made

- (1) Subject to this and any other Act, a contract of sale may be made in writing (either with or without seal), or by word of mouth, or partly in writing and partly by word of mouth, or may be implied from the conduct of the parties.
- (2) Nothing in this section affects the law relating to corporations.

Subject matter of contract

5 Existing or future goods

- (1) The goods which form the subject of a contract of sale may be either existing goods, owned or possessed by the seller, or goods to be manufactured or acquired by him after the making of the contract of sale, in this Act called future goods.
- (2) There may be a contract for the sale of goods the acquisition of which by the seller depends on a contingency which may or may not happen.
- (3) Where by a contract of sale the seller purports to effect a present sale of future goods, the contract operates as an agreement to sell the goods.

6 Goods which have perished

Where there is a contract for the sale of specific goods, and the goods without the knowledge of the seller have perished at the time when the contract is made, the contract is void.

7 Goods perishing before sale but after agreement to sell

Where there is an agreement to sell specific goods and subsequently the goods, without any fault on the part of the seller or buyer, perish before the risk passes to the buyer, the agreement is avoided.

The price

8 Ascertainment of price

- (1) The price in a contract of sale may be fixed by the contract, or may be left to be fixed in a manner agreed by the contract, or may be determined by the course of dealing between the parties.
- (2) Where the price is not determined as mentioned in subsection (1) above the buyer must pay a reasonable price.
- (3) What is a reasonable price is a question of fact dependent on the circumstances of each particular case.

9 Agreement to sell at valuation

- (1) Where there is an agreement to sell goods on the terms that the price is to be fixed by the valuation of a third party, and he cannot or does not make the valuation, the agreement is avoided; but if the goods or any part of them have been delivered to and appropriated by the buyer he must pay a reasonable price for them.
- (2) Where the third party is prevented from making the valuation by the fault of the seller or buyer, the party not at fault may maintain an action for damages against the party at fault.

Conditions and warranties

10 Stipulations about time

- (1) Unless a different intention appears from the terms of the contract, stipulations as to time of payment are not of the essence of a contract of sale.
- (2) Whether any other stipulation as to time is or is not of the essence of the contract depends on the terms of the contract.
- (3) In a contract of sale " month " prima facie means calendar month.

11 When condition to be treated as warranty

- (1) Subsections (2) to (4) and (7) below do not apply to Scotland and subsection (5) below applies only to Scotland.
- (2) Where a contract of sale is subject to a condition to be fulfilled by the seller, the buyer may waive the condition, or may elect to treat the breach of the condition as a breach of warranty and not as a ground for treating the contract as repudiated.
- (3) Whether a stipulation in a contract of sale is a condition, the breach of which may give rise to a right to treat the contract as repudiated, or a warranty, the breach of which may give rise to a claim for damages but not to a right to reject the goods and treat the contract as repudiated, depends in each case on the construction of the contract; and a stipulation may be a condition, though called a warranty in the contract.
- (4) Where a contract of sale is not severable and the buyer has accepted the goods or part of them, the breach of a condition to be fulfilled by the seller can only be treated as a breach of warranty, and not as a ground for rejecting the goods and treating the contract as repudiated, unless there is an express or implied term of the contract to that effect.
- (5) In Scotland, failure by the seller to perform any material part of a contract of sale is a breach of contract, which entitles the buyer either within a reasonable time after delivery to reject the goods and treat the contract as repudiated, or to retain the goods and treat the failure to perform such material part as a breach which may give rise to a claim for compensation or damages.
- (6) Nothing in this section affects a condition or warranty whose fulfilment is excused by law by reason of impossibility or otherwise.
- (7) Paragraph 2 of Schedule 1 below applies in relation to a contract made before 22 April 1967 or (in the application of this Act to Northern Ireland) 28 July 1967.

12 Implied terms about title, etc.

- (1) In a contract of sale, other than one to which subsection (3) below applies, there is an implied condition on the part of the seller that in the case of a sale he has a right to sell the goods, and in the case of an agreement to sell he will have such a right at the time when the property is to pass.
- (2) In a contract of sale, other than one to which subsection (3) below applies, there is also an implied warranty that—

- (a) the goods are free, and will remain free until the time when the property is to pass, from any charge or encumbrance not disclosed or known to the buyer before the contract is made, and
- (b) the buyer will enjoy quiet possession of the goods except so far as it may be disturbed by the owner or other person entitled to the benefit of any charge or encumbrance so disclosed or known.
- (3) This subsection applies to a contract of sale in the case of which there appears from the contract or is to be inferred from its circumstances an intention that the seller should transfer only such title as he or a third person may have.
- (4) In a contract to which subsection (3) above applies there is an implied warranty that all charges or encumbrances known to the seller and not known to the buyer have been disclosed to the buyer before the contract is made.
- (5) In a contract to which subsection (3) above applies there is also an implied warranty that none of the following will disturb the buyer's quiet possession of the goods, namely—
  - (a) the seller;
  - (b) in a case where the parties to the contract intend that the seller should transfer only such title as a third person may have, that person;
  - (c) anyone claiming through or under the seller or that third person otherwise than under a charge or encumbrance disclosed or known to the buyer before the contract is made.
- (6) Paragraph 3 of Schedule 1 below applies in relation to a contract made before 18 May 1973.

13 Sale by description

- (1) Where there is a contract for the sale of goods by description, there is an implied condition that the goods will correspond with the description.
- (2) If the sale is by sample as well as by description it is not sufficient that the bulk of the goods corresponds with the sample if the goods do not also correspond with the description.
- (3) A sale of goods is not prevented from being a sale by description by reason only that, being exposed for sale or hire, they are selected by the buyer.
- (4) Paragraph 4 of Schedule 1 below applies in relation to a contract made before 18 May 1973.

14 Implied terms about quality or fitness

- (1) Except as provided by this section and section 15 below and subject to any other enactment, there is no implied condition or warranty about the quality or fitness for any particular purpose of goods supplied under a contract of sale.
- (2) Where the seller sells goods in the course of a business, there is an implied condition that the goods supplied under the contract are of merchantable quality, except that there is no such condition—
  - (a) as regards defects specifically drawn to the buyer's attention before the contract is made; or

- (b) if the buyer examines the goods before the contract is made, as regards defects which that examination ought to reveal.
- (3) Where the seller sells goods in the course of a business and the buyer, expressly or by implication, makes known—
  - (a) to the seller, or
  - (b) where the purchase price or part of it is payable by instalments and the goods were previously sold by a credit-broker to the seller, to that credit-broker, any particular purpose for which the goods are being bought, there is an implied condition that the goods supplied under the contract are reasonably fit for that purpose, whether or not that is a purpose for which such goods are commonly supplied, except where the circumstances show that the buyer does not rely, or that it is unreasonable for him to rely, on the skill or judgment of the seller or credit-broker.
- (4) An implied condition or warranty about quality or fitness for a particular purpose may be annexed to a contract of sale by usage.
- (5) The preceding provisions of this section apply to a sale by a person who in ihe course of a business is acting as agent for another as they apply to a sale by a principal in the course of a business, except where that other is not selling in the course of a business and either the buyer knows that fact or reasonable steps are taken to bring it to the notice of the buyer before the contract is made.
- (6) Goods of any kind are of merchantable quality within the meaning of subsection (2) above if they are as fit for the purpose or purposes for which goods of that kind are commonly bought as it is reasonable to expect having regard to any description applied to them, the price (if relevant) and all the other relevant circumstances.
- (7) Paragraph 5 of Schedule 1 below applies in relation to a contract made on or after 18 May 1973 and before the appointed day, and paragraph 6 in relation to one made before 18 May 1973.
- (8) In subsection (7) above and paragraph 5 of Schedule 1 below references to the appointed day are to the day appointed for the purposes of those provisions by an order of the Secretary of State made by statutory instrument.

Sale by sample

15 Sale by sample

- (1) A contract of sale is a contract for sale by sample where there is an express or implied term to that effect in the contract.
- (2) In the case of a contract for sale by sample there is an implied condition—
  - (a) that the bulk will correspond with the sample in quality;
  - (b) that the buyer will have a reasonable opportunity of comparing the bulk with the sample;
  - (c) that the goods will be free from any defect, rendering them unmerchantable, which would not be apparent on reasonable examination of the sample.
- (3) In subsection (2)(c) above "unmerchantable" is to be construed in accordance with section 14(6) above.

(4) Paragraph 7 of Schedule 1 below applies in relation to a contract made before 18 May 1973.

PART III

EFFECTS OF THE CONTRACT

Transfer of property as between seller and buyer

16 Goods must be ascertained

Where there is a contract for the sale of unascertained goods no property in the goods is transferred to the buyer unless and until the goods are ascertained.

17 Property passes when intended to pass

- (1) Where there is a contract for the sale of specific or ascertained goods the property in them is transferred to the buyer at such time as the parties to the contract intend it to be transferred.
- (2) For the purpose of ascertaining the intention of the parties regard shall be had to the terms of the contract, the conduct of the parties and the circumstances of the case.

18 Rules for ascertaining intention

Unless a different intention appears, the following are rules for ascertaining the intention of the parties as to the time at which the property in the goods is to pass to the buyer. Rule 1.—Where there is an unconditional contract for the sale of specific goods in a deliverable state the property in the goods passes to the buyer when the contract is made, and it is immaterial whether the time of payment or the time of delivery, or both, be postponed. Rule 2.—Where there is a contract for the sale of specific goods and the seller is bound to do something to the goods for the purpose of putting them into a deliverable state, the property does not pass until the thing is done and the buyer has notice that it has been done. Rule 3.—Where there is a contract for the sale of specific goods in a deliverable state but the seller is bound to weigh, measure, test, or do some other act or thing with reference to the goods for the purpose of ascertaining the price, the property does not pass until the act or thing is done and the buyer has notice that it has been done. Rule 4.—When goods are delivered to the buyer on approval or on sale or return or other similar terms the property in the goods passes to the buyer:—

- (a) when he signifies his approval or acceptance to the seller or does any other act adopting the transaction;
- (b) if he does not signify his approval or acceptance to the seller but retains the goods without giving notice of rejection, then, if a time has been fixed for the return of the goods, on the expiration of that time, and, if no time has been fixed, on the expiration of a reasonable time. Rule 5.—
- (1) Where there is a contract for the sale of unascertained or future goods by description, and goods of that description and in a deliverable state are unconditionally appropriated to the contract, either by the seller with the assent of the buyer or by the buyer with the assent of the seller, the property in the goods then passes to the buyer; and the assent

may be express or implied, and may be given either before or after the appropriation is made.

(2) Where, in pursuance of the contract, the seller delivers the goods to the buyer or to a carrier or other bailee or custodier (whether named by the buyer or not) for the purpose of transmission to the buyer, and does not reserve the right of disposal, he is to be taken to have unconditionally appropriated the goods to the contract.

19 Reservation of right of disposal

- (1) Where there is a contract for the sale of specific goods or where goods are subsequently appropriated to the contract, the seller may, by the terms of the contract or appropriation, reserve the right of disposal of the goods until certain conditions are fulfilled; and in such a case, notwithstanding the delivery of the goods to the buyer, or to a carrier or other bailee or custodier for the purpose of transmission to the buyer, the property in the goods does not pass to the buyer until the conditions imposed by the seller are fulfilled.
- (2) Where goods are shipped, and by the bill of lading the goods are deliverable to the order of the seller or his agent the seller is prima facie to be taken to reserve the right of disposal
- (3) Where the seller of goods draws on the buyer for the price, and transmits the bill of exchange and bill of lading to the buyer together to secure acceptance or payment of the bill of exchange, the buyer is bound to return the bill of lading if he does not honour the bill of exchange, and if he wrongfully retains the bill of lading the property in the goods does not pass to him.

20 Risk prima facie passes with property

- (1) Unless otherwise agreed, the goods remain at the seller's risk until the property in them is transferred to the buyer, but when the property in them is transferred to the buyer the goods are at the buyer's risk whether delivery has been made or not.
- (2) But where delivery has been delayed through the fault of either buyer or seller the goods are at the risk of the party at fault as regards any loss which might not have occurred but for such fault.
- (3) Nothing in this section affects the duties or liabilities of either seller or buyer as a bailee or custodier of the goods of the other party.

Transfer of title

21 Sale by person not the owner

- (1) Subject to this Act, where goods are sold by a person who is not their owner, and who does not sell them under the authority or with the consent of the owner, the buyer acquires no better title to the goods than the seller had, unless the owner of the goods is by his conduct precluded from denying the seller's authority to sell.
- (2) Nothing in this Act affects—
  - (a) the provisions of the Factors Acts or any enactment enabling the apparent owner of goods to dispose of them as if he were their true owner;

(b) the validity of any contract of sale under any special common law or statutory power of sale or under the order of a court of competent jurisdiction.

22 Market overt

- (1) Where goods are sold in market overt, according to the usage of the market, the buyer acquires a good title to the goods, provided he buys them in good faith and without notice of any defect or want of title on the part of the seller.
- (2) This section does not apply to Scotland.
- (3) Paragraph 8 of Schedule 1 below applies in relation to a contract under which goods were sold before 1 January 1968 or (in the application of this Act to Northern Ireland) 29 August 1967.

23 Sale under voidable title

When the seller of goods has a voidable title to them, but his title has not been avoided at the time of the sale, the buyer acquires a good title to the goods, provided he buys them in good faith and without notice of the seller's defect of title.

24 Seller in possession after sale

Where a person having sold goods continues or is in possession of the goods, or of the documents of title to the goods, the delivery or transfer by that person, or by a mercantile agent acting for him, of the goods or documents of title under any sale, pledge, or other disposition thereof, to any person receiving the same in good faith and without notice of the previous sale, has the same effect as if the person making the delivery or transfer were expressly authorised by the owner of the goods to make the same.

25 Buyer in possession after sale

- (1) Where a person having bought or agreed to buy goods obtains, with the consent of the seller, possession of the goods or the documents of title to the goods, the delivery or transfer by that person, or by a mercantile agent acting for him, of the goods or documents of title, under any sale, pledge, or other disposition thereof, to any person receiving the same in good faith and without notice of any lien or other right of the original seller in respect of the goods, has the same effect as if the person making the delivery or transfer were a mercantile agent in possession of the goods or documents of title with the consent of the owner.
- (2) For the purposes of subsection (1) above—
  - (a) the buyer under a conditional sale agreement is to be taken not to be a person who has bought or agreed to buy goods, and
  - (b) "conditional sale agreement" means an agreement for the sale of goods which is a consumer credit agreement within the meaning of the Consumer Credit Act 1974 under which the purchase price or part of it is payable by instalments, and the property in the goods is to remain in the seller (notwithstanding that the buyer is to be in possession of the goods) until such conditions as to the payment of instalments or otherwise as may be specified in the agreement are fulfilled.
- (3) Paragraph 9 of Schedule 1 below applies in relation to a contract under which a person buys or agrees to buy goods and which is made before the appointed day.

(4) In subsection (3) above and paragraph 9 of Schedule 1 below references to the appointed day are to the day appointed for the purposes of those provisions by an order of the Secretary of State made by statutory instrument.

26 Supplementary to sections 24 and 25

In sections 24 and 25 above "mercantile agent" means a mercantile agent having in the customary course of his business as such agent authority either—

- (a) to sell goods, or
- (b) to consign goods for the purpose of sale, or
- (c) to buy goods, or
- (d) to raise money on the security of goods.

PART IV

PERFORMANCE OF THE CONTRACT

27 Duties of seller and buyer

It is the duty of the seller to deliver the goods, and of the buyer to accept and pay for them, in accordance with the terms of the contract of sale.

28 Payment and delivery are concurrent conditions

Unless otherwise agreed, delivery of the goods and payment of the price are concurrent conditions, that is to say, the seller must be ready and willing to give possession of the goods to the buyer in exchange for the price and the buyer must be ready and willing to pay the price in exchange for possession of the goods.

29 Rules about delivery

- (1) Whether it is for the buyer to take possession of the goods or for the seller to send them to the buyer is a question depending in each case on the contract, express or implied, between the parties.
- (2) Apart from any such contract, express or implied, the place of delivery is the seller's place of business if he has one, and if not, his residence; except that, if the contract is for the sale of specific goods, which to the knowledge of the parties when the contract is made are in some other place, then that place is the place of delivery.
- (3) Where under the contract of sale the seller is bound to send the goods to the buyer, but no time for sending them is fixed, the seller is bound to send them within a reasonable time.
- (4) Where the goods at the time of sale are in the possession of a third person, there is no delivery by seller to buyer unless and until the third person acknowledges to the buyer that he holds the goods on his behalf; but nothing in this section affects the operation of the issue or transfer of any document of title to goods.
- (5) Demand or tender of delivery may be treated as ineffectual unless made at a reasonable hour; and what is a reasonable hour is a question of fact.

(6) Unless otherwise agreed, the expenses of and incidental to putting the goods into a deliverable state must be borne by the seller.

30 Delivery of wrong quantity

- (1) Where the seller delivers to the buyer a quantity of goods less than he contracted to sell the buyer may reject them, but if the buyer accepts the goods so delivered he must pay for them at the contract rate.
- (2) Where the seller delivers to the buyer a quantity of goods larger than he contracted to sell, the buyer may accept the goods included in the contract and reject the rest, or he may reject the whole.
- (3) Where the seller delivers to the buyer a quantity of goods larger than he contracted to sell and the buyer accepts the whole of the goods so delivered he must pay for them at the contract rate.
- (4) Where the seller delivers to the buyer the goods he contracted to sell mixed with goods of a different description not included in the contract, the buyer may accept the goods which are in accordance with the contract and reject the rest, or he may reject the whole.
- (5) This section is subject to any usage of trade, special agreement, or course of dealing between the parties.

31 Instalment deliveries

- —(l) Unless otherwise agreed, the buyer of goods is not bound to accept delivery of them by instalments.
- (2) Where there is a contract for the sale of goods to be delivered by stated instalments, which are to be separately paid for, and the seller makes defective deliveries in respect of one or more instalments, or the buyer neglects or refuses to take delivery of or pay for one or more instalments, it is a question in each case depending on the terms of the contract and the circumstances of the case whether the breach of contract is a repudiation of the whole contract or whether it is a severable breach giving rise to a claim for compensation but not to a right to treat the whole contract as repudiated.

32 Delivery to carrier

- (1) Where, in pursuance of a contract of sale, the seller is authorised or required to send the goods to the buyer, delivery of the goods to a carrier (whether named by the buyer or not) for the purpose of transmission to the buyer is prima facie deemed to be a delivery of the goods to the buyer.
- (2) Unless otherwise authorised by the buyer, the seller must make such contract with the carrier on behalf of the buyer as may be reasonable having regard to the nature of the goods and the other circumstances of the case; and if the seller omits to do so, and the goods are lost or damaged in course of transit, the buyer may decline to treat the delivery to the carrier as a delivery to himself or may hold the seller responsible in damages.
- (3) Unless otherwise agreed, where goods are sent by the seller to the buyer by a route involving sea transit, under circumstances in which it is usual to insure, the seller must give such notice to the buyer as may enable him to insure them during their sea transit; and if the seller fails to do so, the goods are at his risk during such sea transit

33 Risk where goods are delivered at distant place

Where the seller of goods agrees to deliver them at his own risk at a place other than that where they are when sold, the buyer must nevertheless (unless otherwise agreed) take any risk of deterioration in the goods necessarily incident to the course of transit.

34 Buyer's right of examining the goods

- (1) Where goods are delivered to the buyer, and he has not previously examined them, he is not deemed to have accepted them until he has had a reasonable opportunity of examining them for the purpose of ascertaining whether they are in conformity with the contract.
- (2) Unless otherwise agreed, when the seller tenders delivery of goods to the buyer, he is bound on request to afford the buyer a reasonable opportunity of examining the goods for the purpose of ascertaining whether they are in conformity with the contract

35 Acceptance

- (1) The buyer is deemed to have accepted the goods when he intimates to the seller that he has accepted them, or (except where section 34 above otherwise provides) when the goods have been delivered to him and he does any act in relation to them which is inconsistent with the ownership of the seller, or when after the lapse of a reasonable time he retains the goods without intimating to the seller that he has rejected them.
- (2) Paragraph 10 of Schedule 1 below applies in relation to a contract made before 22 April 1967 or (in the application of this Act to Northern Ireland) 28 July 1967.

36 Buyer not bound to return rejected goods

Unless otherwise agreed, where goods are delivered to the buyer, and he refuses to accept them, having the right to do so, he is not bound to return them to the seller, but it is sufficient if he intimates to the seller that he refuses to accept them.

37 Buyer's liability for not taking delivery of goods

- (1) When the seller is ready and willing to deliver the goods, and requests the buyer to take delivery, and the buyer does not within a reasonable time after such request take delivery of the goods, he is liable to the seller for any loss occasioned by his neglect or refusal to take delivery, and also for a reasonable charge for the care and custody of the goods.
- (2) Nothing in this section affects the rights of the seller where the neglect or refusal of the buyer to take delivery amounts to a repudiation of the contract.

PART V

RIGHTS OF UNPAID SELLER AGAINST THE GOODS

Preliminary

38 Unpaid seller denned

- (1) The seller of goods is an unpaid seller within the meaning of this Act—
  - (a) when the whole of the price has not been paid or tendered;
  - (b) when a bill of exchange or other negotiable instrument has been received as conditional payment, and the condition on which it was received has not been fulfilled by reason of the dishonour of the instrument or otherwise.
- (2) In this Part of this Act "seller" includes any person who is in the position of a seller, as, for instance, an agent of the seller to whom the bill of lading has been indorsed, or a consignor or agent who has himself paid (or is directly responsible for) the price.

39 Unpaid seller's rights

- (1) Subject to this and any other Act, notwithstanding that the property in the goods may have passed to the buyer, the unpaid seller of goods, as such, has by implication of law—
  - (a) a lien on the goods or right to retain them for the price while he is in possession of them;
  - (b) in case of the insolvency of the buyer, a right of stopping the goods in transit after he has parted with the possession of them;
  - (c) a right of re-sale as limited by this Act
- (2) Where the property in goods has not passed to the buyer, the unpaid seller has (in addition to his other remedies) a right of withholding delivery similar to and co-extensive with his rights of lien or retention and stoppage in transit where the property has passed to the buyer.

40 Attachment by seller in Scotland

In Scotland a seller of goods may attach them while in his own hands or possession by arrestment or poinding; and such arrestment, or poinding shall have the same operation and effect in a competition or otherwise as an arrestment or poinding by a third party.

Unpaid seller's lien

41 Seller's lien 42. Part delivery

- (1) Subject to this Act, the unpaid seller of goods who is in possession of them is entitled to retain possession of them until payment or tender of the price in the following cases:—
  - (a) where the goods have been sold without any stipulation as to credit;
  - (b) where the goods have been sold on credit but the term of credit has expired;
  - (c) where the buyer becomes insolvent
- (2) The seller may exercise his lien or right of retention notwithstanding that he is in possession of the goods as agent or bailee or custodier for the buyer.

Where an unpaid seller has made part delivery of the goods, he may exercise his lien or right of retention on the remainder, unless such part delivery has been made under such circumstances as to show an agreement to waive the lien or right of retention.

43 Termination of lien

- (1) The unpaid seller of goods loses his lien or right of retention in respect of them—
  - (a) when he delivers the goods to a carrier or other bailee or custodier for the purpose of transmission to the buyer without reserving the right of disposal of the goods;
  - (b) when the buyer or his agent lawfully obtains possession of the goods;
  - (c) by waiver of the lien or right of retention.
- (2) An unpaid seller of goods who has a lien or right of retention in respect of them does not lose his lien or right of retention by reason only that he has obtained judgment or decree for the price of the goods.

Stoppage in transit

44 Right of stoppage in transit

Subject to this Act, when the buyer of goods becomes insolvent the unpaid seller who has parted with the possession of the goods has the right of stopping them in transit, that is to say, he may resume possession of the goods as long as they are in course of transit, and may retain them until payment or tender of the price.

45 Duration of transit

- (1) Goods are deemed to be in course of transit from the time when they are delivered to a carrier or other bailee or custodier for the purpose of transmission to the buyer, until the buyer or his agent in that behalf takes delivery of them from the carrier or other bailee or custodier.
- (2) If the buyer or his agent in that behalf obtains delivery of the goods before their arrival at the appointed destination, the transit is at an end.
- (3) If, after the arrival of the goods at the appointed destination, the carrier or other bailee or custodier acknowledges to the buyer or his agent that he holds the goods on his behalf and continues in possession of them as bailee or custodier for the buyer or his agent, the transit is at an end, and it is immaterial that a further destination for the goods may have been indicated by the buyer.
- (4) If the goods are rejected by the buyer, and the carrier or other bailee or custodier continues in possession of them, the transit is not deemed to be at an end, even if the seller has refused to receive them back.
- (5) When goods are delivered to a ship chartered by the buyer it is a question depending on the circumstances of the particular case whether they are in the possession of the master as a carrier or as agent to the buyer.
- (6) Where the carrier or other bailee or custodier wrongfully refuses to deliver the goods to the buyer or his agent in that behalf, the transit is deemed to be at an end.

(7) Where part delivery of the goods has been made to the buyer or his agent in that behalf, the remainder of the goods may be stopped in transit, unless such part delivery has been made under such circumstances as to show an agreement to give up possession of the whole of the goods.

46 How stoppage in transit is effected

- (1) The unpaid seller may exercise his right of stoppage in transit either by taking actual possession of the goods or by giving notice of his claim to the carrier or other bailee or custodier in whose possession the goods are.
- (2) The notice may be given either to the person in actual possession of the goods or to his principal.
- (3) If given to the principal, the notice is ineffective unless given at such time and under such circumstances that the principal, by the exercise of reasonable diligence, may communicate it to his servant or agent in time to prevent a delivery to the buyer.
- (4) When notice of stoppage in transit is given by the seller to the carrier or other bailee or custodier in possession of the goods, he must re-deliver the goods to, or according to the directions of, the seller; and the expenses of the re-delivery must be borne by the seller.

Re-sale etc. by buyer

47 Effect of sub-sale etc. by buyer

- (1) Subject to this Act, the unpaid seller's right of lien or retention or stoppage in transit is not affected by any sale or other disposition of the goods which the buyer may have made, unless the seller has assented to it.
- (2) Where a document of title to goods has been lawfully transferred to any person as buyer or owner of the goods, and that person transfers the document to a person who takes it in good faith and for valuable consideration, then—
  - (a) if the last-mentioned transfer was by way of sale the unpaid seller's right of lien or retention or stoppage in transit is defeated; and
  - (b) if the last-mentioned transfer was made by way of pledge or other disposition for value, the unpaid seller's right of lien or retention or stoppage in transit can only be exercised subject to the rights of the transferee.

Rescission: and re-sale by seller

48 Rescission : and re-sale by seller

- (1) Subject to this section, a contract of sale is not rescinded by the mere exercise by an unpaid seller of his right of lien or retention or stoppage in transit.
- (2) Where an unpaid seller who has exercised his right of lien or retention or stoppage in transit re-sells the goods, the buyer acquires a good title to them as against the original buyer.
- (3) Where the goods are of a perishable nature, or where the unpaid seller gives notice to the buyer of his intention to re-sell, and the buyer does not within a reasonable time pay

- or tender the price, the unpaid seller may re-sell the goods and recover from the original buyer damages for any loss occasioned by his breach of contract.
- (4) Where the seller expressly reserves the right of re-sale in case the buyer should make default, and on the buyer making default re-sells the goods, the original contract of sale is rescinded but without prejudice to any claim the seller may have for damages.

PART VI

ACTIONS FOR BREACH OF THE CONTRACT

Seller's remedies

49 Action for price

- (1) Where, under a contract of sale, the property in the goods has passed to the buyer and he wrongfully neglects or refuses to pay for the goods according to the terms of the contract, the seller may maintain an action against him for the price of the goods.
- (2) Where, under a contract of sale, the price is payable on a day certain irrespective of delivery and the buyer wrongfully neglects or refuses to pay such price, the seller may maintain an action for the price, although the property in the goods has not passed and the goods have not been appropriated to the contract.
- (3) Nothing in this section prejudices the right of the seller in Scotland to recover interest on the price from the date of tender of the goods, or from the date on which the price was payable, as the case may be.

50 Damages for non-acceptance

- (1) Where the buyer wrongfully neglects or refuses to accept and pay for the goods, the seller may maintain an action against him for damages for non-acceptance.
- (2) The measure of damages is the estimated loss directly and naturally resulting, in the ordinary course of events, from the buyer's breach of contract.
- (3) Where there is an available market for the goods in question the measure of damages is prima facie to be ascertained by the difference between the contract price and the market or current price at the time or times when the goods ought to have been accepted or (if no time was fixed for acceptance) at the time of the refusal to accept.

Buyer's remedies

51 Damages for non-delivery

- (1) Where the seller wrongfully neglects or refuses to deliver the goods to the buyer, the buyer may maintain an action against the seller for damages for non-delivery.
- (2) The measure of damages is the estimated loss directly and naturally resulting, in the ordinary course of events, from the seller's breach of contract.
- (3) Where there is an available market for the goods in question the measure of damages is prima facie to be ascertained by the difference between the contract price and the

market or current price of the goods at the time or times when they ought to have been delivered or (if no time was fixed) at the time of tae refusal to deliver.

52 Specific performance

- (1) In any action for breach of contract to deliver specific or ascertained goods the court may, if it thinks fit on the plaintiff's application, by its judgment or decree direct that the contract shall be performed specifically, without giving the defendant the option of retaining the goods on payment of
- (2) The plaintiff's application may be made at any time before judgment or decree.
- (3) The judgment or decree may be unconditional, or on such terms and conditions as to damages, payment of the price and otherwise as seem just to the court.
- (4) The provisions of this section shall be deemed to be supplementary to, and not in derogation of, the right of specific implement in Scotland.

53 Remedy for breach of warranty

- (1) Where there is a breach of warranty by the seller, or where the buyer elects (or is compelled) to treat any breach of a condition on the part of the seller as a breach of warranty, the buyer is not by reason only of such breach of warranty entitled to reject the goods; but he may—
  - (a) set up against the seller the breach of warranty in diminution or extinction of the price, or
  - (b) maintain an action against the seller for damages for the breach of warranty.
- (2) The measure of damages for breach of warranty is the estimated loss directly and naturally resulting, in the ordinary course of events, from the breach of warranty.
- (3) In the case of breach of warranty of quality such loss is prima facie the difference between the value of the goods at the time of delivery to the buyer and the value they would have had if they had fulfilled the warranty.
- (4) The fact that the buyer has set up the breach of warranty in diminution or extinction of the price does not prevent him from maintaining an action for the same breach of warranty if he has suffered further damage.
- (5) Nothing in this section prejudices or affects the buyer's right of rejection in Scotland as declared by this Act.

Interest, etc.

54 Interest, etc.

Nothing in this Act affects the right of the buyer or the seller to recover interest or special damages in any case where by law interest or special damages may be recoverable, or to recover money paid where the consideration for the payment of it has failed.

PART VII

SUPPLEMENTARY

55 Exclusion of implied terms

- (1) Where a right, duty or liability would arise under a contract of sale of goods by implication of law, it may (subject to the Unfair Contract Terms Act 1977) be negatived or varied by express agreement, or by the course of dealing between the parties, or by such usage as binds both parties to the contract.
- (2) An express condition or warranty does not negative a condition or warranty implied by this Act unless inconsistent with it.
- (3) Paragraph 11 of Schedule 1 below applies in relation to a contract made on or after 18 May 1973 and before 1 February 1978, and paragraph 12 in relation to one made before 18 May 1973.

56 Conflict of laws

Paragraph 13 of Schedule 1 below applies in relation to a contract made on or after 18 May 1973 and before 1 February 1978, so as to make provision about conflict of laws in relation to such a contract.

57 Auction sales

- (1) Where goods are put up for sale by auction in lots, each lot is prima facie deemed to be the subject of a separate contract of sale.
- (2) A sale by auction is complete when the auctioneer announces its completion by the fall of the hammer, or in other customary manner; and until the announcement is made any bidder may retract his bid.
- (3) A sale by auction may be notified to be subject to a reserve or upset price, and a right to bid may also be reserved expressly by or on behalf of the seller.
- (4) Where a sale by auction is not notified to be subject to a right to bid by or on behalf of the seller, it is not lawful for the seller to bid himself or to employ any person to bid at the sale, or for the auctioneer knowingly to take any bid from the seller or any such person.
- (5) A sale contravening subsection (4) above may be treated as fraudulent by the buyer.
- (6) Where, in respect of a sale by auction, a right to bid is expressly reserved (but not otherwise) the seller or any one person on his behalf may bid at the auction.

58 Payment into court in Scotland

In Scotland where a buyer has elected to accept goods which he might have rejected, and to treat a breach of contract as only giving rise to a claim for damages, he may, in an action by the seller for the price, be required, in the discretion of the court before which the action depends, to consign or pay into court the price of the goods, or part of the price, or to give other reasonable security for its due payment.

59 Reasonable time a question of fact

Where a reference is made in this Act to a reasonable time the question what is a reasonable time is a question of fact.

60 Rights etc. enforceable by action

Where a right, duty or liability is declared by this Act, it may (unless otherwise provided by this Act) be enforced by action.

61 Interpretation

- (1) In this Act, unless the context or subject matter otherwise requires.—
  - " action " includes counterclaim and set-off, and in Scotland condescendence and claim and compensation ;
  - " business " includes a profession and the activities of any government department (including a Northern Ireland department) or local or public authority;
    - "buyer" means a person who buys or agrees to buy goods;
    - "contract of sale" includes an agreement to sell as well as a sale;
  - "credit-broker" means a person acting in the course of a business of credit brokerage carried on by him, that is a business of effecting introductions of individuals desiring to obtain credit—
    - (a) to persons carrying on any business so far as it relates to the provision of credit, or
  - (b) to other persons engaged in credit brokerage;
  - " defendant" includes in Scotland defender, respondent, and claimant in a multiplepoinding; "delivery" means voluntary transfer of possession from one person to another; "document of title to goods" has the same meaning as it has in the Factors Acts; "Factors Acts" means the Factors Act 1889, the Factors (Scotland) Act 1890, and any enactment amending or substituted for the same;
  - "fault"means wrongful act or default; " future goods" means goods to be manufactured or acquired by the seller after the making of the contract of sale;
  - "goods" includes all personal chattels other than things in action and money, and in Scotland all corporeal moveables except money; and in particular "goods" includes emblements, industrial growing crops, and things attached to or forming part of the land which are agreed to be severed before sale or under the contract of sale;
  - "plaintiff" includes pursuer, complainer, claimant in a multiplepoinding and defendant or defender counter-claiming;
  - "property" means the general property in goods, and not merely a special property; "quality", in relation to goods, includes their state or condition;
    - "sale" includes a bargain and sale as well as a sale and delivery;
    - "seller " means a person who sells or agrees to sell goods;
  - " specific goods " means goods identified and agreed on at the time a contract of sale is made;
  - "warranty" (as regards England and Wales and Northern Ireland) means an agreeement with reference to goods which are the subject of a contract of sale, but collateral to the main purpose of such contract, the breach of which gives

rise to a claim for damages, but not to a right to reject the goods and treat the contract as repudiated.

- (2) As regards Scotland a breach of warranty shall be deemed to be a failure to perform a material part of the contract.
- (3) A thing is deemed to be done in good faith within the meaning of this Act when it is in fact done honestly, whether it is done negligently or not.
- (4) A person is deemed to be insolvent within the meaning of this Act if he has either ceased to pay his debts in the ordinary course of business or he cannot pay his debts as they become due, whether he has committed an act of bankruptcy or not, and whether he has become a notour bankrupt or not.
- (5) Goods are in a deliverable state within the meaning of this Act when they are in such a state that the buyer would under the contract be bound to take delivery of them.
- (6) As regards the definition of "business" in subsection (1) above, paragraph 14 of Schedule 1 below applies in relation to a contract made on or after 18 May 1973 and before 1 February 1978, and paragraph 15 in relation to one made before 18 May 1973.

62 Savings: rules of law etc.

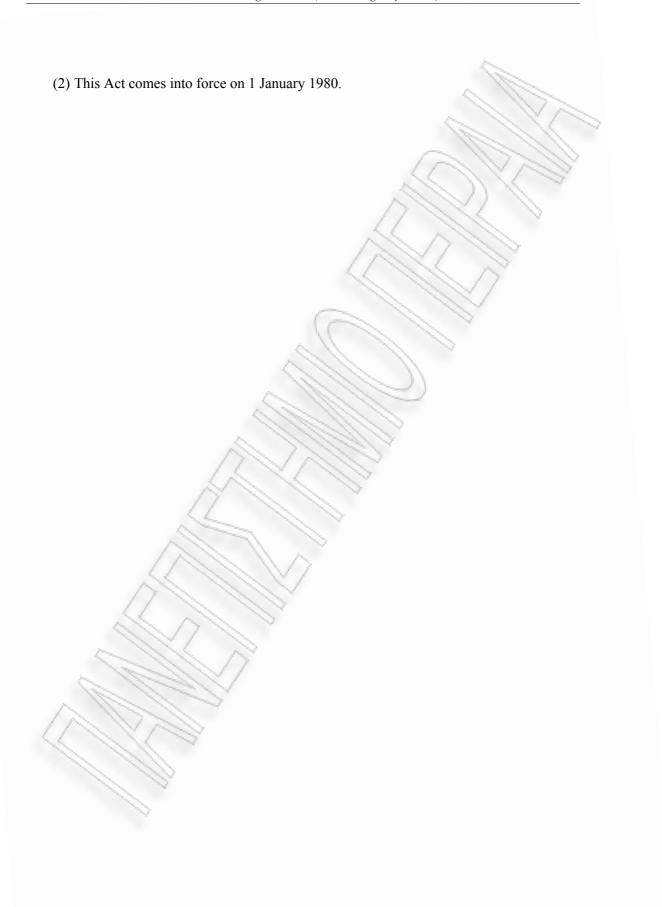
- (1) The rules in bankruptcy relating to contracts of sale apply to those contracts, notwithstanding anything in this Act.
- (2) The rules of the common law, including the law merchant, except in so far as they are inconsistent with the provisions of this Act, and in particular the rules relating to the law of principal and agent and the effect of fraud, misrepresentation, duress or coercion, mistake, or other invalidating cause, apply to contracts for the sale of goods.
- (3) Nothing in this Act or the Sale of Goods Act 1893 affects the enactments relating to bills of sale, or any enactment relating to the sale of goods which is not expressly repealed or amended by this Act or that.
- (4) The provisions of this Act about contracts of sale do not apply to a transaction in the form of a contract of sale which is intended to operate by way of mortgage, pledge, charge, or other security.
- (5) Nothing in this Act prejudices or affects the landlord's right of hypothec or sequestration for rent in Scotland.

63 Consequential amendments, repeals and savings

- (1) Without prejudice to section 17 of the Interpretation Act 1978 (repeal and reenactment), the enactments mentioned in Schedule 2 below have effect subject to the amendments there specified (being amendments consequential on this Act).
- (2) The enactments mentioned in Schedule 3 below are repealed to the extent specified in column 3, but subject to me savings in Schedule 4 below.
- (3) The savings in Schedule 4 below have effect.

64 Short title and commencement

(1) This Act may be cited as the Sale of Goods Act 1979.

SCHEDULES

SCHEDULE 1

MODIFICATION OF ACT FOR CERTAIN CONTRACTS

Preliminary

- 1 (1) This Schedule modifies this Act as it applies to contracts of sale of goods made on certain dates.
  - (2) In this Schedule references to sections are to those of this Act and references to contracts are to contracts of sale of goods.
  - (3) Nothing in this Schedule affects a contract made before 1 January 1894.

Section 11: condition treated as warranty

In relation to a contract made before 22 April 1967 or (in the application of this Act to Northern Ireland) 28 July 1967, in section 11(4) after " or part of them," insert

"or where the contract is for specific goods, the property in which has passed to the buyer,".

Section 12: implied terms about title etc.

In relation to a contract made before 18 May 1973 substitute the following for section 12:—

"Implied terms about title, etc.

- In a contract of sale, unless the circumstances of the contract are such as to show a different intention, there is—
  - (a) an implied condition on the part of the seller that in the case of a sale he has a right to sell the goods, and in the case of an agreement to sell he will have such a right at the time when the property is to pass;
  - (b) an implied warranty that the buyer will have and enjoy quiet possession of the goods;
  - (c) an implied warranty that the goods will be free from any charge or encumbrance in favour of any third party, not declared or known to the buyer before or at the time when the contract is made."

Section 13: sale by description

4 In relation to a contract made before 18 May 1973, omit section 13(3).

Section 14: quality or fitness (i)

In relation to a contract made on or after 18 May 1973 and before the appointed day, substitute the following for section 14:—

"Implied terms about quality or fitness.

- 14 (1) Except as provided by this section and section 15 below and subject to any other enactment, there is no implied condition or warranty about the quality or fitness for any particular purpose of goods supplied under a contract of sale.
  - (2) Where the seller sells goods in the course of a business, there is an implied condition that the goods supplied under the contract are of merchantable quality, except that there is no such condition—
    - (a) as regards defects specifically drawn to the buyer's attention before the contract is made; or
    - (b) if the buyer examines the goods before the contract is made, as regards defects which that examination ought to reveal.
  - (3) Where the seller sells goods in the course of a business and the buyer, expressly or by implication, makes known to the seller any particular purpose for which the goods are being bought, there is an implied condition that the goods supplied under the contract are reasonably fit for that purpose, whether or not that is a purpose for which such goods are commonly supplied, except where the circumstances show that the buyer does not rely, or that it is unreasonable for him to rely, on the seller's skill or judgment.
  - (4) An implied condition or warranty about quality or fitness for a particular purpose may be annexed to a contract of sale by usage.
  - (5) The preceding provisions of this section apply to a sale by a person who in the course of a business is acting as agent for another as they apply to a sale by a principal in the course of a business, except where that other is not selling in the course of a business and either the buyer knows that fact or reasonable steps are taken to bring it to the notice of the buyer before the contract is made.
  - (6) Goods of any kind are of merchantable quality within the meaning of subsection (2) above if they are as fit for the purpose or purposes for which goods of that kind are commonly bought as it is reasonable to expect having regard to any description applied to them, the price (if relevant) and all the other relevant circumstances.
  - (7) In the application of subsection (3) above to an agreement for the sale of goods under which the purchase price or part of it is payable by instalments any reference to the seller includes a reference to the person by whom any antecedent negotiations are conducted; and section 58(3) and (5) of the Hire-Purchase Act 1965, section 54(3) and (5) of the Hire-Purchase (Scotland) Act 1965 and section 65(3) and (5) of the Hire-Purchase Act (Northern Ireland) 1966 (meaning of antecedent negotiations and related expressions) apply in relation to this subsection as in relation to each of those Acts, but as if a reference to any such agreement were included in the references in subsection (3) of each of those sections to the agreements there mentioned."

Section 14: quality or fitness (ii)

6 In relation to a contract made before 18 May 1973 substitute the following for section 14:—

"Implied terms about quality or fitness.

- 14 (1) Subject to this and any other Act, there is no implied condition or warranty about the quality or fitness for any particular purpose of goods supplied under a contract of sale.
  - (2) Where the buyer, expressly or by implication, makes known to the seller the particular purpose for which the goods are required, so as to show that the buyer relies on the seller's skill or judgment, and the goods are of a description which it is in the course of the seller's business to supply (whether he is the manufacturer or not), there is an implied condition that the goods will be reasonably fit for such purpose, except that in the case of a contract for the sale of a specified article under its patent or other trade name there is no implied condition as to its fitness for any particular purpose.
  - (3) Where goods are bought by description from a seller who deals in goods of that description (whether he is the manufacturer or not), there is an implied condition that the goods will be of merchantable quality; but if the buyer has examined the goods, there is no implied condition as regards defects which such examination ought to have revealed.
  - (4) An implied condition or warranty about quality or fitness for a particular purpose may be annexed by the usage of trade.
  - (5) An express condition or warranty does not negative a condition or warranty implied by this Act unless inconsistent with it"

Section 15: sale by sample

7 In relation to a contract made before 18 May 1973, omit section 15(3).

Section 22: market overt

In relation to a contract under which goods were sold before 1 January 1968 or (in the application of this Act to Northern Ireland) 29 August 1967, add the following paragraph at the end of section 22(1):—

"Nothing in this subsection affects the law relating to the sale of horses."

Section 25: buyer in possession

In relation to a contract under which a person buys or agrees to buy goods and which is made before the appointed day, omit section 25(2).

Section 35: acceptance

In relation to a contract made before 22 April 1967 or (in the application of this Act to Northern Ireland) 28 July 1967, in section 35(1) omit

"(except where section 34 above otherwise provides)".

Section 55: exclusion of implied terms (i)

In relation to a contract made on or after 18 May 1973 and before 1 February 1978 substitute the following for section 55:—

"Exclusion of implied terms.

- (1) Where a right, duty or liability would arise under a contract of sale of goods by implication of law, it may be negatived or varied by express agreement, or by the course of dealing between the parties, or by such usage as binds both parties to the contract, but the preceding provision has effect subject to the following provisions of this section.
  - (2) An express condition or warranty does not negative a condition or warranty implied by this Act unless inconsistent with it.
  - (3) In the case of a contract of sale of goods, any term of that or any other contract exempting from all or any of the provisions of section 12 above is void.
  - (4) In the case of a contract of sale of goods, any term of that or any other contract exempting from all or any of the provisions of section 13, 14 or 15 above is void in the case of a consumer sale and is, in any other case, not enforceable to the extent that it is shown that it would not be fair or reasonable to allow reliance on the term.
  - (5) In determining for the purposes of subsection (4) above whether or not reliance on any such term would be fair or reasonable regard shall be had to all the circumstances of the case and in particular to the following matters—
    - (a) the strength of the bargaining positions of the seller and buyer relative to each other, taking into account, among other things, the availability of suitable alternative products and sources of supply;
    - (b) whether the buyer received an inducement to agree to the term or in accepting it had an opportunity of buying the goods or suitable alternatives without it from any source of supply;
    - (c) whether the buyer knew or ought reasonably to have known of the existence and extent of the term (having regard, among other things, to any custom of the trade and any previous course of dealing between the parties);
    - (d) where the term exempts from all or any of the provisions of section 13, 14 or 15 above if some condition is not complied with, whether it was reasonable at the time of the contract to expect that compliance with that condition would be practicable;
    - (e) whether the goods were manufactured, processed, or adapted to the special order of the buyer.
  - (6) Subsection (5) above does not prevent the court from holding, in accordance with any rule of law, that a term which purports to exclude or restrict any of the provisions of section 13, 14 or 15 above is not a term of the contract.
  - (7) In this section " consumer sale " means a sale of goods (other than a sale by auction or by competitive tender) by a seller in the course of a business where the goods—
    - (a) are of a type ordinarily bought for private use or consumption; and
    - (b) are sold to a person who does not buy or hold himself out as buying them in the course of a business.

- (8) The onus of proving that a sale falls to be treated for the purposes of this section as not being a consumer sale lies on the party so contending.
- (9) Any reference in this section to a term exempting from all or any of the provisions of any section of this Act is a reference to a term which purports to exclude or restrict, or has the effect of excluding or restricting the operation of all or any of the provisions of that section, or the exercise of a right conferred by any provision of that section, or any liability of the seller for breach of a condition or warranty implied by any provision of that section.
- (10) It is hereby declared that any reference in this section to a term of a contract includes a reference to a term which although not contained in a contract is incorporated in the contract by another term of the contract.
- (11) Nothing in this section prevents the parties to a contract for the international sale of goods from negativing or varying any right, duty or liability which would otherwise arise by implication of law under sections 12 to 15 above.
- (12) In subsection (11) above "contract for the international sale of goods " means a contract of sale of goods made by parties whose places of business (or, if they have none, habitual residences) are in the territories of different States (the Channel Islands and the Isle of Man being treated for this purpose as different States from the United Kingdom) and in the case of which one of the following conditions is satisfied:—
  - (a) the contract involves the sale of goods which are at the time of the conclusion of the contract in the course of carriage or will be carried from the territory of one State to the territory of another; or
  - (b) the acts constituting the offer and acceptance have been effected in the territories of different States; or
  - (c) delivery of the goods is to be made in the territory of a State other than that within whose territory the acts constituting the offer and the acceptance have been effected."

Section 55: exclusion of implied terms (ii)

In relation to a contract made before 18 May 1973 substitute the following for section 55:—

"Exclusion of implied terms.

Where a right, duty or liability would arise under a contract of sale by implication of law, it may be negatived or varied by express agreement, or by the course of dealing between the parties, or by such usage as binds both parties to the contract."

Section 56: conflict of laws

- (1) in relation to a contract made on or after 18 May 1973 and before 1 February 1978 substitute for section 56 the section set out in sub-paragraph (3) below.
  - (2) In relation to a contract made otherwise than as mentioned in sub-paragraph (1) above, ignore section 56 and this paragraph.
  - (3) The section mentioned in sub-paragraph (1) above is as follows: —

"Conflict of laws.

- (1) Where the proper law of a contract for the sale of goods would, apart from a term that it should be the law of some other country or a term to the like effect, be the law of any part of the United Kingdom, or where any such contract contains a term which purports to substitute, or has the effect of substituting, provisions of the law of some other country for all or any of the provisions of sections 12 to 15 and 55 above, those sections shall, notwithstanding that term but subject to subsection (2) below, apply to the contract.
  - (2) Nothing in subsection (1) above prevents the parties to a contract for the international sale of goods from negativing or varying any right, duty or liability which would otherwise arise by implication of law under sections 12 to 15 above.
  - (3) In subsection (2) above "contract for the international sale of goods" means a contract of sale of goods made by parties whose places of business (or, if they have none, habitual residences) are in the territories of different States (the Channel Islands and the Isle of Man being treated for this purpose as different States from the United Kingdom) and in the case of which one of the following conditions is satisfied:—
    - (a) the contract involves the sale of goods which are at the time of the conclusion of the contract in the course of carriage or will be carried from the territory of one State to the territory of another; or
    - (b) the acts constituting the offer and acceptance have been effected in the territories of different States; or
    - (c) delivery of the goods is to be made in the territory of a State other than that within whose territory the acts constituting the offer and the acceptance have been effected."

Section 61(1): definition of "business" (i)

In relation to a contract made on or after 18 May 1973 and before 1 February 1978, in the definition of "business" in section 61(1) for "or local or public authority " substitute

", local authority or statutory undertaker".

Section 61(1): definition of "business" (ii)

15 In relation to a contract made before 18 May 1973 omit the definition of

"business" in section 61(1).

SCHEDULE 2

CONSEQUENTIAL AMENDMENTS

War Risks Insurance Act 1939 (2 & 3 Geo. 6 c.57)

In section 15(1)(e) of the War Risks Insurance Act 1939 for "section sixty-two of the Sale of Goods Act 1893" substitute

"section 61 of the Sale of Goods Act 1979".

Law Reform (Frustrated Contracts) Act 1943 (6 & 7 Geo. 6 c. 40)

In section 2(5)(c) of the Law Reform (Frustrated Contracts Act 1943 for "section seven of the Sale of Goods Act 1893" substitute

"section 7 of the Sale of Goods Act 1979"

Frustrated Contracts Act (Northern Ireland) 1947 (c.2)

In section 2(5)(c) of the Frustrated Contracts Act (Northern Ireland) 1947 for "section seven of the Sale of Goods Act 1893" substitute

"section 7 of the Sale of Goods Act 1979".

Hire-Purchase Act 1964 (c. 53)

- In section 27(5) of the Hire-Purchase Act 1964 (as originally enacted and as substituted by Schedule 4 to the Consumer Credit Act 1974)—
  - (a) in paragraph (a) for "section 21 of the Sale of Goods Act 1893" substitute

"section 21 of the Sale of Goods Act 1979";

(b) in paragraph (b) for "section 62(1) of the said Act of 1893" substitute

"section 61(1) of the said Act of 1979".

Hire-Purchase Act 1965 (c. 66)

- 5 In section 20 of the Hire-Purchase Act 1965—
  - (a) in subsection (1) for "Section 11(1)(c) of the Sale of Goods Act 1893" substitute

"Section 11(4) of the Sale of Goods Act 1979";

(b) in subsection (3) for "sections 12 to 15 of the Sale of Goods Act 1893" substitute

"sections 12 to 15 of the Sale of Goods Act 1979".

- In section 54 of the Hire-Purchase Act 1965 for "section 25(2) of the Sale of Goods Act 1893" substitute
  - "section 25(1) of the Sale of Goods Act 1979".
- 7 In Section 58(1) of the Hire-Purchase Act 1965 for "the Sale of Goods Act 1893" substitute

"the Sale of Goods Act 1979".

Hire-Purchase (Scotland) Act 1965 (c. 67)

- 8 In section 20 of the Hire-Purchase (Scotland) Act 1965 for " 1893 " substitute "1979"
- In section 50 of the Hire-Purchase (Scotland) Act 1965 for "section 25(2) of the Sale of Goods Act 1893" substitute

"section 25(1) of the Sale of Goods Act 1979".

In section 54(1) of the Hire-Purchase (Scotland) Act 1965 for "the Sale of Goods Act 1893" substitute

"the Sale of Goods Act 1979".

Hire-Purchase Act (Northern Ireland) 1966 (c. 42)

- In section 20 of the Hire-Purchase Act (Northern Ireland) 1966—
  - (a) in subsection (1) for "Section 11(1)(c) of the Sale of Goods Act 1893 " substitute

"Section 11(4) of the Sale of Goods Act 1979";

(b) in subsection (3) for "1893" substitute

"1979"

"section 25(1) of the Sale of Goods Act 1979".

- In section 62(5) of the Hire-Purchase Act (Northern Ireland) 1966 (as originally enacted and as substituted by Schedule 4 to the Consumer Credit Act 1974)—
  - (a) in paragraph (a) for "1893" substitute

"1979"

(b) in paragraph (b) for "section 62(1) of the said Act of 1893" substitute

"section 61(1) of the said Act of 1979".

In section 65(1) of the Hire-Purchase Act (Northern Ireland) 1966 for "the Sale of Goods Act 1893" substitute

"the Sale of Goods Act 1979".

Uniform Laws on International Sales Act 1967 (c. 45)

- For section 1(4) of the Uniform Laws on International Sales Act 1967 substitute the following:—
  - "(4) In determining the extent of the application of the Uniform Law on Sales by virtue of Article 4 thereof (choice of parties)
    - in relation to a contract made before 18 May 1973, no provision of the law of any part of the United Kingdom shall be regarded as a mandatory provision within the meaning of that Article;
    - (b) in relation to a contract made on or after 18 May 1973 and before 1 February 1978, no provision of that law shall be so regarded except sections 12 to 15, 55 and 56 of the Sale of Goods Act 1979;

(c) in relation to a contract made on or after 1 February 1978, no provision of that law shall be so regarded except sections 12 to 15 of the Sale of Goods Act 1979".

Supply of Goods (Implied Terms) Act 1973 (c. 13)

In section 14(1) of the Supply of Goods (Implied Terms) Act 1973 (as originally enacted and as substituted by Schedule 4 to the Consumer Credit Act 1974) for

"Section 11(1)(c) of the principal Act"

"Section 11(4) of the Sale of Goods Act 1979",

For the definition of "consumer sale" in section 15(1) of the Supply of Goods (Implied Terms) Act 1973 substitute—

"consumer sale" has the same meaning as in section 55 of the Sale of Goods Act 1979 (as set out in paragraph 11 of Schedule 1 to that Act). Consumer Credit Act 1974 (c.39)

In section 189(1) of the Consumer Credit Act 1974, in the definition of " goods", for " section 62(1) of the Sale of Goods Act 1893 " substitute " section 61(1) of the Sale of Goods Act 1979".

Unfair Contract Terms Act 1977 (c. 50)

- In section 6 of the Unfair Contract Terms Act 1977
  - (a) in subsection (1)(a) for "section 12 of the Sale of Goods Act 1893" substitute "section 12 of the Sale of Goods Act 1979";
  - (b) in subsection (2)(a) for "section 13, 14 or 15 of the 1893 Act" substitute

"section 13, 14 or 15 of the 1979 Act".

In section 14 of the Unfair Contract Terms Act 1977, in the definition of " goods ", for " the Sale of Goods Act 1893 " substitute

"the Sale of Goods Act 1979".

In section 20(1)(a) and (2)(a) of the Unfair Contract Terms Act 1977 for " 1893 " substitute (in each case)

"1979".

In section 25(1) of the Unfair Contract Terms Act 1977, in the definition of " goods ", for " the Sale of Goods Act 1893 " substitute

"the Sale of Goods Act 1979".

SCHEDULE 3

REPEALS

Chapter	Short title	Extent of repeal

56 & 57 Vict. c. 71.	Sale of Goods Act 1893.	The whole Act except section 26.
1967 c. 7.	Misrepresentation Act 1967.	Section 4. In section 6(3) the words ", except section 4(2),".
1967 c. 14 (N.I.)	Misrepresentation Act (Northern Ireland) 1967.	Section 4.
1973 c. 13.	Supply of Goods (Implied Terms) Act 1973.	Sections 1 to 7. Section 18(2).
1974 c. 39.	Consumer Credit Act 1974.	In Schedule 4, paragraphs 3 and 4.
1977 c. 50.	Unfair Contract Terms Act 1977.	In Schedule 3, the entries relating to the Sale of Goods Act 1893.

SCHEDULE 4

SAVINGS

Preliminary

1 In this Schedule references to the 1893 Act are to the Sale of Goods Act 1893.

Orders

An order under section 14(8) or 25(4) above may make provision that it is to have effect only as provided by the order (being provision corresponding to that which could, apart from this Act, have been made by an order under section 192(4) of the Consumer Credit Act 1974 bringing into operation an amendment or repeal making a change corresponding to that made by the order under section 14(8) or 25(4) above).

Offences

Where an offence was committed in relation to goods before 1 January 1969 or (in the application of this Act to Northern Ireland) 1 August 1969, the effect of a conviction in respect of the offence is not affected by the repeal by this Act of section 24 of the 1893 Act.

1893 Act, section 26

The repeal by this Act of provisions of the 1893 Act does not extend to the following provisions of that Act in so far as they are needed to give effect to or interpret section 26 of that Act, namely, the definitions of " goods " and " property " in section 62(1), section 62(2) and section 63 (which was repealed subject to savings by the Statute Law Revision Act 1908).

Things done before 1 January 1894

- The repeal by this Act of section 60 of and the Schedule to the 1893 Act (which effected repeals and which were themselves repealed subject to savings by the Statute Law Revision Act 1908) does not affect those savings, and accordingly does not affect things done or acquired before 1 January 1894.
- In so far as the 1893 Act applied (immediately before the operation of the repeals made by this Act) to contracts made before 1 January 1894 (when the 1893 Act came into operation), the 1893 Act shall continue so to apply notwithstanding this Act.

Misrepresentation Act 1967

1967 CHAPTER 7

An Act to amend the law relating to innocent misrepresentations and to amend sections 11 and 35 of the Sale of Goods Act 1893. [22nd March 1967]

BE IT ENACTED by the Queen's most Excellent Majesty, by and with the advice and consent of the Lords Spiritual and Temporal, and Commons, in this present Parliament assembled, and by the authority of the same, as follows:—

1 Removal of certain bars to rescission for innocent misrepresentation.

Where a person has entered into a contract after a misrepresentation has been made to him, and—

- (a) the misrepresentation has become a term of the contract; or
- (b) the contract has been performed;

or both, then, if otherwise he would be entitled to rescind the contract without alleging fraud, he shall be so entitled, subject to the provisions of this Act, notwithstanding the matters mentioned in paragraphs (a) and (b) of this section.

2 Damages for misrepresentation.

- (1) Where a person has entered into a contract after a misrepresentation has been made to him by another party thereto and as a result thereof he has suffered loss, then, if the person making the misrepresentation would be liable to damages in respect thereof had the misrepresentation been made fraudulently, that person shall be so liable notwithstanding that the misrepresentation was not made fraudulently, unless he proves that he had reasonable ground to believe and did believe up to the time the contract was made that the facts represented were true.
- (2) Where a person has entered into a contract after a misrepresentation has been made to him otherwise than fraudulently, and he would be entitled, by reason of the misrepresentation, to rescind the contract, then, if it is claimed, in any proceedings arising out of the contract, that the contract ought to be or has been rescinded, the court or arbitrator may declare the contract subsisting and award damages in lieu of rescission,

if of opinion that it would be equitable to do so, having regard to the nature of the misrepresentation and the loss that would be caused by it if the contract were upheld, as well as to the loss that rescission would cause to the other party.

(3) Damages may be awarded against a person under subsection (2) of this section whether or not he is liable to damages under subsection (1) thereof, but where he is so liable any award under the said subsection (2) shall be taken into account in assessing his liability under the said subsection (1).

3 Avoidance of certain provisions excluding liability for misrepresentation.

If any agreement (whether made before or after the commencement of this Act) contains a provision which would exclude or restrict—

- (a) any liability to which a party to a contract may be subject by reason of any misrepresentation made by him before the contract was made; or
- (b) any remedy available to another party to the contract by reason of such a misrepresentation;

that provision shall be of no effect except to the extent (if any) that, in any proceedings arising out of the contract, the court or arbitrator may allow reliance on it as being fair and reasonable in the circumstances of the case.

4 Amendments of Sale of Goods Act 1893.

- (1) In paragraph (c) of section 11(1) of the Sale of Goods Act 1893 (condition to be treated as warranty where the buyer has accepted the goods or where the property in specific goods has passed) the words " or where the contract is for specific goods, the property in which has passed to the buyer " shall be omitted.
- (2) In section 35 of that Act (acceptance) before the words " when the goods have been delivered to him, and he does any act in relation to them which is inconsistent with the ownership of the seller " there shall be inserted the words

"(except where section 34 of this Act otherwise provides)".

5 Saving for past transactions.

Nothing in this Act shall apply in relation to any misrepresentation or contract of sale which is made before the commencement of this Act.

6 Short title, commencement and extent.

- (1) This Act may be cited as the Misrepresentation Act 1967.
- (2) This Act shall come into operation at the expiration of the period of one month beginning with the date on which it is passed.
- (3) This Act, except section 4(2), does not extend to Scotland.
- (4) This Act does not extend to Northern Ireland.

Arbitration Act 1996

1996 CHAPTER 23

An Act to restate and improve the law relating to arbitration pursuant to an arbitration agreement; to make other provision relating to arbitration and arbitration awards; and for connected purposes. [17th June 1996]

Be it enacted by the Queen's most Excellent Majesty, by and with the advice and consent of the Lords Spiritual and Temporal, and Commons, in this present Parliament assembled, and by the authority of the same, as follows:—

PART I

ARBITRATION PURSUANT TO AN ARBITRATION AGREEMENT

Introductory

1 General principles

The provisions of this Part are founded on the following principles, and shall be construed accordingly—

- (a) the object of arbitration is to obtain the fair resolution of disputes by an impartial tribunal without unnecessary delay or expense;
- (b) the parties should be free to agree how their disputes are resolved, subject only to such safeguards as are necessary in the public interest;
- (c) in matters governed by this Part the court should not intervene except as provided by this Part.

2 Scope of application of provisions

(1) The provisions of this Part apply where the seat of the arbitration is in England and Wales or Northern Ireland.

- (2) The following sections apply even if the seat of the arbitration is outside England and Wales or Northern Ireland or no seat has been designated or determined—
  - (a) sections 9 to 11 (stay of legal proceedings, &c.), and
  - (b) section 66 (enforcement of arbitral awards).
- (3) The powers conferred by the following sections apply even if the seat of the arbitration is outside England and Wales or Northern Ireland or no seat has been designated or determined—
  - (a) section 43 (securing the attendance of witnesses), and
  - (b) section 44 (court powers exercisable in support of arbitral proceedings);

but the court may refuse to exercise any such power if, in the opinion of the court, the fact that the seat of the arbitration is outside England and Wales or Northern Ireland, or that when designated or determined the seat is likely to be outside England and Wales or Northern Ireland, makes it inappropriate to do so.

- (4) The court may exercise a power conferred by any provision of this Part not mentioned in subsection (2) or (3) for the purpose of supporting the arbitral process where—
  - (a) no seat of the arbitration has been designated or determined, and
  - (b) by reason of a connection with England and Wales or Northern Ireland the court is satisfied that it is appropriate to do so.
- (5) Section 7 (separability of arbitration agreement) and section 8 (death of a party) apply where the law applicable to the arbitration agreement is the law of England and Wales or Northern Ireland even if the seat of the arbitration is outside England and Wales or Northern Ireland or has not been designated or determined.

3 The seat of the arbitration

In this Part "the seat of the arbitration" means the juridical seat of the arbitration designated—

- (a) by the parties to the arbitration agreement, or
- (b) by any arbitral or other institution or person vested by the parties with powers in that regard, or
- (c) by the arbitral tribunal if so authorised by the parties,

or determined, in the absence of any such designation, having regard to the parties' agreement and all the relevant circumstances.

4 Mandatory and non-mandatory provisions

- (1) The mandatory provisions of this Part are listed in Schedule 1 and have effect notwithstanding any agreement to the contrary.
- (2) The other provisions of this Part (the "non-mandatory provisions") allow the parties to make their own arrangements by agreement but provide rules which apply in the absence of such agreement.
- (3) The parties may make such arrangements by agreeing to the application of institutional rules or providing any other means by which a matter may be decided.
- (4) It is immaterial whether or not the law applicable to the parties' agreement is the law of England and Wales or, as the case may be, Northern Ireland.

(5) The choice of a law other than the law of England and Wales or Northern Ireland as the applicable law in respect of a matter provided for by a non-mandatory provision of this Part is equivalent to an agreement making provision about that matter.

For this purpose an applicable law determined in accordance with the parties' agreement, or which is objectively determined in the absence of any express or implied choice, shall be treated as chosen by the parties.

5 Agreements to be in writing

(1) The provisions of this Part apply only where the arbitration agreement is in writing, and any other agreement between the parties as to any matter is effective for the purposes of this Part only if in writing.

The expressions "agreement", "agree" and "agreed" shall be construed accordingly.

- (2) There is an agreement in writing—
  - (a) if the agreement is made in writing (whether or not it is signed by the parties),
  - (b) if the agreement is made by exchange of communications in writing, or
  - (c) if the agreement is evidenced in writing.
- (3) Where parties agree otherwise than in writing by reference to terms which are in writing, they make an agreement in writing.
- (4) An agreement is evidenced in writing if an agreement made otherwise than in writing is recorded by one of the parties, or by a third party, with the authority of the parties to the agreement.
- (5) An exchange of written submissions in arbitral or legal proceedings in which the existence of an agreement otherwise than in writing is alleged by one party against another party and not denied by the other party in his response constitutes as between those parties an agreement in writing to the effect alleged.
- (6) References in this Part to anything being written or in writing include its being recorded by any means.

The arbitration agreement

6 Definition of arbitration agreement

- (1) In this Part an "arbitration agreement" means an agreement to submit to arbitration present or future disputes (whether they are contractual or not).
- (2) The reference in an agreement to a written form of arbitration clause or to a document containing an arbitration clause constitutes an arbitration agreement if the reference is such as to make that clause part of the agreement.

7 Separability of arbitration agreement

Unless otherwise agreed by the parties, an arbitration agreement which forms or was intended to form part of another agreement (whether or not in writing) shall not be regarded as invalid, non-existent or ineffective because that other agreement is invalid,

or did not come into existence or has become ineffective, and it shall for that purpose be treated as a distinct agreement.

8 Whether agreement discharged by death of a party

- (1) Unless otherwise agreed by the parties, an arbitration agreement is not discharged by the death of a party and may be enforced by or against the personal representatives of that party.
- (2) Subsection (1) does not affect the operation of any enactment or rule of law by virtue of which a substantive right or obligation is extinguished by death.

Stay of legal proceedings

9 Stay of legal proceedings

- (1) A party to an arbitration agreement against whom legal proceedings are brought (whether by way of claim or counterclaim) in respect of a matter which under the agreement is to be referred to arbitration may (upon notice to the other parties to the proceedings) apply to the court in which the proceedings have been brought to stay the proceedings so far as they concern that matter.
- (2) An application may be made notwithstanding that the matter is to be referred to arbitration only after the exhaustion of other dispute resolution procedures.
- (3) An application may not be made by a person before taking the appropriate procedural step (if any) to acknowledge the legal proceedings against him or after he has taken any step in those proceedings to answer the substantive claim.
- (4) On an application under this section the court shall grant a stay unless satisfied that the arbitration agreement is null and void, inoperative, or incapable of being performed.
- (5) If the court refuses to stay the legal proceedings, any provision that an award is a condition precedent to the bringing of legal proceedings in respect of any matter is of no effect in relation to those proceedings.

10 Reference of interpleader issue to arbitration

- (1) Where in legal proceedings relief by way of interpleader is granted and any issue between the claimants is one in respect of which there is an arbitration agreement between them, the court granting the relief shall direct that the issue be determined in accordance with the agreement unless the circumstances are such that proceedings brought by a claimant in respect of the matter would not be stayed.
- (2) Where subsection (1) applies but the court does not direct that the issue be determined in accordance with the arbitration agreement, any provision that an award is a condition precedent to the bringing of legal proceedings in respect of any matter shall not affect the determination of that issue by the court.

11 Retention of security where Admiralty proceedings stayed

(1) Where Admiralty proceedings are stayed on the ground that the dispute in question should be submitted to arbitration, the court granting the stay may, if in those

proceedings property has been arrested or bail or other security has been given to prevent or obtain release from arrest—

- (a) order that the property arrested be retained as security for the satisfaction of any award given in the arbitration in respect of that dispute, or
- (b) order that the stay of those proceedings be conditional on the provision of equivalent security for the satisfaction of any such award.
- (2) Subject to any provision made by rules of court and to any necessary modifications, the same law and practice shall apply in relation to property retained in pursuance of an order as would apply if it were held for the purposes of proceedings in the court making the order.

Commencement of arbitral proceedings

12 Power of court to extend time for beginning arbitral proceedings, &c

- (1) Where an arbitration agreement to refer future disputes to arbitration provides that a claim shall be barred, or the claimant's right extinguished, unless the claimant takes within a time fixed by the agreement some step—
  - (a) to begin arbitral proceedings, or
  - (b) to begin other dispute resolution procedures which must be exhausted before arbitral proceedings can be begun,

the court may by order extend the time for taking that step.

- (2) Any party to the arbitration agreement may apply for such an order (upon notice to the other parties), but only after a claim has arisen and after exhausting any available arbitral process for obtaining an extension of time.
- (3) The court shall make an order only if satisfied—
  - (a) that the circumstances are such as were outside the reasonable contemplation of the parties when they agreed the provision in question, and that it would be just to extend the time, or
  - (b) that the conduct of one party makes it unjust to hold the other party to the strict terms of the provision in question.
- (4) The court may extend the time for such period and on such terms as it thinks fit, and may do so whether or not the time previously fixed (by agreement or by a previous order) has expired.
- (5) An order under this section does not affect the operation of the Limitation Acts (see section 13).
- (6) The leave of the court is required for any appeal from a decision of the court under this section.

13 Application of Limitation Acts

- (1) The Limitation Acts apply to arbitral proceedings as they apply to legal proceedings.
- (2) The court may order that in computing the time prescribed by the Limitation Acts for the commencement of proceedings (including arbitral proceedings) in respect of a dispute which was the subject matter—

- (a) of an award which the court orders to be set aside or declares to be of no effect, or
- (b) of the affected part of an award which the court orders to be set aside in part, or declares to be in part of no effect,

the period between the commencement of the arbitration and the date of the order referred to in paragraph (a) or (b) shall be excluded.

- (3) In determining for the purposes of the Limitation Acts when a cause of action accrued, any provision that an award is a condition precedent to the bringing of legal proceedings in respect of a matter to which an arbitration agreement applies shall be disregarded.
- (4) In this Part "the Limitation Acts" means—
  - (a) in England and Wales, the Limitation Act 1980, the Foreign Limitation Periods Act 1984 and any other enactment (whenever passed) relating to the limitation of actions;
  - (b) in Northern Ireland, the Limitation (Northern Ireland) Order 1989, the Foreign Limitation Periods (Northern Ireland) Order 1985 and any other enactment (whenever passed) relating to the limitation of actions.

14 Commencement of arbitral proceedings

- (1) The parties are free to agree when arbitral proceedings are to be regarded as commenced for the purposes of this Part and for the purposes of the Limitation Acts.
- (2) If there is no such agreement the following provisions apply.
- (3) Where the arbitrator is named or designated in the arbitration agreement, arbitral proceedings are commenced in respect of a matter when one party serves on the other party or parties a notice in writing requiring him or them to submit that matter to the person so named or designated.
- (4) Where the arbitrator or arbitrators are to be appointed by the parties, arbitral proceedings are commenced in respect of a matter when one party serves on the other party or parties notice in writing requiring him or them to appoint an arbitrator or to agree to the appointment of an arbitrator in respect of that matter.
- (5) Where the arbitrator or arbitrators are to be appointed by a person other than a party to the proceedings, arbitral proceedings are commenced in respect of a matter when one party gives notice in writing to that person requesting him to make the appointment in respect of that matter.

The arbitral tribunal

15 The arbitral tribunal

- (1) The parties are free to agree on the number of arbitrators to form the tribunal and whether there is to be a chairman or umpire.
- (2) Unless otherwise agreed by the parties, an agreement that the number of arbitrators shall be two or any other even number shall be understood as requiring the appointment of an additional arbitrator as chairman of the tribunal.

(3) If there is no agreement as to the number of arbitrators, the tribunal shall consist of a sole arbitrator.

16 Procedure for appointment of arbitrators

- (1) The parties are free to agree on the procedure for appointing the arbitrator or arbitrators, including the procedure for appointing any chairman or umpire.
- (2) If or to the extent that there is no such agreement, the following provisions apply.
- (3) If the tribunal is to consist of a sole arbitrator, the parties shall jointly appoint the arbitrator not later than 28 days after service of a request in writing by either party to do so.
- (4) If the tribunal is to consist of two arbitrators, each party shall appoint one arbitrator not later than 14 days after service of a request in writing by either party to do so.
- (5) If the tribunal is to consist of three arbitrators—
  - (a) each party shall appoint one arbitrator not later than 14 days after service of a request in writing by either party to do so, and
  - (b) the two so appointed shall forthwith appoint a third arbitrator as the chairman of the tribunal.
- (6) If the tribunal is to consist of two arbitrators and an umpire—
  - (a) each party shall appoint one arbitrator not later than 14 days after service of a request in writing by either party to do so, and
  - (b) the two so appointed may appoint an umpire at any time after they themselves are appointed and shall do so before any substantive hearing or forthwith if they cannot agree on a matter relating to the arbitration.
- (7) In any other case (in particular, if there are more than two parties) section 18 applies as in the case of a failure of the agreed appointment procedure.

17 Power in case of default to appoint sole arbitrator

- (1) Unless the parties otherwise agree, where each of two parties to an arbitration agreement is to appoint an arbitrator and one party ("the party in default") refuses to do so, or fails to do so within the time specified, the other party, having duly appointed his arbitrator, may give notice in writing to the party in default that he proposes to appoint his arbitrator to act as sole arbitrator.
- (2) If the party in default does not within 7 clear days of that notice being given—
  - (a) make the required appointment, and
  - (b) notify the other party that he has done so,

the other party may appoint his arbitrator as sole arbitrator whose award shall be binding on both parties as if he had been so appointed by agreement.

- (3) Where a sole arbitrator has been appointed under subsection (2), the party in default may (upon notice to the appointing party) apply to the court which may set aside the appointment.
- (4) The leave of the court is required for any appeal from a decision of the court under this section.

18 Failure of appointment procedure

(1) The parties are free to agree what is to happen in the event of a failure of the procedure for the appointment of the arbitral tribunal.

There is no failure if an appointment is duly made under section 17 (power in case of default to appoint sole arbitrator), unless that appointment is set aside.

- (2) If or to the extent that there is no such agreement any party to the arbitration agreement may (upon notice to the other parties) apply to the court to exercise its powers under this section.
- (3) Those powers are—
  - (a) to give directions as to the making of any necessary appointments;
  - (b) to direct that the tribunal shall be constituted by such appointments (or any one or more of them) as have been made;
  - (c) to revoke any appointments already made;
  - (d) to make any necessary appointments itself.
- (4) An appointment made by the court under this section has effect as if made with the agreement of the parties.
- (5) The leave of the court is required for any appeal from a decision of the court under this section.

19 Court to have regard to agreed qualifications

In deciding whether to exercise, and in considering how to exercise, any of its powers under section 16 (procedure for appointment of arbitrators) or section 18 (failure of appointment procedure), the court shall have due regard to any agreement of the parties as to the qualifications required of the arbitrators.

20 Chairman

- (1) Where the parties have agreed that there is to be a chairman, they are free to agree what the functions of the chairman are to be in relation to the making of decisions, orders and awards.
- (2) If or to the extent that there is no such agreement, the following provisions apply.
- (3) Decisions, orders and awards shall be made by all or a majority of the arbitrators (including the chairman).
- (4) The view of the chairman shall prevail in relation to a decision, order or award in respect of which there is neither unanimity nor a majority under subsection (3).

21 Umpire

- (1) Where the parties have agreed that there is to be an umpire, they are free to agree what the functions of the umpire are to be, and in particular—
  - (a) whether he is to attend the proceedings, and
  - (b) when he is to replace the other arbitrators as the tribunal with power to make decisions, orders and awards.
- (2) If or to the extent that there is no such agreement, the following provisions apply.

- (3) The umpire shall attend the proceedings and be supplied with the same documents and other materials as are supplied to the other arbitrators.
- (4) Decisions, orders and awards shall be made by the other arbitrators unless and until they cannot agree on a matter relating to the arbitration.
  - In that event they shall forthwith give notice in writing to the parties and the umpire, whereupon the umpire shall replace them as the tribunal with power to make decisions, orders and awards as if he were sole arbitrator.
- (5) If the arbitrators cannot agree but fail to give notice of that fact, or if any of them fails to join in the giving of notice, any party to the arbitral proceedings may (upon notice to the other parties and to the tribunal) apply to the court which may order that the umpire shall replace the other arbitrators as the tribunal with power to make decisions, orders and awards as if he were sole arbitrator.
- (6) The leave of the court is required for any appeal from a decision of the court under this section.

22 Decision-making where no chairman or umpire

- (1) Where the parties agree that there shall be two or more arbitrators with no chairman or umpire, the parties are free to agree how the tribunal is to make decisions, orders and awards.
- (2) If there is no such agreement, decisions, orders and awards shall be made by all or a majority of the arbitrators.

23 Revocation of arbitrator's authority

- (1) The parties are free to agree in what circumstances the authority of an arbitrator may be revoked.
- (2) If or to the extent that there is no such agreement the following provisions apply.
- (3) The authority of an arbitrator may not be revoked except—
  - (a) by the parties acting jointly, or
  - (b) by an arbitral or other institution or person vested by the parties with powers in that regard.
- (4) Revocation of the authority of an arbitrator by the parties acting jointly must be agreed in writing unless the parties also agree (whether or not in writing) to terminate the arbitration agreement.
- (5) Nothing in this section affects the power of the court—
  - (a) to revoke an appointment under section 18 (powers exercisable in case of failure of appointment procedure), or
  - (b) to remove an arbitrator on the grounds specified in section 24.

24 Power of court to remove arbitrator

(1) A party to arbitral proceedings may (upon notice to the other parties, to the arbitrator concerned and to any other arbitrator) apply to the court to remove an arbitrator on any of the following grounds—

- (a) that circumstances exist that give rise to justifiable doubts as to his impartiality;
- (b) that he does not possess the qualifications required by the arbitration agreement;
- (c) that he is physically or mentally incapable of conducting the proceedings or there are justifiable doubts as to his capacity to do so;
- (d) that he has refused or failed—
  - (i) properly to conduct the proceedings, or
  - (ii) to use all reasonable despatch in conducting the proceedings or making an award,

and that substantial injustice has been or will be caused to the applicant.

- (2) If there is an arbitral or other institution or person vested by the parties with power to remove an arbitrator, the court shall not exercise its power of removal unless satisfied that the applicant has first exhausted any available recourse to that institution or person.
- (3) The arbitral tribunal may continue the arbitral proceedings and make an award while an application to the court under this section is pending.
- (4) Where the court removes an arbitrator, it may make such order as it thinks fit with respect to his entitlement (if any) to fees or expenses, or the repayment of any fees or expenses already paid.
- (5) The arbitrator concerned is entitled to appear and be heard by the court before it makes any order under this section.
- (6) The leave of the court is required for any appeal from a decision of the court under this section.

25 Resignation of arbitrator

- (1) The parties are free to agree with an arbitrator as to the consequences of his resignation as regards—
  - (a) his entitlement (if any) to fees or expenses, and
  - (b) any liability thereby incurred by him.
- (2) If or to the extent that there is no such agreement the following provisions apply.
- (3) An arbitrator who resigns his appointment may (upon notice to the parties) apply to the court—
  - (a) to grant him relief from any liability thereby incurred by him, and
  - (b) to make such order as it thinks fit with respect to his entitlement (if any) to fees or expenses or the repayment of any fees or expenses already paid.
- (4) If the court is satisfied that in all the circumstances it was reasonable for the arbitrator to resign, it may grant such relief as is mentioned in subsection (3)(a) on such terms as it thinks fit.
- (5) The leave of the court is required for any appeal from a decision of the court under this section.

26 Death of arbitrator or person appointing him

- (1) The authority of an arbitrator is personal and ceases on his death.
- (2) Unless otherwise agreed by the parties, the death of the person by whom an arbitrator was appointed does not revoke the arbitrator's authority.

Filling of vacancy, &c

- (1) Where an arbitrator ceases to hold office, the parties are free to agree—
  - (a) whether and if so how the vacancy is to be filled,
  - (b) whether and if so to what extent the previous proceedings should stand, and
  - (c) what effect (if any) his ceasing to hold office has on any appointment made by him (alone or jointly).
- (2) If or to the extent that there is no such agreement, the following provisions apply.
- (3) The provisions of sections 16 (procedure for appointment of arbitrators) and 18 (failure of appointment procedure) apply in relation to the filling of the vacancy as in relation to an original appointment.
- (4) The tribunal (when reconstituted) shall determine whether and if so to what extent the previous proceedings should stand.
  - This does not affect any right of a party to challenge those proceedings on any ground which had arisen before the arbitrator ceased to hold office.
- (5) His ceasing to hold office does not affect any appointment by him (alone or jointly) of another arbitrator, in particular any appointment of a chairman or umpire.

Joint and several liability of parties to arbitrators for fees and expenses

- (1) The parties are jointly and severally liable to pay to the arbitrators such reasonable fees and expenses (if any) as are appropriate in the circumstances.
- (2) Any party may apply to the court (upon notice to the other parties and to the arbitrators) which may order that the amount of the arbitrators' fees and expenses shall be considered and adjusted by such means and upon such terms as it may direct.
- (3) If the application is made after any amount has been paid to the arbitrators by way of fees or expenses, the court may order the repayment of such amount (if any) as is shown to be excessive, but shall not do so unless it is shown that it is reasonable in the circumstances to order repayment.
- (4) The above provisions have effect subject to any order of the court under section 24(4) or 25(3)(b) (order as to entitlement to fees or expenses in case of removal or resignation of arbitrator).
- (5) Nothing in this section affects any liability of a party to any other party to pay all or any of the costs of the arbitration (see sections 59 to 65) or any contractual right of an arbitrator to payment of his fees and expenses.
- (6) In this section references to arbitrators include an arbitrator who has ceased to act and an umpire who has not replaced the other arbitrators.

29 Immunity of arbitrator

- (1) An arbitrator is not liable for anything done or omitted in the discharge or purported discharge of his functions as arbitrator unless the act or omission is shown to have been in bad faith.
- (2) Subsection (1) applies to an employee or agent of an arbitrator as it applies to the arbitrator himself.
- (3) This section does not affect any liability incurred by an arbitrator by reason of his resigning (but see section 25).

Jurisdiction of the arbitral tribunal

30 Competence of tribunal to rule on its own jurisdiction

- (1) Unless otherwise agreed by the parties, the arbitral tribunal may rule on its own substantive jurisdiction, that is, as to—
  - (a) whether there is a valid arbitration agreement,
  - (b) whether the tribunal is properly constituted, and
  - (c) what matters have been submitted to arbitration in accordance with the arbitration agreement.
- (2) Any such ruling may be challenged by any available arbitral process of appeal or review or in accordance with the provisions of this Part.

31 Objection to substantive jurisdiction of tribunal

(1) An objection that the arbitral tribunal lacks substantive jurisdiction at the outset of the proceedings must be raised by a party not later than the time he takes the first step in the proceedings to contest the merits of any matter in relation to which he challenges the tribunal's jurisdiction.

A party is not precluded from raising such an objection by the fact that he has appointed or participated in the appointment of an arbitrator.

- (2) Any objection during the course of the arbitral proceedings that the arbitral tribunal is exceeding its substantive jurisdiction must be made as soon as possible after the matter alleged to be beyond its jurisdiction is raised.
- (3) The arbitral tribunal may admit an objection later than the time specified in subsection (1) or (2) if it considers the delay justified.
- (4) Where an objection is duly taken to the tribunal's substantive jurisdiction and the tribunal has power to rule on its own jurisdiction, it may—
  - (a) rule on the matter in an award as to jurisdiction, or
  - (b) deal with the objection in its award on the merits.

If the parties agree which of these courses the tribunal should take, the tribunal shall proceed accordingly.

(5) The tribunal may in any case, and shall if the parties so agree, stay proceedings whilst an application is made to the court under section 32 (determination of preliminary point of jurisdiction).

32 Determination of preliminary point of jurisdiction

(1) The court may, on the application of a party to arbitral proceedings (upon notice to the other parties), determine any question as to the substantive jurisdiction of the tribunal.

A party may lose the right to object (see section 73).

- (2) An application under this section shall not be considered unless—
  - (a) it is made with the agreement in writing of all the other parties to the proceedings, or
  - (b) it is made with the permission of the tribunal and the court is satisfied—
    - (i) that the determination of the question is likely to produce substantial savings in costs,
    - (ii) that the application was made without delay, and
    - (iii) that there is good reason why the matter should be decided by the court.
- (3) An application under this section, unless made with the agreement of all the other parties to the proceedings, shall state the grounds on which it is said that the matter should be decided by the court.
- (4) Unless otherwise agreed by the parties, the arbitral tribunal may continue the arbitral proceedings and make an award while an application to the court under this section is pending.
- (5) Unless the court gives leave, no appeal lies from a decision of the court whether the conditions specified in subsection (2) are met.
- (6) The decision of the court on the question of jurisdiction shall be treated as a judgment of the court for the purposes of an appeal.

But no appeal lies without the leave of the court which shall not be given unless the court considers that the question involves a point of law which is one of general importance or is one which for some other special reason should be considered by the Court of Appeal.

The arbitral proceedings

33 General duty of the tribunal

- (1) The tribunal shall-
  - (a) act fairly and impartially as between the parties, giving each party a reasonable opportunity of putting his case and dealing with that of his opponent, and
  - (b) adopt procedures suitable to the circumstances of the particular case, avoiding unnecessary delay or expense, so as to provide a fair means for the resolution of the matters falling to be determined.
- (2) The tribunal shall comply with that general duty in conducting the arbitral proceedings, in its decisions on matters of procedure and evidence and in the exercise of all other powers conferred on it.

34 Procedural and evidential matters

- (1) It shall be for the tribunal to decide all procedural and evidential matters, subject to the right of the parties to agree any matter.
- (2) Procedural and evidential matters include—
  - (a) when and where any part of the proceedings is to be held;
  - (b) the language or languages to be used in the proceedings and whether translations of any relevant documents are to be supplied;
  - (c) whether any and if so what form of written statements of claim and defence are to be used, when these should be supplied and the extent to which such statements can be later amended;
  - (d) whether any and if so which documents or classes of documents should be disclosed between and produced by the parties and at what stage;
  - (e) whether any and if so what questions should be put to and answered by the respective parties and when and in what form this should be done;
  - (f) whether to apply strict rules of evidence (or any other rules) as to the admissibility, relevance or weight of any material (oral, written or other) sought to be tendered on any matters of fact or opinion, and the time, manner and form in which such material should be exchanged and presented;
  - (g) whether and to what extent the tribunal should itself take the initiative in ascertaining the facts and the law;
  - (h) whether and to what extent there should be oral or written evidence or submissions.
- (3) The tribunal may fix the time within which any directions given by it are to be complied with, and may if it thinks fit extend the time so fixed (whether or not it has expired).

35 Consolidation of proceedings and concurrent hearings

- (1) The parties are free to agree—
  - (a) that the arbitral proceedings shall be consolidated with other arbitral proceedings, or
  - (b) that concurrent hearings shall be held,

on such terms as may be agreed.

(2) Unless the parties agree to confer such power on the tribunal, the tribunal has no power to order consolidation of proceedings or concurrent hearings.

36 Legal or other representation

Unless otherwise agreed by the parties, a party to arbitral proceedings may be represented in the proceedings by a lawyer or other person chosen by him.

Power to appoint experts, legal advisers or assessors

- (1) Unless otherwise agreed by the parties—
  - (a) the tribunal may—
    - (i) appoint experts or legal advisers to report to it and the parties, or
    - (ii) appoint assessors to assist it on technical matters,

- and may allow any such expert, legal adviser or assessor to attend the proceedings; and
- (b) the parties shall be given a reasonable opportunity to comment on any information, opinion or advice offered by any such person.
- (2) The fees and expenses of an expert, legal adviser or assessor appointed by the tribunal for which the arbitrators are liable are expenses of the arbitrators for the purposes of this Part.

38 General powers exercisable by the tribunal

- (1) The parties are free to agree on the powers exercisable by the arbitral tribunal for the purposes of and in relation to the proceedings.
- (2) Unless otherwise agreed by the parties the tribunal has the following powers.
- (3) The tribunal may order a claimant to provide security for the costs of the arbitration.

This power shall not be exercised on the ground that the claimant is—

- (a) an individual ordinarily resident outside the United Kingdom, or
- (b) a corporation or association incorporated or formed under the law of a country outside the United Kingdom, or whose central management and control is exercised outside the United Kingdom.
- (4) The tribunal may give directions in relation to any property which is the subject of the proceedings or as to which any question arises in the proceedings, and which is owned by or is in the possession of a party to the proceedings—
  - (a) for the inspection, photographing, preservation, custody or detention of the property by the tribunal, an expert or a party, or
  - (b) ordering that samples be taken from, or any observation be made of or experiment conducted upon, the property.
- (5) The tribunal may direct that a party or witness shall be examined on oath or affirmation, and may for that purpose administer any necessary oath or take any necessary affirmation.
- (6) The tribunal may give directions to a party for the preservation for the purposes of the proceedings of any evidence in his custody or control.

39 Power to make provisional awards

- (1) The parties are free to agree that the tribunal shall have power to order on a provisional basis any relief which it would have power to grant in a final award.
- (2) This includes, for instance, making—
  - (a) a provisional order for the payment of money or the disposition of property as between the parties, or
  - (b) an order to make an interim payment on account of the costs of the arbitration.
- (3) Any such order shall be subject to the tribunal's final adjudication; and the tribunal's final award, on the merits or as to costs, shall take account of any such order.
- (4) Unless the parties agree to confer such power on the tribunal, the tribunal has no such power.

This does not affect its powers under section 47 (awards on different issues, &c.).

40 General duty of parties

- (1) The parties shall do all things necessary for the proper and expeditious conduct of the arbitral proceedings.
- (2) This includes—
  - (a) complying without delay with any determination of the tribunal as to procedural or evidential matters, or with any order or directions of the tribunal, and
  - (b) where appropriate, taking without delay any necessary steps to obtain a decision of the court on a preliminary question of jurisdiction or law (see sections 32 and 45).

41 Powers of tribunal in case of party's default

- (1) The parties are free to agree on the powers of the tribunal in case of a party's failure to do something necessary for the proper and expeditious conduct of the arbitration.
- (2) Unless otherwise agreed by the parties, the following provisions apply.
- (3) If the tribunal is satisfied that there has been inordinate and inexcusable delay on the part of the claimant in pursuing his claim and that the delay—
  - (a) gives rise, or is likely to give rise, to a substantial risk that it is not possible to have a fair resolution of the issues in that claim, or
  - (b) has caused, or is likely to cause, serious prejudice to the respondent, the tribunal may make an award dismissing the claim.
- (4) If without showing sufficient cause a party—
  - (a) fails to attend or be represented at an oral hearing of which due notice was given, or
  - (b) where matters are to be dealt with in writing, fails after due notice to submit written evidence or make written submissions.

the tribunal may continue the proceedings in the absence of that party or, as the case may be, without any written evidence or submissions on his behalf, and may make an award on the basis of the evidence before it.

- (5) If without showing sufficient cause a party fails to comply with any order or directions of the tribunal, the tribunal may make a peremptory order to the same effect, prescribing such time for compliance with it as the tribunal considers appropriate.
- (6) If a claimant fails to comply with a peremptory order of the tribunal to provide security for costs, the tribunal may make an award dismissing his claim.
- (7) If a party fails to comply with any other kind of peremptory order, then, without prejudice to section 42 (enforcement by court of tribunal's peremptory orders), the tribunal may do any of the following—
  - (a) direct that the party in default shall not be entitled to rely upon any allegation or material which was the subject matter of the order;
  - (b) draw such adverse inferences from the act of non-compliance as the circumstances justify;

- (c) proceed to an award on the basis of such materials as have been properly provided to it;
- (d) make such order as it thinks fit as to the payment of costs of the arbitration incurred in consequence of the non-compliance.

Powers of court in relation to arbitral proceedings

42 Enforcement of peremptory orders of tribunal

- (1) Unless otherwise agreed by the parties, the court may make an order requiring a party to comply with a peremptory order made by the tribunal.
- (2) An application for an order under this section may be made—
  - (a) by the tribunal (upon notice to the parties),
  - (b) by a party to the arbitral proceedings with the permission of the tribunal (and upon notice to the other parties), or
  - (c) where the parties have agreed that the powers of the court under this section shall be available.
- (3) The court shall not act unless it is satisfied that the applicant has exhausted any available arbitral process in respect of failure to comply with the tribunal's order.
- (4) No order shall be made under this section unless the court is satisfied that the person to whom the tribunal's order was directed has failed to comply with it within the time prescribed in the order or, if no time was prescribed, within a reasonable time.
- (5) The leave of the court is required for any appeal from a decision of the court under this section.

43 Securing the attendance of witnesses

- (1) A party to arbitral proceedings may use the same court procedures as are available in relation to legal proceedings to secure the attendance before the tribunal of a witness in order to give oral testimony or to produce documents or other material evidence.
- (2) This may only be done with the permission of the tribunal or the agreement of the other parties.
- (3) The court procedures may only be used if—
  - (a) the witness is in the United Kingdom, and
  - (b) the arbitral proceedings are being conducted in England and Wales or, as the case may be, Northern Ireland.
- (4) A person shall not be compelled by virtue of this section to produce any document or other material evidence which he could not be compelled to produce in legal proceedings.

44 Court powers exercisable in support of arbitral proceedings

(1) Unless otherwise agreed by the parties, the court has for the purposes of and in relation to arbitral proceedings the same power of making orders about the matters listed below as it has for the purposes of and in relation to legal proceedings.

- (2) Those matters are—
  - (a) the taking of the evidence of witnesses;
  - (b) the preservation of evidence;
  - (c) making orders relating to property which is the subject of the proceedings or as to which any question arises in the proceedings—
    - (i) for the inspection, photographing, preservation, custody or detention of the property, or
    - (ii) ordering that samples be taken from, or any observation be made of or experiment conducted upon, the property;

and for that purpose authorising any person to enter any premises in the possession or control of a party to the arbitration;

- d) the sale of any goods the subject of the proceedings;
- (e) the granting of an interim injunction or the appointment of a receiver.
- (3) If the case is one of urgency, the court may, on the application of a party or proposed party to the arbitral proceedings, make such orders as it thinks necessary for the purpose of preserving evidence or assets.
- (4) If the case is not one of urgency, the court shall act only on the application of a party to the arbitral proceedings (upon notice to the other parties and to the tribunal) made with the permission of the tribunal or the agreement in writing of the other parties.
- (5) In any case the court shall act only if or to the extent that the arbitral tribunal, and any arbitral or other institution or person vested by the parties with power in that regard, has no power or is unable for the time being to act effectively.
- (6) If the court so orders, an order made by it under this section shall cease to have effect in whole or in part on the order of the tribunal or of any such arbitral or other institution or person having power to act in relation to the subject-matter of the order.
- (7) The leave of the court is required for any appeal from a decision of the court under this section.

45 Determination of preliminary point of law

(1) Unless otherwise agreed by the parties, the court may on the application of a party to arbitral proceedings (upon notice to the other parties) determine any question of law arising in the course of the proceedings which the court is satisfied substantially affects the rights of one or more of the parties.

An agreement to dispense with reasons for the tribunal's award shall be considered an agreement to exclude the court's jurisdiction under this section.

- (2) An application under this section shall not be considered unless—
  - (a) it is made with the agreement of all the other parties to the proceedings, or
  - (b) it is made with the permission of the tribunal and the court is satisfied—
    - (i) that the determination of the question is likely to produce substantial savings in costs, and
    - (ii) that the application was made without delay.
- (3) The application shall identify the question of law to be determined and, unless made with the agreement of all the other parties to the proceedings, shall state the grounds on which it is said that the question should be decided by the court.

- (4) Unless otherwise agreed by the parties, the arbitral tribunal may continue the arbitral proceedings and make an award while an application to the court under this section is pending.
- (5) Unless the court gives leave, no appeal lies from a decision of the court whether the conditions specified in subsection (2) are met.
- (6) The decision of the court on the question of law shall be treated as a judgment of the court for the purposes of an appeal.

But no appeal lies without the leave of the court which shall not be given unless the court considers that the question is one of general importance, or is one which for some other special reason should be considered by the Court of Appeal.

The award

46 Rules applicable to substance of dispute

- (1) The arbitral tribunal shall decide the dispute—
  - (a) in accordance with the law chosen by the parties as applicable to the substance of the dispute, or
  - (b) if the parties so agree, in accordance with such other considerations as are agreed by them or determined by the tribunal.
- (2) For this purpose the choice of the laws of a country shall be understood to refer to the substantive laws of that country and not its conflict of laws rules.
- (3) If or to the extent that there is no such choice or agreement, the tribunal shall apply the law determined by the conflict of laws rules which it considers applicable.

47 Awards on different issues, &c

- (1) Unless otherwise agreed by the parties, the tribunal may make more than one award at different times on different aspects of the matters to be determined.
- (2) The tribunal may, in particular, make an award relating—
  - (a) to an issue affecting the whole claim, or
  - (b) to a part only of the claims or cross-claims submitted to it for decision.
- (3) If the tribunal does so, it shall specify in its award the issue, or the claim or part of a claim, which is the subject matter of the award.

48 Remedies

- (1) The parties are free to agree on the powers exercisable by the arbitral tribunal as regards remedies.
- (2) Unless otherwise agreed by the parties, the tribunal has the following powers.
- (3) The tribunal may make a declaration as to any matter to be determined in the proceedings.
- (4) The tribunal may order the payment of a sum of money, in any currency.

- (5) The tribunal has the same powers as the court—
  - (a) to order a party to do or refrain from doing anything;
  - (b) to order specific performance of a contract (other than a contract relating to land);
  - (c) to order the rectification, setting aside or cancellation of a deed or other document.

49 Interest

- (1) The parties are free to agree on the powers of the tribunal as regards the award of interest.
- (2) Unless otherwise agreed by the parties the following provisions apply.
- (3) The tribunal may award simple or compound interest from such dates, at such rates and with such rests as it considers meets the justice of the case—
  - (a) on the whole or part of any amount awarded by the tribunal, in respect of any period up to the date of the award;
  - (b) on the whole or part of any amount claimed in the arbitration and outstanding at the commencement of the arbitral proceedings but paid before the award was made, in respect of any period up to the date of payment.
- (4) The tribunal may award simple or compound interest from the date of the award (or any later date) until payment, at such rates and with such rests as it considers meets the justice of the case, on the outstanding amount of any award (including any award of interest under subsection (3) and any award as to costs).
- (5) References in this section to an amount awarded by the tribunal include an amount payable in consequence of a declaratory award by the tribunal.
- (6) The above provisions do not affect any other power of the tribunal to award interest.

50 Extension of time for making award

- (1) Where the time for making an award is limited by or in pursuance of the arbitration agreement, then, unless otherwise agreed by the parties, the court may in accordance with the following provisions by order extend that time.
- (2) An application for an order under this section may be made—
  - (a) by the tribunal (upon notice to the parties), or
  - (b) by any party to the proceedings (upon notice to the tribunal and the other parties),

but only after exhausting any available arbitral process for obtaining an extension of time.

- (3) The court shall only make an order if satisfied that a substantial injustice would otherwise be done.
- (4) The court may extend the time for such period and on such terms as it thinks fit, and may do so whether or not the time previously fixed (by or under the agreement or by a previous order) has expired.

(5) The leave of the court is required for any appeal from a decision of the court under this section.

51 Settlement

- (1) If during arbitral proceedings the parties settle the dispute, the following provisions apply unless otherwise agreed by the parties.
- (2) The tribunal shall terminate the substantive proceedings and, if so requested by the parties and not objected to by the tribunal, shall record the settlement in the form of an agreed award.
- (3) An agreed award shall state that it is an award of the tribunal and shall have the same status and effect as any other award on the merits of the case.
- (4) The following provisions of this Part relating to awards (sections 52 to 58) apply to an agreed award.
- (5) Unless the parties have also settled the matter of the payment of the costs of the arbitration, the provisions of this Part relating to costs (sections 59 to 65) continue to apply.

52 Form of award

- (1) The parties are free to agree on the form of an award.
- (2) If or to the extent that there is no such agreement, the following provisions apply.
- (3) The award shall be in writing signed by all the arbitrators or all those assenting to the award.
- (4) The award shall contain the reasons for the award unless it is an agreed award or the parties have agreed to dispense with reasons.
- (5) The award shall state the seat of the arbitration and the date when the award is made.

53 Place where award treated as made

Unless otherwise agreed by the parties, where the seat of the arbitration is in England and Wales or Northern Ireland, any award in the proceedings shall be treated as made there, regardless of where it was signed, despatched or delivered to any of the parties.

54 Date of award

- (1) Unless otherwise agreed by the parties, the tribunal may decide what is to be taken to be the date on which the award was made.
- (2) In the absence of any such decision, the date of the award shall be taken to be the date on which it is signed by the arbitrator or, where more than one arbitrator signs the award, by the last of them.

55 Notification of award

- (1) The parties are free to agree on the requirements as to notification of the award to the parties.
- (2) If there is no such agreement, the award shall be notified to the parties by service on them of copies of the award, which shall be done without delay after the award is made.
- (3) Nothing in this section affects section 56 (power to withhold award in case of non-payment).

Power to withhold award in case of non-payment

- (1) The tribunal may refuse to deliver an award to the parties except upon full payment of the fees and expenses of the arbitrators.
- (2) If the tribunal refuses on that ground to deliver an award, a party to the arbitral proceedings may (upon notice to the other parties and the tribunal) apply to the court, which may order that—
  - (a) the tribunal shall deliver the award on the payment into court by the applicant of the fees and expenses demanded, or such lesser amount as the court may specify,
  - (b) the amount of the fees and expenses properly payable shall be determined by such means and upon such terms as the court may direct, and
  - (c) out of the money paid into court there shall be paid out such fees and expenses as may be found to be properly payable and the balance of the money (if any) shall be paid out to the applicant.
- (3) For this purpose the amount of fees and expenses properly payable is the amount the applicant is liable to pay under section 28 or any agreement relating to the payment of the arbitrators.
- (4) No application to the court may be made where there is any available arbitral process for appeal or review of the amount of the fees or expenses demanded.
- (5) References in this section to arbitrators include an arbitrator who has ceased to act and an umpire who has not replaced the other arbitrators.
- (6) The above provisions of this section also apply in relation to any arbitral or other institution or person vested by the parties with powers in relation to the delivery of the tribunal's award.
  - As they so apply, the references to the fees and expenses of the arbitrators shall be construed as including the fees and expenses of that institution or person.
- (7) The leave of the court is required for any appeal from a decision of the court under this section.
- (8) Nothing in this section shall be construed as excluding an application under section 28 where payment has been made to the arbitrators in order to obtain the award.

57 Correction of award or additional award

(1) The parties are free to agree on the powers of the tribunal to correct an award or make an additional award.

- (2) If or to the extent there is no such agreement, the following provisions apply.
- (3) The tribunal may on its own initiative or on the application of a party—
  - (a) correct an award so as to remove any clerical mistake or error arising from an accidental slip or omission or clarify or remove any ambiguity in the award, or
  - (b) make an additional award in respect of any claim (including a claim for interest or costs) which was presented to the tribunal but was not dealt with in the award.

These powers shall not be exercised without first affording the other parties a reasonable opportunity to make representations to the tribunal.

- (4) Any application for the exercise of those powers must be made within 28 days of the date of the award or such longer period as the parties may agree.
- (5) Any correction of an award shall be made within 28 days of the date the application was received by the tribunal or, where the correction is made by the tribunal on its own initiative, within 28 days of the date of the award or, in either case, such longer period as the parties may agree.
- (6) Any additional award shall be made within 56 days of the date of the original award or such longer period as the parties may agree.
- (7) Any correction of an award shall form part of the award.

58 Effect of award

- (1) Unless otherwise agreed by the parties, an award made by the tribunal pursuant to an arbitration agreement is final and binding both on the parties and on any persons claiming through or under them.
- (2) This does not affect the right of a person to challenge the award by any available arbitral process of appeal or review or in accordance with the provisions of this Part.

Costs of the arbitration

59 Costs of the arbitration

- (1) References in this Part to the costs of the arbitration are to—
  - (a) the arbitrators' fees and expenses,
  - (b) the fees and expenses of any arbitral institution concerned, and
  - (c) the legal or other costs of the parties.
- (2) Any such reference includes the costs of or incidental to any proceedings to determine the amount of the recoverable costs of the arbitration (see section 63).

Agreement to pay costs in any event

An agreement which has the effect that a party is to pay the whole or part of the costs of the arbitration in any event is only valid if made after the dispute in question has arisen.

61 Award of costs

- (1) The tribunal may make an award allocating the costs of the arbitration as between the parties, subject to any agreement of the parties.
- (2) Unless the parties otherwise agree, the tribunal shall award costs on the general principle that costs should follow the event except where it appears to the tribunal that in the circumstances this is not appropriate in relation to the whole or part of the costs.

62 Effect of agreement or award about costs

Unless the parties otherwise agree, any obligation under an agreement between them as to how the costs of the arbitration are to be borne, or under an award allocating the costs of the arbitration, extends only to such costs as are recoverable.

63 The recoverable costs of the arbitration

- (1) The parties are free to agree what costs of the arbitration are recoverable.
- (2) If or to the extent there is no such agreement, the following provisions apply.
- (3) The tribunal may determine by award the recoverable costs of the arbitration on such basis as it thinks fit.

If it does so, it shall specify—

- (a) the basis on which it has acted, and
- (b) the items of recoverable costs and the amount referable to each.
- (4) If the tribunal does not determine the recoverable costs of the arbitration, any party to the arbitral proceedings may apply to the court (upon notice to the other parties) which may—
  - (a) determine the recoverable costs of the arbitration on such basis as it thinks fit or
  - (b) order that they shall be determined by such means and upon such terms as it may specify.
- (5) Unless the tribunal or the court determines otherwise—
  - (a) the recoverable costs of the arbitration shall be determined on the basis that there shall be allowed a reasonable amount in respect of all costs reasonably incurred, and
  - (b) any doubt as to whether costs were reasonably incurred or were reasonable in amount shall be resolved in favour of the paying party.
- (6) The above provisions have effect subject to section 64 (recoverable fees and expenses of arbitrators).
- (7) Nothing in this section affects any right of the arbitrators, any expert, legal adviser or assessor appointed by the tribunal, or any arbitral institution, to payment of their fees and expenses.

Recoverable fees and expenses of arbitrators

- (1) Unless otherwise agreed by the parties, the recoverable costs of the arbitration shall include in respect of the fees and expenses of the arbitrators only such reasonable fees and expenses as are appropriate in the circumstances.
- (2) If there is any question as to what reasonable fees and expenses are appropriate in the circumstances, and the matter is not already before the court on an application under section 63(4), the court may on the application of any party (upon notice to the other parties)—
  - (a) determine the matter, or
  - (b) order that it be determined by such means and upon such terms as the court may specify.
- (3) Subsection (1) has effect subject to any order of the court under section 24(4) or 25(3) (b) (order as to entitlement to fees or expenses in case of removal or resignation of arbitrator).
- (4) Nothing in this section affects any right of the arbitrator to payment of his fees and expenses.

65 Power to limit recoverable costs

- (1) Unless otherwise agreed by the parties, the tribunal may direct that the recoverable costs of the arbitration, or of any part of the arbitral proceedings, shall be limited to a specified amount.
- (2) Any direction may be made or varied at any stage, but this must be done sufficiently in advance of the incurring of costs to which it relates, or the taking of any steps in the proceedings which may be affected by it, for the limit to be taken into account.

Powers of the court in relation to award

66 Enforcement of the award

- (1) An award made by the tribunal pursuant to an arbitration agreement may, by leave of the court, be enforced in the same manner as a judgment or order of the court to the same effect.
- (2) Where leave is so given, judgment may be entered in terms of the award.
- (3) Leave to enforce an award shall not be given where, or to the extent that, the person against whom it is sought to be enforced shows that the tribunal lacked substantive jurisdiction to make the award.

The right to raise such an objection may have been lost (see section 73).

(4) Nothing in this section affects the recognition or enforcement of an award under any other enactment or rule of law, in particular under Part II of the Arbitration Act 1950 (enforcement of awards under Geneva Convention) or the provisions of Part III of this Act relating to the recognition and enforcement of awards under the New York Convention or by an action on the award.

67 Challenging the award: substantive jurisdiction

- (1) A party to arbitral proceedings may (upon notice to the other parties and to the tribunal) apply to the court—
  - (a) challenging any award of the arbitral tribunal as to its substantive jurisdiction; or
  - (b) for an order declaring an award made by the tribunal on the merits to be of no effect, in whole or in part, because the tribunal did not have substantive jurisdiction.

A party may lose the right to object (see section 73) and the right to apply is subject to the restrictions in section 70(2) and (3).

- (2) The arbitral tribunal may continue the arbitral proceedings and make a further award while an application to the court under this section is pending in relation to an award as to jurisdiction.
- (3) On an application under this section challenging an award of the arbitral tribunal as to its substantive jurisdiction, the court may by order—
  - (a) confirm the award,
  - (b) vary the award, or
  - (c) set aside the award in whole or in part.
- (4) The leave of the court is required for any appeal from a decision of the court under this section.

68 Challenging the award: serious irregularity

(1) A party to arbitral proceedings may (upon notice to the other parties and to the tribunal) apply to the court challenging an award in the proceedings on the ground of serious irregularity affecting the tribunal, the proceedings or the award.

A party may lose the right to object (see section 73) and the right to apply is subject to the restrictions in section 70(2) and (3).

- (2) Serious irregularity means an irregularity of one or more of the following kinds which the court considers has caused or will cause substantial injustice to the applicant—
  - (a) failure by the tribunal to comply with section 33 (general duty of tribunal);
  - (b) the tribunal exceeding its powers (otherwise than by exceeding its substantive jurisdiction: see section 67);
  - (c) failure by the tribunal to conduct the proceedings in accordance with the procedure agreed by the parties;
  - (d) failure by the tribunal to deal with all the issues that were put to it;
  - (e) any arbitral or other institution or person vested by the parties with powers in relation to the proceedings or the award exceeding its powers;
  - (f) uncertainty or ambiguity as to the effect of the award;
  - (g) the award being obtained by fraud or the award or the way in which it was procured being contrary to public policy;
  - (h) failure to comply with the requirements as to the form of the award; or
  - (i) any irregularity in the conduct of the proceedings or in the award which is admitted by the tribunal or by any arbitral or other institution or person vested by the parties with powers in relation to the proceedings or the award.

- (3) If there is shown to be serious irregularity affecting the tribunal, the proceedings or the award, the court may—
  - (a) remit the award to the tribunal, in whole or in part, for reconsideration,
  - (b) set the award aside in whole or in part, or
  - (c) declare the award to be of no effect, in whole or in part.

The court shall not exercise its power to set aside or to declare an award to be of no effect, in whole or in part, unless it is satisfied that it would be inappropriate to remit the matters in question to the tribunal for reconsideration.

(4) The leave of the court is required for any appeal from a decision of the court under this section.

69 Appeal on point of law

(1) Unless otherwise agreed by the parties, a party to arbitral proceedings may (upon notice to the other parties and to the tribunal) appeal to the court on a question of law arising out of an award made in the proceedings.

An agreement to dispense with reasons for the tribunal's award shall be considered an agreement to exclude the court's jurisdiction under this section.

- (2) An appeal shall not be brought under this section except—
  - (a) with the agreement of all the other parties to the proceedings, or
  - (b) with the leave of the court.

The right to appeal is also subject to the restrictions in section 70(2) and (3).

- (3) Leave to appeal shall be given only if the court is satisfied—
  - (a) that the determination of the question will substantially affect the rights of one or more of the parties,
  - (b) that the question is one which the tribunal was asked to determine,
  - (c) that, on the basis of the findings of fact in the award—
    - (i) the decision of the tribunal on the question is obviously wrong, or
    - (ii) the question is one of general public importance and the decision of the tribunal is at least open to serious doubt, and
  - (d) that, despite the agreement of the parties to resolve the matter by arbitration, it is just and proper in all the circumstances for the court to determine the question.
- (4) An application for leave to appeal under this section shall identify the question of law to be determined and state the grounds on which it is alleged that leave to appeal should be granted.
- (5) The court shall determine an application for leave to appeal under this section without a hearing unless it appears to the court that a hearing is required.
- (6) The leave of the court is required for any appeal from a decision of the court under this section to grant or refuse leave to appeal.
- (7) On an appeal under this section the court may by order—
  - (a) confirm the award,
  - (b) vary the award,

- (c) remit the award to the tribunal, in whole or in part, for reconsideration in the light of the court's determination, or
- (d) set aside the award in whole or in part.

The court shall not exercise its power to set aside an award, in whole or in part, unless it is satisfied that it would be inappropriate to remit the matters in question to the tribunal for reconsideration.

(8) The decision of the court on an appeal under this section shall be treated as a judgment of the court for the purposes of a further appeal.

But no such appeal lies without the leave of the court which shall not be given unless the court considers that the question is one of general importance or is one which for some other special reason should be considered by the Court of Appeal.

70 Challenge or appeal: supplementary provisions

- (1) The following provisions apply to an application or appeal under section 67, 68 or 69.
- (2) An application or appeal may not be brought if the applicant or appellant has not first exhausted—
  - (a) any available arbitral process of appeal or review, and
  - (b) any available recourse under section 57 (correction of award or additional award).
- (3) Any application or appeal must be brought within 28 days of the date of the award or, if there has been any arbitral process of appeal or review, of the date when the applicant or appellant was notified of the result of that process.
- (4) If on an application or appeal it appears to the court that the award—
  - (a) does not contain the tribunal's reasons, or
  - (b) does not set out the tribunal's reasons in sufficient detail to enable the court properly to consider the application or appeal,

the court may order the tribunal to state the reasons for its award in sufficient detail for that purpose.

- (5) Where the court makes an order under subsection (4), it may make such further order as it thinks fit with respect to any additional costs of the arbitration resulting from its order.
- (6) The court may order the applicant or appellant to provide security for the costs of the application or appeal, and may direct that the application or appeal be dismissed if the order is not complied with.

The power to order security for costs shall not be exercised on the ground that the applicant or appellant is—

- (a) an individual ordinarily resident outside the United Kingdom, or
- (b) a corporation or association incorporated or formed under the law of a country outside the United Kingdom, or whose central management and control is exercised outside the United Kingdom.
- (7) The court may order that any money payable under the award shall be brought into court or otherwise secured pending the determination of the application or appeal, and may direct that the application or appeal be dismissed if the order is not complied with.

(8) The court may grant leave to appeal subject to conditions to the same or similar effect as an order under subsection (6) or (7).

This does not affect the general discretion of the court to grant leave subject to conditions.

71 Challenge or appeal: effect of order of court

- (1) The following provisions have effect where the court makes an order under section 67, 68 or 69 with respect to an award.
- (2) Where the award is varied, the variation has effect as part of the tribunal's award.
- (3) Where the award is remitted to the tribunal, in whole or in part, for reconsideration, the tribunal shall make a fresh award in respect of the matters remitted within three months of the date of the order for remission or such longer or shorter period as the court may direct.
- (4) Where the award is set aside or declared to be of no effect, in whole or in part, the court may also order that any provision that an award is a condition precedent to the bringing of legal proceedings in respect of a matter to which the arbitration agreement applies, is of no effect as regards the subject matter of the award or, as the case may be, the relevant part of the award.

Miscellaneous

72 Saving for rights of person who takes no part in proceedings

- (1) A person alleged to be a party to arbitral proceedings but who takes no part in the proceedings may question—
  - (a) whether there is a valid arbitration agreement,
  - (b) whether the tribunal is properly constituted, or
  - (c) what matters have been submitted to arbitration in accordance with the arbitration agreement,

by proceedings in the court for a declaration or injunction or other appropriate relief.

- (2) He also has the same right as a party to the arbitral proceedings to challenge an award
  - (a) by an application under section 67 on the ground of lack of substantive jurisdiction in relation to him, or
  - (b) by an application under section 68 on the ground of serious irregularity (within the meaning of that section) affecting him;

and section 70(2) (duty to exhaust arbitral procedures) does not apply in his case.

73 Loss of right to object

- (1) If a party to arbitral proceedings takes part, or continues to take part, in the proceedings without making, either forthwith or within such time as is allowed by the arbitration agreement or the tribunal or by any provision of this Part, any objection—
  - (a) that the tribunal lacks substantive jurisdiction,
  - (b) that the proceedings have been improperly conducted,

- (c) that there has been a failure to comply with the arbitration agreement or with any provision of this Part, or
- (d) that there has been any other irregularity affecting the tribunal or the proceedings,

he may not raise that objection later, before the tribunal or the court, unless he shows that, at the time he took part or continued to take part in the proceedings, he did not know and could not with reasonable diligence have discovered the grounds for the objection.

- (2) Where the arbitral tribunal rules that it has substantive jurisdiction and a party to arbitral proceedings who could have questioned that ruling—
  - (a) by any available arbitral process of appeal or review, or
  - (b) by challenging the award,

does not do so, or does not do so within the time allowed by the arbitration agreement or any provision of this Part, he may not object later to the tribunal's substantive jurisdiction on any ground which was the subject of that ruling.

74 Immunity of arbitral institutions, &c

- (1) An arbitral or other institution or person designated or requested by the parties to appoint or nominate an arbitrator is not liable for anything done or omitted in the discharge or purported discharge of that function unless the act or omission is shown to have been in bad faith.
- (2) An arbitral or other institution or person by whom an arbitrator is appointed or nominated is not liable, by reason of having appointed or nominated him, for anything done or omitted by the arbitrator (or his employees or agents) in the discharge or purported discharge of his functions as arbitrator.
- (3) The above provisions apply to an employee or agent of an arbitral or other institution or person as they apply to the institution or person himself.

75 Charge to secure payment of solicitors' costs

The powers of the court to make declarations and orders under section 73 of the Solicitors Act 1974 or Article 71H of the Solicitors (Northern Ireland) Order 1976 (power to charge property recovered in the proceedings with the payment of solicitors' costs) may be exercised in relation to arbitral proceedings as if those proceedings were proceedings in the court.

Supplementary

76 Service of notices, &c

- (1) The parties are free to agree on the manner of service of any notice or other document required or authorised to be given or served in pursuance of the arbitration agreement or for the purposes of the arbitral proceedings.
- (2) If or to the extent that there is no such agreement the following provisions apply.
- (3) A notice or other document may be served on a person by any effective means.
- (4) If a notice or other document is addressed, pre-paid and delivered by post—

- (a) to the addressee's last known principal residence or, if he is or has been carrying on a trade, profession or business, his last known principal business address, or
- (b) where the addressee is a body corporate, to the body's registered or principal office.

it shall be treated as effectively served.

- (5) This section does not apply to the service of documents for the purposes of legal proceedings, for which provision is made by rules of court.
- (6) References in this Part to a notice or other document include any form of communication in writing and references to giving or serving a notice or other document shall be construed accordingly.

77 Powers of court in relation to service of documents

- (1) This section applies where service of a document on a person in the manner agreed by the parties, or in accordance with provisions of section 76 having effect in default of agreement, is not reasonably practicable.
- (2) Unless otherwise agreed by the parties, the court may make such order as it thinks fit—
  - (a) for service in such manner as the court may direct, or
  - (b) dispensing with service of the document.
- (3) Any party to the arbitration agreement may apply for an order, but only after exhausting any available arbitral process for resolving the matter.
- (4) The leave of the court is required for any appeal from a decision of the court under this section.

78 Reckoning periods of time

- (1) The parties are free to agree on the method of reckoning periods of time for the purposes of any provision agreed by them or any provision of this Part having effect in default of such agreement.
- (2) If or to the extent there is no such agreement, periods of time shall be reckoned in accordance with the following provisions.
- (3) Where the act is required to be done within a specified period after or from a specified date, the period begins immediately after that date.
- (4) Where the act is required to be done a specified number of clear days after a specified date, at least that number of days must intervene between the day on which the act is done and that date.
- (5) Where the period is a period of seven days or less which would include a Saturday, Sunday or a public holiday in the place where anything which has to be done within the period falls to be done, that day shall be excluded.
  - In relation to England and Wales or Northern Ireland, a "public holiday" means Christmas Day, Good Friday or a day which under the Banking and Financial Dealings Act 1971 is a bank holiday.

79 Power of court to extend time limits relating to arbitral proceedings

(1) Unless the parties otherwise agree, the court may by order extend any time limit agreed by them in relation to any matter relating to the arbitral proceedings or specified in any provision of this Part having effect in default of such agreement.

This section does not apply to a time limit to which section 12 applies (power of court to extend time for beginning arbitral proceedings, &c.).

- (2) An application for an order may be made—
  - (a) by any party to the arbitral proceedings (upon notice to the other parties and to the tribunal), or
  - (b) by the arbitral tribunal (upon notice to the parties).
- (3) The court shall not exercise its power to extend a time limit unless it is satisfied—
  - (a) that any available recourse to the tribunal, or to any arbitral or other institution or person vested by the parties with power in that regard, has first been exhausted, and
  - (b) that a substantial injustice would otherwise be done.
- (4) The court's power under this section may be exercised whether or not the time has already expired.
- (5) An order under this section may be made on such terms as the court thinks fit.
- (6) The leave of the court is required for any appeal from a decision of the court under this section.

80 Notice and other requirements in connection with legal proceedings

- (1) References in this Part to an application, appeal or other step in relation to legal proceedings being taken "upon notice" to the other parties to the arbitral proceedings, or to the tribunal, are to such notice of the originating process as is required by rules of court and do not impose any separate requirement.
- (2) Rules of court shall be made—
  - (a) requiring such notice to be given as indicated by any provision of this Part, and
  - (b) as to the manner, form and content of any such notice.
- (3) Subject to any provision made by rules of court, a requirement to give notice to the tribunal of legal proceedings shall be construed—
  - (a) if there is more than one arbitrator, as a requirement to give notice to each of them; and
  - (b) if the tribunal is not fully constituted, as a requirement to give notice to any arbitrator who has been appointed.
- (4) References in this Part to making an application or appeal to the court within a specified period are to the issue within that period of the appropriate originating process in accordance with rules of court.
- (5) Where any provision of this Part requires an application or appeal to be made to the court within a specified time, the rules of court relating to the reckoning of periods, the extending or abridging of periods, and the consequences of not taking a step within the period prescribed by the rules, apply in relation to that requirement.

- (6) Provision may be made by rules of court amending the provisions of this Part—
  - (a) with respect to the time within which any application or appeal to the court must be made,
  - (b) so as to keep any provision made by this Part in relation to arbitral proceedings in step with the corresponding provision of rules of court applying in relation to proceedings in the court, or
  - (c) so as to keep any provision made by this Part in relation to legal proceedings in step with the corresponding provision of rules of court applying generally in relation to proceedings in the court.
- (7) Nothing in this section affects the generality of the power to make rules of court.

81 Saving for certain matters governed by common law

- (1) Nothing in this Part shall be construed as excluding the operation of any rule of law consistent with the provisions of this Part, in particular, any rule of law as to—
  - (a) matters which are not capable of settlement by arbitration;
  - (b) the effect of an oral arbitration agreement; or
  - (c) the refusal of recognition or enforcement of an arbitral award on grounds of public policy.
- (2) Nothing in this Act shall be construed as reviving any jurisdiction of the court to set aside or remit an award on the ground of errors of fact or law on the face of the award.

Minor definitions

(1) In this Part—

"arbitrator", unless the context otherwise requires, includes an umpire;

"available arbitral process", in relation to any matter, includes any process of appeal to or review by an arbitral or other institution or person vested by the parties with powers in relation to that matter;

"claimant", unless the context otherwise requires, includes a counterclaimant, and related expressions shall be construed accordingly;

"dispute" includes any difference;

"enactment" includes an enactment contained in Northern Ireland legislation;

"legal proceedings" means civil proceedings in the High Court or a county court:

"peremptory order" means an order made under section 41(5) or made in exercise of any corresponding power conferred by the parties;

"premises" includes land, buildings, moveable structures, vehicles, vessels, aircraft and hovercraft;

"question of law" means—

- (a) for a court in England and Wales, a question of the law of England and Wales, and
- (b) for a court in Northern Ireland, a question of the law of Northern Ireland; "substantive jurisdiction", in relation to an arbitral tribunal, refers to the matters specified in section 30(1)(a) to (c), and references to the tribunal exceeding its substantive jurisdiction shall be construed accordingly.

(2) References in this Part to a party to an arbitration agreement include any person claiming under or through a party to the agreement.

83 Index of defined expressions: Part I

In this Part the expressions listed below are defined or otherwise explained by the provisions indicated—

	Y /// // //
agreement, agree and agreed	section 5(1)
agreement in writing	section 5(2) to (5)
arbitration agreement	sections 6 and 5(1)
arbitrator	section 82(1)
available arbitral process	section 82(1)
claimant	section 82(1)
commencement (in relation to arbitral proceedings)	section 14
costs of the arbitration	section 59
the court	section 105
dispute	section 82(1)
enactment	section 82(1)
legal proceedings	section 82(1)
Limitation Acts	section 13(4)
notice (or other document)	section 76(6)
party—	
—in relation to an arbitration agreement	section 82(2)
—where section 106(2) or (3) applies	section 106(4)
peremptory order	section 82(1) (and see section 41(5))
premises	section 82(1)
question of law	section 82(1)
recoverable costs	sections 63 and 64
seat of the arbitration	section 3
serve and service (of notice or other document)	section 76(6)
substantive jurisdiction (in relation to an arbitral tribunal)	section 82(1) (and see section 30(1)(a) to (c))
upon notice (to the parties or the tribunal)	section 80
written and in writing	section 5(6)

84 Transitional provisions

- (1) The provisions of this Part do not apply to arbitral proceedings commenced before the date on which this Part comes into force.
- (2) They apply to arbitral proceedings commenced on or after that date under an arbitration agreement whenever made.
- (3) The above provisions have effect subject to any transitional provision made by an order under section 109(2) (power to include transitional provisions in commencement order).

PART II

OTHER PROVISIONS RELATING TO ARBITRATION

Domestic arbitration agreements

85 Modification of Part I in relation to domestic arbitration agreement

- (1) In the case of a domestic arbitration agreement the provisions of Part I are modified in accordance with the following sections.
- (2) For this purpose a "domestic arbitration agreement" means an arbitration agreement to which none of the parties is—
  - (a) an individual who is a national of, or habitually resident in, a state other than the United Kingdom, or
  - (b) a body corporate which is incorporated in, or whose central control and management is exercised in, a state other than the United Kingdom,
  - and under which the seat of the arbitration (if the seat has been designated or determined) is in the United Kingdom.
- (3) In subsection (2) "arbitration agreement" and "seat of the arbitration" have the same meaning as in Part I (see sections 3, 5(1) and 6).

86 Staying of legal proceedings

- (1) In section 9 (stay of legal proceedings), subsection (4) (stay unless the arbitration agreement is null and void, inoperative, or incapable of being performed) does not apply to a domestic arbitration agreement.
- (2) On an application under that section in relation to a domestic arbitration agreement the court shall grant a stay unless satisfied—
  - (a) that the arbitration agreement is null and void, inoperative, or incapable of being performed, or
  - (b) that there are other sufficient grounds for not requiring the parties to abide by the arbitration agreement.
- (3) The court may treat as a sufficient ground under subsection (2)(b) the fact that the applicant is or was at any material time not ready and willing to do all things necessary for the proper conduct of the arbitration or of any other dispute resolution procedures required to be exhausted before resorting to arbitration.

(4) For the purposes of this section the question whether an arbitration agreement is a domestic arbitration agreement shall be determined by reference to the facts at the time the legal proceedings are commenced.

87 Effectiveness of agreement to exclude court's jurisdiction

- (1) In the case of a domestic arbitration agreement any agreement to exclude the jurisdiction of the court under—
  - (a) section 45 (determination of preliminary point of law), or
  - (b) section 69 (challenging the award: appeal on point of law),

is not effective unless entered into after the commencement of the arbitral proceedings in which the question arises or the award is made.

- (2) For this purpose the commencement of the arbitral proceedings has the same meaning as in Part I (see section 14).
- (3) For the purposes of this section the question whether an arbitration agreement is a domestic arbitration agreement shall be determined by reference to the facts at the time the agreement is entered into.

88 Power to repeal or amend sections 85 to 87

- (1) The Secretary of State may by order repeal or amend the provisions of sections 85 to 87.
- (2) An order under this section may contain such supplementary, incidental and transitional provisions as appear to the Secretary of State to be appropriate.
- (3) An order under this section shall be made by statutory instrument and no such order shall be made unless a draft of it has been laid before and approved by a resolution of each House of Parliament.

Consumer arbitration agreements

89 Application of unfair terms regulations to consumer arbitration agreements

(1) The following sections extend the application of the Unfair Terms in Consumer Contracts Regulations 1994 in relation to a term which constitutes an arbitration agreement.

For this purpose "arbitration agreement" means an agreement to submit to arbitration present or future disputes or differences (whether or not contractual).

- (2) In those sections "the Regulations" means those regulations and includes any regulations amending or replacing those regulations.
- (3) Those sections apply whatever the law applicable to the arbitration agreement.

90 Regulations apply where consumer is a legal person

The Regulations apply where the consumer is a legal person as they apply where the consumer is a natural person.

91 Arbitration agreement unfair where modest amount sought

- (1) A term which constitutes an arbitration agreement is unfair for the purposes of the Regulations so far as it relates to a claim for a pecuniary remedy which does not exceed the amount specified by order for the purposes of this section.
- (2) Orders under this section may make different provision for different cases and for different purposes.
- (3) The power to make orders under this section is exercisable—
  - (a) for England and Wales, by the Secretary of State with the concurrence of the Lord Chancellor,
  - (b) for Scotland, by the Secretary of State with the concurrence of the Lord Advocate, and
  - (c) for Northern Ireland, by the Department of Economic Development for Northern Ireland with the concurrence of the Lord Chancellor.
- (4) Any such order for England and Wales or Scotland shall be made by statutory instrument which shall be subject to annulment in pursuance of a resolution of either House of Parliament.
- (5) Any such order for Northern Ireland shall be a statutory rule for the purposes of the Statutory Rules (Northern Ireland) Order 1979 and shall be subject to negative resolution, within the meaning of section 41(6) of the Interpretation Act (Northern Ireland) 1954.

Small claims arbitration in the county court

92 Exclusion of Part I in relation to small claims arbitration in the county court

Nothing in Part I of this Act applies to arbitration under section 64 of the County Courts Act 1984.

Appointment of judges as arbitrators

93 Appointment of judges as arbitrators

- (1) A judge of the Commercial Court or an official referee may, if in all the circumstances he thinks fit, accept appointment as a sole arbitrator or as umpire by or by virtue of an arbitration agreement.
- (2) A judge of the Commercial Court shall not do so unless the Lord Chief Justice has informed him that, having regard to the state of business in the High Court and the Crown Court, he can be made available.
- (3) An official referee shall not do so unless the Lord Chief Justice has informed him that, having regard to the state of official referees' business, he can be made available.
- (4) The fees payable for the services of a judge of the Commercial Court or official referee as arbitrator or umpire shall be taken in the High Court.
- (5) In this section—

"arbitration agreement" has the same meaning as in Part I; and

"official referee" means a person nominated under section 68(1)(a) of the Supreme Court Act 1981 to deal with official referees' business.

(6) The provisions of Part I of this Act apply to arbitration before a person appointed under this section with the modifications specified in Schedule 2.

Statutory arbitrations

94 Application of Part I to statutory arbitrations

- (1) The provisions of Part I apply to every arbitration under an enactment (a "statutory arbitration"), whether the enactment was passed or made before or after the commencement of this Act, subject to the adaptations and exclusions specified in sections 95 to 98.
- (2) The provisions of Part I do not apply to a statutory arbitration if or to the extent that their application—
  - (a) is inconsistent with the provisions of the enactment concerned, with any rules or procedure authorised or recognised by it, or
  - (b) is excluded by any other enactment.
- (3) In this section and the following provisions of this Part "enactment"—
  - (a) in England and Wales, includes an enactment contained in subordinate legislation within the meaning of the Interpretation Act 1978;
  - (b) in Northern Ireland, means a statutory provision within the meaning of section 1(f) of the Interpretation Act (Northern Ireland) 1954.

95 General adaptation of provisions in relation to statutory arbitrations

- (1) The provisions of Part I apply to a statutory arbitration—
  - (a) as if the arbitration were pursuant to an arbitration agreement and as if the enactment were that agreement, and
  - (b) as if the persons by and against whom a claim subject to arbitration in pursuance of the enactment may be or has been made were parties to that agreement.
- (2) Every statutory arbitration shall be taken to have its seat in England and Wales or, as the case may be, in Northern Ireland.

96 Specific adaptations of provisions in relation to statutory arbitrations

- (1) The following provisions of Part I apply to a statutory arbitration with the following adaptations.
- (2) In section 30(1) (competence of tribunal to rule on its own jurisdiction), the reference in paragraph (a) to whether there is a valid arbitration agreement shall be construed as a reference to whether the enactment applies to the dispute or difference in question.
- (3) Section 35 (consolidation of proceedings and concurrent hearings) applies only so as to authorise the consolidation of proceedings, or concurrent hearings in proceedings, under the same enactment.

(4) Section 46 (rules applicable to substance of dispute) applies with the omission of subsection (1)(b) (determination in accordance with considerations agreed by parties).

97 Provisions excluded from applying to statutory arbitrations

The following provisions of Part I do not apply in relation to a statutory arbitration—

- (a) section 8 (whether agreement discharged by death of a party);
- (b) section 12 (power of court to extend agreed time limits);
- (c) sections 9(5), 10(2) and 71(4) (restrictions on effect of provision that award condition precedent to right to bring legal proceedings).

98 Power to make further provision by regulations

- (1) The Secretary of State may make provision by regulations for adapting or excluding any provision of Part I in relation to statutory arbitrations in general or statutory arbitrations of any particular description.
- (2) The power is exercisable whether the enactment concerned is passed or made before or after the commencement of this Act.
- (3) Regulations under this section shall be made by statutory instrument which shall be subject to annulment in pursuance of a resolution of either House of Parliament.

PART III

RECOGNITION AND ENFORCEMENT OF CERTAIN FOREIGN AWARDS

Enforcement of Geneva Convention awards

99 Continuation of Part II of the Arbitration Act 1950

Part II of the Arbitration Act 1950 (enforcement of certain foreign awards) continues to apply in relation to foreign awards within the meaning of that Part which are not also New York Convention awards.

Recognition and enforcement of New York Convention awards

100 New York Convention awards

- (1) In this Part a "New York Convention award" means an award made, in pursuance of an arbitration agreement, in the territory of a state (other than the United Kingdom) which is a party to the New York Convention.
- (2) For the purposes of subsection (1) and of the provisions of this Part relating to such awards—
  - (a) "arbitration agreement" means an arbitration agreement in writing, and
  - (b) an award shall be treated as made at the seat of the arbitration, regardless of where it was signed, despatched or delivered to any of the parties.

- In this subsection "agreement in writing" and "seat of the arbitration" have the same meaning as in Part I.
- (3) If Her Majesty by Order in Council declares that a state specified in the Order is a party to the New York Convention, or is a party in respect of any territory so specified, the Order shall, while in force, be conclusive evidence of that fact.
- (4) In this section "the New York Convention" means the Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards adopted by the United Nations Conference on International Commercial Arbitration on 10th June 1958.

101 Recognition and enforcement of awards

- (1) A New York Convention award shall be recognised as binding on the persons as between whom it was made, and may accordingly be relied on by those persons by way of defence, set-off or otherwise in any legal proceedings in England and Wales or Northern Ireland.
- (2) A New York Convention award may, by leave of the court, be enforced in the same manner as a judgment or order of the court to the same effect.
  - As to the meaning of "the court" see section 105.
- (3) Where leave is so given, judgment may be entered in terms of the award.

102 Evidence to be produced by party seeking recognition or enforcement

- (1) A party seeking the recognition or enforcement of a New York Convention award must produce—
  - (a) the duly authenticated original award or a duly certified copy of it, and
  - (b) the original arbitration agreement or a duly certified copy of it.
- (2) If the award or agreement is in a foreign language, the party must also produce a translation of it certified by an official or sworn translator or by a diplomatic or consular agent.

103 Refusal of recognition or enforcement

- (1) Recognition or enforcement of a New York Convention award shall not be refused except in the following cases.
- (2) Recognition or enforcement of the award may be refused if the person against whom it is invoked proves—
  - (a) that a party to the arbitration agreement was (under the law applicable to him) under some incapacity;
  - (b) that the arbitration agreement was not valid under the law to which the parties subjected it or, failing any indication thereon, under the law of the country where the award was made;
  - (c) that he was not given proper notice of the appointment of the arbitrator or of the arbitration proceedings or was otherwise unable to present his case;
  - (d) that the award deals with a difference not contemplated by or not falling within the terms of the submission to arbitration or contains decisions on matters beyond the scope of the submission to arbitration (but see subsection (4));

- (e) that the composition of the arbitral tribunal or the arbitral procedure was not in accordance with the agreement of the parties or, failing such agreement, with the law of the country in which the arbitration took place;
- (f) that the award has not yet become binding on the parties, or has been set aside or suspended by a competent authority of the country in which, or under the law of which, it was made.
- (3) Recognition or enforcement of the award may also be refused if the award is in respect of a matter which is not capable of settlement by arbitration, or if it would be contrary to public policy to recognise or enforce the award.
- (4) An award which contains decisions on matters not submitted to arbitration may be recognised or enforced to the extent that it contains decisions on matters submitted to arbitration which can be separated from those on matters not so submitted.
- (5) Where an application for the setting aside or suspension of the award has been made to such a competent authority as is mentioned in subsection (2)(f), the court before which the award is sought to be relied upon may, if it considers it proper, adjourn the decision on the recognition or enforcement of the award.

It may also on the application of the party claiming recognition or enforcement of the award order the other party to give suitable security.

104 Saving for other bases of recognition or enforcement

Nothing in the preceding provisions of this Part affects any right to rely upon or enforce a New York Convention award at common law or under section 66.

PART IV

GENERAL PROVISIONS

105 Meaning of "the court": jurisdiction of High Court and county court

- (1) In this Act "the court" means the High Court or a county court, subject to the following provisions.
- (2) The Lord Chancellor may by order make provision—
  - (a) allocating proceedings under this Act to the High Court or to county courts; or
  - (b) specifying proceedings under this Act which may be commenced or taken only in the High Court or in a county court.
- (3) The Lord Chancellor may by order make provision requiring proceedings of any specified description under this Act in relation to which a county court has jurisdiction to be commenced or taken in one or more specified county courts.

Any jurisdiction so exercisable by a specified county court is exercisable throughout England and Wales or, as the case may be, Northern Ireland.

- (4) An order under this section—
  - (a) may differentiate between categories of proceedings by reference to such criteria as the Lord Chancellor sees fit to specify, and

- (b) may make such incidental or transitional provision as the Lord Chancellor considers necessary or expedient.
- (5) An order under this section for England and Wales shall be made by statutory instrument which shall be subject to annulment in pursuance of a resolution of either House of Parliament.
- (6) An order under this section for Northern Ireland shall be a statutory rule for the purposes of the Statutory Rules (Northern Ireland) Order 1979 which shall be subject to annulment in pursuance of a resolution of either House of Parliament in like manner as a statutory instrument and section 5 of the Statutory Instruments Act 1946 shall apply accordingly.

106 Crown application

- (1) Part I of this Act applies to any arbitration agreement to which Her Majesty, either in right of the Crown or of the Duchy of Lancaster or otherwise, or the Duke of Cornwall, is a party.
- (2) Where Her Majesty is party to an arbitration agreement otherwise than in right of the Crown, Her Majesty shall be represented for the purposes of any arbitral proceedings
  - (a) where the agreement was entered into by Her Majesty in right of the Duchy of Lancaster, by the Chancellor of the Duchy or such person as he may appoint, and
  - (b) in any other case, by such person as Her Majesty may appoint in writing under the Royal Sign Manual.
- (3) Where the Duke of Cornwall is party to an arbitration agreement, he shall be represented for the purposes of any arbitral proceedings by such person as he may appoint.
- (4) References in Part I to a party or the parties to the arbitration agreement or to arbitral proceedings shall be construed, where subsection (2) or (3) applies, as references to the person representing Her Majesty or the Duke of Cornwall.

107 Consequential amendments and repeals

- (1) The enactments specified in Schedule 3 are amended in accordance with that Schedule, the amendments being consequential on the provisions of this Act.
- (2) The enactments specified in Schedule 4 are repealed to the extent specified.

108 Extent

- (1) The provisions of this Act extend to England and Wales and, except as mentioned below, to Northern Ireland.
- (2) The following provisions of Part II do not extend to Northern Ireland—section 92 (exclusion of Part I in relation to small claims arbitration in the county court), and section 93 and Schedule 2 (appointment of judges as arbitrators).

- (3) Sections 89, 90 and 91 (consumer arbitration agreements) extend to Scotland and the provisions of Schedules 3 and 4 (consequential amendments and repeals) extend to Scotland so far as they relate to enactments which so extend, subject as follows.
- (4) The repeal of the Arbitration Act 1975 extends only to England and Wales and Northern Ireland.

109 Commencement

- (1) The provisions of this Act come into force on such day as the Secretary of State may appoint by order made by statutory instrument, and different days may be appointed for different purposes.
- (2) An order under subsection (1) may contain such transitional provisions as appear to the Secretary of State to be appropriate.

110 Short title

This Act may be cited as the Arbitration Act 1996.

SCHEDULES

SCHEDULE 1

Section 4(1)

MANDATORY PROVISIONS OF PART I

sections 9 to 11 (stay of legal proceedings);

section 12 (power of court to extend agreed time limits);

section 13 (application of Limitation Acts);

section 24 (power of court to remove arbitrator);

section 26(1) (effect of death of arbitrator);

section 28 (liability of parties for fees and expenses of arbitrators);

section 29 (immunity of arbitrator);

section 31 (objection to substantive jurisdiction of tribunal);

section 32 (determination of preliminary point of jurisdiction);

section 33 (general duty of tribunal);

section 37(2) (items to be treated as expenses of arbitrators);

section 40 (general duty of parties);

section 43 (securing the attendance of witnesses);

section 56 (power to withhold award in case of non-payment);

section 60 (effectiveness of agreement for payment of costs in any event);

section 66 (enforcement of award);

sections 67 and 68 (challenging the award: substantive jurisdiction and serious irregularity), and sections 70 and 71 (supplementary provisions; effect of order of court) so far as relating to those sections;

section 72 (saving for rights of person who takes no part in proceedings);

section 73 (loss of right to object);

section 74 (immunity of arbitral institutions, &c.);

section 75 (charge to secure payment of solicitors' costs).

SCHEDULE 2

Section 93(6).

MODIFICATIONS OF PART I IN RELATION TO JUDGE-ARBITRATORS

Introductory

In this Schedule "judge-arbitrator" means a judge of the Commercial Court or official referee appointed as arbitrator or umpire under section 93.

General

- 2 (1) Subject to the following provisions of this Schedule, references in Part I to the court shall be construed in relation to a judge-arbitrator, or in relation to the appointment of a judge-arbitrator, as references to the Court of Appeal.
  - (2) The references in sections 32(6), 45(6) and 69(8) to the Court of Appeal shall in such a case be construed as references to the House of Lords.

Arbitrator's fees

- 3 (1) The power of the court in section 28(2) to order consideration and adjustment of the liability of a party for the fees of an arbitrator may be exercised by a judge-arbitrator.
  - (2) Any such exercise of the power is subject to the powers of the Court of Appeal under sections 24(4) and 25(3)(b) (directions as to entitlement to fees or expenses in case of removal or resignation).

Exercise of court powers in support of arbitration

- 4 (1) Where the arbitral tribunal consists of or includes a judge-arbitrator the powers of the court under sections 42 to 44 (enforcement of peremptory orders, summoning witnesses, and other court powers) are exercisable by the High Court and also by the judge-arbitrator himself.
  - (2) Anything done by a judge-arbitrator in the exercise of those powers shall be regarded as done by him in his capacity as judge of the High Court and have effect as if done by that court.

Nothing in this sub-paragraph prejudices any power vested in him as arbitrator or umpire.

Extension of time for making award

- 5 (1) The power conferred by section 50 (extension of time for making award) is exercisable by the judge-arbitrator himself.
  - (2) Any appeal from a decision of a judge-arbitrator under that section lies to the Court of Appeal with the leave of that court.

Withholding award in case of non-payment

- 6 (1) The provisions of paragraph 7 apply in place of the provisions of section 56 (power to withhold award in the case of non-payment) in relation to the withholding of an award for non-payment of the fees and expenses of a judge-arbitrator.
  - (2) This does not affect the application of section 56 in relation to the delivery of such an award by an arbitral or other institution or person vested by the parties with powers in relation to the delivery of the award.
- 7 (1) A judge-arbitrator may refuse to deliver an award except upon payment of the fees and expenses mentioned in section 56(1).
  - (2) The judge-arbitrator may, on an application by a party to the arbitral proceedings, order that if he pays into the High Court the fees and expenses demanded, or such lesser amount as the judge-arbitrator may specify—

11

- (a) the award shall be delivered,
- (b) the amount of the fees and expenses properly payable shall be determined by such means and upon such terms as he may direct, and
- (c) out of the money paid into court there shall be paid out such fees and expenses as may be found to be properly payable and the balance of the money (if any) shall be paid out to the applicant.
- (3) For this purpose the amount of fees and expenses properly payable is the amount the applicant is liable to pay under section 28 or any agreement relating to the payment of the arbitrator.
- (4) No application to the judge-arbitrator under this paragraph may be made where there is any available arbitral process for appeal or review of the amount of the fees or expenses demanded.
- (5) Any appeal from a decision of a judge-arbitrator under this paragraph lies to the Court of Appeal with the leave of that court.
- (6) Where a party to arbitral proceedings appeals under sub-paragraph (5), an arbitrator is entitled to appear and be heard.

Correction of award or additional award

8 Subsections (4) to (6) of section 57 (correction of award or additional award: time limit for application or exercise of power) do not apply to a judge-arbitrator.

Costs

- Where the arbitral tribunal consists of or includes a judge-arbitrator the powers of the court under section 63(4) (determination of recoverable costs) shall be exercised by the High Court.
- 10 (1) The power of the court under section 64 to determine an arbitrator's reasonable fees and expenses may be exercised by a judge-arbitrator.
  - (2) Any such exercise of the power is subject to the powers of the Court of Appeal under sections 24(4) and 25(3)(b) (directions as to entitlement to fees or expenses in case of removal or resignation).

Enforcement of award

The leave of the court required by section 66 (enforcement of award) may in the case of an award of a judge-arbitrator be given by the judge-arbitrator himself.

Solicitors' costs

The powers of the court to make declarations and orders under the provisions applied by section 75 (power to charge property recovered in arbitral proceedings with the payment of solicitors' costs) may be exercised by the judge-arbitrator.

Powers of court in relation to service of documents

13 (1) The power of the court under section 77(2) (powers of court in relation to service of documents) is exercisable by the judge-arbitrator.

(2) Any appeal from a decision of a judge-arbitrator under that section lies to the Court of Appeal with the leave of that court.

Powers of court to extend time limits relating to arbitral proceedings

- 14 (1) The power conferred by section 79 (power of court to extend time limits relating to arbitral proceedings) is exercisable by the judge-arbitrator himself.
  - (2) Any appeal from a decision of a judge-arbitrator under that section lies to the Court of Appeal with the leave of that court.

SCHEDULE 3

Section 107(1).

CONSEQUENTIAL AMENDMENTS

Merchant Shipping Act 1894 (c. 60)

- In section 496 of the Merchant Shipping Act 1894 (provisions as to deposits by owners of goods), after subsection (4) insert—
  - "(5) In subsection (3) the expression "legal proceedings" includes arbitral proceedings and as respects England and Wales and Northern Ireland the provisions of section 14 of the Arbitration Act 1996 apply to determine when such proceedings are commenced."

Stannaries Court (Abolition) Act 1896 (c. 45)

In section 4(1) of the Stannaries Court (Abolition) Act 1896 (references of certain disputes to arbitration), for the words from "tried before" to "any such reference" substitute "referred to arbitration before himself or before an arbitrator agreed on by the parties or an officer of the court".

Tithe Act 1936 (c. 43)

- In section 39(1) of the Tithe Act 1936 (proceedings of Tithe Redemption Commission)—
  - (a) for "the Arbitration Acts 1889 to 1934" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996";
  - (b) for paragraph (e) substitute—
    - "(e) the making of an application to the court to determine a preliminary point of law and the bringing of an appeal to the court on a point of law;";
  - (c) for "the said Acts" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996".

Education Act 1944 (c. 31)

In section 75(2) of the Education Act 1944 (proceedings of Independent School Tribunals) for "the Arbitration Acts 1889 to 1934" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996".

Commonwealth Telegraphs Act 1949 (c. 39)

In section 8(2) of the Commonwealth Telegraphs Act 1949 (proceedings of referees under the Act) for "the Arbitration Acts 1889 to 1934, or the Arbitration Act (Northern Ireland) 1937," substitute "Part I of the Arbitration Act 1996".

Lands Tribunal Act 1949 (c. 42)

- 6 In section 3 of the Lands Tribunal Act 1949 (proceedings before the Lands Tribunal)
  - (a) in subsection (6)(c) (procedural rules: power to apply Arbitration Acts), and
  - (b) in subsection (8) (exclusion of Arbitration Acts except as applied by rules), for "the Arbitration Acts 1889 to 1934" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996".

Wireless Telegraphy Act 1949 (c. 54)

- 7 In the Wireless Telegraphy Act 1949, Schedule 2 (procedure of appeals tribunal), in paragraph 3(1)—
  - (a) for the words "the Arbitration Acts 1889 to 1934" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996";
  - (b) after the word "Wales" insert "or Northern Ireland"; and
  - (c) for "the said Acts" substitute "Part I of that Act".

Patents Act 1949 (c. 87)

In section 67 of the Patents Act 1949 (proceedings as to infringement of pre-1978 patents referred to comptroller), for "The Arbitration Acts 1889 to 1934" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996".

National Health Service (Amendment) Act 1949 (c. 93)

In section 7(8) of the National Health Service (Amendment) Act 1949 (arbitration in relation to hardship arising from the National Health Service Act 1946 or the Act), for "the Arbitration Acts 1889 to 1934" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996" and for "the said Acts" substitute "Part I of that Act".

Arbitration Act 1950 (c. 27)

In section 36(1) of the Arbitration Act 1950 (effect of foreign awards enforceable under Part II of that Act) for "section 26 of this Act" substitute "section 66 of the Arbitration Act 1996".

Interpretation Act (Northern Ireland) 1954 (c. 33 (N.I.))

In section 46(2) of the Interpretation Act (Northern Ireland) 1954 (miscellaneous definitions), for the definition of "arbitrator" substitute—

""arbitrator" has the same meaning as in Part I of the Arbitration Act 1996;".

Agricultural Marketing Act 1958 (c. 47)

- In section 12(1) of the Agricultural Marketing Act 1958 (application of provisions of Arbitration Act 1950)—
  - (a) for the words from the beginning to "shall apply" substitute "Sections 45 and 69 of the Arbitration Act 1996 (which relate to the determination by the court of questions of law) and section 66 of that Act (enforcement of awards) apply"; and
  - (b) for "an arbitration" substitute "arbitral proceedings".

Carriage by Air Act 1961 (c. 27)

- 13 (1) The Carriage by Air Act 1961 is amended as follows.
  - (2) In section 5(3) (time for bringing proceedings)—
    - (a) for "an arbitration" in the first place where it occurs substitute "arbitral proceedings"; and
    - (b) for the words from "and subsections (3) and (4)" to the end substitute "and the provisions of section 14 of the Arbitration Act 1996 apply to determine when such proceedings are commenced.".
  - (3) In section 11(c) (application of section 5 to Scotland)—
    - (a) for "subsections (3) and (4)" substitute "the provisions of section 14 of the Arbitration Act 1996"; and
    - (b) for "an arbitration" substitute "arbitral proceedings".

Factories Act 1961 (c. 34)

- In the Factories Act 1961, for section 171 (application of Arbitration Act 1950), substitute—
- "171 Part I of the Arbitration Act 1996 does not apply to proceedings under this Act except in so far as it may be applied by regulations made under this Act.".

Clergy Pensions Measure 1961 (No. 3)

In the Clergy Pensions Measure 1961, section 38(4) (determination of questions), for the words "The Arbitration Act 1950" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996".

Transport Act 1962 (c. 46)

- 16 (1) The Transport Act 1962 is amended as follows.
  - (2) In section 74(6)(f) (proceedings before referees in pension disputes), for the words "the Arbitration Act 1950" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996".
  - (3) In section 81(7) (proceedings before referees in compensation disputes), for the words "the Arbitration Act 1950" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996".
  - (4) In Schedule 7, Part IV (pensions), in paragraph 17(5) for the words "the Arbitration Act 1950" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996".

Corn Rents Act 1963 (c. 14)

In the Corn Rents Act 1963, section 1(5) (schemes for apportioning corn rents, &c.), for the words "the Arbitration Act 1950" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996".

Plant Varieties and Seeds Act 1964 (c. 14)

In section 10(6) of the Plant Varieties and Seeds Act 1964 (meaning of "arbitration agreement"), for "the meaning given by section 32 of the Arbitration Act 1950" substitute "the same meaning as in Part I of the Arbitration Act 1996".

Lands Tribunal and Compensation Act (Northern Ireland) 1964 (c. 29 (N.I.))

In section 9 of the Lands Tribunal and Compensation Act (Northern Ireland) 1964 (proceedings of Lands Tribunal), in subsection (3) (where Tribunal acts as arbitrator) for "the Arbitration Act (Northern Ireland) 1937" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996".

Industrial and Provident Societies Act 1965 (c. 12)

- 20 (1) Section 60 of the Industrial and Provident Societies Act 1965 is amended as follows.
  - (2) In subsection (8) (procedure for hearing disputes between society and member, &c.)
    - (a) in paragraph (a) for "the Arbitration Act 1950" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996"; and
    - (b) in paragraph (b) omit "by virtue of section 12 of the said Act of 1950".
  - (3) For subsection (9) substitute—
    - "(9) The court or registrar to whom any dispute is referred under subsections (2) to (7) may at the request of either party state a case on any question of law arising in the dispute for the opinion of the High Court or, as the case may be, the Court of Session."

Carriage of Goods by Road Act 1965 (c. 37)

- In section 7(2) of the Carriage of Goods by Road Act 1965 (arbitrations: time at which deemed to commence), for paragraphs (a) and (b) substitute—
  - "(a) as respects England and Wales and Northern Ireland, the provisions of section 14(3) to (5) of the Arbitration Act 1996 (which determine the time at which an arbitration is commenced) apply;".

Factories Act (Northern Ireland) 1965 (c. 20 (N.I.))

In section 171 of the Factories Act (Northern Ireland) 1965 (application of Arbitration Act), for "The Arbitration Act (Northern Ireland) 1937" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996".

Commonwealth Secretariat Act 1966 (c. 10)

In section 1(3) of the Commonwealth Secretariat Act 1966 (contracts with Commonwealth Secretariat to be deemed to contain provision for arbitration),

for "the Arbitration Act 1950 and the Arbitration Act (Northern Ireland) 1937" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996".

Arbitration (International Investment Disputes) Act 1966 (c. 41)

- In the Arbitration (International Investment Disputes) Act 1966, for section 3 (application of Arbitration Act 1950 and other enactments) substitute—
- "3 (1) The Lord Chancellor may by order direct that any of the provisions contained in sections 36 and 38 to 44 of the Arbitration Act 1996 (provisions concerning the conduct of arbitral proceedings, &c.) shall apply to such proceedings pursuant to the Convention as are specified in the order with or without any modifications or exceptions specified in the order.
  - (2) Subject to subsection (1), the Arbitration Act 1996 shall not apply to proceedings pursuant to the Convention, but this subsection shall not be taken as affecting section 9 of that Act (stay of legal proceedings in respect of matter subject to arbitration).
  - (3) An order made under this section—
    - (a) may be varied or revoked by a subsequent order so made, and
    - (b) shall be contained in a statutory instrument.".

Poultry Improvement Act (Northern Ireland) 1968 (c. 12 (N.I.))

In paragraph 10(4) of the Schedule to the Poultry Improvement Act (Northern Ireland) 1968 (reference of disputes), for "The Arbitration Act (Northern Ireland) 1937" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996".

Industrial and Provident Societies Act (Northern Ireland) 1969 (c. 24 (N.I.))

- 26 (1) Section 69 of the Industrial and Provident Societies Act (Northern Ireland) 1969 (decision of disputes) is amended as follows.
  - (2) In subsection (7) (decision of disputes)—
    - (a) in the opening words, omit the words from "and without prejudice" to "1937";
    - (b) at the beginning of paragraph (a) insert "without prejudice to any powers exercisable by virtue of Part I of the Arbitration Act 1996,"; and
    - (c) in paragraph (b) omit "the registrar or" and "registrar or" and for the words from "as might have been granted by the High Court" to the end substitute "as might be granted by the registrar".
  - (3) For subsection (8) substitute—
    - "(8) The court or registrar to whom any dispute is referred under subsections (2) to (6) may at the request of either party state a case on any question of law arising in the dispute for the opinion of the High Court."

Health and Personal Social Services (Northern Ireland) Order 1972 (N.I.14)

27 In Article 105(6) of the Health and Personal Social Services (Northern Ireland) Order 1972 (arbitrations under the Order), for "the Arbitration Act (Northern Ireland) 1937" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996".

Consumer Credit Act 1974 (c. 39)

- 28 (1) Section 146 of the Consumer Credit Act 1974 is amended as follows.
  - (2) In subsection (2) (solicitor engaged in contentious business), for "section 86(1) of the Solicitors Act 1957" substitute "section 87(1) of the Solicitors Act 1974".
  - (3) In subsection (4) (solicitor in Northern Ireland engaged in contentious business), for the words from "business done" to "Administration of Estates (Northern Ireland) Order 1979" substitute "contentious business (as defined in Article 3(2) of the Solicitors (Northern Ireland) Order 1976.".

Friendly Societies Act 1974 (c. 46)

- 29 (1) The Friendly Societies Act 1974 is amended as follows.
  - (2) For section 78(1) (statement of case) substitute—
    - "(1) Any arbitrator, arbiter or umpire to whom a dispute falling within section 76 above is referred under the rules of a registered society or branch may at the request of either party state a case on any question of law arising in the dispute for the opinion of the High Court or, as the case may be, the Court of Session.".
  - (3) In section 83(3) (procedure on objections to amalgamations &c. of friendly societies), for "the Arbitration Act 1950 or, in Northern Ireland, the Arbitration Act (Northern Ireland) 1937" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996".

Industry Act 1975 (c. 68)

- 30 In Schedule 3 to the Industry Act (arbitration of disputes relating to vesting and compensation orders), in paragraph 14 (application of certain provisions of Arbitration Acts)-
  - (a) for "the Arbitration Act 1950 or, in Northern Ireland, the Arbitration Act (Northern Ireland) 1937" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996",
  - (b) for "that Act" substitute "that Part".

Industrial Relations (Northern Ireland) Order 1976 (N.I.16)

31 In Article 59(9) of the Industrial Relations (Northern Ireland) Order 1976 (proceedings of industrial tribunal), for "The Arbitration Act (Northern Ireland) 1937" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996".

Aircraft and Shipbuilding Industries Act 1977 (c. 3)

32 In Schedule 7 to the Aircraft and Shipbuilding Industries Act 1977 (procedure of Arbitration Tribunal), in paragraph 2–

- (a) for "the Arbitration Act 1950 or, in Northern Ireland, the Arbitration Act (Northern Ireland) 1937" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996", and
- (b) for "that Act" substitute "that Part".

Patents Act 1977 (c. 37)

In section 130 of the Patents Act 1977 (interpretation), in subsection (8) (exclusion of Arbitration Act) for "The Arbitration Act 1950" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996".

Judicature (Northern Ireland) Act 1978 (c. 23)

- 34 (1) The Judicature (Northern Ireland) Act 1978 is amended as follows.
  - (2) In section 35(2) (restrictions on appeals to the Court of Appeal), after paragraph (f) insert—
    - "(fa) except as provided by Part I of the Arbitration Act 1996, from any decision of the High Court under that Part;".
  - (3) In section 55(2) (rules of court) after paragraph (c) insert—
    - "(cc) providing for any prescribed part of the jurisdiction of the High Court in relation to the trial of any action involving matters of account to be exercised in the prescribed manner by a person agreed by the parties and for the remuneration of any such person;".

Health and Safety at Work (Northern Ireland) Order 1978 (N.I.9)

In Schedule 4 to the Health and Safety at Work (Northern Ireland) Order 1978 (licensing provisions), in paragraph 3, for "The Arbitration Act (Northern Ireland) 1937" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996".

County Courts (Northern Ireland) Order 1980 (N.I.3)

- 36 (1) The County Courts (Northern Ireland) Order 1980 is amended as follows.
  - (2) In Article 30 (civil jurisdiction exercisable by district judge)—
    - (a) for paragraph (2) substitute—
      - "(2) Any order, decision or determination made by a district judge under this Article (other than one made in dealing with a claim by way of arbitration under paragraph (3)) shall be embodied in a decree which for all purposes (including the right of appeal under Part VI) shall have the like effect as a decree pronounced by a county court judge.";
    - (b) for paragraphs (4) and (5) substitute—
      - "(4) Where in any action to which paragraph (1) applies the claim is dealt with by way of arbitration under paragraph (3)—
        - (a) any award made by the district judge in dealing with the claim shall be embodied in a decree which for all purposes (except the right of appeal under Part VI) shall have the like effect as a decree pronounced by a county court judge;

- (b) the district judge may, and shall if so required by the High Court, state for the determination of the High Court any question of law arising out of an award so made;
- (c) except as provided by sub-paragraph (b), any award so made shall be final; and
- (d) except as otherwise provided by county court rules, no costs shall be awarded in connection with the action.
- (5) Subject to paragraph (4), county court rules may—
  - (a) apply any of the provisions of Part I of the Arbitration Act 1996 to arbitrations under paragraph (3) with such modifications as may be prescribed;
  - (b) prescribe the rules of evidence to be followed on any arbitration under paragraph (3) and, in particular, make provision with respect to the manner of taking and questioning evidence.
- (5A) Except as provided by virtue of paragraph (5)(a), Part I of the Arbitration Act 1996 shall not apply to an arbitration under paragraph (3)."
- (3) After Article 61 insert—

"Appeals from decisions under Part I of Arbitration Act 1996

61A

- (1) Article 61 does not apply to a decision of a county court judge made in the exercise of the jurisdiction conferred by Part I of the Arbitration Act 1996.
- (2) Any party dissatisfied with a decision of the county court made in the exercise of the jurisdiction conferred by any of the following provisions of Part I of the Arbitration Act 1996, namely—
  - (a) section 32 (question as to substantive jurisdiction of arbitral tribunal);
  - (b) section 45 (question of law arising in course of arbitral proceedings);
  - (c) section 67 (challenging award of arbitral tribunal: substantive jurisdiction);
  - (d) section 68 (challenging award of arbitral tribunal: serious irregularity);
  - (e) section 69 (appeal on point of law),

may, subject to the provisions of that Part, appeal from that decision to the Court of Appeal.

- (3) Any party dissatisfied with any decision of a county court made in the exercise of the jurisdiction conferred by any other provision of Part I of the Arbitration Act 1996 may, subject to the provisions of that Part, appeal from that decision to the High Court.
- (4) The decision of the Court of Appeal on an appeal under paragraph (2) shall be final.".

Supreme Court Act 1981 (c. 54)

- 37 (1) The Supreme Court Act 1981 is amended as follows.
  - (2) In section 18(1) (restrictions on appeals to the Court of Appeal), for paragraph (g) substitute—
    - "(g) except as provided by Part I of the Arbitration Act 1996, from any decision of the High Court under that Part;".
  - (3) In section 151 (interpretation, &c.), in the definition of "arbitration agreement", for "the Arbitration Act 1950 by virtue of section 32 of that Act;" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996;".

Merchant Shipping (Liner Conferences) Act 1982 (c. 37)

In section 7(5) of the Merchant Shipping (Liner Conferences) Act 1982 (stay of legal proceedings), for the words from "section 4(1)" to the end substitute "section 9 of the Arbitration Act 1996 (which also provides for the staying of legal proceedings)."

Agricultural Marketing (Northern Ireland) Order 1982 (N.I.12)

- In Article 14 of the Agricultural Marketing (Northern Ireland) Order 1982 (application of provisions of Arbitration Act (Northern Ireland) 1937)—
  - (a) for the words from the beginning to "shall apply" substitute "Section 45 and 69 of the Arbitration Act 1996 (which relate to the determination by the court of questions of law) and section 66 of that Act (enforcement of awards)" apply; and
  - (b) for "an arbitration" substitute "arbitral proceedings".

Mental Health Act 1983 (c. 20)

In section 78 of the Mental Health Act 1983 (procedure of Mental Health Review Tribunals), in subsection (9) for "The Arbitration Act 1950" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996".

Registered Homes Act 1984 (c. 23)

In section 43 of the Registered Homes Act 1984 (procedure of Registered Homes Tribunals), in subsection (3) for "The Arbitration Act 1950" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996".

Housing Act 1985 (c. 68)

In section 47(3) of the Housing Act 1985 (agreement as to determination of matters relating to service charges) for "section 32 of the Arbitration Act 1950" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996".

Landlord and Tenant Act 1985 (c. 70)

In section 19(3) of the Landlord and Tenant Act 1985 (agreement as to determination of matters relating to service charges), for "section 32 of the Arbitration Act 1950" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996".

Credit Unions (Northern Ireland) Order 1985 (N.I.12)

- 44 (1) Article 72 of the Credit Unions (Northern Ireland) Order 1985 (decision of disputes) is amended as follows.
  - (2) In paragraph (7)—
    - (a) in the opening words, omit the words from "and without prejudice" to "1937":
    - (b) at the beginning of sub-paragraph (a) insert "without prejudice to any powers exercisable by virtue of Part I of the Arbitration Act 1996,"; and
    - (c) in sub-paragraph (b) omit "the registrar or" and "registrar or" and for the words from "as might have been granted by the High Court" to the end substitute "as might be granted by the registrar".
  - (3) For paragraph (8) substitute—
    - "(8) The court or registrar to whom any dispute is referred under paragraphs (2) to (6) may at the request of either party state a case on any question of law arising in the dispute for the opinion of the High Court."

Agricultural Holdings Act 1986 (c. 5)

In section 84(1) of the Agricultural Holdings Act 1986 (provisions relating to arbitration), for "the Arbitration Act 1950" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996".

Insolvency Act 1986 (c. 45)

In the Insolvency Act 1986, after section 349 insert—

"349A

- (1) This section applies where a bankrupt had become party to a contract containing an arbitration agreement before the commencement of his bankruptcy.
- (2) If the trustee in bankruptcy adopts the contract, the arbitration agreement is enforceable by or against the trustee in relation to matters arising from or connected with the contract.
- (3) If the trustee in bankruptcy does not adopt the contract and a matter to which the arbitration agreement applies requires to be determined in connection with or for the purposes of the bankruptcy proceedings—
  - (a) the trustee with the consent of the creditors' committee, or
  - (b) any other party to the agreement,

may apply to the court which may, if it thinks fit in all the circumstances of the case, order that the matter be referred to arbitration in accordance with the arbitration agreement.

(4) In this section—

"arbitration agreement" has the same meaning as in Part I of the Arbitration Act 1996; and

"the court" means the court which has jurisdiction in the bankruptcy proceedings.".

"6

Status: This is the original version (as it was originally enacted).

Building Societies Act 1986 (c. 53)

In Part II of Schedule 14 to the Building Societies Act 1986 (settlement of disputes: arbitration), in paragraph 5(6) for "the Arbitration Act 1950 and the Arbitration Act 1979 or, in Northern Ireland, the Arbitration Act (Northern Ireland) 1937" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996".

Mental Health (Northern Ireland) Order 1986 (N.I.4)

In Article 83 of the Mental Health (Northern Ireland) Order 1986 (procedure of Mental Health Review Tribunal), in paragraph (8) for "The Arbitration Act (Northern Ireland) 1937" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996".

Multilateral Investment Guarantee Agency Act 1988 (c. 8)

- For section 6 of the Multilateral Investment Guarantee Agency Act 1988 (application of Arbitration Act) substitute—
  - (1) The Lord Chancellor may by order made by statutory instrument direct that any of the provisions of sections 36 and 38 to 44 of the Arbitration Act 1996 (provisions in relation to the conduct of the arbitral proceedings, &c.) apply, with such modifications or exceptions as are specified in the order, to such arbitration proceedings pursuant to Annex II to the Convention as are specified in the order.
  - (2) Except as provided by an order under subsection (1) above, no provision of Part I of the Arbitration Act 1996 other than section 9 (stay of legal proceedings) applies to any such proceedings.".

Copyright, Designs and Patents Act 1988 (c. 48)

- In section 150 of the Copyright, Designs and Patents Act 1988 (Lord Chancellor's power to make rules for Copyright Tribunal), for subsection (2) substitute—
  - "(2) The rules may apply in relation to the Tribunal, as respects proceedings in England and Wales or Northern Ireland, any of the provisions of Part I of the Arbitration Act 1996."

Fair Employment (Northern Ireland) Act 1989 (c. 32)

In the Fair Employment (Northern Ireland) Act 1989, section 5(7) (procedure of Fair Employment Tribunal), for "The Arbitration Act (Northern Ireland) 1937" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996".

Limitation (Northern Ireland) Order 1989 (N.I.11)

In Article 2(2) of the Limitation (Northern Ireland) Order 1989 (interpretation), in the definition of "arbitration agreement", for "the Arbitration Act (Northern Ireland) 1937" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996".

Insolvency (Northern Ireland) Order 1989 (N.I.19)

In the Insolvency (Northern Ireland) Order 1989, after Article 320 insert—

"Arbitration agreements to which bankrupt is party.

320A

- (1) This Article applies where a bankrupt had become party to a contract containing an arbitration agreement before the commencement of his bankruptcy.
- (2) If the trustee in bankruptcy adopts the contract, the arbitration agreement is enforceable by or against the trustee in relation to matters arising from or connected with the contract.
- (3) If the trustee in bankruptcy does not adopt the contract and a matter to which the arbitration agreement applies requires to be determined in connection with or for the purposes of the bankruptcy proceedings—
  - (a) the trustee with the consent of the creditors' committee, or
  - (b) any other party to the agreement,

may apply to the court which may, if it thinks fit in all the circumstances of the case, order that the matter be referred to arbitration in accordance with the arbitration agreement.

(4) In this Article—

"arbitration agreement" has the same meaning as in Part I of the Arbitration Act 1996; and

"the court" means the court which has jurisdiction in the bankruptcy proceedings."

Social Security Administration Act 1992 (c. 5)

In section 59 of the Social Security Administration Act 1992 (procedure for inquiries, &c.), in subsection (7), for "The Arbitration Act 1950" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996".

Social Security Administration (Northern Ireland) Act 1992 (c. 8)

In section 57 of the Social Security Administration (Northern Ireland) Act 1992 (procedure for inquiries, &c.), in subsection (6) for "the Arbitration Act (Northern Ireland) 1937" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996".

Trade Union and Labour Relations (Consolidation) Act 1992 (c. 52)

In sections 212(5) and 263(6) of the Trade Union and Labour Relations (Consolidation) Act 1992 (application of Arbitration Act) for "the Arbitration Act 1950" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996".

Industrial Relations (Northern Ireland) Order 1992 (N.I.5)

In Articles 84(9) and 92(5) of the Industrial Relations (Northern Ireland) Order 1992 (application of Arbitration Act) for "The Arbitration Act (Northern Ireland) 1937" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996".

Registered Homes (Northern Ireland) Order 1992 (N.I.20)

In Article 33(3) of the Registered Homes (Northern Ireland) Order 1992 (procedure of Registered Homes Tribunal) for "The Arbitration Act (Northern Ireland) 1937" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996".

Education Act 1993 (c. 35)

In section 180(4) of the Education Act 1993 (procedure of Special Educational Needs Tribunal), for "The Arbitration Act 1950" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996".

Roads (Northern Ireland) Order 1993 (N.I.15)

- 60 (1) The Roads (Northern Ireland) Order 1993 is amended as follows.
  - (2) In Article 131 (application of Arbitration Act) for "the Arbitration Act (Northern Ireland) 1937" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996".
  - (3) In Schedule 4 (disputes), in paragraph 3(2) for "the Arbitration Act (Northern Ireland) 1937" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996".

Merchant Shipping Act 1995 (c. 21)

- In Part II of Schedule 6 to the Merchant Shipping Act 1995 (provisions having effect in connection with Convention Relating to the Carriage of Passengers and Their Luggage by Sea), for paragraph 7 substitute—
- "7 Article 16 shall apply to arbitral proceedings as it applies to an action; and, as respects England and Wales and Northern Ireland, the provisions of section 14 of the Arbitration Act 1996 apply to determine for the purposes of that Article when an arbitration is commenced."

Industrial Tribunals Act 1996 (c. 17)

In section 6(2) of the Industrial Tribunals Act 1996 (procedure of industrial tribunals), for "The Arbitration Act 1950" substitute "Part I of the Arbitration Act 1996".

SCHEDULE 4

Section 107(2).

REPEALS

Chapter	Short title	Extent of repeal
1892 c. 43.	Military Lands Act 1892.	In section 21(b), the words "under the Arbitration Act 1889".
1922 c. 51.	Allotments Act 1922.	In section 21(3), the words "under the Arbitration Act 1889".

		Care Care
Chapter	Short title	Extent of repeal
1937 c. 8 (N.I.).	Arbitration Act (Northern Ireland) 1937.	The whole Act.
1949 c. 54.	Wireless Telegraphy Act 1949.	In Schedule 2, paragraph 3(3).
1949 c. 97.	National Parks and Access to the Countryside Act 1949.	In section 18(4), the words from "Without prejudice" to "England or Wales".
1950 c. 27.	Arbitration Act 1950.	Part I. Section 42(3).
1958 c. 47.	Agricultural Marketing Act 1958.	Section 53(8).
1962 c. 46.	Transport Act 1962.	In Schedule 11, Part II, paragraph 7.
1964 c. 14.	Plant Varieties and Seeds Act 1964.	In section 10(4) the words from "or in section 9" to "three arbitrators)".
		Section 39(3)(b)(i).
1964 c. 29 (N.I.).	Lands Tribunal and Compensation Act (Northern Ireland) 1964.	In section 9(3) the words from "so, however, that" to the end.
1965 c. 12.	Industrial and Provident Societies Act 1965.	In section 60(8)(b), the words "by virtue of section 12 of the said Act of 1950".
1965 c. 37.	Carriage of Goods by Road Act 1965.	Section 7(2)(b).
1965 c. 13 (N.I.).	New Towns Act (Northern Ireland) 1965.	In section 27(2), the words from "under and in accordance with" to the end.
1969 c. 24 (N.I.).	Industrial and Provident Societies Act (Northern Ireland) 1969.	In section 69(7)— (a) in the opening words, the words from "and without prejudice" to "1937";
	,	(b) in paragraph (b), the words "the registrar or" and "registrar or".
1970 c. 31.	Administration of Justice Act 1970.	Section 4.
		Schedule 3.
1973 c. 41.	Fair Trading Act 1973.	Section 33(2)(d).
1973 N.I. 1.	Drainage (Northern Ireland) Order 1973.	In Article 15(4), the words from "under and in accordance" to the end.

Chapter	Short title	Extent of repeal
		Article 40(4).
1974 c. 47.	Solicitors Act 1974.	In Schedule 7, in paragraph 9(2), the words from "under and in accordance" to the end. In section 87(1), in the definition of "contentious business", the words "appointed under the Arbitration Act 1950".
1975 c. 3.	Arbitration Act 1975.	The whole Act.
		11 11 1
1975 c. 74.	Petroleum and Submarine Pipe-Lines Act 1975.	In Part II of Schedule 2— (a) in model clause 40(2), the words "in accordance with the Arbitration Act 1950"; (b) in model clause 40(2B), the words "in accordance with the Arbitration Act (Northern Ireland) 1937".
		In Part II of Schedule 3, in model clause 38(2), the words "in accordance with the Arbitration Act 1950".
1976 N.I. 12.	Solicitors (Northern Ireland) Order 1976.	In Article 3(2), in the entry "contentious business", the words "appointed under the Arbitration Act (Northern Ireland) 1937".
	\/\)	Article 71H(3).
1977 c. 37.	Patents Act 1977.	In section 52(4) the words "section 21 of the Arbitration Act 1950 or, as the case may be, section 22 of the Arbitration Act (Northern Ireland) 1937 (statement of cases by arbitrators); but".
		Section 131(e).
1977 c. 38.	Administration of Justice Act 1977.	Section 17(2).
1978 c. 23.	Judicature (Northern Ireland) Act 1978.	In section 35(2), paragraph (g)(v).

 Chapter	Short title	Extent of repeal
Chapter	Short time	In Schedule 5, the amendment to the Arbitration Act 1950.
1979 c. 42.	Arbitration Act 1979.	The whole Act.
1980 c. 58.	Limitation Act 1980.	Section 34.
1980 N.I. 3.	County Courts (Northern Ireland) Order 1980.	Article 31(3).
1981 c. 54.	Supreme Court Act 1981.	Section 148.
1982 c. 27.	Civil Jurisdiction and Judgments Act 1982.	Section 25(3)(c) and (5).
		In section 26— (a) in subsection (1), the words "to arbitration or"; (b) in subsection (1)(a)(i), the words "arbitration or"; (c) in subsection (2), the words "arbitration or".
1982 c. 53.	Administration of Justice Act 1982.	Section 15(6).
		In Schedule 1, Part IV.
1984 c. 5.	Merchant Shipping Act 1984.	Section 4(8).
1984 c. 12.	Telecommunications Act 1984.	Schedule 2, paragraph 13(8).
1984 c. 16.	Foreign Limitation Periods Act 1984.	Section 5.
1984 c. 28.	County Courts Act 1984.	In Schedule 2, paragraph 70.
1985 c. 61.	Administration of Justice Act 1985.	Section 58.
		In Schedule 9, paragraph 15.
1985 c. 68.	Housing Act 1985.	In Schedule 18, in paragraph 6(2) the words from "and the Arbitration Act 1950" to the end.
1985 N.I. 12.	Credit Unions (Northern Ireland) Order 1985.	In Article 72(7)— (a) in the opening words, the words from "and without prejudice" to "1937"; (b) in sub-paragraph (b), the words "the registrar or" and "registrar or".

		151
Chapter	Short title	Extent of repeal
1986 c. 45.	Insolvency Act 1986.	In Schedule 14, the entry relating to the Arbitration Act 1950.
1988 c. 8.	Multilateral Investment Guarantee Agency Act 1988.	Section 8(3).
1988 c. 21.	Consumer Arbitration Agreements Act 1988.	The whole Act.
1989 N.I. 11.	Limitation (Northern Ireland) Order 1989.	Article 72.
		In Schedule 3, paragraph 1.
1989 N.I. 19.	Insolvency (Northern Ireland) Order 1989.	In Part II of Schedule 9, paragraph 66.
1990 c. 41.	Courts and Legal Services Act 1990.	Sections 99 and 101 to 103.
1991 N.I. 7.	Food Safety (Northern Ireland) Order 1991.	In Articles 8(8) and 11(10), the words from "and the provisions" to the end.
1992 c. 40.	Friendly Societies Act 1992.	In Schedule 16, paragraph 30(1).
1995 c. 8.	Agricultural Tenancies Act 1995.	Section 28(4).
1995 c. 21.	Merchant Shipping Act 1995.	Section 96(10).
		Section 264(9).
1995 c. 42.	Private International Law (Miscellaneous Provisions) Act 1995.	Section 3.